

KASVATTAJA

4 • 2020 Suomen Koirankasvattajat ry:n jäsenlehti

ANNUAL 2020

Maksuton henkivakuutus koko pentueelle: Agria Pentu Henki

- Henkivakuutus, joka **korvaa pennun menehtymisen** vakuutuksen piiriin kuuluvan sairauden tai tapaturman seurauksena
- Vakuutusmäärä **600 €** jokaista pentua kohti
- Voit valita vakuutuksen rekisteröidessäsi pentueen Kennelliiton OmaKoira-palvelussa
- Vakuutus on määräaikainen ja astuu voimaan rekisteröinnistä, kuitenkin aikaisintaan 5 viikon iästä alkaen
- Vakuutus päättyy pennun luovutukseen. Kasvattajalle jäävällä tai myöhemmin luovutettavalla pennulla vakuutus on voimassa enintään 12 viikon ikään asti

Lue lisää www.agria.fi tai ota yhteyttä **vakuutusedustajaan!**

Agria
Eläinvakuutus

KENNEL RIVERWOLF
suosittelee

Pentue toisensa jälkeen on kasvanut Hill's Large Breed -nappuloilla. Ruoka maistuu eikä kasvuhäiriöistä tarvitse huolehtia, pennut ja perheet ovat tyytyväisiä kasvattajasta puhumattakaan.

- Riitta Lehto-Nevala, kennel Riverwolf

Riverwolf Navajo

kuva: Kirsi Hautaniemi

Toimitusmaksu 0 €
alennuskoodilla **SUKOKA4**

Kertakäyttöinen koodi on voimassa 31.1.2021 saakka.

Klikkaa itsesi kasvattajakauppaan, josta saat Hill's-ruoat ja pentupakkaukset, sekä paljon muuta tarvittavaa. Tervetuloa ostoksille!

Hill's-kasvattajan verkkokauppa
- hillskasvattajat.fi

JUHLAVUODEN 2020 ANNUAL

Kädessäsi on Suomen Koirankasvattajat ry:n juhlavuoden Annual. Tässä lehdessä on artikkelit menokuvien muun muassa vinttikoirien SM-kilpailuista, paimennuskokeiden SM-kilpailuista, trimmaajan työstä sekä paljon muuta mielenkiintoista luettavaa. Valitettavasti emme saaneet kaikista arvokisoista juttuja lehtemme, mutta jo näistä esitellyistä näkee, että meillä kasvatetaan huippukoiria moniin tehtäviin.

ANNUAL 2020

Päätoimittajan ajatuksia

Pitelet käsissäsi upeaa juhlaulkaisua, jonka eteen lehti-toimikunta on tehnyt valtavasti töitä. Annual on täynnä hyviä juttuja ja toinen toistaan hienompia ilmoituksia, joissa kerrotaan eri kasvattajien tähtihetkestä tai muuten vain rakkaista kasvateista. Kiitän kaikki ilmoittajia ja juttujen kirjoittajia, kääntäjiämme, oikolukijoita ja juttuja hankkineita ja taittajaamme. Kiitos ihan jokaiselle tämän julkaisun eteen töitä tehneelle. Toivon sinulle hyviä lukuhetkiä.

Tämä vuosi on ollut hyvin poikkeuksellinen. Covid-pandemia on muuttanut arkimme kovin erilaiseksi. Näytelyt ovat jääneet vähiin tänä vuonna. Kiva että saimme turvallisimmiin käydä kuitenkin muutamassa ulkonäytelyssä. Niidenkin eteen on tarvittu paljon talkootyötä. Talkoohenki ei onneksi ole vielä kokonaan kadonnut koiramaailmasta.

Kun mietin tätä vuotta taaksepäin kasvattajan näkökulmasta, on sekin ollut monelle aika erilainen. Oman rotuni pentuja; cairnterriereitä on kysytty aiemminkin paljon, mutta nyt kysyntä on ihan valtavaa. Kesällä oli hetken vähän hiljaisempaa, nyt saa vastata melkein päivittäin. Tuntuu kurjalta sanoa pennunostajille aina "ei ole" tai että jonossa on niin monta odottajaa jo. Arvostan niitä pennunkyselijöitä, jotka soittavat ja tutustuvat kasvattajaan ja haluavat odottaa omaa pentuaan. Tekstiviesteillä kyselijät eivät kyllä innosta.

Luotan paljon ihmisvaistooni, se on kehittynyt vuosien myötä asiakastyötä tehdessäni. Mutta muutaman kerran sekin on vienyt harhaan, mutta niin on varmasti käynyt kaikille pitkään kasvattaneille. Joskus jopa niin "arkiset asiat" kuin pennun riehakkuus ja pureminen, ovat saaneet pennunostajan epätoivoiseksi. Nykyään kerron pentua haluaville, että pennut ovat villejä, ne purevat mahdollisesti alussa, niillä ei välttämättä ole yhtään miellyttämisen halua, mutta niiden sydän on puhdasta kultaa. Tänä aikana korostuu kasvattajan roolissa se entistä enemmän, että miten osaan valita pennunostajista juuri ne oikeat, jotka ovat riittävästi harkinneet ja tietävät vastuunsa, eivätkä hae vain hetken huvia. Koirat ovat meille perheenjäseniä ja niitä rakastetaan, Sitä samaa odotan uusilta kodeilta ja perheiltä.

Toivon teille hyviä hetkiä pentujen parissa. Viisaita valintoja yhdistelmiä tehdessänne ja iloa ja terveyttä uuteen vuoteen. Tehdään siitä yhdessä hyvä vuosi. 🐾

Sassa Huolman

Thoughts of the Editor

You are holding in your hands a publication into which the editorial staff has put a great effort. This annual is full of good stories and fine advertisements which inform us on breeders' highlights and their beloved dogs. I thank all advertisers and writers of the stories, as well as the translators, proofreaders, providers of the stories and our layout artist. Thanks to everyone who has contributed to the publication of this annual.

This year has been exceptional. The COVID-19 pandemic has changed our everyday life in numerous respects. Dog shows have been rare events this year. We were happy to safely attend some outdoor shows. Organizing them has required a notable amount of voluntary work. Luckily, the spirit of volunteering has not yet totally disappeared from dog people's world.

When I look back this year from the breeder's perspective, it is clear that the year has been immensely different for almost all of us. Puppies of my own breed, the Cairn Terrier, have been requested in numbers also before but now the demand has skyrocketed. In the summer, there was a more silent period, but now in the autumn, answering puppy buyers' calls and emails has become a daily routine. I always feel sad to tell a puppy buyer that none of the puppies is available and that there also is already a queue of other buyers before him/her. I respect those buyers who want to get to know the breeder first and then also have time to wait for the puppy from her. Text message buyers easily end up to the last coach of the train.

I place great emphasis on intuition when I select between potential puppy owners. My intuition about people has improved with practise - during years of work with people. It has misled me once or twice but has not that happened to everyone who has bred dogs for years? At times, exceedingly everyday phenomena like the rambunctiousness of the puppies, and their biting, have made the new puppy owner desperate. Nowadays I always tell the potential buyers that the puppies are undomesticated, they may bite in the beginning and they do not want to please people but that, inside, they have a heart of pure gold. During these times, the ability to pick the right puppy buyers is more important than ever. How can we identify the buyers who have contemplated the matter enough and know their responsibilities and not only want a pleasure for a moment? Dogs are members of the family for us, and they are loved. The same is expected from the buyers.

I wish you wonderful moments with your puppies. I wish you good choices when you make the combinations, and joy and happiness to the new year. Let's make it a good year! 🐾

Sassa Huolman

KASVATTAJA 4/2020

lehti@sukoka.fi

Kansikuva

Nina Saksman

Päätoimittaja

Sassa Huolman

lehti@sukoka.fi

Ulkoasu ja taitto

Kaisa Eskola

Toimitus

Anne Haapakoski

Saana Pirinen

Pauliina Sjöholm

Tarja Tervonen

Käännökset

Ruotsi: Susanne Känsäkangas

Englanti: Erja Kaartinen

Oikoluku

Anne Haapakoski

Erja Kaartinen

Tarja Tervonen

Osoitteenmuutokset

jasensihteeri@sukoka.fi

Mainostilat:

sukokamainokset@gmail.com

Jäsenet: www.sukoka.fi/verkkokauppa

Seuraava numero 1/2021

Materiaali ja ilmoitustilavaraukset

viimeistään 5.2.2021

Valmis ilmoitusmateriaali 19.2.2021

Lehti ilmestyy viikolla 12 /2021

Muista tarkistaa aineisto-ohjeistus

osoitteesta www.sukoka.fi

KASVATTAJA on SuKoKa ry:n jäsenlehti,

joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

ISSN 1458-8447

© Suomen Koirankasvattajat ry

www.sukoka.fi

Painotalo Plus Digital Oy, Lahti

Painosmäärä: 2 850 kpl

SuKoKa, Suomen Koirankasvattajat ry

on 1993 perustettu suomalaisten koirankasvattajien etujärjestö, jonka ensisijainen tehtävä on edistää puhdasrotuisten koirien vastuuntuntoista kasvatustyötä ja toimia tunnollisten koirankasvattajien yhdyssiteenä ja edunvalvojana ja vaikuttaa terveeseen koirankasvatustyön ja jalostuksen edistämiseksi. Jäsenmäärä on noin 2 500 kasvattajaa ympäri Suomen.

Sisällys

4	Juhlavuoden annual	81	Koiran ei-sosiaalinen pelko
6	Päätoimittajan ajatuksia	78	Eläinavusteinen työskentely
8	Sisällys	84	Oikea - ja väärä tapa - käyttää DNA-testejä
10	Puheenjohtajan palsta	90	Lausuntopyyntötiedote
13	Perhepotretti voittivalokuvauskilpailun	91	Onnittelut, Carina Kittil!
14	Oppia menestyneiltä kasvattajilta	92	Vuoden koirat 2020
18	- Learning From the Successful Breeders	94	Vuoden Näyttelykoira 2020
20	Helsingin Rotukoiraikävely	96	- Dog of the Year 2020
23	HSKPn jäsenyhdistys Ladies Kennel Club lyhyesti	98	Vuoden Näyttelykoira, 2. sija
24	Lahjoitus kipukoirien koulutukseen	100	- Dog of the Year, 2nd place
25	Rotukoiraikävely Seinäjoella	102	Vuoden Näyttelykoira, 3. sija
26	Tampereen rotukoiraikävely	104	- Dog of the Year, 3rd place
27	Rotukoiraikävely Vaasassa	106	Vuoden Kasvattaja 2020
28	Rotukoiraikävely Lahdessa	108	- Breeder of the Year 2020
30	Vinttikoirien SM-koee	110	Vuoden Kasvattaja, 2. sija
34	Paimenuksen SM-kilpailu / SuKoKa	112	- Breeder of the Year, 2nd place
38	Koiran tapakasvatus	114	Vuoden Kasvattaja, 3. sija
42	Pohjoinen ulottuvuus kasvatustyössä	116	- Breeder of the Year, 3rd place
46	Jalostustarkastukset tuomarin ja kasvattajankin näkökulmasta	118	Vuoden Veteraani 2020
48	Trimmaajan työ	120	- Veteran of the Year 2020
52	Koirat ja korona-aika, mikä muuttui?	122	Vuoden Veteraani, 2. sija
56	Mikä ihmeen hakukoneoptimointi?	124	- Veteran of the Year, 2nd place
58	Kornean Dystrofiat	126	Vuoden Veteraani, 3. sija
62	Koirien yleisimmät hammasongelmat	128	- Veteran of the Year, 3rd place
65	Koiran suoliston mikrobistoon vaikuttavat tekijät	130	Kolumni - Petra Morbin
66	Pienet ja isot rodut samassa laumassa	134	SuKoKan jäsenedut
72	Kehäkettuna	135	Vuosikokouskutsu
76	FS Sporting Dogs Finland	214	Media- ja yhdistystiedot

Hei,

Nyt on hyvä aika summata vuoden aikana tapahtuneita asioita, joita tänä vuonna ei valitettavasti ole kovin montaa. Kaikella tavalla tämä vuosi tulee olemaan jokaiselle meille mielinpainuva johtuen COVID19- viruksesta.

MAALISKUUSSA kaikki pysähtyi yhtäkkiä. Oma kalenterini tyhjeni kaikesta sovitusta maaliskuun puolesta välistä aina elokuulle saakka. Sen jälkeen kalenteri on alkanut täyttyä uudelleen, kun on opittu elämään tämän viruksen kanssa ja olemme oppineet käyttämään/hyödyntämään digitaalisuutta. Vaikka viikonloput ovat pysyneet enemmän tai vähemmän vapaina, ovat arki-illat täyttymässä erilaisista kokouksista ja toiminnoista.

KEVÄÄSTÄ lähtien koiranpentujen kysyntä lähti hyvinkin jyrkkään nousuun, kuten varmasti suurin osa teistä sai kokea ihan henkilökohtaisesti. Puhelin pirisi, sähköposti ja sosiaalisen median viestiohjelmat täyttivät erilaisista kyselijöistä. Media tarttui myös tähän asiaan, joka osaltaan pahensi asiaa, mutta antoi myös mahdollisuuden välittää vastuullisen kasvatuksen merkitystä pentua valittaessa. Tähän SuKoKa pääsi vaikuttamaan monessa valtakunnallisessa lehdessä sekä muissakin valtakunnallisissa viestintävälineissä. Onni tässä tilanteessa oli se, että rajamme olivat kiinni ja pentua jouduttiin odottamaan jonkin aikaa. Tällä tavoin kyselijälle tuli pakosta harkinta-aika päätökselleen. Vielä ainakaan Suomen Kennelliiton rekisteröinneissä ei näy niin suurta nousua kuin kevään ja kesän kysyntä antoi ymmärtää.

SUKOKA on kuitenkin tämän pandemian varjossa päässyt vaikuttamaan kasvattajien eduksi muutaman lausunnon muodossa. Maa- ja metsätalo-

usministeriö pyysi SuKoKalta lausuntoa asetuksesta koirien tunnistusmerkityksestä ja rekisteröinnistä. Tämän asetuksen tarkoituksena on, että kaikki koirat Suomessa ovat tunnistusmerkittyjä ja omistajan tiedot on merkitty johonkin järjestelmään. Sana rekisteröinti ei tarkoita tässä yhteydessä sitä, miten me sen sanan ymmärrämme koiriin liittyen.

Toinen mahdollisuus meille suotiin, kun saimme mahdollisuuden lausua EU Animal Welfare Platformin (EU:n eläinten hyvinvointifoorumi) alaisen koirien ja kissojen kauppaan keskittyvän työryhmän valmistelemaa ns. hyvän käytännön opasta (Draft Responsible Dog Breeding Guidelines) koirien osalta. Ohjeistus on yleiseurooppalainen ja sen vuoksi hieman hankalasti sopeutettavissa kotikasvatukseen. Kohde on selvästi suuret kennelit, joissa kasvatustyötä tehdään ammattina. Ohjeissa ei muuten ole mitään sellaista, mitä me emme täällä Suomessa jo noudattaisi itsestään selvyytenä koiran pidossa, kasvattamisessa, pentujen hoitamisessa ja myynnissä.

VIREILLÄ on jatkaa vaikuttamista myös tulevaan eläinten hyvinvointilakiin. Meillä on mahdollisesti vielä loppuvuoden tai ensi vuoden alussa tapaaminen kansanedustajien kanssa. Tosin COVID19-tilanne elää koko ajan ja varmoja suunnitelmia on lähes mahdoton tehdä. Mielellämme asioita keskustelemme, mutta oikeampi aika saattaisi olla siinä vaiheessa, kun meillä kaikilla on aikaa ja energiaa keskittyä muuhunkin kuin vain COVID19-virukseen. Tällä tosin tarkoitan, että meidän päättäjillämme on aikaa ja mielenkiintoa kuunnella ja keskittyä. Tulemme nimittäin olemaan isojen haasteiden edessä piakkoin osan roduistamme kanssa. Olemme jo jääneet selittäjien rooliin, mutta meillä on vielä mahdollisuus osoittaa, mitä

kaikkea jo teemme ja mitä meidän on tarkoitus vielä tehdä. Tässä tosin rotujärjestöillä on hyvin suuri rooli Kennelliittoa unohtamatta.

Me SuKoKana emme välttämättä voi osallistua suoraan yksittäisten rotujen osalta keskusteluun, mutta meidän täytyy pystyä osallistumaan keskusteluun yhtenäisenä kasvattajaintamana kertomalla vastuullisesta kasvattamisesta. Kukaan ei varmasti sulje silmiään esille nousseille ongelmille, mutta me emme saisi omassa kasvattajayhteisössämme ryhtyä puolustelemaan omaa rotuamme ja syyllistämään muiden rotuja. Vaikka nyt on mainittu tietyt rodut, niin tämä vaikuttaa kuitenkin kokonaisuutena koirien kasvattamiseen ja kasvattamisen maineeseen, mitä meistä tuskin kukaan voi haluta.

TOIVOTTAVASTI tämä nykyinen tilanne saataisiin hallintaan, ja voisimme jollakin tasolla palata harrastuksiimme koiriemme kanssa sekä samalla jatkaa laadukasta vastuullista kasvatustamme ilman pandemian rajoituksia ja varjoa yllämme.

Toivotan teille kaikille nautinnollisia hetkiä tämän lehden parissa. Toivottavasti voimme tavata ensi vuoden helmikuussa perinteisten Kasvattajapäivien merkeissä. Nautitaan lisääntyneestä vapaa-ajastamme ja ladataan akkujamme uusia koitoksia varten, kun ne taas mahdollistuvat. 🐾

Vesa

Hej,

Nu har vi tid att summera allt det som hänt under detta år, tyvärr har det inte varit fråga om så många evenemang. På alla sätt kommer detta år för alla oss att vara ett år vi minns på grund av detta COVID19-virus.

På våren i mars stannade allting plötsligt upp. Min egen kalender tömdes av allt det som blivit överenskommet, ända från mitten av mars till augusti. Efter det har kalendern börjat fyllas igen då vi har lärt oss att leva med detta virus och också lärt oss att använda/utnyttja digitaliseringen. Även fast veckosluten har hållits mer eller mindre lediga, börjar vardagskvällarna fyllas av olika möten och aktiviteter.

I VÅRAS började en stor förfrågan på hundvalpar i stigande takt, detta har ni många säkert fått uppleva personligen. Telefonerna ringde, e-maileden och den sociala medias messengerprogram fylldes av olika förfrågningar. Median nappade även tag på detta, en del av det gjorde det värre men gav också möjlighet att förmedla om en ansvarsfull hunduppfödning i valet av valp.

Sukoka fick då också möjlighet att påverka i många nationella tidningar och även i andra nationella kommunikationsmedel. I denna situation var det tur att våra gränser var stängda och man måste vänta på att få en valp. På detta sätt blev valpköparna tvungna att tänka om sina valpköpsbeslut.

Ännu åtminstone syns det inte i Finska Kennelklubbens registreringar en så stor växt som vårens och sommarens förfrågningar lät sig förstå.

SUKOKA har trots detta i skuggan av denna pandemi haft möjlighet att fungera till nytta för uppfödarna i form av några uttalanden. Jord- och skogsbruksministeriet bad av Sukoka

ett utlåtande om förordningen av idmärkning och registrering av hundar. Denna förordning har som syfte att alla hundar i Finland är Id märkta och information om ägaren är märkt i något system. Ordet registrering betyder inte i detta sammanhang det som vi förstår med då det är fråga om hundar.

En annan möjlighet fick vi med att uttala oss i EU Animal Welfare Platform(en djurens välfärdsforum inom EU), under denna forum har arbetsgruppen som koncentrerar sig på köp av hundar och katter förberett en sk. guide till god praxis (Draft Responsible Dog Breeding Guidelines) i fråga om hundar. Instruktionen är allmän europeisk och därför aningen svår att anpassa till hem-uppfödning.

Denna riktar sig mera på stora kennlar, var uppfödningen är uppfödarens yrke. I instruktionen finns anars inget som vi inte redan i Finland följer och som vi håller som en självklarhet i fråga om att ha hund, hunduppfödning, sköta valpar och försäljning av valpar.

VI HAR på gång också att fortsätta påverka på den kommande Djurens välfärdsdag. Vi har möjligen ännu i slutet av året eller början av nästa år ett möte med riksdagsledamöterna. Dock denna COVID19 situation lever hela tiden och helt säkra planer är nästan omöjliga att göra. Vi diskuterar gärna, men den bästa tiden torde vara sen då alla har tid och energi att koncentrera sig på annat än COVID19. Med detta menar jag att våra beslutsfattare bör ha tid och intresse att lyssna och koncentrera sig.

Vi kommer nämligen snart att stå framför stora utmaningar i fråga om våra raser. Vi har nu hamnat i en roll som förklarare, men vi har ännu möjlighet att visa vad allt vi redan gör och vad vi har planer på att göra. Här har

rasorganisationerna en mycket stor roll, utan att glömma Kennelklubben.

VI SUKOKA kan inte nödvändigtvis delta i diskussionen direkt angående enskilda raser, men vi måste kunna delta som en enhetlig uppfödning och berätta om en ansvarsfull hunduppfödning. Ingen sluter säkert ögonen för de problem som kommit upp, men vi bör inte i vår egen uppfödning community börja försvara vår egen ras och samtidigt skylla på andras raser.

Fast det har nämnts vissa raser så påverkar allt detta som en helhet på uppfödning av hundar och på dess rykte, detta vill vi knappast inte.

HOPPELIGEN fås denna nuvarande situation under kontroll och vi kunde åtminstone i viss mån återgå till våra hobbyer med våra hundar, och på samma gång kunna fortsätta vår kvalitativa och ansvarsfulla hunduppfödning utan begränsningar och skuggor över oss.

Jag önskar er alla njutfulla stunder med denna tidning och hoppas att vi kan träffas i februari nästa år i den traditionella uppfödardagens tecken. Låt oss njuta av den ökade fritiden och ladda oss för det kommande, så fort som det bara är möjligt. 🐾

Vesa

FROM THE CHAIRMAN

Hello,

Now it is a good time to sum up 2020. Unfortunately there is not much to sum up. In every sense this year will be memorable to all of us due to COVID-19.

In March in the spring everything stopped. All my appointments from the middle of March until August were wiped off the pages of my calendar. Since then new appointments have been turning up, as we have learned to live with the virus and we have also learned to use/make use of the digital world. Although the weekends have still remained more or less vacant, the evenings during the week have become busier with meetings and activities. Since the spring the demand for puppies has risen very steeply as many of you have been able to experience quite literally. The phones kept ringing, e-mails and social media forums were full of different requests.

The media also paid attention to this fact, which for its part made things worse, but also gave the possibility to convey the meaning of responsible breeding to people choosing the right puppy. Here SuKoKa (the Finnish Breeders' Association) had its chance of influence on national newspapers as well as on national media elsewhere. The good point in the situation was that the borders were closed and people had to wait for a puppy for some time. So, there was a compulsory period of giving the idea some thought. The registrations in the Finnish Kennel Club database do not show as big a rise as could have been predicted due to the demand of last spring and summer.

THE PANDEMIC has given SuKoKa a chance to speak for the interest of

breeders in the form of a few statements. The Ministry of Agriculture and Forestry asked SuKoKa to give a statement concerning the regulation of the identification and registration of dogs. The purpose of this regulation is to identify all Finnish dogs and gather the information of their owners in a database. Here the word registration does not have the usual meaning we think of the word, when we talk about dogs. Another chance was given to us when we were able to express our view of good, practical guidelines called the Draft Responsible Dog Breeding Guidelines prepared by a committee concentrating on the trade of cats and dogs. This committee works under the EU Animal Welfare Platform.

THE GUIDELINES are universal for all Europe. Thus, they are a bit awkward when applied to breeding at home. The guidelines are clearly aimed at big kennels, where breeding is a profession. Otherwise there is nothing in the document that we here would not take for granted regarding having dogs, breeding them, taking care of puppies and selling them.

We are also planning to influence on the future legislation concerning animal welfare. In the end of this year or in the beginning of next year we may have a meeting with members of parliament. However, the situation with COVID-19 is changing all the time and it is almost impossible to make definite plans. We are willing to discuss things, but times for discussions could be better when we all can concentrate on other matters and not just on COVID-19. Hereby I mean that then our decision makers may have

more time to listen and concentrate.

That is to say, we will be facing big challenges with a part of our breeds. We already have the role of those who simply tend to explain, but now we have still a chance to show how much we are already doing and what we still plan to do. Here breed organisations as well as the Finnish Kennel Club have big roles. We as SuKoKa might not be able to participate discussions directly regarding individual breeds, but we must take part in the conversations as a united front of breeders telling everybody about responsible breeding. Certainly nobody closes his or her eyes in front of the problems that have come up. But in our own community we should not start defending our own breeds while accusing the breed of others. Certain breeds have been mentioned now, but the situation will have an impact on breeding dogs as a whole as well as on the reputation of breeding. None of us can want this to happen.

HOPEFULLY we will get over the current situation and we could on some level return to our activities with our dogs as well as continue our valuable, responsible breeding work without the restrictions of the pandemic and its shadow over us.

I wish you all enjoyable moments with this magazine. I hope we could meet again in next February during the traditional breeders' event. Let us enjoy the increased free time we have now and let us also charge our batteries for future events, when they will become possible again. 🐾

Vesa

Perhepotretti voitti valokuvauskilpailun

VALOKUVAUSKILPAILUN voittajaksi valittiin **Nina Saksmanin** ottama kuva chihuahua-emosta ja pennuista. Perusteluina Kasvattaja-lehden toimikunta mainitsee muun muassa kuvassa vallitsevan kauniin valon sekä lämpimän tunnelman. Kuva on tunnelman lisäksi vielä teknisesti loistavan hyvä: sommittelu on kaunis, syväterävyys hyvä ja kultainen valo kruunaa kuvan. Pääkohde erottuu kuvasta hienosti. Kuva huokuu hyvää oloa.

Koiran arvo on tullut nyt poikkeuksellisen aikana esille ja koiria on haluttu ostaa ennenkuulumattoman paljon. Koira lievittää yksinäisyyttä ja se on tunnetusti ihmisen paras ystävä. Eristäytymisen aikana koirasta on paljon iloa. Tässä suloisessa kuvassa esiintyy monen perheen toivomia ja jonottamia koirapentuja vielä emänsä kanssa.

Ninan kommentteja

"Eräänä heinäkuuisena iltana minut oli kutsuttu kuvaamaan kennel Kekkapään chihuja. Kennelin perustaja Katariina Rautiala oli saanut Vuolasvirta-palkinnon vuonna 2019 ja otimme Katariinasta rentoja kuvia rotulehden juttua varten.

Kuvausten jälkeen päästimme 10 viikon ikäiset pennut peuhamaan pihalle muun lauman mukana. Pienen hetken kaikki oli täydellistä - loppukesän laskeva aurinko, rauhallinen tunnelma, upea jäkälä ja luonto, sekä emo ja sen pennut. Se oli vain lyhyt hetki ja olin onnekas saadessani ikuistaa sen.

Kotona kuvia editoidessa huomasin valitsemanne kuvan olevan tunnelmaltaan ja tekniseltä toteutukselta paras ottamani koirakuva. Kiitos siitä kuuluu ehdottomasti Katariinalle ja hänen kauniille koirilleen. Suuri kiitos myös SuKoKan lehtitoimikunnalle valokuvani arvostamisesta." 🐾

Oppia menestyneiltä kasvattajilta

Teksti **Andrew H. Brace**

Hyvin harva astuu rotukoirien maailmaan ensimmäisenä aikomuksenaan ryhtyä menestyväksi kasvattajaksi. Suuri enemmistö aloittaa yhdellä koiralla, jota viedään näyttelyihin, mikä usein kyllä merkitsee uppoutumista kaikkinelevään maailmaan.

Ensimmäinen koira sattaa olla vain keskinkertainen yksilö. Ajan mittaan ja muutaman näyttelyn jälkeen sekä niissä saatujen arvostelujen ja sijoitusten perusteella harrastajat ymmärtävät omien koiriensä yleistason, niiden vahvuudet ja heikkoudet. He saattavat päättää pitää vain tämän alku-peräisen koiransa, käydä sen kanssa silloin tällöin näyttelyissä, joissa voi tavata uusia ystäviä, jotka jakavat yhteisen kiinnostuksen kohteen. Usein he hyväksyvät sen tosiasian, ettei heidän koiransa ole huippuluokkaa ja päättävätkin hankkia jotain parempaa valiten yleensä nartun, jolla he voivat teettää pentuja. Jos harrastajat päättävät ryhtyä "kasvattajaksi", nartusta tulee heidän kantanarttunsa.

KANTANARTUN ostaminen on valtava askel ja vaatii paljon tutkimusta. Ensinnäkin tulevat kasvattajat ilman muuta haluavat narttunsa olevan sitä "tyyppiä", jota he eniten ihailevat. Näin heidän tulisi huolellisesti tarkastella kasvatustyötä niiden koirien takana, jotka ovat vahvuuksineen ja rodunomaisine piirteineen eniten heitä miellyttäneet näyttelykehissä. Aikaa myöten he ehkä löytävät kasvattajan, joka - paitsi esittää itse laatukoiria kehissä - on myös valmis myymään samaa laatua muille näytteilleasettajille.

Kaikilla kasvattajilla on oma filosofiansa mitä tulee oman kasvatuslinjan luomiseen, mutta enemmistö luultavasti pää-

tyy linjasiitokseen, jossa kaikissa yhdistelmissä pentueen molemmilla vanhemmilla on samoja esivanhempia rodun tiettyine, erinomaisine piirteineen.

Kun tuleva kasvattaja on saanut hankituksi kelvollisen kantanartun, on aina hyvä kuunnella nartun kasvattajaa, sillä hän tuntee nartun sukutaulun ja tietää kokemuksesta, mitkä linjat täydentävät toisiaan.

SAMALLA kun kuuntelee kantanartun kasvattajan ohjeita, on hyvä pitää mielen avoimena ja katsoa asioita laajemmin esimerkiksi siltä kannalta, mitä rodussa tapahtuu ja kuinka paljon voi oppia tarkkailemalla muiden menestyvien kasvattajien toimia. Toisten kasvattajien koirien sukutaulujen tutkimisesta on myös paljon hyötyä, kun yrittää miettiä, miten he ovat käyttäneet linjasiitosta ja mitkä koirat ovat olleet heidän menestyksensä takana. Vaikka joku kasvattaja ei välttämättä tuottaisi sitä "lookia", jota eniten ihaillaan, voi olla hyvä ymmärtää, että hänen tuottamansa koirat ovat omalla tavallaan menestyneitä ja niiden takaa löytyvän kasvatusohjelman tutkiminen kuitenkin kannattaa.

NYKYÄÄN taloudelliset seikat sanelevat sen, että harvoilla kasvattajilla on mahdollisuus pitää suurta kenneliä monine jalostusnarttuineen taloudessaan. Suuri enemmistö näyttelykoirien kasvattajista pitää kotonaan vain joitakin narttuja. Tämän vuoksi on elintärkeää, että jokaista pentuetta suunnitellaan tarkoin. Ennen vanhaan kasvattajat saattoivat kokeilla kaikenlaista, koska heillä oli paljon narttuja, joista valita, mutta nyt sellaista ylellisyyttä ei ole. Siten

DAVID DALTON

AINO VAKKILAINEN

AINO VAKKILAINEN

katsomalla, miten muut kasvattajat ovat päässeet huipulle, säästää vuosien "yritä ja erehdy"-kasvattamiselta.

Linjasiitos on helpoin tapa vakiinnuttaa kennelin tyyppi ja voimakkaasti linjatut pentueet ovat yleensä paljon yhtenäisempiä tyyppiltään ja laadultaan kuin pentueet, joiden sukutaulut ovat paljon väljempää. Kun joku toinen kasvattaja valitsee ulkosiitoksen, on aina mielenkiintoista saada selville, miksi hän on tehnyt tuon päätöksen. Usein nämä kasvattajat ovat "poikenneet polulta" parantaakseen jotakin tiettyä ominaisuutta, jonka he ovat ajatelleet omista koiristaan puuttuvan. Ehkä päät voisivat olla tyyppillisemmät, ehkä kulmaukset ovat puutteelliset tai liikkeen pitää parantua.

Monet kokeneet kasvattajat, jotka käyttävät ulkosiitosta, myöntävät, etteivät he ensimmäisen sukupolven kohdalla aina näe ulkosiitoksen etuja. Pentue saattaa olla jonkin verran epätasainen. Tällöin he pitävät parhaan ulkosiitoksen tuloksena tehdyn pentueen pennuista ja sitten käyttävät sitä "takaisin" vanhoihin verilinjoihin, jolloin usein saadaan parhaat tulokset.

KUN olet kasvattaja, on oleellista pitää silmät auki ja arvostaa muiden kasvattajien voittoisia koiria. Niitä pitää katsoa objektiivisesti ja yrittää ymmärtää, miksi ne voittavat (ehkäpä juuri sinut). Sinun pitää analysoida kilpailijoiden koiria ja tutkia niiden yksittäisiä ominaisuuksia mutta myös kaikkein tärkeintä eli koirien yleiskuvaa. Arvioimalla toisten koiria, voi oppia katsomaan omiaan vähemmän subjektiivisesti, jolloin huomaa niiden heikkoudet ja vahvuudet.

Kasvattajan yksi suurimmista vaaroista on "kennelsokeus": ajattelu, että omat koirat ovat todellisuutta parempia ja että yhdenkään toisen kasvattajan koirat eivät voi olla parempia kuin omat. Tuo tie ei johda mihinkään, eivätkä kasvattajat ikinä edisty, jos lähestymistapa kasvattamiseen on kuvatonlainen. On välttämätöntä, että kasvattajat tiedostavat, missä heidän koiransa voivat ominaisuuksiltaan parantua. Heidän pitää huolellisesti opiskella, miten parempia tuloksia voitaisiin saavuttaa.

Yksi parhaita tapoja oppia ymmärtämään omaa rotua, on todella opiskella kehän laidalla, kun rotua arvostellaan. Ja tarkoitan todella OPISKELUA, ei kehän laidalla istuskelua ja rupattelua ystävien kanssa. Viisas kasvattaja tekee luetteloonsa muistiinpanoja jokaisesta

koirasta merkiten tulevaisuutta varten muistiin sen pääasialliset vahvuudet ja heikkoudet. On yllättävää, miten pian saa kerättyä suuren määrän itse todettua, ensikäden tietoa. Kun miettii mahdollista astuttamista, nämä tiedot saattavat olla korvaamattomia, kun pystyy viittaamaan omiin huomioihin. Näin voi pohtia eri positiivisia ja negatiivisia ominaisuuksia, joita miltä tahansa siitokseen valitulta urokselta saattaisi ilmaantua.

MITTAAMATTOMAN arvokas tiedon lähde ovat tietenkin vanhemmat kasvattajat, jotka ovat olleet rodussa mukana vuosikaupalla. Olet ehkä tutkinut perinpohjin omien koiriesi sukutauluja ja saatat tuntea nimeltä rotusi kaikki merkittävät koirat. Olet ehkä nähnyt monista valokuviaakin. Mikään ei kuitenkaan vedä vertoja sille, että voit keskustella

Vanhemmat kasvattajat ovat mittaamattoman tärkeitä tiedon lähteitä.

jostakin koirasta sellaisen ihmisen kanssa, joka tuntee sen omasta kokemuksestaan. Hän pystyy selittämään koiran sellaisiakin yksityiskohtia, jotka eivät heti käy esiin valokuvasta (jota ehkä on "paranneltukin"!).

Monet vanhoista kasvattajista tekivät alkuaikoinaan virheitä, mutta uudella kasvattajalla on mahdollisuus hyötyä noista virheistä, kun katsoo, kuinka vanhojen kasvattajien kennelit ovat kehittyneet. Käytä tätä tietoa hyväksesi ja käytä sitä viisaasti. 🐾

Learning From the Successful Breeders

Text **Andrew H. Brace** Translation **Erja Kaartinen** Photos **Nina Saksman**

Very few people enter the world of purebred dogs with the initial intention of becoming successful breeders. The vast majority begin with one dog that they take to dog shows and often this is when they get drawn into an all-consuming world.

Maybe their first dog is just an average specimen and, over time and a few shows, the critiques and gradings their dog receives will make them realise their dog's overall merit, its virtues and its faults. They may decide to just stick with their original dog, attending the occasional show where they will meet up with new friends they have made who share a common interest. Often they will accept that their dog is not top-class and make the decision to get something better, usually choosing to buy a bitch from which they can breed. If they become a "breeder" this will be their foundation bitch.

BUYING a foundation bitch is a huge step and much research is necessary. First of all they will obviously want a bitch of the "type" they most admire and so they should closely look at the breeding of those dogs they have seen

in the show ring which most appeal to them, having the virtues and breed characteristics they most appreciate. In time they will hopefully locate a breeder of some experience who not only puts top quality dogs in the ring themselves, but has also been prepared to sell dogs of similar quality to other exhibitors.

All breeders have their own philosophy when it comes to establishing a bloodline, but the majority will probably have embarked on a programme of line-breeding where all matings are effected so that both parents share common ancestors than excelled in particular aspects of the breed.

Having obtained a well-bred foundation bitch it is always advisable to listen to advice from the bitch's breeder as they will know many of the dogs in her pedigree and will know from experience which lines complement each other.

Whilst listening to advice from the bitch's breeder, it is always wise to keep an open mind and look at the bigger picture as to what is happening in a breed and much can be learnt from watching the activities of other successful breeders. There is also a lot to

be gained by studying the pedigrees of others who are successful in their chosen breed, trying to work out how they have line-bred and which dogs have been responsible for their success. Even if another breeder may not necessarily produce the "look" that someone most admires, it can be very helpful to understand that these dogs have been successful in their own right and still research the breeding programme behind them.

IN THESE TIMES, economics are such that very few people can run a large breeding kennel with many breeding bitches on their property, and the vast majority of our show-breeders tend to keep just a few bitches in their home. Consequently it is vitally important that every litter bred has much thought put into it. In the days past, breeders could experiment when they had lots of bitches to choose from, but now they do not have that luxury. Therefore looking at how the other breeders have got to the top can be very helpful and save years of "trial and error" breeding.

Line-breeding is the easiest method of fixing a type within a kennel, and

litters produced from strongly line-bred litters will usually be far more consistent in both type and quality than those who have much more open pedigrees. When another breeder makes an outcross breeding it is always interesting to discover why they made that decision. Often they will have "gone out" to improve a particular feature which they feel their own dogs may lack. Perhaps the heads could be more typical, maybe there is a lack of angulation or balance or movement that needs to be improved.

Many breeders of experience will admit that when they outcross they do not always see the benefits in the first generation where the resulting puppies may be somewhat varied. Instead they keep the best of the outcross litter and then mate that "back in" to their own bloodline when the best results are often seen.

WHEN YOU ARE a breeder it is essential to have an open eye and be able to appreciate the winning dogs of other breeders. Look at them objectively and try to understand why they are winning (and maybe beating you). Analyse your competitors' dogs and

look at their individual features as well as the all-important overall picture. By assessing the dogs of others you will be able to look at your own dogs with a less subjective eye and be able to recognise their faults and virtues.

One of the biggest dangers for a breeder is to become "kennel blind", thinking that your own dogs are better than the reality, and that no other breeders have dogs better than your own. That is the road to nowhere and breeders will never progress if they have this kind of approach. It is imperative that breeders acknowledge where their own dogs can be improved and they need to study carefully how this can best be achieved.

ONE OF THE best ways of getting an understanding of your breed overall is to really study judging, and I mean really **STUDYING**, not just sitting ringside chatting with friends. Clever breeders sit down with the catalogue and make their own notes on each dog that they see competing, writing down its main virtues and faults for future reference. It is surprising how quickly you can build up a wealth of information from what you have seen

first-hand. When you are considering a mating this can be invaluable when you can refer to your observations and work out the various positives and negatives that come from any particular stud dog.

Another source of information that is priceless is of course the older breeders who have been involved with your breed for many years. You may well have researched your own pedigrees and know all the significant dogs by name; you may well have been able to find photographs of many of them, but nothing can compare with discussing a dog with someone who actually knew it from personal experience. They are in a position to explain the details of that dog, some of which may not be immediately apparent in a photograph (that may well have been "enchanted"!).

Many of the old breeders made mistakes in their early days, but you are in a position to benefit from those mistakes when you study how they developed their kennel. Take advantage of that knowledge and utilise it intelligently. 🐾

Helsingin Rotukoirakävely

Onnelliset rotukoirat kävelivät jälleen hyvää 30.8.

LADIES KENNEL CLUB RY ja Suomen Koirankasvattajat järjestivät jo neljättä kertaa hyväntekeväisyystapahtuman, jonka tarkoituksena on tuottaa positiivista julkisuutta suomalaiselle rotukoirakasvatukselle ja koiran keskeiselle roolille yhteiskunnassamme.

Tapahtuma haluaa myös nostaa esille mitä moninaisempia tahoja ja vapaaehtoistoimintaa, joissa koiralla on keskeinen rooli. Tänä vuonna lahjoituskohteeksi valittiin Kipukoira ry, joka kouluttaa lemmikkikoiria hälyttämään omistajaansa ennakoivasti, ennen alkavaa kipukohtausta. Kyseessä on siis kroonisesta kivusta kärsivät ihmiset, joille koulutettu Kipukoira nostaa elämänlaatua – moni pääsee vähentämään merkittävästi kipulääkkeiden käyttöä ja arjesta tulee paremmin hallittava.

Koiran kanssa on mukava kävellä, senhän me koiraharrastajat tiedämme. Asenne rotukoiria kohtaan on ollut viime vuosina kovin kriittinen. Siksi tarvitsemme lisää positiivista julkisuutta. Kumoaamme monen ennakkoluulon 'sairaaksi jalostetuista' rotukoirista tälläkin tavalla. Oma 13-vuotias lyttykuononi King charlesinspanieli Mira suoritti tuttuun tapaan Töölönlahden tarkastuskierroksen vaivatta. Kuten kaikki muutkin.

Tapahtuma alkoi aikoinaan Helsingistä, mutta on vähitellen kasvanut maanlaajuiseksi. Tämä on upeaa! Siitä saamme kiittää aktiivisia koiraharrastajia eri paikkakunnilla: Lahti, Tampere, Vaasa, Seinäjoki. Toivomme että ensi vuonna mukaan tulee vielä muitakin kaupunkeja. Tapahtuman haasteena on tietenkin tehokas viestintä – miten saada media mukaan ja yleisö heräämään. Tähän toivomme osaavia koiraharrastajia mukaan!

Rotukoiraikävelyn ideana on kerätä mukaan ystävä tai pari, tai muita tuttuja ja kävellä pieni 'seurustelulenkki' puistomaisessa ympäristössä koiran kanssa. Kyseessä ei ole mikään rankka lenkki, kenelläkään ei ole kiire. Helsingissä kierrämme noin 2 km esteettömän kävelyreitit kauniin Töölönlahden

ympäri ja matkan varrella on ulkoilma-
kahvila, joka on monivuotinen yhteis-
työkumppanimme. Siellä on koirille ja
kävelijöille maistuvat herkut ja koirille
upea rivistö vesikuppeja. Joka kaupun-
gissa on tietenkin erilaiset mahdollisuu-
det ja aiempina vuosina näimme myös
kivoja piknikejä nurmella – toivottavasti
taas ensi vuonna voimme jatkaa näitä
tapahtumia.

Tänä vuonna koronaepidemia varjosti
kaikkia yleisötapahtumia ja mekin jou-
duimme tekemään monia varotoimen-
piteitä. Oheistapahtumia, mm. suosittua
arpajaispöytää, ei voitu järjestää, ettei
jouduta liian lähikontaktiin. Menimme
matalammalla profiililla, mutta tur-
vallisesti. Kieltämättä meitä järjestäjiä
jännitti kesällä, miten kävelyn kanssa
käy, kun rajoituksia muutettiin kaiken
aikaa. 30.8 oli onneksi rauhallista sen
suhteen.

Voimme kaikki olla tyytyväisiä siitä,
miten hyvin Rotukoiraikävely sujui niin
ensikertalaisilta kuin 'veteraaneilta'.
Saimme kerättyä Kipukoirat ry:lle peräti
1.465 euroa joka luovutetaan koirien
koulutusrahastoon. Kiitos jokaiselle
kävelijälle ja erityisesti muutamalle
rotujärjestölle, jotka sponsoroivat käve-
lijöitään. Esimerkiksi Suomen
Cavalieriyhdistys oli jälleen hienosti mu-
kana eri paikkakunnilla, ja Bullterrierit
järjesti innovatiivisen virtuaalikävelyn,
joka keräsi Rotukoiraikävelylle varoja.

Toivottavasti useampikin rotuyhdistys
ja kasvattaja tulee mukaan Rotukoiraikä-
velylle – merkitse jo kalenteriin 5.9.2021
klo 14. Yhdessä on kiva tehdä hyvää,
Tule mukaan! 🐾

Annukka Segersven

HSKP:n jäsenyhdistys Ladies Kennel Club

Tai niin kuin meillä kotona
ukko tuumailee, "se on se
akkain kerti..." Mutta mikä
on tämä koirakerho ilman
koiria?

Tai on kyllä jokaisella jäsenellä kai koira tai kaksikin, vaan
omat koirat onkin tässä kerhossa hieman sivuseikkoja.

Ladies Kennel Club eli LKC on perustettu jo liki 40 vuotta
sitten, vuonna 1982. Kerhon nimestäkin jo voi päätellä,
niin jäsenen, joka tähän yhdistykseen kutsutaan tulee olla
hameväkeä. Ja jäseneksi todellakin pääsee vain hallituksen
kutsusta. Tällä hetkellä LKC jäsenenä taitaa olla siinä neli-
senkymmentä aktiivista kennelnaista. Hallitukseen kuuluu
puheenjohtaja ja kuusi jäsentä, aivan kuten missä tahansa
yhdistyksessä. Hallitus pyrkii kokoontumaan kuukausittain
tai tarpeen mukaan. Hallitus miettii ja päättää vuotuiset
tuuen saajat ja ottaa avoimin mielin myös ehdotuksia vastaan
hallituksen ulkopuolelta.

Toimintavuosien aikana on LKC järjestänyt jäsenilleen
erilaisia koiramaailman eri osa-alueiden luentoja, vierailuja,
esitelmiä, eläinlääkäri-iltoja ja tutustumiskäyntejä hyvin-
vointikeskuksiin vain muutamia mainitakseni.

Hyväntekeväisyys on yhdistyksen toiminnan punainen
lanka. Vuodesta toiseen on LKC lahjoittanut ja tukenut sel-
laisia kohteita missä käytetään apuna ystäväämme koira,
tukea ja lahjoituksia eri kohteisiin on annettu reilusti yli
100 000. Tänä päivänä koiria käytetään ihmisen apuna mitä
erilaisimmista tehtävissä. Olemme tukeneet kymmeniä
eri järjestöjä ja yhteisöjä joissa koiralla on iso rooli, muun
muassa avustakoirien, hypokoirien, koiria kasvatus ja
kuntoutustyön toiminnassa sekä myös virkakoiria.

Tämän pikku sairaanhoitajan ja auttajan roolia ei ku-
kaan varmaan voi kyseenalaistaa, niin päteviä ne on eri
tehtävissään.

Valitettavasti valtio eikä liioin monet vammaisjärjestöt
pysty panostamaan ja tukemaan kovinkaan paljon koira-

avusteista toimintaa ja näin LKC on osaltaan päässyt autta-
maan hyvän asian puolesta. Kaikissa avustuskohteissa pyri-
tään vähän selvittämään ennakkoon avustuksen tarpeelli-
suus ja on myös ollut joitakin oma-aloitteisia koira-avusteisia
yhdistyksiä jotka ovat osanneet itse pyytää tukea tärkeälle
toiminnalleen.

Mistäpä sitten annettavaa tukirahaa?

Jokainen jäsen toki maksaa pienen jäsenmaksun vuosittain,
mutta tästä ei vielä riitä avustuksiin saati suuriin lahjoituk-
siin asti, korkeintaan vuoden kokouskahvit ja pullat.

LKC on vuosien varrella järjestänyt ryhmänäyttelyn joka
toinen vuosi ja järjestää yhä. Viime aikoina LKC on saanut
mukaan myös muutamia "hyrryläisiä" kun muutamat
rotukerhot ovat pyytäneet saada järjestää omat erkkarinsa
LKC siipien suojassa. Osallistumalla näyttelyyn järjestämis-
kuluihin ja vuokriin nämä "hyrryläiset" ovat tuoneet pienen
lisäpesämunan tapahtuman lopputulemaan.

Kiitos kuuluu myös niille kaikille, niin LKC talkoolaisille,
samoin kuin muutaman ulkomuototuomari-ladyn ja hyvää-
tekevien kehätoimitsijoiden antamasta omasta panoksesta.
Kassaan on jäänyt kulujen jälkeen aina mukava summa josta
voidaan jakaa eniten tarvitseville. Yhtenä varainkeräystapa-
htumana on muutaman vuoden järjestetty yhteinen rotu-
koiraikävely SuKoKan (Suomen koirankasvattajat) kanssa.
Tämä tapahtuma on saanut koiraväen innostumaan omaan
kävelypäivään muissakin kunnissa ja kaupungeissa. Toivot-
tavasti tällainen helppo hyvä poikki vain lisää hyvää ja pian
saamme kuulla valtakunnallisen rotukoiraapäivän kävelyistä
ympäri Suomen.

Joten huom! summa summarum HSKP:n tapahtumajär-
jestäjät joilta uupuu tekijöitä, "jos sie miss' hyvää ja tehok-
kait' koira-akkoja tarviit, tässä on teill' sellassii!" 🐾

Anne Eriksson
LKC puuhahenkilö

Lahjoitus kipukoirien koulutukseen

Ladies Kennel Club ry ja SuKoKa ry:n järjestämän rotukoirakävelyn keräystuotto lahjoitetaan Kipukoira ry:n hyväksi.

Teksti Anne Eriksson Kuva Tarja Tervonen

Pari sataa iloista hännänheiluttajaa omistajiensa kanssa saapui tukemaan hyvää asiaa. Toivottavasti ajatus "koiraihmisiltä koirille" alkaa aktivoita pian muitakin innokkaita rotukoiraharrastajia järjestämään omia kävelytempauksia ympäri Suomen, vaikka koronatilanne hieman vaikuttaa järjestelyihin.

"NYT alkaa sattuu..." Ehkä näin sen vaistoa kipukoiraksi koulutettu Peppi-koira omistajansa vieressä. Kultainen noutaja Peppi tönii kuonollaan Minna Marttisen kättä ja näin ilmoittaa omistajalleen omistajan lääkkeen ottamisen tarpeellisuudesta. Miten ihmeessä koira voi tietää milloin ihmisessä lähestyy kipu?

Kipukoirat ja niiden kouluttaminen on melko uutta Suomessa. USA:ssa koiria on koulutettu jo 2010 erityisesti migreenin ilmaisemiseen. Vuodesta 2015 on aloitettu koiria kouluttamaan Suomessa. Koira ilmoittaa omistajansa tulevasta kipukohtauksesta. Kipu aiheuttaa eri sairaudet ja pyritään kouluttamaan koira ennakoimaan ja ilmoittamaan kivun lähestymisestä.

♦ Miten sitten koulutusta annetaan?

– Koulutus tapahtuu nk. hajukoulutuksella, eli kipuilevan ihmisen ihosta pyyhkäistään näyte tai koira voidaan opettaa haistamaan kipu myös henkilön hengityksestä, kertoo Minna Martinen, joka myös itse on kipukoira-kouluttaja.

♦ Onko koirat omia vai mistä te näitä oppilaita saatte?

– On huomattu, että useat koirat, siis aivan tavalliset omat lemmikkikoirat reagoivat omistajansa kiputiloihin hyvin spontaanisti. Tätä ominaisuutta hyödyntäen "ohjaamme" vielä lisää koiraa ilmoittamaan vasta tulossa olevaa kiputilaa. Koirat joita on koulutettu, ovat usein omia, kuten tämä minunkin Peppini. Sain aiemmin avustajakoiraksi koulutetun Pepin parivuotiaana kodinvaihtajana ja se on nyt kuusivuotias ja itse opettamani kipukoira. Pepin edeltäjänä minulla oli Martti-labradori ja sen eläkkeelle laittaminen ei vain onnistunut. Se olisi aina vain tehnyt töitä ja katsoin koiran kannalta parhaaksi antaa se sellaiseen paikkaan missä se nauttisi vain eläkepäivistä.

– Tällä hetkellä kipukoiria on 10 ja yhden niistä olemme saaneet Opaskoirakoululta. Se ei soveltunut opastehtävään, mutta kipukoira siit varmastikin. Opaskoirakoulun kanssa meillä on sopimus, että voimme näin saada sieltä sellaisia koiria, jotka eivät sovellu oppaaksi.

♦ Miten näiden koirien huolto ja terveydenhoito on järjestetty? Tai onko kipukoirailla esimerkiksi koiranmuona sponsoria? Entä tukeeko valtio tai jokin muu taho kipukoiran työvuosina tarvittavia eläinlääkintätoimia?

– Valitettavasti valtion taholta ei nämä työkaverit vielä saa tukea. Meillä on tällä hetkellä yhteistyöneuvottelua

"Omaeläinlääkintä Mevetin" omistajan, Lotta Axelssonin kanssa, jos vaikka Mevet lähtisi mukaan jollain koirien eläinlääkinnällisellä panostuksella. Kipukoira ei vanhanakaan jää eläkkeelle, kuten vaikka virkakoirat joille määritellään työuran pituus. Kipukoira koulutetun koiran käyttö jatkuu niin kauan, kuin koiran aistit antaa myöden ja se pystyy ilmaisemaan oikein.

♦ Koirien käyttö eri tehtävissä on lisääntynyt huomasti viimeisten vuosien aikana. Miten tieteellinen tutkimus edistyy tällä kipukoira-saralla?

– Helsingin Yliopistolla eläinlääkäri Anna Hjelm-Björkman tutkii koirien käytön ja sen aistien hyödyntämisen mahdollisuuksia sekä tietysti InnoMediDogs. Koirassa on niin paljon potentiaalia olla ihmisen avuksi ja terveyden tukena.

Koko haastattelun ajan Peppi-noutaja ottaa rennosti emäntänsä Minna Marttisen vieressä. Vuotuisen rotukoirakävelyn tulista kymmenistä hyppivistä ja haukkuvista koirakaveristaan mitään piittaamatta se makaa tyynen rauhallisesti pyörätuolin vieressä. Minnan toinen koira, Pepin "kämpis", elämää täynnä oleva whippet-nuorukainen sen sijaan pyrähtelee ja tanssii innokkaasti nähdessään tällaisen koiramäärän. Kenties siitkin Minna suunnittelee kouluttavansa kipua ilmaisevan koiran...tai ehkä ei.

Kiitos Minna haastattelusta! 🐾

Teksti Carita Kaari
(Kennel Callalians French Bulldogs)

SEINÄJOEN kävelylle kauniina aurinkoisena päivänä osallistui peräti 25 koiraa omistajineen. Osallistujamäärä yllätti, kun viikonlopun aikana oli monta muutakin koiratapahtumaa samaan aikaan. Mukana suurilukuisimpana olivat dandiedinmontinterrierit, jotka olivat saapuneet kävelylle Helsingistä! Seuraavaksi eniten oli bernhardinkoira, joita oli 3 kappaletta. Harmikseen heiltä oli viime hetkillä jäänyt joukkueesta pois neljäs jäsen. Jokirannan reitillä oli seisovan tuskaisa ilma, joten reittiä hieman lyhennettiin, että joukon kaksi- ja nelijalkaiset veteraanitkin jaksivat hyvin.

Kävelyllä tänä vuonna oli iloksemme mukana myös vain 7 kk ikäinen Pomo-labradori, joka on omistajansa Sisko Tiensuun itse kouluttama avustajakoiraksi. Sisko sai pahan aivovamman viisi vuotta sitten hirvikolarissa. Pitkään harkittuaan hän hankki itselleen palveluskoirasukuisen Pomon, joka onkin nuoreksi koiraksi jo paljon osaava ja apuna päivittäisessä toiminnassa. Omistajansa mukaan Pomo ilmaisee myös kipua ja merkkää helposti kivun

Rotukoirakävely Seinäjoella

omistajallaan. Sisko vain harmitteli, ettei Pohjanmaan suunnalla ole apua koiran koulutuksessa edes varsinaiseksi avustajakoiraksi. Tapahtuma oli kuitenkin nuorelle koiralle hyvä koulutustilaisuus. Tämä nuori, hurmaava ja rauhallinen labbispoika hurmasikin monet kävelijät niin osaamisellaan kuin käyttäytymisellään.

Ensi vuodelle on suunnitelmassa kävellä kauniissa Kampusrannassa Seinäjoella piknikhengessä. Toivotta-

vasti saamme vielä enemmän iloisia kävelijöitä mukaan! Mukaan kutsutaan erityisesti SuKoKan eparilaiset jäsenet joukkueineen!

Kaunista ja terveyden täyttämää syksyä kaikille SuKoKan jäsenille ja kävelyyn osallistuneille Etelä-Pohjanmaan pääkaupungista!

PS. Milloin kahvitellaan SuKoKan kasvattajakahvilan merkeissä Seinäjoella? 🐾

Tampereen rotukoirakävely

Teksti ja kuvat Jane Laakonen

TAMPEREELLA Käveltiin tänä vuonna toista kertaa ja samaa reittiä Tesomajärven ympäri. Koirakoita oli mukana reilusti viime vuotta enemmän eli 42. Edes ilmassa leijunut sateen uhka ei heittä pelottanut. Onneksemme kaikki, jotka eivät vapaaehtoisesti reitin varrella kastautuneet, säilyivät kuivin tassuin. Toisaalta pilveen muurautunut taivas piti lämpötilan huomattavasti ystävällisempänä kuin viime kesänä, jolloin kova helle verotti osallistujia.

Järven kiertäminen vie noin 20 minuuttia. Osa kiersikin sen jopa kolmeen kertaan saadakseen lenkkikaveristaan enimmäkseen virrat pois. Osa paikalle tulleista oli osallistunut tapahtumaan jo viime vuonna ja lupasi tulla ensi vuonnakin. Suurin roturyhmä tänä vuonna oli cavalierit, joita oli paikalla 12. 🐾

Rotukoirakävely Vaasassa 2020

Teksti Anu Pakka Kuvat Marko Pakka & Mari Paasiala

ROTUKOIRAKÄVELY järjestettiin Vaasassa nyt toisen kerran. Viime vuodesta kävelijöille jäi todella hyvät mielikuvat ja tunnelmat, joten haasteellisesta koronakeväästä huolimatta saimme onneksemme kävelyn järjestettyä myös tänä vuonna.

Kuten viime vuonnakin lähtöpaikana oli kauppatori ja määränpäänä

Hietasaari. Viime vuoden tapaan järjestimme kävelyn päätteeksi kaikille yhteisen piknikin.

Torilta starttasimme aikataulun mukaan kello 14 yhteisessä rintamassa kauniissa ja lämpimässä säässä. Osallistujia ei ihan viime vuoden tapaan saatu — liekö koronan, ylioppilasjuhlien tai vaasalaisille niin rakkaan huvila-

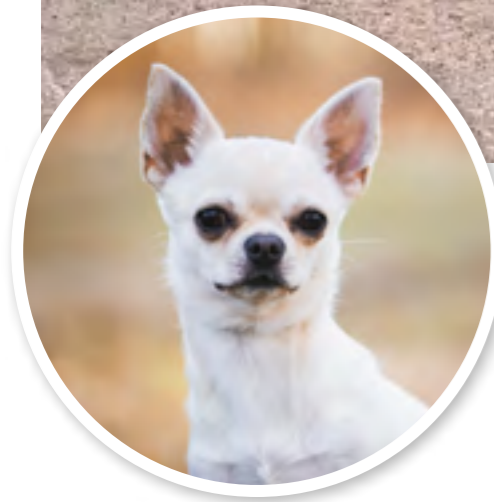
kauden päättäjäisten takia. Osallistujia oli kuitenkin reilusti yli toistakymmentä ja eri rotujakin oli hienosti edustettuina. Suurimpana ryhmänä olivat cavalierkingcharlesinspanielit.

Kaiken kaikkiaan tapahtuma oli jälleen hieno ja onnistunut. Toivoyyvästi jälleen ensi vuonna saisisimme jatkoa kävelytapahtumaan. 🐾

Rotukoirakävely Lahdessa 2020

MIA SAJALAHTI

ELISA AHOKAS PHOTOGRAPHY

Teksti Mia Sajalahti

LAHDEN ROTUKOIRAKÄVELY pidettiin kovassa rankkasateessa 20 ihmisen ja 25 koiran voimin. Mukana oli maailman pienin ja suurin koirarotu - chihuahua ja irlanninsusikoira. Sateisesta ilmasta huolimatta kaikilla oli kivaa ja käveltiin yli tunnin lenkki. Lahjoituksia saatiin 68 €. Ensi vuonna uudestaan! 🐾

MIA SAJALAHTI

"I feed

CORE

because I care"

Gitte Morell, Kennel CABAKA
Samojedit

UUTUUS

Wellness CORE Adult Lamb All breeds tuote

CORE tuoteperheen uusin tulokas on yhden eläinproteiinilähteen sisältävä CORE Lamb tuote. CORE Lammas on täysin viljaton korkeaproteiininen täysravinto aikuisille koirille. Se on täynnä laadukasta proteiinia ja terveellisiä vihanneksia ja hedelmiä, jotka sisältävät runsaasti antioksidantteja. Lammas on tuotteen ainoa eläinproteiinin lähde, hyvä vaihtoehto siipikarjalle ja kalalle.

Koostumus: Lammas 38% (tuore lammas 20%, kuivattu lammas 18%), herne 20%, perunaproteiini, peruna, rypsiöljy, juurikasmasa 3%, luonnollinen aromi, kuivattu panimohiiva (mannanoligosakkaridien lähde) 3%, pellava 3%, lignoselluloosa, omena, porkkana 0,5%, hiivauute (mannanoligosakkaridien lähde) 0,5%, kuivattu sikurijuuri (frukto-oligosakkaridien ja inuliinin lähde) 0,5%, parsakaali, pinaatti 0,01%, tomaatti, mustikka, karpalo, D-glukosamiinihydrokloridi 100 mg/kg, kondroitiinisulfaatti 100 mg/kg, Yucca Schidigera -uute.

Analyysi: Proteiini 30%, rasva 15%, raakakuidut 4,5%, raakatuhka 9,5%, Omega-6 rasvahapot 3,0%, Omega-3 rasvahapot 1,3%, glukosamiini 1200 mg/kg, kondroitiinisulfaatti 1200 mg/kg

WELLNESS
CORE

Well-being starts from the CORE

 COREPetfoodSuomi

 @corepetfood.fi

Vinttikoirien SM-koe

Helsingissä 6.9.2020

Teksti **Saana Pirinen** Juoksukuvat ovat Tuomarinkylän vinttikoiraradalta 2018.

Koronatilanne on vaikuttanut valtavasti koiraharrastamiseen tämän vuoden aikana kaikkien lajien osalta. Vinttikoirien ratajuoksun maailmanmestaruuskilpailut oli tarkoitus järjestää tänä vuonna Helsingissä syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna, mutta vallitsevan koronatilanteen vuoksi FCI joutui valitettavasti perumaan MM-kisojen järjestämisen kokonaan. FCI joutui perumaan myös Unkarissa järjestettäväksi kaavailtuun maastajuoksun EM-kisat. MM-kisoilta vapautuneelle viikonlopulle saatiin kuitenkin onneksi siirrettyä vinttikoirien SM-koe, joka oli alun perin tarkoitus järjestää jo kesäkuussa.

KENNELLIITTO myönsi Suomen Vinttikoiraliitolle poikkeusluvun, jonka myötä Suomen Ratamestaruus (SRM)-kilpailuun ja Suomen Vinttikoiraliiton ratamestaruus (SVKLRM)-kilpailuun sai osallistua tänä vuonna ilman aiempaa tulosvaatimusta. Normaalisti tilanteessa SM-kokeeseen osallistuvalla koiralla on oltava hyväksytty tulos kuluvaan koekauteen viimeisimmästä kokeesta. Tämän vuoden aikana jouduttiin perumaan kuitenkin valtaosa kokeista, joten kaikilla koirilla ei sen vuoksi ollut mahdollisuutta hankkia

vaadittavaa koetulosta etukäteen. Poikkeusluvasta johtuen kokeessa nähtiinkin tavallista enemmän osallistujia.

KOEPÄIVÄNÄ noudatettiin tarkkoja erityisjärjestelyitä, joiden tarkoituksena oli taata turvalliset osallistumisolosuhteet kaikille. Kilpailualueelle ei esimerkiksi päästetty yleisöä lainkaan, eli paikalla sai olla vain toimihenkilöt, sekä yksi henkilö per kilpaileva koira. Koe oli aikataulutettu minuutilleen eläinlääkärin tarkastuksista alkaen, jotta kaikki turhat lähikontaktit saatiin minimoitua. Esimerkiksi parkkeeraus oli järjestetty niin, että ajoneuvojen väliin ohjattiin jättämään yhden auton kokoinen tila. Poikkeusjärjestelyt keräsivät kaikesta huolimatta kiitosta kilpailuttajilta, sillä kilpailemaan pääseminen ei ole itsesäänselvyyttä tällaisena aikana.

SM-KOKEEN ylituomarina toimi **Mika Nyman**. Kokeen tulokset on nähtävissä kokonaisuudessaan Vinttikoirien kilpailutietojärjestelmässä: kilpailut.suomenvinttikoiraliitto.fi -> tulospalvelu -> 06.09.2020 Helsinki, SRM & SVKLRM. Lämpimät onnittelet kaikille menestyneille!

Haastattelimme etnankoiraharrastaja **Sara-Maria Lehtoa**, joka kertoi omia tunnelmiaan SM-kokeeseen ja poikkeukselliseen kilpailukauteen liittyen.

1. Kuvaile SM-koepäivää ja tunnelmaa omin sanoin?

SM-kisat ovat joka vuosi monelle harrastajalle vuoden kohokohta, jonne kovin kunto pyritään ajoittamaan. Kukapa ei haluaisi saada Suomen nopeimman titteleitä. Osallistuin kilpailuihin talkoilemalla, minkä lisäksi koirani olivat kisassa. Minulla on kaksi etnankoiranarttua. SM-kilpailupäivänä sää oli vaihteleva, mutta rata oli hyvässä kunnossa. Tunnelma erosi edellisvuosien SM-kisoista siten, että kannustusjoukkojen luoma kisahuuma puuttui. Koronan takia kilpailualueelle sai tulla vain juuri ennen omaa lähtöään, yksi ihminen per koira. Yleisö ei ollut sallittua.

2. Millaisia suorituksia kokeessa nähtiin?

Poikkeuksellisesta kaudesta huolimatta SM-kisoissa nähtiin hienoja suorituksia ja jännitysnäytelmiä. Edellisvuosista poiketen SM-kisoihin sai osallistua Kennelliiton poikkeusluvalla ilman tulosvaati-

OLLI HÄKÄMIES

musta. Tämä johtui siitä, että koronan takia kilpailuja ja siten mahdollisuuksia hankkia vaadittuja tuloksia on ollut huomattavasti vähemmän.

Etnankoirissa voiton vei minun omistamani koiran velipoika, Trucker's Eye of the Tiger "Vili", joka juoksi ainoana alle 28 sekunnin sekä alkuerässä että finaalisissa. Vili on vasta 2,5-vuotias ja aloittanut kilpailemisen viime kaudella voittoa jokaisen lähtönsä. Minun koirani juoksivat 4. ja 5. sijoille käyttövalioajoilla. Myös muissa roduissa tuntuu olevan selkeitä ennakkosuosikkeja, joiden nimet ovat tuttuja. Salukien voiton vei Melik Boorching Oghab Nox Infinita, joka on niin ikään voittanut kaikki lähtönsä tähän asti. Normikokoisten whippeturosten voiton vei jo toistamiseen Oochigea's Q'for Azorg. Unkarinvinttikoirat voitti Avenina's Exredes Ezessemester, jolla on hallussaan Tuomarinkylän vinttikoiraradan rataennätys.

3. Minkä verran osallistujia kokeessa oli? Olivatko määrät ns. normaaleja, vai oliko niissä jotain poikkeavaa aiempiin vuosiin verraten?

Lähtöjä oli enemmän kuin aiempina vuosina SM-kisoissa. Tämä selittynee sillä,

OLLI HÄKÄMIES

Lemmikkisi parhaaksi vuoden jokaisena hetkenä

PÄIVYSTYS 24/7

Ajanvarauspalveluiden lisäksi saat päivystyksessämme vakinaisesti työskenteleviltä ammattilaisiltamme lemmikillesi kattavat hoitopalvelut välittömästä ensiavusta ympäri-vuorokautiseen sairaalahoitoon vuoden jokaisen päivän jokaisena hetkenä.

Mevet – ihminen ihmiselle,
lemmikkisi parhaaksi.

SARA-MARIA LEHTO

että kilpailumahdollisuuksia on ollut tavallista vähemmän, joten monet tulivat näihin kisoihin. Ihmisiä oli huomattavasti vähemmän rajoituksista johtuen.

4. Aiheuttiko korona jotain poikkeusjärjestelyitä? Miten korona on vaikuttanut ylipäätään juoksuharrastukseen tänä vuonna?

Kilpailualue oli rajattu kontaktien minimointia ajatellen. Sisään ja ulos kuljettiin eri suuntiin, ja eläinlääkärille ja toimistoon kuljettiin eri porteista. Toimistossa asioitiin vain puhelimitse. Turvaväleistä ja käsihygieniasta muistutettiin kilpailuttajia. Suuremmissa lähdoissa oli suosituksen sijaan maskipakko. Koko kilpailu oli ajoitettu minuutilleen, jotta turhalta palloilulta vältyttiin.

SARA-MARIA LEHTO

Keväällä näytti siltä, että koko kausi on peruttu koronan takia. Kesällä pääsimme kuitenkin aloittamaan harjoitukset erityisjärjestelyin, joista HVK (Helsingin Vinttikoirakerho) sai kiitosta. Sanoisin, että treeneissä tunnelma oli iloisempaa ja kiitollisempaa kuin aiempina vuosina. Ehkä tänä vuonna harrastajat sisäistivät sen, etteivät treenit, tai varsinkaan hyvin pelittävät treenit ole itsestäänselvyys. Olen todella kiitollinen kaikille ihanille ja ahkerille, joiden kanssa talkoilla vietin kesän. Huipputyyppejä! Toivon, että vinttikoiraharrastuksen puolelle rantautuisi yhteisvastuullisempaa kulttuuria ja harrastajat tulisivat ahkerammin hommiin. Jos useammat osallistuisivat, ei ”vakiokalustuksen” tarvitsisi kantaa harteiltaan koko harrastustoimintaa. Arvostan

aivan valtavasti niitä, jotka tulevat vuosi (tai vuosikymmenen) toisensa jälkeen joka viikko treeneihin hymy huulillaan touhuamaan.

5. Millainen fiilis jäi tämän vuoden kisakaudesta?

Nuorempi koirani juoksi itsensä tällä kaudella käyttövalioksi radalta, mikä on mukavaa. Vanhempi koirani on jo valio. Nuoremman kanssa olemme tehneet paljon töitä, mikä palkittiin tänä kesänä vastoin käymisestä huolimatta. Kaudesta jäi mukava fiilis ja nyt on hyvä laittaa pupu talviteloille. Toivottavasti ensi vuonna muillakin radoilla päästään järjestämään kilpailuja enemmän.

Kiitos haastattelusta Sara-Maria! 🐾

MEVET
OMAELÄINSAIRAALA

Päivystysnumero
0600 55 6500

Joka päivä 24h

Ajanvaraus
(09) 565 5600

Arkisin 7.30-20.00

OMAELÄINSAIRAALA MEVET
Höyläämötie 5 · 00380 Helsinki
www.mevet.fi · @mevetfi

Suomen Seurakoirayhdistys järjesti paimennuksen SM-kilpailut Kuttukuun tilalla Kuopiossa

Vain yksi koirakko seitsemästä selvisi loppuun saakka

Kun epätoivo iski, keinot olivat monet. Anne-Mari Manninen yritti purkaa jumia loikkaamalla itse ränniin ja työntämällä lampaista.

SM-mestaruutensa uusineet australianpaimenkoiranarttu Wirneen Kaikki Sun Pelkosi ja ohjaaja Laura Lönnberg saivat ison lauman lähestymään lupaavasti siltää, mutta lopulta osa lampaista kuitenkin kulki ohitse.

Teksti **Mari Jänisniemi-Honkala**

Perinteisen tyylin paimennuskoe (TS, traditionell style) kuuluu Suomen Kennelliiton alaisiin lajeihin. Tämä koemuoto on tarkoitettu niin sanotuille muille paimentaville roduille (rotuja on ryhmistä 1, 2 ja 5). Bordercolliet eivät saa kilpailla tässä koemuodossa vaan niille on omat kokeet, joita järjestävät sekä Suomen Kennelliitto että Suomen Paimenkoirayhdistys. Perinteisen tyylin virallisia kokeita on järjestetty Suomessa vuodesta 2012. Koemuodon SM-kokeet aloitettiin vuonna 2018. Perinteisessä tyyliässä noudatetaan kansainvälisiä FCI:n paimennussääntöjä, jotka edustavat keskieuropalaista paimennustraditiota, jossa on paimennettu suuria laumoja käytännön töitä jäljittelevillä radoilla.

Tänä vuonna suomenmestaruudet ratkottiin ensimmäisen kerran **Sinikka Kumpusalmen** koulutustilalla Kuttukuussa Riistakoskella elokuun 30.-31. päivinä. Juuri tältä tilalta on koko perinteisen tyylin harrastus ja koetoiminta Suomessa saanut alkunsa ja meidän yhdistyksemme (Suomen Seurakoirayhdistys) oli ensimmäisenä järjestämässä kokeita. SSKY on järjestänyt vuosittain tilalla kahdesta neljään koeviikonloppua.

SM-KILPAILUT on iso ja vaativa tapahtuma, jonka järjestämiseen innostuimme tarttumaan vasta tänä vuonna. Ylipäätään Suomessa on vain muutama tila, jonka koiriin totutettujen lampaiden määrä riittää arvokilpailua varten. Olennaista on lauman koko, jonka tulisi olla useampi kymmenen, ainakin parikymmentä. Kuttukuussa on totuttu, että ylimmän luokan kokeissa laumassa on 30-40 lammasta.

Kokeen koetoimitsijana oli **Mari Jänisniemi-Honkala** ja tuomareina Sinikka Kumpusalmi ja **Maija-Liisa Pasanen**, kuka vastaavana ylituomarina.

SM-kilpailuissa oli sääntöjen vuoksi järjestettävä karsintakoe vaikka osallistujia ei ollut yli enimmäismäärää, kymmentä. Osallistuminen oli kuitenkin vapaaehtoista ja yksi seitsemästä koirakosta jätti kokeen väliin. Radan alussa lauma piti työntää porttien läpi. Vuorossa on Anne-Mari Manninen groenendaeluros Finn Noir O-Zonen kanssa.

Korona aiheutti tietenkin suuria pilviä taivaalle. Koetta oltiin jopa peruuttamassa, mutta kun rajoituksia purettiin ja näytti, että koirakoilla on mahdollisuus saada vaadittuja koetuloksia, niin päätimme viedä tapahtuman läpi.

Koeoikeuden ennätti saada määrään mennessä yhdeksän koirakkoa, joista kahdella koiralla oli sama ohjaaja. Hän valitsi toisen mukaan ja näin ilmoittautumisajan päätyttyä tulijoita oli seitsemän. Yksi oikeudellisista ei ilmoittautunut. Olimme hyvin onnellisia että kahta lukuunottamatta oli koria Mestaruudesta kilvoittelemassa.

Erillisten SM-koeohjeiden vuoksi oli pakko pitää karsinta lauantaina, vaikka käytännössä kaikille koirakoille oli paikka sunnuntain varsinaisessa mestaruuskilpailussa. Yläraja on kymmenen osallistujaa. Näkisimme, että tätä kohtaa kannataisi muuttaa tulevia arvokilpailuja varten. Karsinnan ei pitäisi olla pakollinen.

Näin kävi monelle kilpailijalle. Suurin osa lampaista päästettiin kulkemaan sillan ohi. Vuorossa on islanninlammaskoirauros Kári Fra Klettakoti ja Riika Kivirinta.

Miia Korpua SM-rata päättyi ajotielle, jossa lauma pääsi karkuun. Yhden auton oli tarkoitus ohittaa lauma menen tullen. Yleinen liikenne oli katkaistu aina suoritusten ajaksi.

Lauantain karsintakokeessa yksikään kuudesta osallistujasta ei päässyt rataa loppuun saakka. Vuorossa on Tarja Särkkä bouvieruroksensa kanssa.

Tiina Hotanen, suomalaisnaisen sisulla, oma jalka "teipattuna" ja belgianpaimenkoiransa, tervuerennarttu Flammes Vihaajat Vihaa kanssa.

Järjestimme tilalla lisäksi perjantaina ja lauantaina alempien luokkien normikokeet, joihin molempiin tuli ennätysmäärä, lähes 20 koiraa. SM-viikonloppu olikin suurin Suomessa koskaan järjestetty tämän koemuodon tapahtuma. Myös rotukirjo oli suuri.

Suomenmestaruutta 2020 lähtivät tavoittelemaan seuraavat koirakot: belgianpaimenkoira, groenendaluro Finn Noir O-Zone, ohjaaja **Anne-Mari Manninen**, belgianpaimenkoira, tervuerennarttu Flammes Vihaajat Vihaa, ohjaaja **Tiina Hotanen**, islanninlammaskoirauros Kári Fra Klettakoti, ohjaaja **Riika Kivirinta**, belgianpaimenkoira, malinoisnarttu Mystery V.D. Vaardekenshoeve, ohjaaja **Tuula Andersson**, bouvieruros Sarol Vital Hurrigane, ohjaaja **Tarja Särkkä**, lapinporokoiraurous Suukkosuun Kitkan Viisas, ohjaaja **Miia Korpua** sekä itseoiikeutetusti viime vuoden SM-mestarit australiapaimenkoiranarttu Wirneen Kaikki Sun Pelkosi ja ohjaaja **Laura Lönnberg**.

LAUANTAIN karsintasuuritusten perusteella tuomaripari hieman helpotti alkuperäisiä suunnitelmiaan finaalityöstä, koska kävi ilmi, ettei kaikilla kisajilla ollut kovin runsaasti kokemusta suurista laumoista. Kolmosluokan kokeita järjestetään jopa kymmenellä lampaalla. Myöskään lampaiden käsittelytaitoja ei ollut kaikilla riittävästi.

Finaalissa ohjaajilla oli 30 lampaan ryhmä ja varikkotyötä oli vain vähän. Kilpailijoiden piti ensin merkitä pyöröhäkissä olleista 20 lampaasta viisi. Lisäksi 10 lampaan ryhmä oli häkin ulkopuolella isolla laitumella vapaana.

Häkistä ulosoton jälkeen koirakon piti heti kuljettaa laumaa muutaman portin läpi, kapean sillan yli ja rännin läpi, jossa lisäksi tehtiin pieni lajitteleminen. Jo silta oli työläs, saada koko laumaa läpi mutta todellinen kompastuskivi nähtiin rännissä, jonne monen matka päättyi. Ennen tuomarien tekemää keskeytystä muutama kilpailija teki varsin uskomattomia suorituksia loikkaamalla itse ränniin ja yrittämällä työntää lampaita eteenpäin.

Kuten tuomari Sinikka Kumpusalmi jälkeinpäin totesi, lampaiden juuttumista ränniin ei voi korjata lisäämällä painetta loppupäästä saati työntämällä lampaita vaan jumi pitää purkaa edestä. Ja sekin on koiran tehtävä. Lampaat pitäisi saada kävelemään rauhallisesti pysähtymättä eteenpäin, jolloin lajitteleminen on helppo tehdä.

Rännistä selvinneet jatkoivat portin läpi toiselle laitumelle, jossa koiran piti

Rännillä alkoivat isot vaikeudet ja Tuula Anderssonin tie SM-radalla päättyi tähän.

Tehtävät muistuttivat tavallisia tilatöitä.

työntää lauma kujan läpi. Tästä edettiin muutamien tehtävien laidunnukseen, johon liittyi yhden lampaan kiinniotto ja tuominen laidunnusalueen ulkopuolelle. Laidunnuksesta mentiin portin läpi pihatille ja pysäytyksen jälkeen edelleen viereiselle ajotielle. Sitä pitkin laumaa piti kuljettaa noin sata metriä ja kääntyä takaisin tilalle johtavalle ylätielle. Lauoman ohitti auto menen tullen.

Viimeinen ja ehkä vaativin puristus oli kuljettaa lauma lampolan ohi takaisin aloituspaikkaan. Lampolan ovi oli auki, joten lampaila oli sisälle erittäin suuri veto.

LOPPUUN saakka selvisi vain yksi koirakko, viime vuoden SM-kultapari, joka näin uusi mestaruutensa. Lauoman karkaaminen lampolaan oli aivan hilkulla, joten ei ihme, että voittaja tuuletti railakkaasti päästyään maaliin. Laura oli onnekseen painanut tarkasti korvan taakse tuomarin ohjeen, että tästä kohdasta pitää mennä niin reippaasti kuin suinkin vielä jaksaa.

Laura Lönnberg ja australiapaimenkoiranarttu Wirneen Kaikki Sun Pelkosi uusivat vuoden takaisen SM-mestaruutensa. Suoritus oikeutti erittäin hyvään arvosanaan, 81 pisteellä.

Koirakko sai 81 pistettä, mikä oikeutti erittäin hyvään arvosanaan. Kaksi muuta koirakkoa eteni ajotielle, mutta siellä lauma pääsi koirilta karkuun.

KILPAILIJAT olivat ymmärtääksemme tyytyväisiä niin rataa kuin järjestelyihinkin. Iloisia oltiin siitä että pääs-

tiin paimentamaan suurempaa laumaa kuin aikaisemmin. Moni harmitteli, kun ei päässyt tekemään mielenkiintoista, pitkä ja vaativaa rataa loppuun saakka.

Maija-Liisa Pasanen kommentoi SM-koetta hyvin järjestetyksi, joka todella mittasi koirien osaamista ja kestävyyttä. Hänen mielestään kaikki osallistujat eivät vaan valitettavasti olleet SM-tasolla.

Radan maksimisuoritus aika oli 35 minuuttia. Kello pantiin käyntiin sen jälkeen, kun kilpailija oli merkinnyt viisi lammasta ja avannut ottoaitauksen portin. Voittaja käytti 26 minuuttia. Tehtävät muistuttivat tavallisia tilatöitä. Pasanen mielestä koemuodon kokeita ei myöskään saisi yhtään helpottaa nykyisestä, vaikka tällaista puhetta on kuultu.

Kun perinteisen tyylin paimennusta harrastetaan nykyisin jo paljon ja rotuja on runsaasti, niin juuri lisää rotuja Pasanen toivoisi arvokilpailuihin mukaan.

Järjestelyt aloitimme jo heti saatuaamme järjestämisoikeudesta tiedon. Kun yhteistyötä tilan kanssa on tehty pitkään, mitään erityisiä suunnitelmia ei tarvinnut tehdä. Kaikki sujui rutiinilla. Erityiskiitoksen haluamme antaa varikon hoitaneelle **Caius Kumpusalmelle**, joka upean australiankoolienarttunsa Numan kanssa hoiti ryhmien vaihdot ja ongelmatilanteet, myös pari vakavaa karkutilannetta, nopeasti ja luotettavasti. 🐾

Koiran tapakasvatus

Rankaisemalla vai palkitsemalla?

Jokaisen koiran on opittava pennusta lähtien toimimaan ihmisten maailmassa, ihmisten sääntöjen mukaan. Koiralle on opetettava hyviä käytöstapoja. Sen on myös opittava, ettei se voi aina saada kaikkea, mitä se haluaa.

Teksti **Saara Juntila**

Koiran tapakasvatus voidaan toteuttaa usealla eri tavalla. Koulutusmenetelmät voidaan karkeasti jakaa kahteen osaan: palkitsemiseen ja rankaisemiseen perustuviin menetelmiin. Monella on sellainen käsitys, että rankaisut ovat ainoa keino opettaa koiralle, mikä on kiellettyä käytöstä. Koiralle on kuitenkin täysin mahdollista opettaa yksinomaan palkitsemisen kautta, mikä on sallittua ja mikä ei. Tällöin käännetään tilanne päinvastaiseksi; jos et halua, että koira tekee jotakin, mitä haluaisit koiran tekevän sen sijaan?

Kun koiralle opetetaan toivotut käyttäytymismallit vaihe vaiheelta, ja ympäristöä ja omaa toimintaa muokataan oikealla tavalla, luodaan koiran toivottu käyttäytyminen mahdollisimman todennäköiseksi ja ei-toivottu käyttäytyminen mahdollisimman epätodennäköiseksi. Tällöin koira päästään myös palkitsemaan mahdollisimman usein, jolloin hyvä käytös vahvistuu.

Rankaisemiseen perustuvat menetelmät ovat kuitenkin edelleen yllättävän yleisiä keinoja koirien tapakasvatuksessa, vaikka harva käyttäisi juuri tätä sanamuotoa kuvailemaan toimintaansa. Rankaisemisella on sanana melkoisen negatiivinen kaiku, ja suuri osa koiranomistajista on todennäköisesti sitä mieltä, että ei käytä rankaisuja koiransa kouluttamiseen. Moni kuitenkin käyttää rankaisuja tietämättä sitä välttämättä itsekään. Tietty menetelmä saatetaan valita sen nopeuden tai helppouden takia, tai koska joku suositteli sitä, mutta ei välttämättä pysähdyt ajattelemaan, millä periaatteella menetelmä toimii. Oli kyseessä sitten tietoinen tai tiedostamaton valinta rankaisujen käyttämiseen, on tärkeää ymmärtää, mitä rankaiseminen tarkoittaa ottaen tarkoitusta, ja millaisia vaikutuksia sillä voi olla.

Mitä rankaiseminen on?

Rankaisemiseksi mielletään usein ainoastaan kipua aiheuttavat menetelmät tai äärimmäisen ikävät koulutuskeinot, kuten esimerkiksi koiran lyöminen tai sähköpinnan käyttäminen. Se, onko jokin menetelmä aidosti rankaisu vai ei, ei kuitenkaan riipu meidän ihmisten mielipiteestä, vaan koiran.

Rankaisun määritelmä on, että se on jotakin sen verran ikävää tai epämiellyttävää, että rankaisua edeltänyt käytös vähenee tulevaisuudessa. Koira itse määrittelee, mikä toimii rankaisuna ja mikä ei. Vesipullon ruiskauttaminen, ketjukaulaimen kiristymisen kaulan ympärillä, sitruunapannan suihkaus, niskasta kiinni ottaminen, hihnasta nykäisy, selättäminen tai kovan äänen päästäminen saattavat olla koiran näkökulmasta aivan yhtä epämiellyttäviä tai pelottavia asioita kuin esimerkiksi sähköpinnan sähköisku. Jokainen koira on yksilö, ja osa saattaa kokea jo pelkästään omistajan ärtyneen äänensävyyn äärimmäisen rankaisevana. Yksinkertaistaen voisi sanoa, että jos tietyn koulutusmenetelmän tai -välineen tavoitteena on tuottaa koiralle epämiellyttäviä tunteita tai tuntemuksia, se todennäköisesti toimii rankaisun kautta.

Toimiiko rankaiseminen?

Rankaisu toimii koulutusmenetelmänä siinä missä palkitsemisenkin. Se ei kuitenkaan vielä tarkoita, että rankaisuja kannattaisi käyttää. Jos ainoa kriteeri on se, että koulutusmenetelmä vähentää koiran käytöstä, ajaututaan helposti hyvin epäeettiselle alueelle. Mikä tahansa koira saadaan todennäköisesti lopettamaan lähes mikä tahansa käytös, jos rankaisu on riittävän voimakas – mutta millä hinnalla tämä saavutetaan?

Koulutusmenetelmää valitessa on otettava monia asioita huomioon. Mitä tapahtuu, jos menetelmä ei toimikaan; mitä riskejä siitä seuraa? Mitä muita mahdollisia vaikutuksia menetelmän käyttämisellä on? Miten se vaikuttaa koiran hyvinvointiin ja koiran ja omistajan väliseen suhteeseen? Ja lopulta: miten eettistä sen käyttäminen on?

Rankaisu on haastavaa toteuttaa oikein

Tunnettu koirankouluttaja **Ian Dunbar** on sanonut, että jos haluat käyttää sähköpantaa koulutusvälineenä, tarvitset perusteellisen ymmärryksen koirien käyttäytymisestä ja oppimisteoriasta sekä täydellisen ajoituksen. ”Ja jos sinulla on nuo kolme asiaa, et tarvitse sähköpantaa”. Sama ajatus pätee periaatteessa minkä tahansa rankaisu-

menetelmän käyttämiseen. Mitä tahansa rankaisemiseen käytetäänkin, on tärkeää tietää, mitä tekee. Seuraukset rankaisun epäonnistumisesta voivat olla huomattavasti vakavammat kuin seuraukset palkitsemisen epäonnistumisesta.

Rankaisu voi epäonnistua monella eri tavalla. Ensimmäkin rankaisun on oltava riittävän voimakas, että se vaikuttaisi koiran käytökseen. Liian lievä rankaisu ei vaikuta koiran käytökseen millään tapaa, ja liian voimakas rankaisu voi johtaa siihen, että koira alkaa pelätä kaikkea tilanteeseen liittyvää, omistaja mukaan lukien. Monesti rankaisuja käyttäessä aloitetaan lievimmästä päästä, ja kun se ei toimi, lisätään rankaisun voimakkuutta kerta kerralta. Tällä tavoin koira saatetaan siedättää vahingossa hyvinkin voimakkaisiin rankaisuihin. Koira saattaa kokea rankaisut erittäin epämiellyttävinä, pelottavina tai kivuliaina, mutta ei siinä määrin, että sen ei-toivottu käytös vähenisi.

Toiseksi, rankaisu on ajoitettava täsmälleen oikein. Jos koira on jo ehtinyt toteuttaa ei-toivottua käytöstä ja sitä rangaistaan edes sekunnin viiveellä, rankaisu ei välttämättä toimi, sillä koira on jo palkinnut itse itseään. Jos rankaisu ajoitetaan väärin, koira saattaa myös yhdistää sen johonkin muuhun käytökseen, jota se teki juuri sen sekunnin murto-osan aikana, kun sitä rankaistiin. Se saattaa esimerkiksi oppia, että omistajan katsominen, istuminen tai pään kääntäminen vasemmalle on kiellettyä.

Palkitsemista käyttäessä ei ole aivan niin vakavaa, jos ajoitus ei osu joskus kohdilleen, sillä koiralle voidaan opettaa uusi käytös tilalle. Rankaisuja käytettäessä saatetaan sen sijaan aiheuttaa vahingossa hyvinkin pysyviä mielleyhtymiä, jos koira rangaistaan väärässä hetkessä.

Rankaisemisella on sivuvaikutuksia

Palkitsemiseen verrattuna rankaisemiseen sisältyy useita riskejä. Koira ei opi pelkästään lopettamaan ei-toivottua

käytöstään, vaan se oppii myös yhdistämään rankaisuun liittyvän tunnetilan tilanteeseen, ympäristöön, omistajaan ja kaikkeen muuhun, mitä sillä hetkellä tapahtui. Samalla suhde koiran ja omistajan välillä heikkenee, ja koiran luottamus omistajaa kohtaan vähenee.

Useissa tutkimuksissa on havaittu, että rankaisujen käyttäminen saattaa lisätä koiran stressitasoa, ahdistusta, pelkoa ja aggressiivista käytöstä. Rankaisut myös heikentävät koiran oma-aloitteisuutta ja hyvinvointia.

Rankaisu ei muuta käytöksen taustalla olevaa syytä

Koiran käyttäytymiselle on aina olemassa syy. Kun käytös tukahdutetaan rankaisun avulla, taustalla olevaa syytä ei päästä käsittelemään. Jos käytökseen liittyy esimerkiksi stressi, pelko tai ahdistus, rankaiseminen vain vahvistaa näitä tunnetiloja, sillä koira kokee tilanteen entistäkin negatiivisempana. Ei-toivottu käytös saattaa lopulta palata takaisin entistä voimakkaampana, kun patoutuneet tunteet lopulta purkautuvat.

Jos taas käytöksen taustalla on esimerkiksi innostuminen tai turhautuminen, rankaisemisen avulla tilanteeseen luodaan kaiken lisäksi negatiivinen tunnetila. Tällöin koira saattaa kokea hyvin ristiriitaisia tunteita, mikä saattaa pahentaa sen tunnekokemusta tilanteessa. Kun koira ei pääse purkamaan esimerkiksi turhautumistaan aiemmin totutulla tavalla, se saattaa pyrkiä löytämään toisen keinon purkaa tunnetilaansa, mikä ei välttämättä ole omistajan näkökulmasta yhtään sen miellyttävämpi kuin aiempi käyttäytymismalli.

Rankaisemalla saadaan koiran näkyvät oireet ehkä joksikin aikaa tukahdutettua, mutta sen tunteet eivät katoa mihinkään. Koira saattaa tuntea edelleen samalla tavoin tilanteessa, mutta se ei näy enää ulospäin. Samoin käy, jos koiralla on hyvin voimakas motivaatio tukahdutetun käyttäytymismallin toteuttamiseen. Tarve käytöksen toistamiseen ei katoa minnekään, vaikka se ei sillä hetkellä olisikaan näkyvissä. Lopulta koiran tunnetila tai käyttäytymistarve saattaa purkautua myöhemmin jossakin toisessa tilanteessa, ehkä jopa entistä voimakkaampana.

Rankaisu ei opeta koiralle, mitä haluaisimme sen tekevän

Rankaisun kautta koiralle pyritään yleensä opettamaan, että se ei saisi tehdä jotakin. Ei minkään tekeminen on kuitenkin haastava käsite koiralle ymmärtää. Koiran on huomattavasti helpompaa toimia oikein, jos sille opetetaan selkeästi, mitä sen tarkalleen ottaen halutaan tekevän. Ei ole loppujen lopuksi kovin reilua rankaista koira, jos sille ei ole opetettu vaihtoehtoista, sallittua toimintatapaa tilannetta varten.

Koira ei välttämättä ymmärrä, mistä sitä rankaistiin

Koira elää maailmassa, jonka sääntöjä ja ajattelutapoja se ei automaattisesti ymmärrä. Se ei ymmärrä oikean ja väärän käsitteitä, eikä se luonnostaan tiedä, mikä on kiellettyä ja mikä sallittua. Jos rankaisujen ajoitus ei osu aina täysin kohdilleen ja koira rangaistaan jatkuvasti useissa eri tilanteissa, koiralle saattaa jäädä lopulta epäselväksi, mitä se

tarkalleen ottaen teki milloinkin väärin.

Koira ei opi rankaisun kautta pelkästään yhdistämään tekemäänsä asiaa johonkin negatiiviseen. Jos rankaisu yhdistyy esimerkiksi aina vieraiden ihmisten näkemiseen (koska koira hyppii heitä vasten) koira saattaa oppia, että vieraisiin ihmisiin liittyy aina jotakin ikävää. Jos koira rangaistaan usein kävelyllä tai pihassa, se saattaa oppia negatiivisen tai stressaantuneen suhtautumistavan näihin ympäristöihin liittyen.

On kannattavampaa olla proaktiivinen kuin reaktiivinen

Rangaistessa käytetään yleensä reaktiivista suhtautumistapaa koiran käytökseen; eli odotetaan, että koira käyttäytyy huonosti, jolloin sitä rangaistaan. Koiran käytökseen siis puututaan siinä hetkessä, kun se toimii ei-toivotulla tavalla.

Proaktiivisessa suhtautumistavassa sen sijaan toimitaan niinä aikoina, kun koira ei käyttäydy väärin. Sen sijaan, että koira koulutettaisiin ongelmatilanteessa, sitä koulutetaan ongelmattomasti silloin, kun se käyttäytyy hyvin

muina aikoina toivottuja käytösmalleja, jotta se lopulta onnistuisi ongelmattomasti. Tilanteista luodaan sellaisia, että epäonnistuminen olisi mahdollisimman vaikeaa ja onnistuminen mahdollisimman helppoa. Koiran arkea, elämää ja ympäristöä muutetaan kokonaisvaltaisesti, että onnistumisia tulisi mahdollisimman paljon, ja että koira päästäisiin palkitsemaan toivotusta käytöksestä mahdollisimman usein. Koira myös huomataan ja sitä palkitaan silloin, kun se käyttäytyy hyvin

– mikä saattaa helposti unohtua arjessa.

Proaktiivinen suhtautumistapa vaatii ehkä hieman enemmän vaivannäköä, mutta se on huomattavasti tehokkaampi keino. Jos odotetaan, että koira toimii väärin, se on jo ehtinyt toteuttaa ei-toivottua käytöstä. Se on saattanut kokea käytöksen itsessään palkitsevana, ja lisäksi käyttäytyminen vahvistuu joka ikinen kerta, kun koira pääsee toistamaan sitä. On siis paljon kannattavampaa pyrkiä siihen, että koira ei aseteta tilanteisiin, joissa se epäonnistuu, vaan sitä koulutetaan pikkuhiljaa näitä haastavampia tilanteita varten.

Positiivinen vahvistaminen on kaikin puolin kannattavampaa.

Vaikka rankaisut toimisivatkin hetkellisesti, pitkällä aikavälillä ne eivät kuitenkaan ole tehokkain, turvallisin tai eettisin tapa kouluttaa koira. Palkitsemisen kautta opetetut käytökset ovat usein pysyvämpiä ja luotettavampia kuin rankaisemisen kautta koulutetut. Rajoja voidaan asettaa muillakin tavoin kuin rankaisemalla. 🐾

Pohjoinen ulottuvuus kasvatuksessa

Teksti Merja Mäntyniemi
Aavankoron Kennel, Rovaniemi

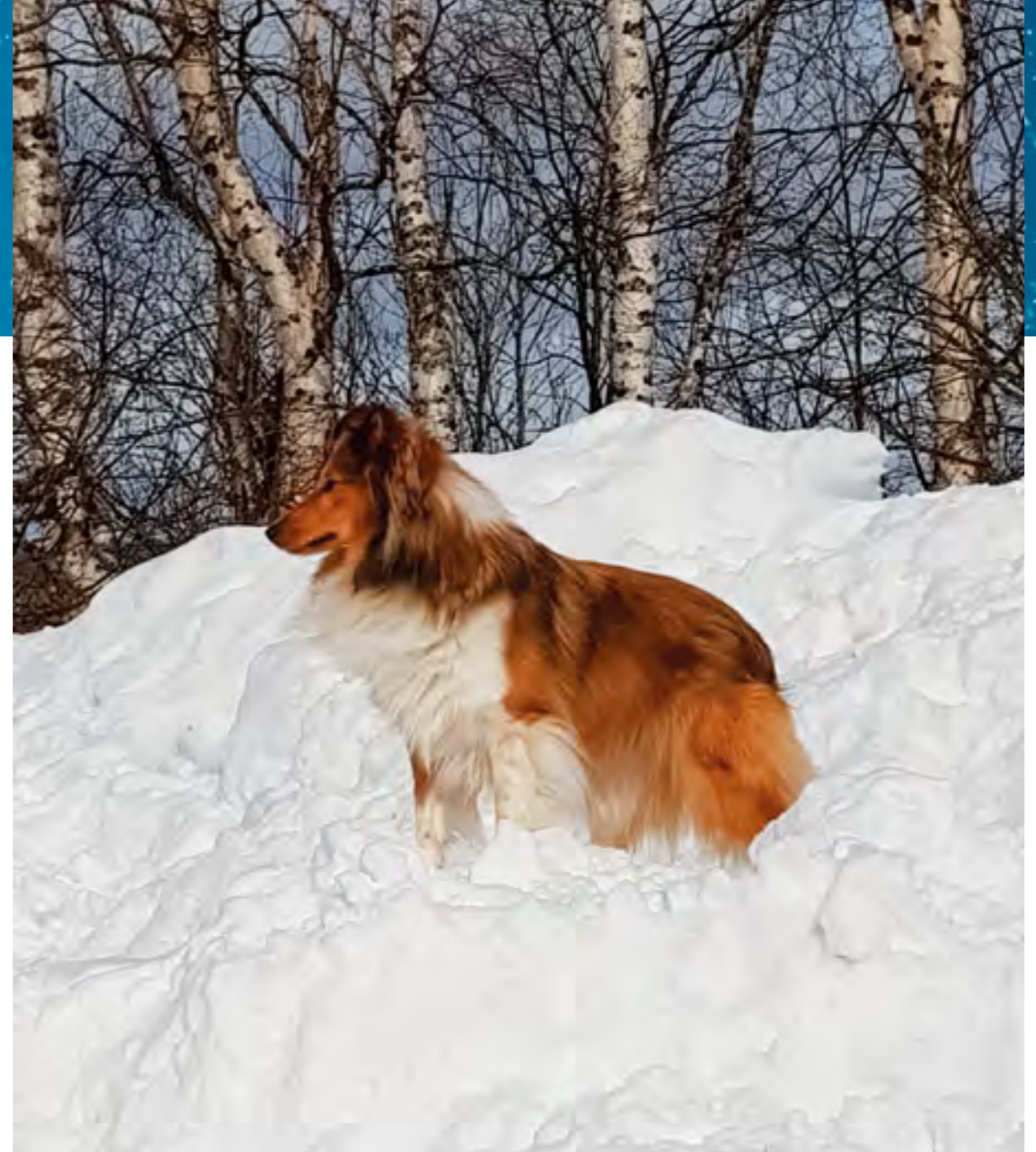
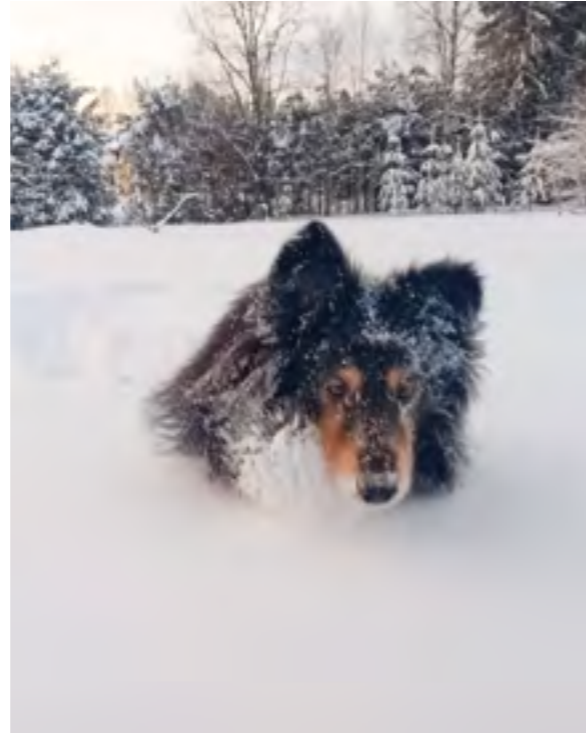
Kasvattajan peruskurssin esittelyssä kerroin pitkäaikaisesta haaveistani alkaa kasvattaa terveitä, täysipäisiä ja toimintakykyisiä shetlanninlammaskoiria. Ympäriällä istui miesjoukko, joka kertoi aikeistaan laikojen, pystykorvien, ajokoirien, saksanseisojien ja hirvikoirien kanssa. Kahvitaually joku puhui puhelimeen ja kertoi, että on täällä hyviä kasvattajia ja sitten yksi höpöhöpö-koirien kasvattaja.

Olen aloitteleva kasvattaja täällä pohjoisessa lähellä Joulupukia. Pohjoisemmat kasvattajat toteavat, että sinähän olet ihan etelässä ja Rovaniemi on sentään keskuspaikka, jossa on jopa useampikin eläinlääkäriasema. Todellisuutta on kuitenkin se, että öisin ja lauantai-illasta maanantaiaamuun Rovaniemellä päivystää kaupungin eläinlääkäri. Jos hän on hoitamassa tuotantoeläimiä, niin koirat ja muut pienet eläimet odottavat kiltisti vuoroaan oli vaiva mikä tahansa. Ouluun meiltä on matkaa 250 km. Siellä on lähin ympärivuorokautinen päivystys. Vähän kuin matka Helsingistä Jyväskylään. Pohjoiseen päin kun lähdetään, niin Ivalosta matkaa Rovaniemelle on 300 km, mutta Sodankylä on jo ihan helppo. Sieltä Rovaniemelle on vain 130 km

KIELTÄMÄTTÄ mietityttää, jos nartun synnytyksessä tulee ongelmia eikä lääkäri ole paikalla, niin miten lujaa uskaltaa ajaa nelostietä Ouluun, ettei kortti mene. Olen kuullut, että lujaa on ajettu, mutta poliisin luona puhuttelussa ymmärrystä tilanteelle on löytynyt.

Täällä täytyy myös miettiä sitä, mitä koiran kanssa haluaa harastaa. On mukava kuunnella kun etelän kaverit kertovat maaliskuuhuhtikuussa avaavansa kisakauden ja treenaavansa täysillä kevätssä. Meillä oli tänä vuonna lunta niin paljon, että toukokuun ensimmäisellä viikolla vielä hiihrettiin. Sitten tulivat korona, tulvat, hillat sekä sääsket ja mäkäräiset. Koronan kanssa opittiin elämään ja tulvista selvitettiin, mutta se, että kaikki lentävät tulivat yhtäaikaista, söi niin koiria kuin omistajiakin. Varsinkin narttukoiran vatsa oli erinomainen ruokailualusta noille lentäville kiusankappaleille. Jossain kohtaa omat koirat saivat tarpeekseen lentävistä. Ne seisovat ovella miettimässä, kannattaako ininän joukkoon edes yrittää. Pistäytymiset ulos olivat lyhyitä myös emännällä. Nyt puolestaan odotellaan tulevan talven lumen määrää ja arvuutellaan kuinka kovat pakkaset ovat tuloiltaan. Kun pakkasta on -25 tai -30, niin silloin koirien tassuilla on todella kylmä ja taas pistäytymiset ovat lyhyitä.

NÄYTTELYT ovat sitten aivan eri juttu! Hattua nostan niille aktiivisille kasvattajille, jotka reissaavat näyttelyissä Helsingissä saakka ja pidemmälläkin. Autolla matka-aika on 12 tuntia ja junallakin 9-10 tuntia. Onhan toki näyttelyitä täällä pohjoisessakin. Silloin kyllä osallistutaan jo ihan kannatuksen vuoksi, että järjestävä kerho tai yhdistys saisi rahaa toimintaansa. Onneksi täällä pohjoisessa on kokeneita oman rotuni kasvattajia, jotka ovat

vuosien mittaan toimineet suunnitelmallisesti ja noudattaneet omaa linjaansa kasvatuksessaan. Kaikki viisaus ja kokemus ei onneksi asu etelässä.

Joku voi tätä lukiessaan miettiä, miksi ihmeessä mukaan on lähtenyt, jos toimintaympäristö on noin haastavaa. Omasta puolestani voin sanoa, että rakkaus rotuun on iskenyt ja vakavasti. Kun elämäni tepsutti pieni trikiuros Luca, peli oli menetetty. Näiden yhdeksän vuoden aikana mielenkiinto rotua kohtaan on kasvanut, ja halu tietää rodusta, sen historiasta ja terveydestä on vain lisääntynyt. Mielenkiintoisen ja modernin ongelman nykyaikana aiheuttaa ns. itsensä toteuttava ennustus sosiaalisessa mediassa ja internetissä. Kun kuvia tietyistä turkin värisistä rupesi liikkumaan runsaasti, kaikki kiinnostuivat tuon värisestä koirasta ja alkoivat kysellä sen värisiä pentuja. Kun pentuja ei löytynyt, kasvattajat päättivät vastata kysyntään ja rupesivat jalostamaan/tuottamaan tuota väriä. Siinä sivussa unohtui tärkein asia, eli mikä se oikea väri onkaan.

KASVATTAJAN elämä on haasteita täynnä. Itselle tuskaa varsinkin tässä alkuvaiheessa on oman linjan miettiminen. Mitä virheitä koirallani hyväksyn tiettyssä yhdistelmässä? Millä puutteella on merkitystä? Se on sitä pätkäilyä, jota varmasti moni meistä aloittelevista kasvattajista joutuu pohtimaan uudelleen ja uudelleen. Uskon siihen, että kun kokemuksesta ja näkemystä karttuu lisää, jokainen löytää oman linjansa olivatpa kinokset kuinka korkeita tahansa. Täällä pohjoisessa korostuu kasvattajien kesken avoin keskusteluyhteys, jota kannattaisi laajentaa. Kasvattajakahvilat voisivat olla yksi tapa saada keskustelua liikkeelle riippuen tietysti koronatilanteesta. Olosuhteet ovat niin vaativat, että millään muulla kuin hyvällä yhteistyöllä emme saa vietyä koirien tasoa eteenpäin. Itsestään selvät perusasiat, jotka etelässä ovat helppoja, vaativat täällä pohjoisessa pitkiä ajomatkoja, kylmänkestävyyttä ja aimon annoksen hurttia huumoria. Ja sitä, että auton tankki on täynnä. 🐾

Jalostustarkastukset tuomarin ja kasvattajankin näkökulmasta

Teksti **Auli Haapiainen-Liikanen** Kuvat **Tarja Tervonen**

Olen ulkomuototuomarina tehnyt jalostustarkastuksia omiksi tuntemilleni roduille eli broholminkoiralle, suomenajokoiralle, tanskandogille, kääpiöpinserille ja pinserille. Osa jalostustarkastuksista on rotujärjestöjen itse laatimia jalostustarkastuksia ja osa Suomen Kennelliiton ulkomuodon jalostustarkastuskaavakkeen mukaisia tarkastuksia. Olen ollut mukana myös näiden tarkastusten kääntämisessä, sillä esimerkiksi tanskalaisten broholmereiden jalostustarkastuslomake siirrettiin alun perin suomalaisen rotujärjestön Suomen Broholmeryhdistys ry:n käyttöön sellaisenaan. Tanskandoggien EuDDC:n jalostustarkastus taas vaati pieniä sovellutuksia, jotta se saatiin käyttöön täällä.

Monen rodun alkuperämaassa on lisävaatimuksia jalostustarkastajana toimivalle tuomarille. Useimmiten kyseeseen tulee rodun kasvattajatuomari tai muuten niin kutsuttu erikoistuomari. Jalostustarkastuksia tehtäessä kannattaisi myös miettiä pidempää ajanjaksoa kuin yhtä tilaisuutta. Kyseessä on kuitenkin inhimillinen laji ja käytännössä jalostustarkastusten kuvaukset ovat helpommin keskenään verrattavissa, jos tuomarina olisi aina sama henkilö tai henkilöt.

OLIN jo aikaisemminkin vaihtanut postia Tanskan jalostustarkastajan kanssa luokituksesta, mutta vielä mielenkiintoisempaa oli osallistua arviointiin, jonka järjesti toinen Suomessa vaikuttava yhdistys eli rotua harrastava Broholmer Finland ry. Kyseinen yhdistys ei ole virallinen rotujärjestö kuten Suomen Broholmeryhdistys, joten heidän järjestämänsä tilaisuus on joko ulkomuotoarviointi tai jalostuskatselmus, ei jalostustarkastus. On myös aika erikoinen tilanne, että harvalukuisella rodulla on Suomessa kaksi yhdistystä, mutta aina ei mahduta saman pöydän ääreen.

ARVIONTIA suoritti Broholmersälkapetin listoilla oleva ulkomuototuomari, joten oli erittäin mukava päästä juttelemaan ja vaihtamaan ajatuksia **Bon** kanssa. Hänkään ei muuten ole rodun kasvattaja. Tilaisuus oli hyvin järjestetty ja erityisen iloinen olin siitä, että mielikuvani bronkuista oli aivan samassa linjassa ulkomuotoarviointia suorittavan kanssa. Hyvä juttu!

Miksi broholminkoira on minulle tuttu rotu? Olen seurannut broholminkoira jo ennen kuin ensimmäistäkään oli tuotu Suomeen. Lukkarinrakkauteni rotuun lähtee tanskandoggikasvatuksesta. Siinä tein pitkän, Vuolasvirta-palkinnollakin palkitun rupeaman. Harkitsin aikoinani broholminkoiran hankintaa ja tulipa käytyä Tanskassa erikoisnäyttelyssä ensimmäisen kerran jo 90-luvulla. Otin silloin videolle suuren osan kyseisestä 112 koiran erkkarista, mutta video katosi jonnekin Kennelliiton kaappiin. Totesin, että toisen jättirodun kasvattaminen ei ole järkevää ja valitsin pienemmän niin kutsutun kakkosrodun itselleni. Rakkaus bronkkuihin kuitenkin säilyi. Olenkin käynyt Tanskan erkkareissa aina silloin tällöin, jotta mielikuvani rodun kehityksestä kestäisi ajan tasalla.

Toinen hauska sattuma rodussa on se, että **Pirjo Harmoinen** (kennel Good Minds) hankki Suomen ensimmäisen bronkun, Nanan, samaan aikaan, kun itselleni tuli thairidgebackdog

Pirjo Harmoinen yksi broholminkoirien jalostustoimikunnan jäsen, jonka ansiosta tilaisuus järjestettiin.

Tanskasta. Koirat tulivat samalla koneella. Pirjon tunsin jo aikaisemminkin, koska asumme molemmat Mikkelin kupeessa – pienen paikkakunnan etuja. Olen myös vuosien saatossa käynyt tunnistusmerkitsemässä aika monta bronkkua, joten on ollut kiva seurata myös rodun pikkupentuja.

SUOMEN Kennelliitto yhtenäisti ulkomuodon jalostustarkastusta muutama vuosi sitten. Nykyisin rotujärjestöt toimittavat SKL:lle neliportaisen, luokitellun jalostustarkastusrungon hyväksyttäväksi. Kun luokittelu on hyväksytty, moni rotuyhdistys alkaa käyttää Suomen Kennelliiton jalostustarkastuskaavaketta. Samassa yhteydessä on syytä mainita **KÄYTTÄYTYMISEN JALOSTUSTARKASTUS**, joka on uusi asia monelle koiraharrastajalle. Suomen Broholmeryhdistys tuntuu olevan etujoukoissa tämän asian kanssa. Eli SKL:llä on olemassa käyttäytymisen jalostustarkastus, jossa on sama toimintatapa: rotujärjestö toimittaa Kennelliitolle perustellun luokittelun ja kun se on hyväksytty, voidaan käyttäytymisen jalostustarkastuksen tuloksia alkaa kirjata. Tämä sopisi monelle seurakoira-rodulle, jolla ei muutoin ole luonteeseen perustuvaa seurantaa. Onhan tosiasia, ettei ”hullulla” seurakoira-rodulla ole hirveästi annettavaa omistajalleen, vaikka se olisi kuinka terve. Käyttäytymisen jalostustarkastusta suorittavilla arvioijilla on omat pätevyysvaatimuksensa ja tilaisuudella omat järjestelyohjeensa. Kuitenkin

Ohjaaja Maarit Koskinen työssään.

Auli Haapiainen-Liikanen kahvitauolla.

molemmat Kennelliiton jalostustarkastukset soveltuvat hyvin samalle päivälle ja samaan paikkaan, mikä vinkkinä rotujärjestöille sanottakoon.

SYYSKUUN sunnuntaina Suomen Broholmeryhdistys järjesti Lahdessa Suomen Kennelliiton virallisen ulkomuodon ja käyttäytymisen jalostustarkastuksen.

Ulkomuodon tarkastajana toimin minä, käyttäytymisen arvioijana **Anne Haapakoski** ja ohjaajana **Maarit Koskinen**. Ulkomuoto-osassa koiran tuli olla vähintään 18 kk ja käyttäytymisosa vähintään 24 kk. Kyse on siis aikuisten koirien tilaisuudesta. Käytännön järjestelyt sujuivat jouhevasti, sillä paikalla oli riittävästi toimihenkilöitä tarkastamassa koirien papereita, rokotuksia ja tunnistusmerkintöjä sekä ohjaamassa tapahtumaa. Yleensä koira kävi ensin ulkomuototarkastuksessa, joka kestää noin 40 minuuttia. Sen jälkeen se suuntasi käyttäytymisen arviointiin noin puolen tunnin ajaksi. Päivän aikana käytiin läpi noin 20 koiraa. Ulkomuototarkastuksessa kyllä huomioidaan myös koiran olemusta ja otetaan hieman kantaa sen käyttäytymiseen muutamassa kohdassa lähinnä siltä osin, että se on **RODUNOMAISTA**.

Ja tästä se taas silta tuleekin: kuinka ulkomuodon tarkastusta tekevät voi kommentoida koiran luonnetta, olemusta ja käyttökäytön rodunomaisuutta syvällisemmin, jollei oikeasti ole ainakin jossain määrin rodun harrastaja? Muun muassa pinseri-snautseri-rodut vaativat mielestäni kyseisten rotujen oikeaa ymmärtämistä, ei pelkkiä mielikuvia, koska varsin usein olen juuri näiden rotujen kohdalla törmännyt totuudenvastaisiin yleistyksiin ihan liikaa. Suomenajokoira, doggi ja bronkku ovat lähempänä niitä yleisesti muodostunutta mielikuvaa,

mutta pinseri on niin väärin ymmärretty rotu, että pahaa tekee. Tästä voisin osin syyttää ympäröivää yhteiskuntaa, koska nopean temperamentin roduissa ympäröivä maailma vaatii niiden oikeaa ja rodunomaista luonnetta muokattavaksi kaikille sopivampaan, yleispätevän seurakoiran suuntaan.

Olen kasvattanut pinsereitä jo 90-luvun alusta asti ensin **Nikkosen Anjan** Ceriinan kennelnimen alla ja myöhemmin omalla Dogiwogin kennelnimellä. Rodussa esiintyy toinenkin hyperääri-laita eli niin kutsuttu ADHD koira. Tällä yleisesti ottaen viitataan herkkään, ylivilkkaaseen, hyvin levottomaan luonteeseen, jota jotkut kutsuvat nimellä ”käyttökoira” viitaten agilityharrastukseensa. Käyttökoira on aivan väärä sana kuvaamaan näitä yksilöitä. Ajokoiraharrastajana ja kasvattajana voisin sanoa, että nimitys on lähes herja. Käyttökoira viittaa mielestäni rotuun, jolla on olemassa alkuperäistä tarkoitustaan vastaava käyttökoe esim. AJOK, KEAJ, BEAJ, HIRV, KAER jne. eli yleisimmän metsästyskoirat, palveluskoirat, ratajuoksijat jne. Näissäkin roduissa on olemassa jalostustarkastuksensa. Tosin ne ovat yleensä enemmän uroksiin keskittyviä, eli tietyn ikäiset, tietyn käyttökoetuloksen ansainneet urokset pääsevät jalostustarkastukseen. Näiden rotujen järjestöillä on hyvinkin omanlaisensa jalostustarkastukset, joista voisi kirjoittaa enemmänkin.

BROHOLMINKOIRIEN ulkomuodon jalostustarkastuksessa törmäsin pitkälti samoihin asioihin kuin aiemminkin. Yksi on koko ja rotevuus, joita meiltä puuttuu. Sama jatkuu päässä. Meillä on terveitä ja kauniita silmäluomia, joista ei kannata luopua, vaikka päät ovat monelakin koiralla varsin vaatimattomia. Meidän pitäisi hallitusti pyrkiä kasvattamaan koirien kokoa, substanssia ja massiivisempaa päätä. Koirat ovat yleisesti ottaen varsin hyvärakenteisia ja nykyisin myös polvikulmaukset alkavat olla kohtuullisia. Tämähän on myös terveydellinen etu, kun ristisidevammoja on vähemmän. Liikkeet ovat hyvinkin terveitä, vaikka pientä epävakautta esiintyy, mutta se johtuu ennemminkin lihaksettomuudesta. Bronkku on HITAASTI kehittyvä rotu ja saa kasvaa rauhassa, joskin pieni lisäliikunta ei tekisi koirillemme pahaa: enemmän metsää ja vähemmän sohva. Väri ei ole se tärkein asia, mutta pigmenttien pitäisi olla hyviä: ei lihanvärisiä kirsuja eikä liikaa valkoisia merkkejä. Jo valkoinen hännänpää herättää kyseenalaista huomiota. Toinen lisääntyvä trendi tuntuu olevan haalistunut väri. Tässä on syytä olla tarkkana, ettei samalla häviä hyvä pigmentti. Bronkkujen tarkastaminen on kuitenkin miellyttävä tehtävä, sillä rodun anatominen yleisilme on terve.

LUONNE onkin sitten hieman huolta herättävä juttu. Kyseisessä bronkkujen jalostustarkastuksessa osui tarkastettavakseni koiria, joiden rodunomaisissa luonteenpiirteissä oli toivomisen varaa siinä suhteessa, että koirat alkoivat jo muistuttaa ylivilkkaita, keskittymiskyvyttömiä ja erittäin levottomia yksilöitä tai sulkeutuneita, arkoja yksilöitä. Nämä piirteet ovat epätavallisia ja ei-toivottavia rodussa. Kyseessä oli kuitenkin sen verran nuoria koiria, että ajattelin mennä erikseen seuraamaan niiden suorituksia käyttäytymisen jalostustarkastuksessa, jotta kuulisin arvioijan mielipiteen näistä yksilöistä. Kun arvioija antoi kuvauksensa, mietin mielessäni, että näköjään ulkomuotoarvostelussa päädytään ihan samaan lopputulokseen, vaikka arviointitapa on erilainen. Hyvä niin, sillä tämä todisti lähinnä sen, että nämä jalostustarkastukset ovat toisiaan tukevia, eivät ristiriitaisia.

Käyttäytymisen jalostustarkastus oli todella mielenkiintoinen. Se poikkeaa melkoisesti luonnetestistä ja myös MH-kuvauksesta, mutta tuki siinä on paljon samaakin. Tämä kyt on mielestäni suunnattu selvemmin seurakoirille, koska siinä tulee vastaan ihan normaaleja koiran jokapäiväiseen elämään kuulu-

Käyttäytymisen arvioinnissa tarvitaan monta avustajaa – kuvassa testataan, kuinka koira suhtautuu ihmisjoukkoon. Painetta lisätään, kun ihmiset pukeutuvat erilaisiin asusteisiin.

Auli Haapiainen-Liikanen ulkomuotoarvostelussa.

Työ suoritettu loppuun toteavat iloisesti Anne Haapakoski ja Veijo Ahonen.

via elementtejä: heiluvia vaatteita, outoja tilanteita, toisen koiran kohtaamista ja ohittamista, vieraan ihmisen kohtaamista, vieraita ääniä ja äkillisiä tapahtumia. Häiriökoirana käytettiin tällä kertaa eloa, varsin harvinainen rotukohtaaminen sekin. Tämä testi soveltuisi hyvin useammille rodulle! Oli todella mielenkiintoinen päivä ja sain positiivisen käsityksen asiasta. Voin hyvällä omallatunnolla suositella osallistumaan käyttäytymisen jalostustarkastukseen vaikkapa vapaaehtoisena kenttähenkilönä. Heitä nimittäin tarvitaan jonkun verran muun muassa sellaisissa kuviossa, jossa arvioitava koira jää omistajansa kanssa kävelyllä väkijoukkoon. Väkijoukko on kymmenkunta kenttähenkilöä, joita ohjaaja opastaa.

Eli kun näyttelyitä on nyt vähemmän, käykää tutkimassa aktiivisesti muita mahdollisuuksia. Jalostustarkastukset antavat hyvää tietoa kasvattajille ja ovat varmasti mielenkiintoisia myös koirien omistajille. 🐾

Kasvattajapäivät

20.–21.2.2021 Gustavelundissa
Kirkkotie 36, Tuusula

Ohjelma:

20.2. LAUANTAI:

9.15–9.30 **Vesa Lehtonen**, SuKoKan Pj. avaa kasvattajapäivät

9.30–11.20 **Eeva Länsisola**, eläinlääkäri ja perehtynyt suu- ja hammassairauksiin: hammasongelmia

11.30–13.00 **Malin Ekblom**, koirien ravintoterapeutti: allergiat ja iho-ongelmat

13.00–13.45 Lounas

13.45–14.15 **Pauliina Lehtola**, asianajaja: SKL-sopimuksista

14.15–15.15 **Maria Louhelainen**, pieneläinsairauksen erikoiseläinlääkäri, Vetcare: koiran ensiapu ja ensiapupakkauksen sisältö

15.15–16.30 Agrian työpaja

21.2. SUNNUNTAI:

09.30–10.00 **Leena Parviainen**, SuKoKan perustajajäsenistöä ja kennelliiton eettisen lautakunnan jäsen: terveiset jäsenille

10.00–12.00 **Tuire Tamminen** lisääntymistieteiden erikoiseläinlääkäri, nartun synnytysongelmat ja polttoheikkous

12.00–13.00 Lounas

13.00–14.45 **Sigitas Cizinauskas**, eläinlääkäri, pääneurologi, Eläinsairaala Aisti: pediatriset neurologiset sairaudet

15.00- SuKoKan vuosikokous

Illanvietto lauantaina:

Klo 18.30 alkaen: Vesa Lehtonen ja ajankohtaiset aiheet. Muista varata paikkasi myös tähän mukavaan ja asiapitoiseen illanviettoon verkkokaupassa! Tila on rajallinen. Illanvietto nachoineen ilmainen molempiin päiviin osallistuville, muille 10 €.

Illanviettoon voi tilata ennakkoon 12.2. mennessä ruokaisan salaatin, sis. leipä & levite 19,00 €/hlö. Ruuan varaus suoraan Gustavelundista.

Ilmoittautuminen:

Ilmoittautumiset kasvattajapäiville ja illanviettoon avataan verkkokaupassa 10.12.2020. Ilmoittautumiset 31.1.2021 mennessä.

Hinnat:

- Osallistuminen vain lauantaina 50 € sisältää aamupalan, lounaan ja päiväkahvin
- Osallistuminen vain sunnuntaina 40 € sisältää lounaan ja päiväkahvin
- Osallistuminen molempina päivinä 80 €
- Illanvietto 10 €, ilmainen molempiin luento-päiviin osallistuville.

Kasvattajapäiviin osallistuville on varattu erikoishintaan huoneet yöpymistä varten Gustavelundista ja yöpymispaikat varataan suoraan Gustavelundista 1hh 92 € yö 2hh 117 €/yö

Yöpymispaikat varataan suoraan Gustavelundista, puhelimitse 09 273 751 tai sähköpostilla reception@ gustavelund.fi

Huom!
Vuosikokous
sunnuntaina

Pidätämme oikeudet muutoksiin.

Koirat ammattina

Trimmaajan työ

Teksti ja kuvat **Nadja Leino**, i-Groom Center

Minulta kysyttiin, kuinka paljon trimmaajan työ on muuttunut viime vuosina. Aloin miettiä asiaa ja muistella vanhoja. 90-luvulla pikkutyttöinä juoksin ihmisten kodeissa trimmaamassa puoli-ilmaiseksi suursnautsereita ja mummon puudeleita. Silloin trimmausohjeita metsästettiin ja säilytettiin kuin arvokkainta aarretta. Niitä oli kopioitu toinen toiselta ja opittu jokainen sana ja kuva ulkoa. Trimmausvälineet olivat myös harvinaisuus. Suurin oli osa käsintehtyjä, ja niitäkin oli metsästetty urakalla. Ovatkohan nuoret trimmaajat edes kuulleet mekaanisesta trimmauskoneesta? Silloin trimmaamot olivat harvinaisuus, josta ei paljon tiedetty. Siitä on jo todella pitkä aika.

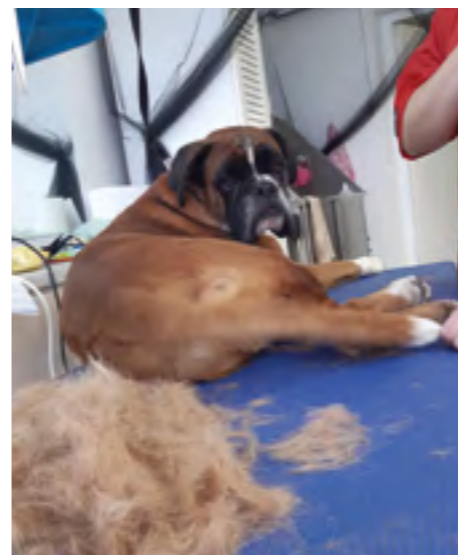
ENSIMMÄINEN kaikkien rotujen trimmauskokemus minulla on ollut Tikkurilan kävelykadun eläinkaupan takanurkasta, jossa ei ollut mitään tietoa ergonomiasta. Siellä ei myöskään ollut koirien pesumahdollisuutta. Minulle jäi siitä ajasta hyvin hämävät muistikuvat: suurimmaksi osaksi tein nypittäviä rotuja, koirat menivät liukuhihnalla, eikä illalla enää muistanut, keitä tein aamulla. Useita vuosia työskentelin Mustin & Mirrin takahuoneessa. Silloin ketjussa ei ollut vielä trimmauspalveluita keskitetysti, ja sovin asian suoraan kaupan omistajan kanssa. Sekin oli kaukana oikeasta trimmaamosta. Pesua ei sielläkään ollut, mutta peruspalveluja asiakkaat saivat. Muutama rotu, joiille pesu oli todella tärkeää, sovittiin siten, että omistajat pesevät koiransa kotona ja tuovat ne minulle kuivattavaksi ja trimmattavaksi. Ja kaikkea tätä tehdessä en ajattelut, että trimmaus olisi minun oikea työni - se on vain ollut sivuhomma opiskelun ja toisen työn ohella.

Mutta toisin kävi. Ja vuonna 2014 avasin oman trimmaamoni i-Groom centerin. Siellä oli kaikki tarvittava: hyvä valaistus, oikeat välineet ja kalusto sekä pesumahdollisuudet. Tietysti tavoitteena on jatkuva kehittyminen trimmaajana. Aloin järjestää seminaareja, joihin kutsuin huippuammattilaisia ulkomailta. Keskeistä on aina ollut omien tietojeni ja taitojen lisääminen, mikä jatkuu edelleen.

Täytyy tosiaan sanoa että viime vuosina trimmausala on kehittynyt hurjaa vauhtia. Erilaisia työvälineitä, pesuaineita ja trimmaustyylejä tulee aina vain enemmän ja enemmän.

MAAILMA on avoin kaikille netin kautta. Webinaarit, seminaarit, koulutusvideot, kirjat yms. Nyt koronan aikana uutta tietoa on tyrkytetty jopa ilmaiseksi.

Suomessa ammatillista koulutusta tarjoavien laitosten määrä on myös kasvussa. Ammatillisessa koulutuksessa on panostettu hyvin teoria-asioihin. Kävin itsekin opiskelemassa Amiedussa, jossa luennot olivat hyvin mielenkiintoisia. Erittäin tärkeänä pidetään koiran hyvää oloa, mikä on mielestäni ilahduttavaa.

VARSINAISTEN trimmaustaitojen kehittämiseen ammattikoulutuksessa saa hyvän alun, mutta työssä tarvitaan myös paljon jatkuvaa harjoittelua ja ohjausta. Minulla ei ole täydellistä vastausta siihen, miten tämän voisi toteuttaa muuten kuin pääsemällä kokeneen trimmaajan hoiviin.

Tällä hetkellä on etenkin yksi asia, jota pohdin paljon: mihin aloittelijoilla on kiire? Onko kiire ansaita rahaa? On turhaa stressiä aloittelevalle trimmaajalle yrittää

osata heti kaikki. Tämä tuo myös pettymyksiä asiakkaalle ja huonoa mainetta trimmaamolle, kun trimmaaja yrittää tehdä sellaista, mitä hän ei vielä osaa.

Meillä trimmaajaa kutsutaan harjoittelijaksi niin pitkään, kunnes hänen työtahtinsa ja työnlaatunsa alkaa vastata trimmaajan työtä. Toisilla siihen menee kuukausia, toisilla saattaa mennä vuosia. Mielestäni tämä on paljon reilumpaa sekä itse trimmaajaa että asiakasta kohtaan.

PIDÄN ammattitaitoa tärkeimpänä trimmaajan työssä. Mitä minä sillä tarkoitan? Trimmaamon työssä keskeistä on asiakastyö. Trimmaajan ammattitaidon pitää näkyä jo sillä hetkellä kun vastaanotetaan koira.

Käydään läpi asiakkaiden toiveet. Ovatko ne toiveet toteutettavissa? Ovatko ne koiran edun mukaisia? Puhutaan karvojen tyypistä, koiran kunnosta yms. Mitä tapahtuu, jos pomeranianpystykorva ajetaan lyhyeksi koneella? Onko

järkevää lähteä selvittämään umpitakussa olevaa bichon frisetà?

Kun trimmaus on valmis ja koira palautetaan omistajalle, erittäin tärkeää on palaute. Mitä oli tehty, miten koira käyttäytyi. Selvitetään, onko joitain ongelmakohtia. Annetaan myös suosituksia jatkoon. Jos turkin hoitoon keskitytään kunnolla, on kaikkien elämä paljon helpompaa.

Olen huomannut nyt vuosien varrella, että asiakkaiden opastaminen todellakin kannattaa myös trimmaajan työn jatkoa ajatellen. Keskeisenä ongelmana on useimmiten koiran käsittelyongelmat. Seuraavana on oikeiden trimmausvälineiden valitseminen ja käyttö. Jos opastetaan asiakkaita näissä asioissa, pystyy trimmaaja tekemään varsinaisen työnsä eikä villieläimenkesyttäjän tai paimentajan työtä.

MITEN trimmaamon palvelut ovat sitten muuttuneet viime vuosina? Yhä enem-

män ja enemmän trimmaajat panostavat koirien säännöllisiin käynteihin.

Ajatellaan koiran hyvinvointia ja usein tehdään koiralle trimmausohjelma, jossa mietitään asiakkaan kanssa kuinka usein juuri tämän koiran kannattaa käydä trimmauksissa. Esimerkiksi suurin osa meidän nyppiväistä asiakkaistamme käyvät hoidossa noin kolmen kuukauden välein. Enää ei nyppitä koiria täysin kaljuiksi, vaan pidetään karvat kahdessa kerroksessa. Tässä tavassa on monta etua: koira on aina siistin näköinen, nyppimisen jälkeen koiralla on valmis kerros karkeaa karvaa alla. Näin hänet on heti suojattu kylmältä ja kosteudelta eikä talvikaan ole esteenä trimmaukselle.

AJETTAVAT/LEIKATTAVAT koirat käyvät yleensä parin kuukauden välein, jolloin ne pysyvät siisteinä ja karva ei ehdi takkuuntua. Tämän vuoden hittinä meillä ovat olleet niin kutsutut pohjavillapesut. Minulla kävi todella hyvä tuuri, että

Onko järkevää lähteä selvittämään umpitakussa olevaa bichon frisetà?

HS Vantaan toimittaja, joka on itsekin koiraihminen, näki mainoksemme, jossa oli hauska kuva meistä suojavarusteissa. Hän otti yhteyttä kysyäkseen, mikä tämä palvelu on? Kyseinen lehtijuttu levisi myös netissä ja edelleenkin meille tulevat pesuun uudet asiakkaat, jotka kertovat nähneensä tämän haastattelun.

Mikä tämä pohjavillapesu siis on ja kelle se sopii? Koirilla, joilla on luonnollinen karvanlähtö, prosessia voi nopeuttaa tehopesun avulla. Tuplaturkkisille koirille (lapinkoira, collie jne.) pohjavillapesu on hyvä tehdä pari kertaa vuodessa karvanlähdon aikana. Myös lyhytkarvaisille koirille voi tehdä tällaisen tehopesun, mutta se vähentää karvanlähtöä vain noin 2-3 kuukaudeksi. Tehopesussa varsinaisen pesun lisäksi harjataan myös kuolleet irtokarvat ja pohjavilla pois. Lyhytkarvaisia koiria hierotaan myös pesun aikana kumisualla.

Loppukuivauksella puhalletaan irtokarvat pois. Vielä kuivaamisen jälkeenkin harjataan irtokarvat pois. Huomasimme, että varsinkin lyhytkarvaisten koirien omistajille tämä mahdollisuus vähentää irtokarvoja kotona on ollut uusi ajatus. Hauskin tapaus on ollut labradorinnoutaja, joka on kävellyt trimmaamomme oven ohi viisi vuotta tietämättä, että hänellekin meillä olisi ollut tarjolla tämä palvelu. Heti artikkelin ilmestymisen jälkeen hän tulikin käymään. Tällä hetkellä nouseva trendi on koirien spa-hoidot. Siihen on tarjolla erilaisia spa-altaita, koineita ja spa-hoitoaineita.

KORONAVIRUKSEN aikana meidän koulutustoimintamme on hiljentynyt, sillä olemme joutuneet peruuttamaan muutaman seminaarin. Sen sijaan on opittu käyttämään Zoomia ja kokeiltu voimiamme webinaari-kentällä. Ideoita palvelujen kehittämiseen meillä on paljon ja nyt vain mietitään, milloin ehdisti ne kaikki toteuttaa. 🐾

Koirat ja korona-aika, mikä muuttui?

Teksti **Katja Silander**

Suomi on elänyt poikkeuksellisia oloja maaliskuun puolivälistä asti, ja poikkeustila on vaikuttanut jokaisen suomalaisen elämään jollakin tavalla. Rajoitukset ovat saaneet ihmiset ryntäilemään luontopoluille jopa niin sankoin joukoin, että turvaväliohjeistukset ovat olleet tarpeen levähdyspaikoillakin. Tämä ulkoilun ja luonnossa liikkumisen lisääntyminen on ymmärrettävää, mutta aiheuttaa hilpeyttä meissä koiranomistajissa, joille ulkoilu on arkipäivää 365 päivää vuodessa – satoi tai pais-

toi — oli sitten koronaa, koronarajoituksia tai etä- tai lähityöpäiviä. Näin ollen ulkona liikkuminen ei siis ole tuonut juuri muita muutoksia koiranomistajan arkeen kuin sen, että saapuessasi tutulle luontopolulle johtavalle parkkipaikalle, saatkin nopealla laskutoimituksella räknättyä 35 autoa - ja tämä todella on omakohtainen kokemus ;). Tällöin arvatenkin päätin suunnistaa johonkin rauhallisempaan ympäristöön.

Koiria on Suomessa arvioitu olevan noin 700 000, ja koska meillä ei kärsitä muualla maailmassa yleisesti esiintyvistä katukoiruongelmasta, nämä kaikki lukuun mukaan otetut koirat asuvat kotitalouksissa ihmistensä kanssa. Koska luku on peräisin Tilastokeskuksen arviosta vuonna 2016, ja jo Kennelliitto rekisteröi vuosittain noin 50 000 koiraa, on luku vuonna 2020 todennäköisesti jo suurempi, vaikka luonnollisen poistuman kautta tieteenkin myös menetämme paljon lemmikkiystäviamme. Joka tapauksessa, jos lasketaan, että Suomessa asukkaita on 5,5 miljoonaa, ja koiria 700 000, voidaan todeta, että keskimäärin joka kahdeksannessa taloudessa on koira. Monikoirataloudet tosin vääristävät tätä muutoinkin ylimalkaista keskiarvoa, mutta merkityksellistä on, että Suomi on koiratalouksien kärkitilastoissa väkilukumme suhteutettuna. Joskus on jopa arveltu, että meillä olisi enemmän lemmikkikoiria kuin missään muualla maailmassa. Suomalaiset ovat siis varsin aktiivista lemmikki- kuin myös lajiharrastuskansaa. Näin ollen koronavaikutukset liittyvät myös monen koiran elämään.

Hallituksen ohjeesta Kennelliitto perui keväällä kaikki tapahtumansa toukokuun loppuun asti, ja rajoitusta jatkettiin tämän jälkeenkin. Elokuussa Kennelliitto päätti perua myös kaikki syksyn tapahtumansa. Tämä ei kuitenkaan koskenut Kennelliiton alaisia jäsenyhdistyksiä, vaan ne saivat itse päättää, järjestävätkö tapahtumia vai ei. Esimerkiksi Showlinkin näyttelylistaa katsoessa, viesti on kuitenkin karua. Äkkisilmäyksellä reippaasti yli puolet näyttelyistä on peruttu tältä

vuodelta. Tämä kaikki on aiheuttanut merkittäviä muutoksia nimenomaan sellaisten koiraharrastajien arkeen, jotka kilpailevat, tai muuten osallistuvat koiriensa kanssa erilaisiin tapahtumiin. Kennelliiton alaisia tapahtumia järjestetään jo kuukausitasolla kymmeniä. Osallistujamäärä tapahtumasta riippuen on muutamista aina satoja koiria vetäviin näyttelyihin. Huhtikuun Koiramme-lehden artikkelissa mainittiinkin, että pelkästään reilun kahden kuukauden aikana oli aiottu järjestää satoja kokeita ja näyttelyitä. Nämä luvut todella osoittavat

sen, miten aktiivista koiraharrastuskansaa me suomalaiset olemme.

Poikkeustilan alkaessa maaliskuussa, hallitus suositteli kaiken ns. ylimääräisen toiminnan vähentämistä; kiellettiin yli 10 hengen kokoontumiset, suljettiin kulttuurij- ja harrastuspaikkoja jne. Koirakoulujen arkeen kriisi on vaikuttanut siten, että palveluiden kysyntä ymmärrettävästi romahti, kun ihmisten on suositeltu liikkuvan ja osallistuvan rajoitetusti. Kuten monilla muillakin palvelualoilla, myös koirakoulu-yritykset ryhtyivät luomaan tai kehittämään verkkopalvelujaan, sekä järjestämään eri-

laisia webinaareja. Nämä verkossa tapahtuvat koulutukset ovat toki aiemminkin olleet jo suosittuja, mutta luonnollisesti koronakriisi vilkastutti toimintaa entisestään.

(Korona-)Arjen muutokset näkyvät koirassakin?

Ihmisten jäädessä koronakaranteeniin ja etätöihin, koiran arki kotona muuttuu. Toisaalta voi olla erinomaisen hyväkin asia, että koirien yksinoloaika lyhenee, mutta kolikolla saattaa olla myös kääntöpuolensa. Koirat, jotka normaalisti viettävät omistajansa työpäivän ajan nukkuessa, ovatkin nyt valppaina valveilla pitkin päivää, ja tämä saattaa näyttäytyä siten, että koiran käytös muuttuu. Jonkin verran yhteydenottoja on tullut sen seurauksena, että koira on esimerkiksi alkanut käyttäytyä tavalla tai toisella levottomasti sen jälkeen, kun ihmiset ovat jääneet kokonaan kotiin. Vaikka seuraukset lisääntyneestä sosiaalisesta ajasta ovat useimmiten positiivisia, voi olla syytä kääntää katse yksinolon muuntumiseen, jos havaitsee koiransa käytöksessä jotain huolestuttavaa. Erityisesti käytösmuutoksia saattaa näkyä koirissa, joilla on muutoinkin jonkinlaista haastetta yksinolossa. Tärkeää on myös muistaa, että yksinoloaikoja jatketaan myös etätöiden tai lomautusten aikana, jotta koiralle ei yksin jääminen tule täytenä yllätyksenä, kun ihmiset jossain vaiheessa palaavat normaaleihin arkirutiineihin.

*Yliväsytys
saattaa näyttäytyä
hinnakäytöksen
muutoksessa lenkeillä
tai viretilan laskussa
treeneissä.*

Myös koiran viretilassa saattaa näkyä muutoksia, kun lepo- ja valverytmi muuttuu. Koirat voivat useimmiten hyvin, kun niillä on selkeät rutiinit, saavat riittävästi lepoa, ja niillä on mahdollisuus ennakoita tapahtumien kulkua. Yliväsytys saattaa näyttäytyä hinnakäytöksen muutoksessa lenkeillä tai viretilan laskussa treeneissä. Eräs ilta-aikaan treeneissä käyvä asiakas sanoi, että hänen koiransa keskittymiskyky on alentunut, koska koira on selvästi normaalia väsyneempi hänen ollessaan päivät kotona. Toinen etätöyläinen puolestaan

havaitti koiransa kiihtyvän treeneissä eri tavoin kuin ennen. Sen vuoksi treenisuunnitelmassa saa ohjaaja olla entistä tarkempaan. Ainahan kouluttamista toki muutoinkin muokataan, jos oppijalla on haasteita tiettyssä ympäristössä, tiettyssä tilanteessa jne. Tällaisten asioiden havainnointi on paitsi mielenkiintoista, tärkeää se on myös siksi, että pystymme mahdollisuuksien mukaan vaikuttamaan asioihin, jotka tällaiseen johtavat. Edellä mainittujen esimerkkien kaltaisissa tilanteissa voisi kokeilla treenaamisen siirtämistä ilta-ajasta aamupäi-

vään, tai jos se ei ole mahdollista, niin voisi pyrkiä luomaan koiralle vaikkapa rauhallinen lepohetki muutamaksi tunniksi ennen treeneihin tuloa.

Jos koira elää yhdessä useamman koiran kanssa, myös laumassa voi esiintyä pinnan kiristymistä, jos joku tai kaikki osapuolet ovat väsyneempiä tai muutoin stressaantuneita arjen muutoksista. Myös esimerkiksi pennun tulo voi aiheuttaa aikuisessa koirassa sen, että se ei saa riittävästi lepoa, ja suhtautuu sen vuoksi ikävästi pentuun, vaikka muutoin olisikin mielissään uudesta seuralaisesta. Muun muassa tästä syystä onkin tärkeää, että aikuinen koira saa riittävästi lepoa ja rauhaa energiseltä pennulta.

Talous sakkaa – pentujen kysyntä kasvaa?

Laman tai vastaavan kriisin aikana voisi herkästi ajatella, että ihmisillä ei talous anna myöden hankkia mitään ylimääräistä — myöskään koiranpentua. Jos hamstrataan vessapaperia ja säilykkeitä, huoli omasta työllisyystilanteesta on kova tai ollaan jo lomautettuna, niin ymmärrettävää olisikin, että hankintoja priorisoidaan. Paitsi että rotukoiran pentu Suomessa maksaa tuhannen euron paikkeilla, pentu myös kasvaa ja syö, sekä tarvitsee ainakin joitain eläinlääkärin palveluita jne. Kustannuksista huolimatta ilmiö kuitenkin tuntuu olevan enemmän päinvastainen.

Mediassa on uutisoitu koronan vaikutuksia pentujen kysyntään. Helsingin Sanomien artikkelissa 20.4. kerrottiin ih-

misten hankkivan pennun nyt, kun aikaa on eri tavalla niin vapaa-ajalla kuin etätöiden merkeissä. Juttuun oli haastateltu useampia kasvattajia, joilla kysyntä pentuihin oli selvästi noussut nyt korona-aikana. Myös Tori.fi- palvelun koira-aiheiset haut ovat pompanneet koronan aikana ihan uusiin lukemiin. Myös lähipiirin kasvattajat sanovat kaikki samaa; kysyntää on moninkertaisesti enemmän kuin tarjontaa. Täysin uudesta ilmiöstä ei ole kyse, sillä vastaavanlainen pentujen rekisteröintiä näkyi myös 90-luvun laman aikana. Koiramme-lehden artikkelissa Kiihtyykö vai romahtaako pentujen kysyntä korona- aikana? esitettiin myös perusteltu huoli rekisteröimättömien pentujen mahdollisesta lisääntymisestä, jos epidemia vaikuttaa yksityisten ihmisten talouteen, mutta pentu siitä huolimatta halutaan hankkia.

Osa pennun hankkineista on epäilemättä harkinnut uutta perheenjäsentä jo pitkään, mutta joukossa on varmasti myös niitä, jotka ottavat pennun hetken mielihajusteesta. Syytä olisikin muistaa, että koira elää pitkän elämän myös koronakriisin jälkeen, parhaimmillaan 10–15 vuotta. Jos nyt tuntuu, että koiralle on aikaa, kun ei ole muita harrastuksia niin paljon, niin se aika täytyy olla koiralle myös silloin, kun tilanne on normalisoitunut.

Pennun sosiaalistaminen korona-aikana

4.3.2020 päivätty teksti Ruokaviraston sivulla sanoo näin: Maailmalla leviävä koronavirus COVID-19 on nykytiedon mukaan

ihmisten tauti. Vaikka sairastuneen henkilön tiedetään Hongkongissa välittäneen viruksen omaan koiraansa, lemmikkien ei tiedetä sairastuneen tai välittäneen virusta ihmisiin.

Osa ihmisistä on kovastikin huolissaan siitä, miten pentua saa sosiaalistettua korona-aikana. Henkilökohtaisesti en pidä tätä erityisen haasteellisenä asiana, sillä monet toimet, joita pennun sosiaalistamista varten muutoinkin toteutetaan, ovat mielestäni edelleen melko hyvin järjestettävissä. Vaikka virus onkin zoonoosi, ja saanut alkunsa nykyisen tiedon mukaan lepakoista, ei lemmikkien välityksellä tapahtuvaa tartuntaa ole havaittu. Tämän tiedon perusteella pennun voi siis päästää tapaamaan vierastakin, tervettä (!) ihmistä, vaikka itse pitäisikin suosittelutavaa parin metrin etäisyyttä.

Pennulle tärkeää on erilaisten ympäristöjen havainnointi ja niihin tutustuminen, ja nimenomaan pennulle sopivan matkan päästä. Tärkeää on niin ikään päästä metsään vapaasti liikkumaan ja kipeilemään erilaisille alustoille. On tärkeää tutkia ja saada haistella. Pennun kanssa kannattaa tutustua myös sellaisiin kulkuneuvoihin, joissa sen on tarkoitus aikuisenakin matkustaa. Vaikka julkista liikennettä on vähennetty, edelleen kulkee busseja ja junia, ja näihin pääsee pennunkin kanssa näin halutessaan. Jos taloudessa on oma auto, niin autolla matkustaminen luonnollisesti on osa pennun kanssa liikkumista. Kauppakeskukset ovat avoinna, mutta jos näitä haluaa välttää, niin pennulle erinomainen harjoitus on ilman koronaakin käydä vain kaupan parkkipaikalla katselemassa kauempaa ohi kulkevia ihmisiä.

Sosiaalistamista tulisi muutenkin toteuttaa harkiten ja maltillisesti pennun ehdoilla, joten korona-aika toivottavasti lisää uusien pennunomistajien harkintaa ja tekee sosiaalistamisesta jopa suunnitellumpaa. Ovatpa jotkut kokeneet harrastajat sanoneet, että (luopumis)harjoittelu pennun kanssa on nyt korona-aikaan helpompaa, kun jokainen vastaantulija ei haluakaan tulla tervehtimään pentua. Omaan normaaliin koira-arkeeni korona ei vaikuttanut paljoakaan, sillä lenkkeilemme edelleen päivittäin metsässä niin kuin ennenkin, ja vietän paljon aikaa koirien kanssa kotona. Vaikka osa koirien kanssa tehtävistä harrastamisista meni uusiksi, uskallan silti sanoa ääneen, että nautin siitä pysähtyneisyydestä, jonka korona sai omassa ka-

lenterissani aikaan. En pidä syystä, joka sen aiheutti, mutta osittain nautin lopputuloksesta.

Mitä tulevaisuus tuo tullessaan?

Vaikka keväällä koirakoulupalvelujen, kuten muidenkin erikoisalujen toiminta romahti, pentujen kysynnän kasvu sai aikaan sen, että pentukursseille ilmoittauduttiin sankoin joukoin heti, kun tilanne alkoi helpottaa. Kesä on muutenkin kuuminta pentusesonkia, ja tänä vuonna ns. koronapennut saivat aikaan sen, että kurssien kysyntä kasvoi normaaliakin korkeammaksi. Itse olin vielä huhtikuussa taipuvainen ajattelemaan, että alamme

tulee hiljenemään koronan seurauksena, koska ihmiset tekevät huonossa taloustilanteessa vain pakollisia hankintoja. Toistaiseksi on onneksi näyttänyt siltä, että olen väärässä.

Tätä kirjoittaessani viruksen toinen aalto on kuitenkin osoittautunut todeksi, ja useampi maakunta painii kiihtymisvaiheen kourissa. Vaikka tilanne taas näyttää jarruttavan ilmoittautumista kursseille, hankittuun lemmikkiin halutaan kuitenkin panostaa, ja

yksityisohjausten kysyntä on edelleen kasvussa.

On varsin ymmärrettävää, että erityisesti jos perheessä on riskiryhmäläisiä, halutaan minimoida riskit altistumiselle. Toivottavaa kuitenkin olisi, että nyt niiden junnuikäisten koronapentujen kanssa jaksetaan harjoitella, vaikka ei kursseille tohtisikaan osallistua. Seuraava piikki meidän koulutuspalveluja tarjoavien alalla tulee muutoin olemaan korjausliikkeet koronapentujen erilaisiin ei-toivottuihin käytöksiin. Tätähän meistä ei kukaan halua.

Paljon on kritisoitu sitä, että ihmiset ovat halunneet ottaa koiran, kun on päällä tällainen normaalista poikkeava tilanne. Jos kuitenkin koiran hankkii luotettavalta taholta, ja on sitoutunut siitä huolehtimiseen myös kriisin jälkeen, on toisaalta jopa ilahduttavaa havaita, että koira on se, jota aletaan suunnitella, kun halutaan lisätä omaa hyvinvointia. Oli korona tai ei, niin itsekäistä syistä me ihmiset aina pennun hankimme. Jos emme itseämme, niin ketä varten? Jokainen tietää pennun tuovan itselle iloa ja voimia ehkä myös niihin surullisiin kuin haasteellisiin hetkiin. Yrittäkäämme nähdä siis hyviä puolia tässäkin ajanjaksossa, vaikka emme koronasta tykkääkään. 🐾

JONNA WOOD

Katja Silander on Turun Murre-koirakoulun perustajajäsen, neljän valkoisenpaimenkoiran, kolmen vuohen ja kahden kissan onnellinen omistaja.

Tekstissä viitatu artikkelit:

Koiramme- lehden korona-aiheiset artikkelit 4/2020 <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006480232.html> (https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/1493368?-fbclid=IwAR1kogk-rk31PTi27rFWS1kksKeiW_QjKr-gzxV9leoszBRw1PF-oFSK7o2Y)

<https://www.ruokavirasto.fi/henkiloasiakkaat/lemmikki-ja-harraste-elaimet/uutiset/tarttuuko-koronavirus-covid-19-lemmikkeihin-tai-voiko-tartunnan-saada-lemmikista/>

Mikä ihmeen hakukoneoptimointi?

Teksti **Aija Saloranta**, Kennel Siili-Sofian Kuva **Aino Vakkilainen**

Näinhän useimmat meistä kasvattajista ajattelevat viimeistään siinä vaiheessa, kun kotisivut pitää päivittää tälle vuosikymmenelle. Olipa kyseessä ammattilaisen tekemät sivut, opiskelijan kouluprojektina tekemä työ tai ihan kaveripohjalta tapahtuva facelift, hyvin pian putkahtaa esille sana hakukoneoptimointi.

Käsi ylös, jos ei tässä kohtaa vaivu jonkinlaiseen transsiin ja vain nyökyttele ja kuuntele sujuvasti ymmärtämättä yhtään mitään. Itse en ainaakaan voi nostaa kättä ylös. Päinvastoin, juuri edellä kuvattu tapahtui minulle viime syksynä, kun piti vähän parannella omia kotisivuja.

Yritän nyt vähän avata tätä asiaa itselleni ja ehkä myös teille, kasvattajakollegat.

Hakukoneoptimointi on juuri sitä, mitä se sanookin olevansa: joukko toimenpiteitä, joilla autetaan netin käyttäjiä löytämään juuri tietty sivusto kaikista tarjolla olevista koirasivustoista. Hakukoneoptimoinnilla autetaan hakukoneita ymmärtämään, mitä sivustolla on. Kaikki tähtää siihen, että sivut nousevat mahdollisimman korkealle Googlen listalla. Optimointiin on tarjolla useita eri tapoja ja vielä enemmän työkaluja.

ASIA voidaan jakaa kolmeen osaan: sisältöön, tekniikkaan ja linkkeihin. Sisältö on tietysti teksti, joka halutaan kotisivuille päästää sekä sinne ladattavat kuvat. Tekniikka taas viittaa johonkin, jonka kohdalla luomet lupsuvat ja pla, pla, plaa. Mutta nyt se ei ole sallittua, korvat hörölle sekä silmät selälleen. Koetan olla nopea ja helppotajuinen. Tekniikka on alusta, jolle sivut rakentuvat ja alusta, jolla sivut julkaistaan ja kaiken alla oleva kieli. Kieli on ohjelmointikieli eli ne ykköset ja nollat. Tärkeintä on varmistaa, että tekniikka sallii hakubottien toiminnan sivustolla.

Myös latausnopeudella on väliä, sillä mitä nopeammin sivut latautuvat, sitä enemmän Google tykkää. Linkit ovat ihan just sitä eli linkkejä toisille sivuille —vaikkapa KoiraNettiin. Ne kertovat hakukoneelle, minne kannattaa mennä ja mitkä sivut ovat tärkeitä. Suomeksi: mitä useammalla sivulla on linkki sivuille, sitä tärkeämmät sivut ovat hakukoneen silmissä.

SIVUJEN sisältö on tärkein tekijä hakukoneoptimoinnissa. Toisin sanoen se, mitä sivuilla kerrotaan ja mitä sanoja käytetään. Eli millä sanoilla halutaan kasvatustoimintaa myydä ja millä sanoilla tulevat pennunostajaehdotukset löytyvät sivut. Avainsanojen käytössä ei kannata liioitella tai kirjoittaa ylimääräistä liirum-laarumia vain siksi, että saadaan mahdollisimman monta kivaa sanaa sivuille. Tämä on tehokas tapa ohjata satunnainen vierailija toiseen paikkaan hyvin äkkiä. Otsikot ovat varsin käteviä paikkoja piilottaa avainsanoja. Sivujen nimi tai oikeammin sivujen otsikko, joka näkyy selaimen osoitepalkissa, kannattaa muotilla niin, että siitä käy selville sivujen idea. Lyhyesti, sillä käytössä on vain 72 merkkiä.

OTSIKON jälkeen hakukoneessa näkyy ns. metakuvaus sivuista. Se kertoo, mitä sivuilla on. Metakuvaus on se 20

sekuntia, jonka aikana on vakuutettava ventovieras ihminen. Sivuille ei kannata laittaa heti alkuun kauniita maalailuja. Alussa kannattaa kertoa mitä ja miksi. Lyhyesti ja ytimekkäästi.

Haastavin osuus hakukoneoptimoinnissa on linkkien määrä. Mitä enemmän linkkejä sitä parempi. Helppoa, voisi ajatella. Mutta ei, linkkien pitää johtaa juuri omille sivuille. Eli mitä useampi kaveri lisää linkin omille sivuilleen, sitä useampi linkki on kasassa. Kannattaa myös lisätä linkkejä suoraan sivuilla olevaan tekstiin eikä vain linkkisivustolle. Nämä linkit voivat johtaa joko ulkopuolisille sivuille tai toiselle sivulle omalla sivustolla.

Minä mitään hakukoneoptimointia tarvitse.

(mitä se edes on, jotain konsulttien jargonia, jolla vietään loputkin rahat kasvattajan kukkarosta)

NYKYÄN mikään ei ole mitään, jos se ei ole sosiaalisessa mediassa eli somessa. Some käsittää Facebookin, Twitterin, TikToken, SnapChatin, LinkedInin, Yodelin ja monta muuta, joita en edes tiedä. Näihin somen kanaviin syötetty tieto on hakukoneelle yhtä arvokasta kuin kotisivuille syötetty. Siksi eri kanavissa esiintyvät sanat hyppäävät Googlen listalle ja hakukone vie somen syövereihin. Nyt kun on hallussa (toivottavasti) mitä hakukoneoptimointi on, voidaan siirtyä asiaan. Eli miksi ihmeessä laittaa rahaa ja vaivaa optimointiin?

JOKAINEN kasvattaja haluaa löytää pennuilleen mahdollisimman hyvän kodin ja itselleen yhteistyökumppaneita. Ennen tämä hoidettiin kehan laidalla ja koulutuskentällä puhuen. Kahvia ja tupakkia kului, mutta hauskaa oli ja löydettiin mitä etsittiin. Jos halusi saada ulkomaisia koiria käyttöön tai omia kasvatteja muille maille, piti matkustella ahkerasti. Puhelinlaskut nousivat joskus tähtitieteellisiksi. Nyt tämän kaiken voi hoitaa omalta kotisohvalta netin syövereissä. Ainakin melkein. Ulkomaisiin kasvattajiin on helppo tutustua verkossa ja pitää yhteyttä. Koirien kulkemisia maasta toiseen voi järjestellä ja sopia käymättä koskaan Suomen rajojen ulkopuolella. Sama pätee ulkomaisten koi-

rien käyttöön. Voit seurata Cruftsia kehä tai koelajien MM-kisoja omalta sohvalla käsin vain muutaman euron panoksella.

MUTTA jos kotisivut eivät ole ajan tasalla, eivät hakukoneet löydä niitä. Ja jos hakukone ei löydä sivuja, ei potentiaalinen pennunostaja, yhteistyökumppani tai jalostuskoiran omistajakaan löydä niitä. Suomeksi sanottuna tänä tarkoitetaan, että sivuja ja kasvattajaa ei ole olemassa. Tähän tarvitaan hakukoneoptimointia. Kun ensin selvittää mitä ja miksi, on helppo työstää kotisivulle tekstejä, jotka vastaavat näihin kysymyksiin. Sen jälkeen kannattaa miettiä, millä sanoilla pennunostaja, yhteistyökumppani tai jalostuskoiran omistaja etsii netistä kasvattajaa. Mitä perusteellisempaa ajatustyö on, sitä korkeammalle sivut nousevat hakutuloksissa.

KANNATTAA muistaa, että kaikki sivuilla olevat avainsanat ovat ratkaisevia. Vaikka isoin juttu olisi terve rotukoira ja koetulokset tulevatkin omalla listalla jossain kaukana, kannattaa tulokset kirjata oikein. Jollekin toiselle tulokset saattavat olla juuri se kriteeri, joka ratkaisee, tuleeko klikki vai ei.

Kun rakentaa kotisivuja ja omista somekanavista kokonaisuuden, jossa avainsanat on mietitty tarkkaan ja kulkevat luontevasti tekstissä mukana, saavutetaan näkyvyys, jolla tavoitetaan sekä pennunostajat että yhteistyökumppanit. Näkyvyyden avulla voidaan myös herättää niiden huomio, jotka eivät ehkä ole ajatelleet juuri tätä rotua omakseen, mutta sopiva sana on ohjannut tutustumaan rotuun. Parhaimmillaan saattaa tulla jopa kysely, voiko jonkun sivuston yksittäisen sivun linkittää jollekin toiselle nettisivulle. Ja tämä taas nostaa sivujen houkuttelevuutta hakukoneiden silmissä.

PAREMPI somenäkyvyys on yhtä kuin tehokkaampi (some)markkinointi. Eli pennunostaja ja kasvattaja löytävät toisensa helpommin. Kasvattajan on helpompi tehdä yhteistyötä toisten kasvatustien kanssa, ja muut yhteistyökumppanit hyötyvät. Kun yhteistyökumppanit hyötyvät, haluavat he lisätä yhteistyötä entisestään. Myös kansainväliset suhteet onnistuvat helpommin, varsinkin, jos jaksaa panostaa edes hieman tekstien kääntämiseen. Kaikkea ei tarvitse kääntää, eikä ehkä kannatakaan. Mutta ainakin etusivu ja se sivu, jolla esittelet omaa kasvatustyötäsi. 🐾

Perinnölliseksi oletetut tavallisimmat silmän pinnallisten osien sairaudet eli **Kornean Dystrofiat**

Sarveiskalvon aineenvaihduntasairaus eli kornean dystrofia on usealla rodulla perinnölliseksi epäilty tai todettu sairaus.

Sari Jalomäki, ELL
pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri
silmatarkastuseläinlääkäri
Malmin Eläinklinikka Apex, www.evidensia.fi

Yleisimmin esiintyy pinnallista nk. epiteeli-aalista kornean dystrofiaa, jolloin sarveiskalvoon ilmaantuu paikallinen, sarveiskalvon pinnallinen (epiteelialinen), usein näköä haittaamaton hento ovaali tai pyöreä, samea alue. Vaalea tiivistymä on yleensä rasvahappokertymä (kolesterolia). Muutosten kehittyminen voi liittyä hormoni-tilan muutoksiin (esim tiineys tai imetys, kilpirauhasen vajaatoiminta tms.). Myös jotkut lääkeaineet/ravinnon poikkeuksellinen rasvahappolisä voivat laukaista näiden kehittymisen. Tilaan ei liity yleensä muita silmän tulehdusoireita kuten punoitusta tai lisääntynyttä silmävuotoa. Muutos alkaa usein samalla tavalla molemmissa silmissä, mutta ei välttämättä samanaikaisesti. Muutokset yleensä häviävät hitaasti vuosien aikana.

Tiiviit, paksut kidemäiset rasvahappokidekertymät voivat "rapautua" pinnaltaan, mikä johtaa kivuliaiden ja huonosti paranevien sarveiskalvohaavaumien syntymiseen. Tällöin silmä alkaa oireilla (punoittaa, vuotaa, siristää), jolloin on otettava yhteys eläinlääkäriin haavahoidon aloittamiseksi.

Kornean dystrofia -sairauteen ei ole lääkkeellistä hoitoa. Silmien tukihoito säilöntäaineettomilla, esim. natriumhyaluronaatti-pohjaisilla kostutustipoilla on suotavaa niin kauan kuin muutokset ovat paljaalla silmällä todettavia.

Distichiasis ja ektooppinen cilia

Luomen reunassa luomirauhasten laskuaukosta uloskasva-
via ylimääräisiä ripsiä kutsutaan distichias-ripsiksi. Ylimääräisiä ripsiä voi esiintyä sekä ylä- että alaluomissa ja tavalli-

sesti molemmissa silmissä. Osa ripsistä irtoaa ja kasvaa kuten muukin karvoitus. Ylimääräiset ripset eivät aina aiheuta ongelmia, mutta runsaslukuisena tai pitkänä ne aiheuttavat silmän sarveiskalvon ärtymistä, silmän siristystä, punoitusta ja lisääntynyttä kyynelvuotoa. Ärsyttäänsään silmää ylimääräiset ripset, mikäli ne ovat harvalukuisia, voidaan nyppiä paikallispuudutuksessa pois. Ne kasvavat kuitenkin yleensä takaisin. Jos ylimääräisiä ripsiä on runsaasti, ja ne aiheuttavat oireita, niiden jäädytys (lyhyt, nukutusta vaativa toimenpide) on tarpeen.

Ektooppiset ciliat ovat väärässä paikassa sijaitsevia karvoja/ripsiä, jotka usein kasvavat luomen sisäpinnalla sidekalvolla. Koska ektooppiset ripset ovat usein lyhyitä ja jäykkiä ja ne suuntautuvat suoraan kohti sarveiskalvoa, ne aiheuttavat sarveiskalvon pinnan haavautumista ja siten kipua. Hoitona on ektooppisen rippen mikrokirurginen poisto.

Distichiasis-diagnoosin saanutta potilasta saa käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi valittakoon vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Ektooppinen cilia-diagnoosin saanutta koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen.

Luomien virheasennot

Luomien virheasennot ovat melko tavallisia koirilla. Luomien sisään- ja uloskiertymät, liian suuret luomiraot sekä naaman ja luomien karvojen osuminen silmiin johtuu yleensä pään rakenteiden muodoista. Lyhyt kuono, matala silmäkuoppa, ulkoneva silmä, naaman alueen ihon liian runsas karvoitus tai poimisuus altistavat silmän eriaisteille vahingoille. Seuraavassa tavallisimmat luomien virheasennot.

Entropion eli luomen sisäänkiertymä

Entropion on tavallisimmin alaluomessa esiintyvä virheasento, jolloin luomi kiertyy sisäänpäin aiheuttaen silmän pinnan ärtymistä luomen karvojen/ihon osuessa silmän pintaan. Tyypillinen oire on silmän kynelehtiminen roskan tunteen takia. Lyhytkuonoisilla ja "mulkosilmäisillä" koirilla entropion esiintyy tavallisimmin nenänpuoleisessa alaluomessa, jolloin myös alaluomen kyynelkanavan aukko kiertyy liiaksi sisään, eikä siten viemäriä kyyneliä normaalisti. Tämä lisää kynelehtimistä. Lisäksi pään ihon runsas poimisuus

voi aiheuttaa luomien sisäänkiertymää.

Pahimmillaan kiertymä aiheuttaa silmän sarveiskalvon haavautumista ja siten voimakasta kipua. Oireina tällöin on lisäksi silmän punoitus ja siristely. Lievimmillään entropion ei aiheuta näkyviä oireita. Eriasteista sarveiskalvon nenänpuoleisen kulman pigmentaatiota (pigmentary keratitis) esiintyy erityisesti lyhytkuonoisilla kääpiörotuisilla koirilla pidempään jatkuneesta sarveiskalvon ärsytystä johtuen.

Trichiasis eli luomen / naaman karvojen osuminen silmään

Trichiasis on tyypillisesti lyhytkuonoisilla roduilla esiintyvä ongelma, jolloin nenänpuoleisen silmäkulman ihon karvoitus ulottuu hyvin lähelle silmäkulmaa ja karvat suuntautuvat silmään (medial caruncular trichiasis). Nenäpoimun ollessa hyvin korostunut ja kuonon ollessa hyvin lyhyt, nenäpoimun karvat voivat osua silmän pintaan (nasal fold trichiasis). Karvat aiheuttavat samanlaisia oireita kuin entropion. Mikäli karvat osuvat sarveiskalvoon, kuten yleensä nenäpoimutapauksissa, ne aiheuttavat usein vakavampia näkyviä oireita kuin osuessaan

Kornean Dystrofiat

vain sidekalvoon. Karvan laatu vaikuttaa oireiden vakavuuteen. Paksut, jäykät ja lyhyet karvat aiheuttavat enemmän vahinkoja kuin hennot ja ohuet karvat. On hyvin tavallista että lyhytkuonoisilla roduilla todetaan yhtäaikaan entropion ja trichiasis.

Ongelman vakavuutta kuvannee parhaiten oireiden vakavuus. Mikäli kiertymä on lievä/karvoitus vähäistä, se toki todetaan, mutta hoitotoimenpiteitä ei välttämättä tarvitse tehdä. Vakavat tapaukset tulee aina hoitaa kirurgisesti, sillä niiden aiheuttamat vahingot ovat kivuliaita ja pahimmillaan näkökykyä uhkaavia (sarveiskalvon haavaumat, pigmentoituminen). Virallisessa silmä-tarkastuskaavakkeessa tutkija toteaa vaivan, aiheutti se oireita tai ei, ja parhaansa mukaan pyrkii luokittelemaan vaivan vakavuuden.

Lieviä entropion/trichiasis-tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi valittakoon vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Vakavia tapauksia (kirurgista hoitoa vaativat, näkökykyä heikentävät tai kivuliaat) ei tulisi käyttää jalostukseen lainkaan. Mikäli kaikki entropion/trichiasis-diagnoosin saaneet lyhytkuonoiset kääpiörotuiset koirat suljetaan pois jalostuksesta, vaarana on geenipohjan merkittävä kapeneminen.

Ektropion / makroblepharon

Luomen uloskiertymä (ektropion) ja erityisesti liian suuri luomirako (makroblepharon) ovat melko tavallisia löydöksiä cavalierieilla. Näillä on usein suhteessa liian matala silmäkuoppa ja liian suuri silmämunan ja luomirako. Tällaisella potilaalla ilme on lepotilassakin ”pelästynyt tai mulkoileva” johtuen valkean kovakalvon (”valkuaisen”) näkymisestä kauttaaltaan silmän reunoilla. Luomien sulkeminen voi olla hidasta/puutteellista ja sarveiskalvon vauriot tyypillisiä. Esiin pilkottavien luomien sisäpintojen ja silmämunan sidekalvot ovat alttiita vedolle, pölylle ja UV-säteilylle ja toistuvat sidekalvon tulehdukset ovat tyypillisiä. Kyynelen levittyminen voi olla puutteellista ja siten sarveiskalvojen pinnat voivat ahavoitua ja tulehtua.

Pahimmillaan liian suuret luomiraot yhdessä matalan silmäkuopan ja liian suuren silmämunan kanssa altistavat

silman ulospullahdukselle (proptosis) tappelun/kolarin yhteydessä.

Samoin kuin entropion/trichiasis-koiria, lieviä ektropion/ makroblepharon -diagnoosin saaneita koiria voi käyttää jalostukseen, mutta parituskumppaniksi valittakoon em. vaivan suhteen mahdollisimman terve yksilö. Vakavia tapauksia ei tule käyttää jalostukseen lainkaan.

Kyynelkanavan aukon puuttuminen, atresia punctae

Kyynelkanavan aukon puuttuminen on synnynäinen, perinnölliseksi oletettu rakennevikä, jossa joko ylä- tai alaluomen kyyneltiehyeen aukko puuttuu. Yläluomen aukon puuttuminen ei aiheuta yleensä minkäänlaisia silmäoireita, mutta alaluomen aukon puuttuminen aiheuttaa usein kohtalaista tai voimakasta kyynelähtymistä, jolloin aukon mikrokirurginen avaus on yleensä tarpeen. Toimenpide on lyhyt, mutta anestesiaa vaativa. Ennuste on hyvä.

Kyynelkanavan aukon puuttuminen ei estä koiran jalostuskäyttöä, mutta parituskumppaniksi valittakoon ko. vaivan suhteen terve yksilö.

Kuivasilmäisyys, KCS

Keratokonjunktiviitis sicca, KCS eli kuivasilmäisyys on perinnölliseksi epäilty sairaus, jossa kyynelneesteiden tuotto hiipuu osin tai kokonaan aiheuttaen silmään sarveiskalvon ja sidekalvon tulehduksia, kipua ja ajan kanssa näkökyvyn heikkenemistä sarveiskalvomuutosten takia.

Kuivasilmäisyyden syynä voi olla perinnöllisen alttiuden lisäksi mm. eri lääkeaineet, kyynelrauhanen hermotaustan häiriöt, aineenvaihduntasairaudet, infektiot ja autoimmuunisairaudet. Perinnölliseksi oletetut, paikalliset, tiettyyn kudostyyppiin kohdistuvat autoimmuunisairaudet ovat todennäköisesti tavallisin kuivasilmäisyyden syy koirilla.

Oireet alkavat sidekalvon punoituksesta ja silmän rähimisenä. Silmä rähmii

usein runsaasti ja rähmä on tyypillisesti silmän pintaan tarttuvaa ja hyvin sitkeää ja venyvää. Silmä voi olla valoarka ja potilas herkästi siristelee, ”vinkkaa” silmää. Sarveiskalvo voi samentua, suonittua ja pigmentoitua aiheuttaen näkökyvyn heikkenemistä. Sarveiskalvon haavaumat ovat melko tavallisia. Silmä kutiaa ja voi olla kivulias.

Diagnoosi tehdään mm. mittaamalla kyynelneesteen tuotto nk. Schirmerin kyyneltestillä (STT, Schirmer Tear Test). Normaali STT tulos on 15–25 mm/min. Kyynelneesteen tuotto vaihtelee päivän aikana. Siksi pelkkä kyyneltestin tulos ei ole aina diagnostinen. Sarveiskalvon pintasolukko muuttuu ”ahavoituneeksi” kyynelneesteen tuoton tai laadun ollessa pidempään heikkoa. Tämä muutos todetaan usein sarveiskalvon värjäyksen yhteydessä silmätutkimuksessa.

Vakavasta kuivasilmäisyydestä kärsivien potilaiden hoito on alkuun työlästä. Lääkkeitä (kyynelneesteen tuottoa lisäävät lääkkeet, tulehdusta rauhoittavat lääkkeet ja kostuttavat tipat) joudutaan käyttämään tiheästi ja usein montaa lääkettä samanaikaisesti usean viikon ajan, ennen kuin tuloksia on odotettavissa. Tärkeää on myös lievittää potilaan tilaa keinokyyneltipoilla, joiden hyöty valitettavasti on kovin lyhytaikainen eikä sinänsä perusongelmaa poistava. Yleensä 2–3 kk sisällä todetaan, onko lääkkeitä tehoa vai ei. Mikäli lääkitys on tehonnut, potilaalle jatketaan usein elinikäisesti kyynelneesteen tuottoa lisäävää lääkitystä.

Mikäli lääkityksestä ei ole hyötyä (kuten noin 5–10 % tapauksista) voidaan korvanalussylikirauhasen tiehyt kirurgisesti siirtää laskemaan kuivan silmän alaluomen sisäpuolelle sidekalvolle, jolloin potilas ”sylkee” silmäänsä (sylki muistuttaa ominaisuuksiltaan kyyneltä). Osalle potilasta em. toimenpide helpottaa silmäoireita ja vähentää sarveiskalvomuutosten etenemistä. Kuivasilmäistä yksilöä, mikäli syyksi voidaan epäillä perinnöllistä kuivasilmäisyyttä, ei suositella käytettäväksi jalostukseen. 🐾

Lisää muista perinnöllisiksi oletetuista silmänsairauksista löytyy mm. silmaeläinlaakari.blogspot.com

Silmäcenter palvelee

SILMÄ
CENTER
Apex

Suomen kattavimmat silmäeläinlääkäripalvelut Malmin Eläinklinikka Apexista!

Lue lisää apexvet.fi

Malmin Eläinklinikka Apex
Kirkonkyläntie 15, 00700 Helsinki
p. 020 175 0070, malmi@evidensia.fi

Avoimna arkisin 7.30–20
lauantaisin 8.30–15
sunnuntaisin 10–15

Soitto 020-alkuiseen numeroon maksaa kiinteän verkon liittymästä 8,35 snt/puhelu + 7,02 snt/min ja matkapuhelinliittymästä 8,35 snt/puhelu + 17,17 snt/min.

Apex
MALMIN ELÄINKLINIKKA

Koirien yleisimmät hammasongelmat

Teksti **Eeva Länsisola**

Hampaiden rakenteesta ja vaihtumisesta

HAMMAS on elävää kudosta, joka uusiutuu koko ajan. Näkyvä osa hampaasta on nimeltään kruunu ja ikenessä, leukaluun sisällä sijaitsevat hampaan juuret, joita voi olla yhdestä kolmeen kappaletta. Hampaan ydin on nimeltään pulpa. Sen sisällä on verisuonia, jotka ravitsevat ja huoltavat hammasta sekä hermot, joiden olemassaolon muistaa kipeästi silloin, kun hammas on sairas tai vaurioitunut. Kruunua peittää kiille, joka on elimis-

tön kovinta kudosta. Kiille ei uusiudu ja sen tehtävä on suojata hammasta koko hampaan eliniän ajan. Kiilteen alla on hammasluu, eli dentiini. Dentiini on huokoista ja sen paljastuttua esim. murtuman seurauksena on riski, että bakteerit pääsevät hampaan ytimeen, vaikka ydin ei olisikaan suoraan paljastunut.

KOIRAN PENNULLA on 28 terävää maitohammasta, jotka puhkeavat

3–12 viikon iässä. Ne vaihtuvat pysyviin hampaisiin 3–7 kk:n iässä koiran koosta ja rodusta riippuen. Hampaiden vaihtuminen alkaa normaalisti etummaisista hampaista ja viimeisenä puhkeavat suuret poskihampaat, joita pikkupennuilla ei ole lainkaan.

Nuorilla koirilla hampaan ydinontelo on laaja, mutta vuosien saatossa se kasvattaa ympärilleen lisää hammasluuta ja samalla kaventuu itse.

Pentuiän ongelmia

MAITOHAMPAAT ovat pysyviä hampaita alttiimpia murtumaan. Varsin usein pennut murtavatkin erityisesti kulmahampaansa. Murtunut hammas on aina avoin reitti bakteereille suoraan hampaan sisään, sitä kautta verenkiertoon ja hammasta ympäröivään alveolaariluuhun. Tämän vuoksi ytimeen eli pulpaan saakka murtunut hammas tulee aina poistattaa hammashoitoihin perehtyneellä eläinlääkärillä. Jos hammasta ei poisteta, voi seurauksena olla pahimmillaan korkea kuume, verenmyrkytys ja ulospäin näkyvänäkin merkinä alveolaariluussa, hampaan juuren ympärillä oleva mätäpaise.

PENTUJEN toinen yleinen ongelma on liian ahdas purenta, jolloin alakulmahampaat osuvat kipeästi yläikieniin tehden sinne kuopat. Tila on kivulias ja myös tätä kautta bakteerit pääsevät yläikienen sisään terävien kulmaham-

paiden ärsyttäessä jatkuvasti yläientä. Lisäksi nämä ikeneen kiinni kasvaneet hampaat ohjaavat pysyvien hampaiden kasvua ja lukitsevat leukojen kasvun vaikeuttaen entisestään leukojen ja hampaiden asettumista oikeille kohdilleen ja normaalin purennan muodostumista. Kun tila on lievä, voidaan yläikieneen tehdä viilloilla tilaa alakulmahampaille ja samalla alakulmahampaisiin voidaan asettaa kruununpidennykset, jotka ohjaavat hampaat kasvamaan oikein yläikienen ohi sen ulkopuolelle. Usein alakulmahampaat joudutaan kuitenkin poistamaan, jotta alaleuan kasvu vapautuu ja kivulias tila saadaan poistettua.

KUN pysyvät kulmahampaat alkavat puhjeta, voi etenkin pienemmillä roduilla käydä niin, että maitokulmahampaan irtoamisprosessi ei käynnistyäkään normaalisti. Hyvä aika varata aika eläinlääkärille irtoamattomien maitokulmahampaiden poistoon on silloin, kun pysyvä kulmahammas on kasvanut puoleen väliin maitokulmahammasta, eikä maitokulmahammas näytä vielä mitään irtoamisen merkkejä. Kun irtoamattomat maitokulmahampaat on poistettu, saa pysyvä hammas paremmin tilaa puhjeta oikealle paikalleen.

PIXABAY

Liian kapealla olevat maitohampaat.

Liian kapeat maitohampaat.

EEVA LÄNSISOLA on eläinlääkäri, joka on tehnyt praktiikkaa vuodesta 2006. Hammashoitoihin hän alkoi perehtyä vuonna 2014 ja nykyisin ottaa vastaan ainoastaan suu- ja hammaspotilaita Keravan Eläinklinikalla. Vapaa-aikanaan hän on kahden pojan äiti ja viettää paljon aikaa jäähalleilla heidän harrastustensa parissa. Kotona on myös vanha Kerttu-koiramummo. Kuvassa Eeva on hammashoitajansa Mirkan kääpiöbullterrieri Airan kanssa.

Kiille ei uusiudu ja sen tehtävä on suojata hammasta koko hampaan eliniän ajan.

Kun koira kasvaa

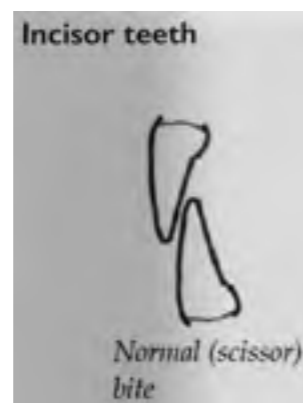
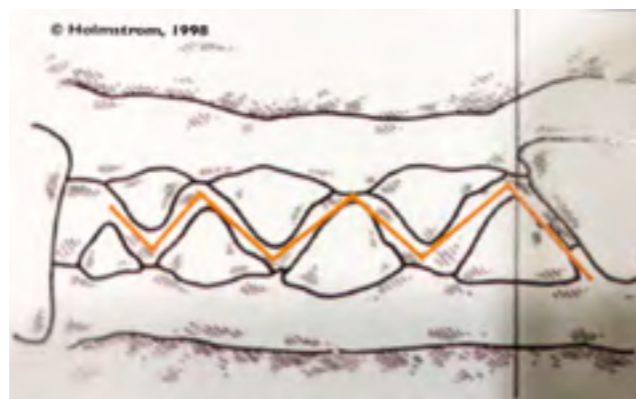
KUN hampaat ovat vaihtuneet, on eläinlääkärikäynnillä, esim. rokotusten yhteydessä, hyvä tarkistaa, että kaikki hampaat ovat puhjenneet. Erityisesti ensimmäiset alaposkihampaat saattavat jäädä puhkeamattomina alveolaariluun sisään. Puuttuvat hampaat eivät itsessään ole ongelma, mutta jos hammas on jäänyt leukaluun sisään, voi se ajan myötä kasvattaa ympärilleen nesterakkulan, eli kystan. Kysta kasvaa ja kasvaessaan syö leukaluuta tieltään. Pahimmassa tapauksessa kysta voi murtaa leukaluun. Siksi hammaspuutokset tulee aina tarkistuttaa hammasröntgenkuvauksella ja poistaa leukaluun sisässä mahdollisesti olevat puhkeamattomat hampaat. Jotkut rodut ovat alttiimpia puhkeamattomille hampaille kuin toiset. Esimerkiksi bokseri on hyvä esimerkki rodusta, jolla aina tulee tarkistaa ensimmäisten alaposkihampaiden tilanne rokotusten yhteydessä. Puhkeamattomia hampaita tosin voi löytyä kaikilta roduilta ja myös sekarotuisilta koirilta.

On tärkeää, että pentu totutetaan pienestä pitäen siihen, että sen suuhun saa katsoa ja hampaat harjata.

PURENTAVIKA voi johtua joko leukaluiden epäsymmetrisyydestä tai yksittäisen hampaan asentovirheestä. Leukaluun epäsymmetrisyys on perinnöllistä, mutta asentovirhe voi tulla esim. pentuaikana hampaan tai leuan saamasta iskusta. Leukaluiden epäsymmetrisyys voi ilmetä rodulle epätyypillisenä ylä- tai alapurentana ja asentovirhe puolestaan esim. yhden hampaan kasvamisena virheasentoon. Tyypillinen käytännön ongelma on alakulmahampaiden osuminen kitalakeen tai muihin hampaisiin. Jos kulmahampaat ovat kasvaneet liian sisäänpäin, mutta ongelma on lievä, on hyvä yrittää ensin oikoa sormin tai oikomispallolla. Tämän onnistuminen edellyttää, että kulmahampaalla on tilaa kääntyä ulospäin, eikä yläkulmahammas ole sen edessä. Oikomisessa alakulmahampaita painetaan peukaloilla kolme kertaa 15 min ajan ulospäin joka päivä niin kauan kunnes haluttu asento on saavutettu. Pallo-oionnan periaate on sama, mutta kääntämiseen käytetään hyvin kulmahampaiden taakse istuvaa kumipalloa, jota pentu saa pitää suussaan. Eläinkaupoissa myydään tarkoitukseen sopivia palloja. Pennun motivaatio pallon pitämiseen suussa helpottaa se, että muut lelut otetaan pois. Mikäli ongelma on pahempi, on vaihtoehtoina joko alahampaiden katkaisu ja sen yhteydessä ehdottomasti pulpa-amputaatio, tai alakulmahampaan poisto kokonaan. Myös oikomishoito suuhun istutettavalla kojeella on mahdollinen, mutta harvemmin käytetty vaihtoehto.

NORMAALI purenta on saksipurenta, jossa hampaat asettuvat toistensa lomaan niin, että alakulmahampaat tulevat yläkulmahampaiden etupuolelle, reunimmaisen

PIIRROSKUVAT ACCESIA

yläetuhampaan ja yläkulmahampaan väliin. Väliposkihampaat muodostavat siksak-kuvion ja suuri yläposkihammas peittää kokonaan suuren alaposkihampaan kruunun. Etuhampaat asettuvat niin, että alaetuhampaat asettuvat yläetuhampaiden yläkolmannekseen, niille tarkoitettuun pieneen kuoppaan. Purenta tulee mahdollisuuksien mukaan tarkistaa koiran ollessa hereillä ja aina sekä edestä että sivusta katsottuna.

ON tärkeää, että pentu totutetaan pienestä pitäen siihen, että sen suuhun saa katsoa ja hampaat harjata. Tätä kannattaa harjoitella kotona niin omien perheenjäsenten kanssa kuin aina sopivan tilaisuuden sattuessa myös vieraita kannattaa pyytää katsomaan koiran suuhun. 🐾

Koiran suoliston mikrobistoon vaikuttavat tekijät

Teksti **Shea Beasley** mikrobiologian tohtori

Kuva **Hannu Väinämö**

Koiran ruokinta sekä elinympäristö ovat muuttuneet viime vuosikymmenien ajan valtavasti. Tämä horjuttaa koiran suoliston mikrobiston tasapainoa. Osa suoliston mikrobeista on tarpeellisia, sillä ne osallistuvat eläimen jokapäiväisen terveyden ylläpitoon. Siksi on tärkeää pitää koiran suoliston mikrobisto mahdollisimman monipuolisena.

Muuttuva ympäristö horjuttaa koiran suoliston mikrobiston tasapainoa

Koiran suoliston hyvinvointi heijastuu suoraan sen terveyteen. Koirien fysiologia, ravintotarpeet ja suolisto sen mikrobisto mukaan lukien, ovat muokkautuneet koiraeläimen evoluution myötä vähitellen nykytasolleen.

Vaikka fysiologia ja ravintotarpeet ovat pysyneet miltei muuttamattomina viimeisten 50 vuoden ajan, on eläinten ruokinta ja lääkitys muuttunut tuona aikanaan valtavasti. Ruokinnan ja lääkityksen muutokset ovat muokanneet suoliston mikrobistoa nopeassa tahdissa horjuttaen sen tasapainoa.

Koiran suoliston mikrobistoon vaikuttavat monet tekijät

Suoliston mikrobiston tulisi olla monipuolinen ja kullekin eläinlajille ominainen. Mikrobeiden keskinäiset suhteet saattavat vaihdella yksilöittäin. Suoliston mikrobistoon vaikuttaa se, millaisen mikrobiston eläin on saanut syntymässään, miten sitä on lääkitty, millaista ruokaa se saa ja millaisessa ympäristössä se elää. Jollain koirilla on toisistaan poikkeavia mikrobikantoja, jotka voivat olla eläimen kannalta hyviä tai

huonoja. Usein mikrobien ajatellaan olevaan haitallisia tai tautia aiheuttavia, vaikka tosiasiaissa eläimelle haitallisia mikrobeita on vain murto-osa mikrobien kokonaismäärään nähden. Suurin osa mikrobeista on tuiki tarpeellisia ja ne osallistuvat eläimen jokapäiväisen terveyden ylläpitoon.

Koiran suoliston mikrobiston tehtävät

Suoliston mikrobistolla on paljon erilaisia tehtäviä: se vaikuttaa ruoan pilkkomiseen ja siten ravinnon imeytymiseen. Ruoan pilkkoutumisen lopputuloksena muodostuu muun muassa aivoille tärkeitä lyhytketjuisia rasvahappoja. Myös osa elimistön tarvitsemista vitamiineista sekä kehon vastustuskyky muodostuvat yhteistyönä suolistomikrobiston ja limakalvon solujen sekä immuunipuolustukseen kuuluvien solujen kanssa.

krobiston ja limakalvon solujen sekä immuunipuolustukseen kuuluvien solujen kanssa.

Monipuolinen mikrobisto pitää koiran suoliston kunnossa

Bakteereiden puute sairastuttaa, joten monipuolisesta suolistomikrobistosta kannattaa pitää hyvää huolta syömällä monipuolisesti. Suoliston mikrobit ovat viimeinen linkki ravinnon pilkkomisessa, ja niiden monipuolisuus riippuu siitä, miten monipuolista ruokaa tarjoat koirasi suolistolle. Myös turhia, mikrobeita tuhoavia lääkekuureja olisi syytä välttää. Antibioottikuuri olisi hyvä valita paikallisena eikä suun kautta otettuna, jos vain suinkin mahdollista. Nyrkkisääntönä voidaan pitää mitä pitempään ongelma on ilmennyt, sen kauemmin suolistolla kestä hakea uusi terve tasapaino. 🐾

Pienet ja isot rodut samassa laumassa

Teksti **Saana Pirinen**

Monet kasvattajista kasvattavat useampaa eri rotua, eikä ole lainkaan tavatonta, että kotoa löytyy sekä isokokoisen että pienikokoisen rodun edustajia sekalaumassa. Rodusta riippuen koirien kokoerot voivat olla jopa todella suuria, mutta siitä huolimatta pelkät fyysiset kokoerot eivät vaikuta tavalliseen arkielämään vält-

tämättä kovinkaan paljoa. Kasvattajan elämässä rotujen kokoerojen vaikutus näkyy kuitenkin erityisen selkeästi pentueiden aikana, jolloin isokokoisten rotujen pentueet ovat huomattavasti työläämpiä kuin pienikokoisten rotujen pentueet. Kärjitetysti sanoen kaikkea tarvitaan enemmän ja suuremmissa mittakaavassa, kun kyseessä on isokokoisen rodun pentue.

Haastattelimme muutamia kasvattajia, joilla on kotonan sekä isomman että pienemmän rodun edustajia samassa laumassa. **Nina Janger**, kennel Bristregal, on kasvattanut koiria yli 26 vuotta, pisimpään partacollietta, ja australianterriereitä 17 vuotta. **Arja Koskelo**, kennel Hooligan, on pitkäaikainen norfolkinterrieri- ja portugalivesikoirakasvattaja. **Tanya Ahlman-Stockmari** ja **Harto Stockmari** tunnetaan kennelnimistä Sassatow'n & Stranger's. Nykyisin kasvatusstyössä on aktiivisesti mukana myös heidän tyttärensä **Nora Stockmari**. Heidän päärotuinaan ovat tällä hetkellä australianterrierit, pekingeesit sekä skotlannihirvikoirat, joista australianterriereiden parissa Harto on ollut jo vuodesta 1969 alkaen.

Arjen rutiinit ovat tärkeitä koiralaumassa

Toimivan arkielämän kannalta on tärkeä lähteä liikkeelle perusasioista, joita kaikkien perheenjäsenten on hyvä noudattaa. Kun laumassa on selkeät rutiinit ja toimintatavat, myös koirat sopeutuvat hyvin yhteen, eikä suuremmille erityisjärjestelyille ole edes välttämättä tarvetta. "Arki sujuu hyvin, kun on tietty järjestys, miten asiat hoidetaan, mistä esimerkkinä ruokinta. Oikeastaan muussa arjen touhussa ei isoja erikoisjärjestelyjä olekaan. Ruokailu on salamannopea toimitus terriereillä, joten ne ovat helposti hitaammin syövien partisten kupeilla. Riitaa ei tule tässäkään tilanteessa kun korkeintaan kahden vanhimman nartun kesken, mutta nuoremmat partikset väistävät aussien röyhkeitä ruokarovouksia. Remmilenkkeilen kyllä mieluummin vain toisten kanssa, en sekaporukalla, koska temperamentit eroavat. Vapaana ulkona ollessaan koirat leikkivät ihan normaaleja jahtaamisleikkejä ym. keskenään. Nuorin ausseista sekä nuorin partiksista viihtyvät keskenään niin sisällä kuin ulkona nuhaamassa", kertoo Nina Janger.

Arjessa on myös tärkeää huomioida koirien yksilölliset tarpeet ja esimerkiksi sisätilojen täytyy olla sellaiset, että ne sopivat turvallisesti sekä isommille että pienemmille koirille. "Sisätilojen lisäksi ulkoilun tulee olla suunniteltua ja vastata erikokoisten rotujen liikunnan tarvetta. Arjessa tulee huomioida myös eri rotujen tarpeiden lisäksi

"Aikuisten koirien pomo on yleensä lauman vanhin, koosta riippumatta."

Arja Koskelo

NINA JANGER

koirien ikä ja sen vaikutukset. Esimerkiksi vanhusten tulee saada olla vanhuksia, ja nuorilla koirilla täytyy olla tilaa mennä ja riehua", kertovat Stockmarit.

Rotujen kokoerot eivät myöskään aina vaikuta laumahierarkiaan, vaan lauman pomo valikoituu usein perinteisin menetelmin. "Aikuisten koirien pomo on yleensä lauman vanhin koosta riippumatta", toteaa Arja Koskelo.

Ensisynnyttäjät nuorempia pienikokoisissa roduissa

Yleisesti ottaen isokokoisten rotujen yksilöt kaipaavat usein enemmän aikaa kasvun ja kehityksen kuin pienikokoisten rotujen yksilöt. Tästä johtuen monesti pienikokoisissa roduissa myös ensisynnyttäjät ovat iältään nuorempia kuin isokokoisissa roduissa. Erityisesti monien kääpiökoirarotujen osalta on tavallista, että ensisynnyttäjät voi olla jopa alle pa-

rivuotias. "Pienemmän rodun edustajat pyrin astuttamaan noin kolmannesta juoksusta, vaikka näyttelymenestys joskus pitkittää tuota aikajanaa hieman. Isomman rodun nartut astutan aikaisintaan 2-3 vuoden ikäisinä. Syynä on pitkälti se, että pienemmän rodun pennut useammin syntyvät sektiolla (tämä on toki vähentynyt huomattavasti viimeisen 20 vuoden aikana) ja siksi emo mielellään on melko nuori ensisynnyttäjänä", vertailee Arja Koskelo.

Isokokoisten rotujen osalta ensisynnyttäjien iät voivat mennä jopa viiden vuoden tienoilta. "On vaikea sanoa ehdottomasti oikeaa ikää, milloin nartun olisi syytä saada ensimmäinen pentue, mutta esimerkiksi skotlannihirvikoirat ovat yleensä ensisynnyttäjänä jopa 4-5-vuotiaita, kun taas pekingeesit saisivat olla mielellään alle kaksivuotiaita, jotta synnytys sujuisi normaalisti ja ilman

komplikaatioita", pohtivat Stockmarit.

Pentuekokojen osalta variaatiot ovat suuria jo pelkästään roduittain tarkasteltuna, eikä rodun koon vaikutuksesta voida tehdä selkeää yleistystä, kuinka fyysinen koko vaikuttaa pentuemääriin. "Pieni rotu tekee hieman pienempiä pentueita, mutta kyllä australianterrierikin voi tehdä ihan hyvin 8 pentua tai jopa enemmän. Yleensä pentuekoko on ollut 5-6 pentua ja partacolliella 6-9 pentua, mutta molemmissa on myös syntynyt paljon pienempiä pentueita. Eli melkein voisi sanoa, että pentue kooltaan on enemmän yksilöllinen kuin roturiippuvainen", toteaa Nina Janger.

Ensihetket pentulaatikossa

Pentujen ensimmäisten elinviikkojen aikana pentulaatikon ja sen ympäristön osalta ei vaadita vielä kovinkaan erityisiä olosuhteita rodun kokoon liittyvien seik-

Arja Koskelo norfolkinterriereidensä kanssa.

Nina Jangerin rodut ovat partacollie ja australianterrieri. Molempien rotujen kanssa on helppo reissata, ja he lomailevatkin usein osa koirista mukanaan.

kojen vuoksi, koska pentujen liikehdintä on tässä vaiheessa vielä vähäistä. Tärkeintä ovat luonnollisesti perusasiat kuten se, että pennut ja emä saavat olla rauhallisessa ja turvallisessa paikassa, ja pentulaatikon materiaalit ovat helposti puhtaana pidettäviä.

Rodusta riippuen jonkinlaiset erityisjärjestelyt voivat kuitenkin olla erittäin tarpeellisia pentujen turvallisuuden takaamiseksi. "Nukun partacollie-pentujen vieressä ensimmäiset yöt. Pitkäkarvaisen rodun pennuilla on moninkertainen riski joutua vastasyntyneinä karvoihin kietoutuneena emän alle tai roikkua karvoissa mukana ja joutua pois pentulaatikosta pudoten lattialle, kun emo lähtee liikkeelle. Toki partacollie-emot ovat niin hanakasti pentujensa luona, että ne liikkuvat sieltä usein vapaaehtoisesti vasta, kun pennut ovat lähes viikon ikäisiä. Silloin ei enää ole niin suuri vaara kietoutumiseen ja karvoista roikkumiseen, kun pennuilla alkaa olla painoa ja vantteruutta. Mutta kun emä kääntää kylkeä tai kääntyy selältä vatsalleen, on varsinkin etuajassa syntyneiden pentujen kanssa oltava tarkkana. Jotkut emät osaavat varoa hyvin, mutta jos pentu on kovin kietoutunut karvoihin, siinä ei auta varovainen emäkään", pohtii Nina Janger.

Myös esimerkiksi isokokoisten rotujen osalta emän suuri koko suhteutettuna vastasyntyneiden pentujen kokoon on haastava yhtälö pentujen elämän alkutaipaleella, joten valvomiseen saa varautua. "Skotlannihirvikoirapentueen syntyessä pentuja tulee tarkkailla 24/7 johtuen emän koosta, ettei kukaan pennuista jää emän alle, kun se asettuu pentujaan imettämään. Terrierit löytävät motorisesti taitavina aina alueen, johon asetuvat ja keräävät pennut ympärilleen", kertovat Stockmarit rotujen välisistä eroista.

Pienikokoisten rotujen osalta esimerkiksi pentulaatikon suhteen on huomattavasti enemmän vaihtoehtoja tarjolla. "Pienempi rotuni synnyttää koirien muovikalossa, ja on siinä, kunnes pennut tarvitsevat tilaa liikkumiseen, isompi rotu taas synnyttää aitaukseen tehdyssä kulmapaikassa lämmitetyllä lattialla ja karvataljalla. Aitausta suurennetaan, kun pennut lähtevät liikkeelle", kertoo Arja Koskelo omista käytännöistään.

Pentuarki tuo rotujen kokoerot konkreettisesti esiin

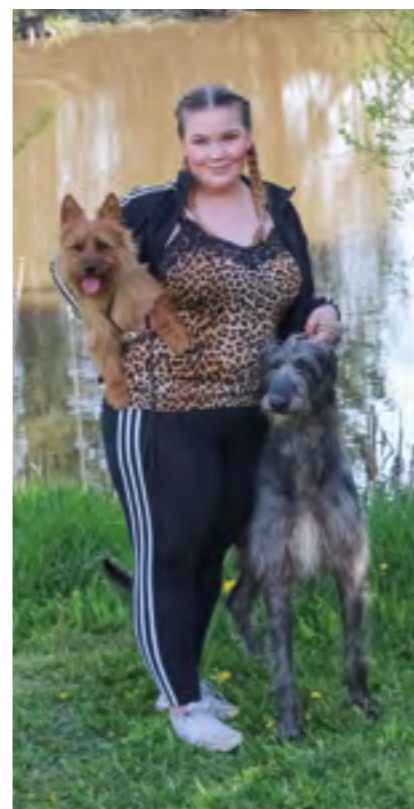
Vaatimustaso ympäristön osalta kasvaa sitä mukaa, kun pennut alkavat liikehtiä omatoimisesti. Mitä isompia pennut ovat kooltaan, sitä enemmän tilaa tarvitaan. Tietysti myös pentujen lukumäärä vaikuttaa tarvittavaan tilaan. Liikkumishalujen kasvaessa tilaa on oltava riittävästi, koska se auttaa harjoittamaan myös pentujen motoriikan kehitystä. Pienikokoisen rodun pennut menevät helposti omassa rajatussa tilassaan esimerkiksi olohuoneen nurkassa, kun isokokoisen rodun pennuil-

"On todella tärkeää noudattaa kasvattajan ohjeita ruoan ja liikunnan suhteen erityisesti ison rodulla kohdalla."

Stockmarit

Hooligan-norfolkinterriereitä, kuvassa isä ja poika leikkimässä.

Nora Stockmari jatkaa kasvatustyötä vanhempiensa Tanya Ahlman-Stockmarin ja Harto Stockmarin jalanjäljissä.

le saa varata melkein kokonaan oman huoneen, jossa on tilaa kasvaa ja elää pennun elämää.

Rotujen kokoerot korostuvat nimenomaan arkisten asioiden kautta pentuarjessa. Jokainen koiranpentujen kanssa elänyt voi kuvitella mielessään, millainen ero esimerkiksi sotkujen ja ruoan määrässä on, jos verrataan 5 viikon ikäisiä chihuahupentuja esimerkiksi saman ikäisiin bernhardinkoirapentuihin. Moni kasvattaja toteaaakin, että jos samassa taloudessa on ollut pienien rotujen sekä isojen rotujen pentueita, pienten rotujen pentujen hoitaminen tuntuu kuin lasten leikiltä, koska työmäärä on kaiken suhteen huomattavasti vähäisempi ja usein myös moni asia hoituu helpommin.

Oman vivahteen pentuarkeen ja pentujen kasvamiseen tuovat myös roduille tyypilliset luonne-erot. Ne voivat olla todella suuria eri rotujen välillä, erityisesti temperamenttien rotujen osalta. Luovutusikää lähestyvä terrieripentue on usein kuin pieni pirajalauma, joka testaa teräviä hampaitaan kaikkeen mahdolliseen ja haastaa toisiaan "tapeluun". Samanikäiset spanielipennut

taas ovat huomattavasti kuuliaisempia ja touhuavat helposti keskenään vaikka yli luovutusikänsä, sulassa sovussa hännät heiluen.

Kasvattajan tärkeä rooli pentujen kasvuprosessissa pennusta aikuiseksi

Pentujen kasvuprosessia on mielenkiintoista seurata ja tehdä vertailuita erikoisten rotujen välillä, sillä sekä yhtäläisyyksiä että eroavaisuuksia on paljon. Jos verrataan ison rodun ja pienen rodun pentuja, erilaisesta koosta huolimatta moni ensimmäisten viikkojen aikana tapahtuva kehityskaskel tapahtuu samantapaisessa syklissä. "Periaatteessa prosessi on mielestäni samanlainen. Toiset pennut ovat vain paljon pienempiä, mutta muutokset eli esimerkiksi silmien avautumiset, kuulo, kontaktinottoikä, leikkimisen aloittaminen tai kiipeilytaidot ovat jotakuinkin samanaikaisia", miettii Arja Koskelo.

Rotukohtaisella tasolla erot voivat liittyä esimerkiksi koiran rakenteeseen. "Tietysti eroja on jo siinä, että australianterrieri on rakenteeltaan matalampi. Niissä esiintyy pulleita mahansa ympäri

Myös pienikokoisilla roduilla on toisinaan isoja pentueita. Stockmareiden viimeisimpään pekingeesipentueeseen syntyi 6 pentua, ja synnytyksesi kesti vain 2,5 tuntia.

pyöriä pallopentuja, jotka tietyssä iässä eivät meinaa päästä selältäään kääntymään. Näitä taas partacollieissa ei ole. Niillä on myös suhteessa hieman korkea kinner aivan pentuna. Uskon, että partacollie korkearaajaisempana ja kookkaampana rotuna on hieman alttiimpi kasvuiän ongelmille kuin aussit, joskaan kummallakaan rodulla lonkkaniveldysplasia ei ole mikään iso ongelma. Ausseilla lonkkia tutkitaankin varsin vähän, sillä niissä ei ole juuri ongelmaa ilmennyt. Polvet ja silmät ovat ne tärkeimmät, joita tässä rodussa tutkitaan. Partacollieilla silmien lisäksi tutkitaan lonkat, kyynärät ja nyt viime aikoina ovat yleistyneet selkävaukukset. Kehotan molemmissa roduissa varomaan kasvuikäisen koiran kanssa rasittamasta luustoa ja niveliä esim. hyppyttämällä tai pallo- ja keppileikeillä. Monipuolinen liikunta on parasta, mahdollisuuksien mukaan vapaana”, kertoo Nina Janger.

Kasvattajalla on tärkeä rooli kasvavan pennun elämässä, sillä moni pennunostaja kaipaa säännöllisiä neuvoja ja tukea. Esimerkiksi turkkiroitujen kanssa oikeanlaisten turkinhoitotapojen oppiminen on tärkeää koiran hyvinvoinnin kannalta. Neuvoja voidaan kaivata myös ihan normaaleissa koiran kasvuun liittyvissä asioissa. Isokokoiset rodut kasvavat suhteessa nopeammin ja sen vuoksi prosessia on tärkeä seurata kriittisesti. ”On todella tärkeää noudattaa kasvattajan ohjeita ruoan ja liikunnan suhteen erityisesti isolla rodulla ja reagoida nopeasti, mikäli kehityksessä esimerkiksi raajojen suhteen tapahtuu muutoksia. Isojen rotujen kohdalla on pitkään oltava aktiivisesti yhteydessä pennunostajiin ja seurattava todella tarkkaan pennun kasvua ja kehitystä, joka on nopeaa”, toteavat Stockmarit.

Pentujen henkinen kehitys

Pentujen henkinen kehitys on selvästi enemmän rotukohtaista kuin koosta riippuvaa. Jo pikkupennuista alkaen rodulle tyypillinen temperamentti alkaa näkyä pennun käytöksessä, ja piirteet vahvistuvat kasvun myötä. Henkiseen kehitykseen vaikuttavat myös kaikki erilaiset kokemukset, joita pennuille kasvun aikana tarjotaan.

Kun pentujen elämässä on alusta asti paljon ihmiskontakteja, ne oppivat rakastamaan ihmisiä ja ihmisiltä saatavaa huomiota. ”Molemmat rodut rakastavat ihmisiä. Kaikki vieraat otetaan ilolla ja hännän vipatuksella vastaan pienestä pitäen. Selkeästi terrierit ovat nopeammin uteliaita ja rohkeampia lähtemään seikkailemaan ympäri taloa yksinkin. Partacollie-pennutkin uskaltavat kyllä myös, mutta ovat hieman hitaammin rohkaistuvia. Todella erikoinen eroavaisuus, jota olen jaksanut ihmetellä, on se, että partacolliet ovat pentuikäisenä äänekkäämpiä kuin australianter-

”Kyllä kokoero aiheuttaa riskitilanteita, ja leikkihetket on syytä pitää erillään.”

Stockmarit

rierit, vaikka selkeästi tämä ominaisuus kääntyy aikuisikäisenä toisinpäin. Partispennut protestoivat hurjasti ulvoen ja haukkuen, jos joutuvat takaisin pentulaatikoon tai edes yhteen huoneeseen vapaana juoksemisen sijaan. Ja aamulla jos emä ei ole innokas imettämään heti, kun pennut heräävät, niin ruokaa huudetaan ”kurkku suorana”. Tämä korostuu luovutusikäen kynnyksellä. Aussipennut puolestaan alkavat painia keskenään ja repimään leluja, kun ne laitetaan takaisin pentuaitaukseen. Jokunen kiljahdus saattaa protestina kuulua, mutta pian se loppuu ja pennut alkavat touhuta keskenään, kunnes nukahtavat”, vertailee Nina Janger omia rotujaan.

Pienen ja ison rodun pennut samaan aikaan

Toisinaan kasvattajilla on edessään tilanteita, jolloin samaan aikaan syntyy useampi pentue. Samanrotuisista, tai edes suunnilleen samankokoisista pennuista on paljon iloa toisilleen siinä iässä, kun leikit alkavat maistua ja pennut kaipaavat virikkeitä syömisen ja nukkumisen rinnalle. Jos kyseessä on pienen ja ison rodun pennut, joutuu kasvattaja kuitenkin pohtimaan tarkoin pentujen turvallisuuteen liittyviä seikkoja erityisesti silloin, kun kokoerot ovat valtavia. ”Meillä on ollut samanaikaisesti pienen

ja ison koiran pentueet. Kyllä kokoero aiheuttaa riskitilanteita, ja leikkihetket on syytä pitää erillään. On sitten toinen juttu, kun on kyse nuorista koirista, jolloin voidaan myös jo leikkiä yhdessä”, kertovat Stockmarit.

Mikäli kokoerot ovat pienempiä, on tutustumista mahdollista harjoittaa valvotusti turvallisissa olosuhteissa. ”Olen kokoeron vuoksi hyvin varovainen. Koirat saavat tuki tutustua toisiinsa heti, kun emot sallivat toisten koirien lähestymisen. Aina kuitenkin tarkassa valvonnassa, eikä koskaan ilman kasvattajan läsnäoloa”, toteaa Arja Koskelo.

Pentujen kokoerot eivät ole ainoita rajoittavia tekijöitä, vaan rotukohtaiset luonne-erot tuovat myös oman vaikutuksensa erirotuisten pentujen yhteiseen elämään liittyen. ”Jos partacolliepennut ovat vähän vanhempia, voi niiden antaa leikkiä yhdessä valvotusti silloin, kun partispentujen ikähaarukka on 5-8 viikkoa. Mutta jos terrieripennut ovat vanhempia, niin en anna niiden juuri leikkiä yhtä aikaa. Terriereiden leikki on niin paljon rajumpaa ja nopeampitempoista. Olen verrannut näiden rotujen pentuja niin, että siinä juuri alle luovutusikäiset partacolliepennut ovat kuin katsoisi Tauno Paloa ja Ansa Ikosta mustavalkoisessa Suomi-filmissä, rauhallista ja työntä menoa. Australianter-

rieripennut ovat kuin toisella kanavalla tuleva piirretty ”Kelju K. Kajootti ja Maantiekittäjä” vauhdissa. Eli näissä roduissa ei ole niin suurta kokoeroa, että se olisi se ongelma, vaan terrierin vauhdikkuus ja rajuus voi olla rauhallisemmille partispennuille liikaa, varsinkin tosiaan silloin, jos aussipennut ovat vanhempia”, kuvailee Nina Janger.

Kokoeroistaan huolimatta pienet ja isot rodut sopivat samaan laumaan mainiosti, kunhan jokaisen koiran yksilötarpeet ja yleiset turvallisuusseikat huomioidaan hyvin. Vaikka kokoerot eivät välttämättä aiheuta merkittäviä erityisjärjestelyitä arkielämässä, niiden merkitys korostuu erityisesti pentueiden aikana, jolloin pentuprosessi on isokokoisten rotujen osalta monella tapaa vaativampi ja työläämpi. Lisäksi isokokoisten rotujen pentujen kasvunopeus on huomattavasti suurempi kuin pienikokoisilla roduilla, jolloin oikeanlaisen ravinnon ja liikunnan merkitys korostuu entisestään. Koko merkittävämpi tekijä on kuitenkin aina koirien rotukohtaiset ominaisuudet, sillä jokainen rotu on yksilöllinen, ja monesti juuri rotutyypilliset piirteet vaikuttavat arkielämään enemmän kuin pelkkä koiran fyysinen koko.

Kiitos haastattelusta Nina, Arja, Tanya, Harto ja Nora! 🐾

Kehäkettuna

Onnistuneen koiranäyttelyn avaimet

SASSA HUOLMAN

Koiranäyttelyissä näkee paljon erilaisia suorituksia. Parhaimmillaan esiintyminen on saumatonta yhteistyötä ja pitkän treenaamisen tulos. Harvempi menestynyt koira lähtee kehään ilman harjoittelua tai kuntokuuria. Treenaaminen, koiran ensiluokkainen kunto ja rakenne onkin kaiken pohja. On olemassa kuitenkin myös "pikku asioita", joilla on oma merkityksensä.

Teksti Piia Collan

Olisi hyvä tiedostaa, että näyttelyharrastus on ihmisen harrastus, josta tulisi tehdä koiralle mahdollisimman kivaa. Yhdenkään koiran laji- tai rotutyypilliseen käytökseen eivät kuulu koiranäyttelyt. Koira luultavimmin valitsee mieluummin aina metsälänkin kuin kehässä juoksemisen. Toki koiralla voi olla ilon hetkiä päivässä ja se saattaa jopa oppia nauttimaan näyttelyistä. Lähtökohta on kuitenkin se, että koiralle kaikki koiranäyttelyssä on aluksi outoa ja jopa epänormaalia. Kun tämän pitää mielessään, on jo paremmassa asemassa kuin moni muu. Tällöin koira koulutetaan positiivisesti kehän tapahtumiin ja tekemisiin ja handleri opettelee taitavaa käsittelyä. Näin saadaan riemua kehään. Sillä voitetaan, mutta jos ei satuta voittamaan, ainakin harrastus on iloista yhdessä tekemistä.

Koiranäyttely on täynnä erilaisia hajuja, ääniä, koiria, virikkeitä, kolinoita ja ihmisiä. Jotkut koirayksilöt eivät ole millänsäkään tästä kaikesta, toisiin se vaikuttaa enemmän. Erityistä huomiota pitäisi kiinnittää pentuihin. Huolimatta siitä, että kokeneet harrastajat ja koiraihmiset tietävät hyvin paljon koirista, he saattavat ihan huomaamattaan tuoda pennun hyvinkin vähällä harjoittelulla kehään. Tämä on pennulle lähes aina liikaa. Vaikka pentu selviytyisikin näennäisen hyvin kokemuksesta, jännitys, jopa pelko jää varmasti muistiin. Tällaisen koiran kanssa on huomattavasti hankalampi jatkossa saada "sitä jotakin" kehäesiintymiseen.

Ennen kehää tehdään aina suurin työ

Ennen esiintymistä koiran pitäisi ainakin osata seisoa paikallaan, juosta hypimättä, antaa näyttää hampaansa ja hyväksyä se, että vieras ihminen koskettaa sitä mihin tahansa. Pienen rodun edustajan on osattava seistä pöydällä rauhasa ja reippaana. Koiran pitäisi ymmärtää, että mahdollinen mittakeppi ei ole vihollinen. Kaiken lisäksi koiran pitäisi osata keskittyä tekemiseen lukemattomista häiriöistä huolimatta.

Treenaamiseen kuuluu tietysti myös koiran kunnan ylläpito ja fyysinen harjoittelu. Hyvässä lihaskunnossa oleva koira liikkuu helposti, kauniisti ja rodunomaisesti. Luonnollisesti turkin, hampaiden ja sopivan painon tulee olla myös kunnossa ennen kuin kehään läh-

detään hakemaan hyviä tuloksia. Tähän treeniin kuuluvat esimerkiksi uinti, juoksentaminen, tasapainoilu ja hieronta. Joskus koira hyötyy turkin ja ihon kuntoa ylläpitävästä lisäravinteesta kuten erilaisista öljyvalmisteista. Huippukoiran takaa saattaa löytyä hyvin moniammatillinen tiimi hierojasta kouluttajaan. Menestys on myös yhteistyötä ja kokemusten jakamista.

Perustaitoihin kuuluu ehdottomasti myös handlerin tietotaito: kuka menee mihinkin kohtaan kehässä, mitä minkä-

Oli koirasi tai osaamistasosi millainen hyvänsä, treeni kannattaa. Se tekee koirasi suorituksesta varman ja tyylikkään. Nekin koirat, jotka jo osaavat, hyötyvät taitoja ylläpitävästä harjoittelusta. Taidot varmasti ruostuvat, jos niitä ei välillä muistuttele mieleen.

Kaikki mitä kehässä teet ja tunnet, koirasi havaitsee

Avainasia on rauhallisuus ja keskittyminen hetkeen. Kun menet kehään, ole ylpeä upeasta koirastasi. Keskity koiraasi,

SASSA HUOLMAN

kin osion jälkeen tapahtuu ja mikä on kolmio. Kun handleri tietää, mitä kehässä tapahtuu, ei tarvitse jännittää ja sillä pilata suoritusta.

Näyttelytoiminta on tällä hetkellä hyvin vähäistä, mutta tulevaa varten kannattaa panostaa. Nyt on aikaa treenata. Koirakurssit ja näyttelykoulutukset pyörivät normaalisti ja sellaisille kannattaa ehdottomasti hakeutua. Ulkopuolisen taitava silmä havaitsee aina jonkin kehittämistä tarvitsevan osa-alueen. Kukaan kun ei ole täydellinen.

Erilaisia kouluttajia on paljon ja kouluttajan valintaan kannattaa käyttää hienoa aikaa. Olisi hyvä, että kouluttajalla on uusin tieto eläinten oppimiseen liittyen mahdollisen harrastustaustan lisäksi. On nykyaikaa ja tutkitusti tehokkainta kouluttaa positiivisin metodein. Kehäkammo syntyy varmimmin rangaistuksista ja kouluttamisen puutteesta tai sen vähäisyydestä.

älä niinkään voittamiseen tai toisiin kilpailijoihin. Nauti koiran esiintymisestä ja etsi siitä hyviä puolia. Asenteesi välittyy varmasti koiraan ja muihin ihmisiin.

Kireä hihna, ns. "hirttäminen" on tarpeetonta. Jos haluat juosta hihna suorana, tee se kevyellä tuntumalla ja pidä kätesi joustavana. Koira on edukseen, kun se juoksee oman tasapainonsa avulla, luonnollisesti ja käyttäen koko liikerataansa. Suurtakin koira voi hallita näin, jos pohjatyö on ennen kehää tehty huolella.

Teillä ei ole kehässä kiire mihinkään. Joskus auttaa ajatus siitä, että olet maksava asiakas. Käytä yksilöarvostelussa koko teille varattu aika kaikessa rauhasa. Olet maksanut kalliin maksun tästä ajasta kehässä.

Kiitä aina koiraasi kunnolla kehästä lähtiessä, vaikka olisitte saaneet EVA:n (ei voida arvostella) Koira ei todellakaan tiedä, miten homma meni, mutta muis-

NINA SAKSMAN

taa aivan varmasti, jos tiuskit tai olet kiireä kehän päättyessä puhumattakaan siitä, millaisen kuvan annat harrastuksesta aloittelijoille. Mitä kokeneempi olet, sitä enemmän pitäisi olla hyvänä esimerkkinä muille.

Kehän jälkeen kannattaa kerrata itselleen kolme positiivista asiaa sekä omassa, että koiran suorituksessa. Lisäksi voit miettiä yhden tai korkeintaan kaksi asiaa, joita olisitte voineet parantaa. Miksi haukkua itseään tai koiraa suorituksen jälkeen? Ajattele miten seuraava kerta alkaa, jos edellisestä jäi koiralle ja itsellesi paha maku suuhun?

Pukeutuminen vaikuttaa suoritukseen

Handlerin kannattaa kiinnittää huomiota pukeutumiseen, vaikka missikissa ei olekaan kyseessä. Vaatteiden käyttäminen ja nostelu ei ole kivan näköistä ja hermostuttaa sinua aivan turhaan. Oikea tapa sovittaa näyttelyvaatteita on kyykistyä jalat suorina alaspäin ja tavoitella käsillä maata. Pari juoksuaskeltakin kannattaa ottaa. Jos strategiaa kohtia ei näy, mikään ei tipu päältä tai kehon osia ei pursua mistään, on vaate sopiva kehään. Naispuolisten kannattaa kiinnittää huomiota myös tukeviin ja mukaviin alusvaatteisiin. Myöskään liehuvat helmat eivät ole kehässä paras mahdollinen ratkaisu, ne tulevat tielle. On hyvä olla itse tylsän tyylikäs, jotta koira saa olla pääosassa.

Korkokengillä ei Suomessa taida kovin moni juosta, mutta irronneita ballerinoja joskus näkee. Eli tarkista, että kengät pysyvät menossa mukana. Nuttura on olta-va tiukalla ja ponihäntä napakasti varsinkin, jos liikutte reippaaseen juoksu-vaatteisiin kehässä. Mikäli haluat oikein "hifistellä", valitse vaatteisiisi koiran vastaväri, eli mustalla koiralla valkoinen vaateus. Koiran ollessa monivärinen vastaväri on koiran päävärin mukainen.

Pukeutuminen vaikuttaa mielialaan varmasti. Loppujen lopuksi kuitenkin pääasia vaatteissa on ehdottomasti mukavuus ja käytännöllisyys. On tilaisuuden kunnioittamista pukeutua siististi. Jakkupukua ei tarvitse kuitenkaan erikseen olla heti ostamassa.

Niksinurkka

- Käytä kehässä superherkkuja, joita koira saa vain näyttelytreeneissä ja näyttelyissä.
- Kosketa lyhyesti koiraasi vatsan alta, kun seisotat, koira ryhdistäytyy.
- Jos koira tarvitsee energiaa kehään, leiki sen kanssa lyhyesti juuri ennen vuoroanne.
- Rauhoittumista kaipaava koira hyötyy pitkistä aamulenkeistä. Kehässä voi kokeilla myös matalaa ääntä ja pitkiä vokaaleja "Hyyyyyväää, hieeenoo".
- Jos koirasi turkki on silmillä voit sipaista sen syrjään, kun tuomari lä-

Koiran jaksaminen

Ennen kehää ei kannata treenata. Ennen kehää vain muistutellaan koiran mieleen, mitä kohta tapahtuu. Jos jankkaat kuvioita ja seisotusta, koira väsyä. Ennen vuoroanne voitte pari kertaa ottaa seisotamisen ja juoksemisen läpi, ei enempiä. Hyvin lämmitelty koira juoksee kunnin kehässä. Lisäksi koiran jännitystä saattaa helpottaa pieni kävely etäämmällä hulinasta. Kuumalla kelillä tietysti liikutaan kohtuudella. Lämpimillä keleillä ja varsinkin paksuturkkisten koirien kanssa on huolehdittava juomisesta ja viilentämisestä. Oma häkki, jossa koira on totutettu olemaan rauhasa, tarjoaa tervetulleeseen paikan lepäillä. Yksin koiraa ei tule jättää koskaan edes häkkiin.

hestyy. Voit myös opettaa vihjesanan, joka kertoo koiralle, että kohta tuomari koskee.

- Kun nostat koiran pöydälle, ole erityisen rauhallinen liikkeissäsi ja opettele nostamaan koira oikein.
- Aina kun lähdet liikkeelle tai käännyt, ota koira mukaan. Älä vain nykäise hihnasta. Voit kutsua nimeltä tai ihan vaan sanoa iloisesti "Mennään!"
- Katso missä kohtaa koiraa juoksutat. Tuomari haluaa nähdä koiran takajajaliikkeet, ei sinun. Juoksuta koiraa suoraan tuomaria kohti/tuomarista pois päin.

Huomaa, että koiran ei tarvitse seisoa, kun sitä ei arvostella. Anna sen hetki hengähtää varsinkin, jos luokkanne on suuri. Voit ennen vuoroanne käydä katsomassa miten tuomari etenee arvostelussa. Näin tiedät paremmin kohdat, joissa koirasi voi mahdollisesti levätä.

Mitä useammin harrastatte koiran näyttelyitä, sitä enemmän tulisi kiinnittää huomiota myös koiran palautumiseen päivän jälkeen. Ihan hyvä tapa on viedä koira metsälenkille, tai jos seuraavanakin päivänä on näyttely, tarjota sille herkkuluu. Molemmat tavat nollaavat koiraa ja purkavat sen stressiä, jota aivan varmasti päivän aikana on sille kertynyt.

Luokkaa aina omalta osaltanne näyttelytunnelmaa, joka on rento ja reilu. Onnea tuleviin kilpailuihin! 🐾

orionvet.fi

Aptus Relax – Levollisen käyttäytymisen tukemiseen

Hyvänmakuinen Aptus Relax purutabletti on tarkoitettu vähentämään ja ennaltaehkäisemään koirien ja kissojen ahdistunutta tai pelokasta käyttäytymistä.

- L-tryptofaani
- Tiamiini
- L-teaniini
- Colostrum Calming Complex® (C3)

Pakkauskoko: 30 purutablettia

Aptus
ja hyvinvarustetuista eläintarvikeliikkeistä.

Aptus
Simply The Pets

Billy (omistaja Nina ja Jari Metsätähti) longjump-esteellä.

FS Sporting Dogs Finland

Teksti **Nina Metsätähti**

FS SPORTING DOGS FINLAND on pieni turkulainen yhdistys, jonka päätarkoituksena on järjestää Suomessa koiraurheilukilpailuja, -tapahtumia sekä yhteislenkkejä Turun alueella ja Etelä-Suomessa.

Mottomme on "Dogs fit for life", ja haluammekin tuoda esiin liikunnan ja ravinnon tärkeyden koirien arjessa. Yhdistyksemme pyrkii olemaan myös omistajien tukena ja apuna liikunnan suhteen. Uskomme, että mitä paremmissa kunnossa "korsetti" koiralla, sen mukavampaa sen elämä, kuten myös ikääntyminen hyväkuntoisena on. Koirien elämä on kuitenkin varsin lyhyt verrattuna ihmisiin ja me ihmiset määritämme sen, millaista elämää nelijalkaiset ystävämme ja perheenjäsenemme viettävät.

MEIDÄN treeneihin ovat tervetulleita kaikki, rotuun tai kokoon katsomatta. Omaan tiimiimme kuuluu tällä hetkellä kolme koiraa; Billy, Lola sekä Dora. Järjestämme kaikkien rotujen viehejuoksukilpailuja ja -treenejä. Treenejä järjestetään Turun Tortinmäessä, sekä Otalammella EGU:n (Etelän Greyhound Urheilijoiden) harjoitusradalla. Järjestämme myös taakanvetolenkkejä Turun alueella. Harrastamme myös Clash of the K9 -lajeja, jotka ovat trackmill-juoksu, korkeushyppy, pituushyppy ja A-este. Kaikkiin Clash of the K9 lajeihin vaaditaan koiralta erinomainen peruskunto.

Tällä hetkellä Suomessa kisaa aktiivisesti noin 20 koiraa, kun taas ulkomailla lajeja harrastetaan aktiivisesti ja paljon isommassa mittakaavassa kuin täällä Suomessa. Kisamme ovat yleensä aina kansainvälisiä ja nykyään myös

online-kisoina järjestettäviä. Mukana mm. Norja, Ruotsi, Hollanti, Iso-Britannia, Ranska, Liettua, Kroatia, Latvia, Puola, Portugali ja Italia.

Tänä kautena kisattiin Suomessa kolme kertaa. Touku-kuussa, kesäkuussa, sekä syyskuussa, jolloin oli kauden suurimmat kisat. Mukana oli lähes 100 koiraa jotka jaettiin kahteen ryhmään; alle 45 cm ja yli 45 cm koirat. Meillä Suomessa on todella hyviä koiria ja kisan yli 45 cm koirien voitto tuli Suomeen (Billy, amerikanbulldoggi). Myös 5. ja 10. sija tulivat Suomeen.

FS SPORTING DOGS Finlandin edustuskoirat Billy, Lola ja Dora pärjäsivät hienosti kisoissa tänä vuonna. Billy on voittanut kaikki kilpailut mihin on osallistunut, Lola-amstaffi on tällä hetkellä korkeushypyn Euroopan-mestari ja Dora on meidän kestävyysjuoksija. Euroopan mittakaavassa Dora on neljäntenä trackimillissä. Nyt alkaa kisailusta talvitauko ja koirat saavat hetken lomailla, mutta hommat jatkuvat heti marraskuussa taas ja kaikki treeni, kestävyys ja voima tehdäänkin off-season. Keväällä taas lähdetään kisailemaan.

KILPAILUISSA on aina loistava yhteishenki ja jokainen riemuitsee toisten suorituksista. Yleisö sekä kanssakilpailijat tempautuvat aina mukaan tsemppihuutoihin ja nauuilta ei säästyä, kun omistajat juoksevat koirien rinnalla suorituksien aikana.

Meille tärkeää on koirakoiden yhteinen sävel ja rakkaus harrastamiseen ja tekemiseen yhdessä koirien kanssa. 🐾

Tukki suorittaa trackmilliä. Omistajansa Emma ja Jussi Nurminen tulivat kannustamaan koiraansa, juoksemalla yhdessä koko porukka. Kaikilla on mukavaa!

Dora (omistaja Maria Määttä) trackmilliä juoksemassa.

Lola (omistaja Paulina Lenihan) ja wall climb. Koirilla on aina turvavaljaat päällä.

Uusi kotimainen **WERRATON** koiranruoka valmistuu Loimaalla!

www.roviopetfoods.fi

Eläinavusteinen työskentely

Koiranlukutaidon lisäksi ohjaajan tulee osata huolehtia koiransa hyvinvoinnista.

Teksti Tanja Paasonen Kuvat Pauliina Anttila

Eläimillä on myönteinen vaikutus ihmisen fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin. Eläimen läsnäolon positiiviset vaikutukset näkyvät suoraan ihmisen kehon toiminnoissa, kuten stressin oireiden vähentymisessä, kivun hallinnassa ja verenpaineen laskemisena. Vuorovaikutus eläimen kanssa vähentää merkittävästi masennuksen, yksinäisyyden ja ahdistuksen kokemuksia. Eläimen läsnäolo voi parantaa myös oppimista. Eläinavusteinen työskentely voi olla vapaaehtoistoimintaa, jossa vierailaan eläimen kanssa esimerkiksi ikäihmisten asumisyksikössä. Se voi olla myös tavoitteellista toimintaa, jossa eläin työskentelee sosiaali-, terveys- tai kasvatustalouden ammattilaisen kanssa.

Koira eläinlajina soveltuu eläinavusteiseen työskentelyyn, koska se kulkee helposti ohjaajan mukana ja sen kanssa voi tehdä monenlaisia asioita. Koiran soveltuvuutta eläinavusteiseen työhön voi lähestyä sekä koirarodun että koirayksilön kautta. Koirarodut eroavat käyttäytymisen suhteen toisistaan paljon. Toisaalta koiran käyttäytymiseen vaikuttaa perimän lisäksi myös ympäristö, jolloin oikeassa ympäristössä kasvanut koira soveltuu eläinavusteiseen työhön. Myös se, mitä ja missä koiran kanssa tehdään ja mikä on asiakasryhmä, vaikuttaa koiran soveltuvuuteen. Ikäihmisten parissa työskentelevän koiran tulisi olla rauhallinen, kun taas lasten ja nuorten kanssa työskentelevä koira saa olla energinen ja leikkisä.

Koiran perimä määrittelee kuitenkin rajat sille, kuinka paljon sen käyttäytymismalleja voidaan muuttaa. Synnynnäisistä käyttäytymismalleista esimerkiksi metsästys- ja vartiointivietti ovat sellaisia, joita ei koulutuksellakaan saa kokonaan poistettua, korkeintaan voi-

daan vaikuttaa, millaisissa tilanteissa käytöstä näkyy. Laumanvartijarotuisista koirista tiukimmat vahtirodut eivät sovellu ihmisten kanssa tehtävään työhön, koska ne eivät ole lähtökohtaisesti ihmissosiaalisia. Palveluskoirarodut, joilla on vahva suojeluvietti ja jotka reagoivat nopeasti yllättäviin tilanteisiin, eivät myöskään välttämättä sovellu kaikkeen eläinavusteiseen työhön.

Koiran valinta eläinavusteiseen työhön on yhtä yksiselitteistä kuin minkä tahansa työkoiran valinta. Kun koira on synnynnäisiltä ominaisuuksiltaan sopiva tehtävänsä, sen koulutus on helppoa ja esimerkiksi eläinavusteisessa työssä vaan sopivan käyttäytymisen hiomista. Koira myös viihtyy työssä, jossa se pääsee toteuttamaan synnynnäisiä käyttötarpeitaan.

Eläinavusteiseen työhön sopiva koira on ihmissosiaalinen, avoin ja itsevarma. Sen tulee haluta olla ihmisten seurassa ja myös vieraampien sellaisten. Arka tai aggressiivinen koira ei sovellu eläinavusteiseen työhön. Koira, joka on epä-

varma ja stressaantuu uusista tilanteista, ei välttämättä sovi eläinavusteiseen työhön. Toisaalta pidättyväisenkin koiran kanssa voi tehdä eläinavusteista työtä, jos koira kuitenkin pitää ihmisten seurassa olemisesta ja sille antaa aikaa tutustua uusiin asiakkaisiin.

Eläinavusteisessa työskentelyssä omaa koiraa tulee osata lukea. Koiran käyttäytymisestä on tärkeä nähdä pelko, epävarmuus ja stressi. Vaikka koira elää ihmisten kanssa vuorokauden ympäri, asiakastilanteissa se voi väsyä nopeastikin. Koiranlukutaidon lisäksi ohjaajan tulee osata huolehtia koiransa hyvinvoinnista. Vaikka koira nauttii ihmisten kanssa työskentelystä, se myös väsyttää koiraa. Työpäivien jälkeen tulee huolehtia, että koira saa levätä tarpeeksi. Kannattaa opetella näkemään, millaiset asiat auttavat omaa koiraa palautumaan työstä. Levon lisäksi moni koira rentoutuu, kun pääsee toteuttamaan lajityypillisiä käyttäytymistarpeitaan, kuten vaikka haistelemaan, juoksemaan vapaana ja pureskelemaan.

Jos hankkii koiranpennun ja haluaa sen mukaan eläinavusteiseen työhön, voi tehdä monia asioita edesauttaakseen tätä. Koiran ensimmäiset elinviikot vaikuttavat sen tulevaan käyttäytymiseen paljon. Toisaalta koiranpennusta ei voi etukäteen sanoa, soveltuuko se aikuisena eläinavusteiseen työskentelyyn. Kannattaa valita rotu, joka luonteen puolesta soveltuu ihmisten parissa työskentelyyn. On tärkeää tavata pentueen vanhemmat varmistaakseen niiden oikeanlaiset luonteet (esimerkiksi arkuus periytyy).

Koirankasvattajalla voi olla tärkeä rooli, kun pennunostaja suunnittelee eläinavusteista työskentelyä koiransa kanssa. Kasvattaja, jolla on pitkä kokemus rodusta ja kasvattamisesta, osaa auttaa oikean pennun valitsemisessa. Eläinavusteiseen työhön soveltuu pentu, joka haluaa olla kontaktissa ihmisiin, on rohkea, itsevarma ja melko rauhallinen. Sosiaalistumisen herkkyyskausi alkaa jo pentulaatikossa eli olisi hyvä, että pentu tottuisi ihmisiin ja ihmisten käsittelyyn jo ennen luovutusikää. Tästä voi puhua kasvattajan kanssa ja vaikka sopia, että eläinavusteiseen työhön mahdollisesti valittu pentu tapaisi vähän enemmän ihmisiä ja sitä ”palluteltaisiin” enemmän.

Kun koiranpentu tulee kotiin, normaalin sosiaalistamisen lisäksi pentu tutustutetaan niihin asioihin, joiden parissa se aikuisena työskentelee. Koiranpentu tarvitsee kasvuiässä paljon lepoa, joten uusia kokemuksia ei kannata järjestää liian usein. Kun viedään pentu tutustumaan uuteen paikkaan, ihmisiin tai asioihin, käyntien olisi hyvä olla lyhyitä, ettei pentu ehdi väsyä. Tärkeämpää on, että käynnit sujuvat hyvin kuin että niitä olisi paljon.

Olen eläinalan yrittäjä ja teen eläinavusteista kuntoutustyötä koirieni, aasieni ja minihevoseni kanssa. Meillä on kaksi pyreneittenkoiraa, bordercollie ja parsonrussellinterrieri, joista kaikki ovat vaihtelevasti mukana tässä työssä.

Kun suunnittelee koiraa eläinavusteiseen työhön, ihanteellista olisi, jos voisi kasvattaa koiran pennusta asti. Omista koiristani pyreneittenkoira Mauno ja bordercollie Esko ovat aloittaneet uransa jo pentulaatikossa. Kasvattajat tiesivät, mihin olen koiraa etsimässä, joten he valitsivat minulle pennun, joka oli paljon kontaktissa ihmisiin eikä ollut pentulaatikon vilkkain. Kun pennut ovat tulleet meille, lähdimme melkein saman tien tutustumaan pennun ehdoilla erilaisiin paikkoihin ja ihmisiin, kuten ikäihmis-

ten ja kehitysvammaisten asumisyksiköihin. Näissä paikoissa totuttauduttiin eri tavalla käyttäytyviin ihmisiin ja myös pyörätuoleihin, rollaattoreihin ja sairaalasankeihin.

Omassa työssäni koirieni ei tarvitse osata mitään temppuja. Riittää, että koirat osaavat olla rauhallisesti ihmisten lähellä eivätkä reagoi vahvasti, jos joku asiakas käyttäytyy poikkeavasti. On myös tärkeää, että saan koiriin tarvittaessa kontaktin. Asiakkaat haluavat usein taluttaa koiriani, joten hyvä hihnakäyttö on tärkeää.

On hienoa seurata koiriani asiakastyössä. Pyreneittenkoirat Mauno ja Viljo ovat lempeitä ja rauhallisia sekä omaavat hyvän tilannetajun. Bordercollie Esko ja parsonrussellinterrieri Lukko ovat niin ikään ihmisrakkaita, mutta myös vauhdikkaita ja leikkisiä eli ne soveltuvat aktiivisempiin tilanteisiin esimerkiksi lasten tai nuorten asiakkaideni kanssa. Kaikki koirani osaavat lukea ihmisiä hyvin, esimerkiksi epävarman tai eläimiä jännittävän asiakkaan seurassa ne käyttäytyvät rauhoittavasti. 🐾

Tanja Paasonen
sosionomi YAMK
eläinten kouluttaja AT
eläinavusteinen valmentaja
Kivakoira

Koiran ei-sosiaalinen pelko

Aktiivinen ja sosiaalinen elämäntyyli on tärkeää koiran rohkeuden kehittymisessä, mutta myös rodulla on väliä.

Teksti Emma Hakanen

Pelko on luonnollinen tunne, jota tavataan kaikilla nisäkkäillä. On normaalia, että koira pelästyy yllättäviä asioita. Kuitenkin liiallinen pelokkuus voi johtaa koiran elämänlaadun heikkenemiseen. Pelokkuus on myös periytyvää, joten arkoja koiria ei suositella käytettävän jalostukseen.

Pelko voidaan jakaa kahteen luokkaan riippuen ärsykeestä, joka johtaa pelkotilaan. Sosiaalisesta pelosta puhutaan, kun pelkotilan aiheuttaa jokin muu elollinen olento kuten toinen koira tai vieras henkilö. Jos pelkotilan aiheuttaa jokin muu kuin elollinen olento esimerkiksi outo esine, kova ääni tai uusi tilanne, puhutaan ei-sosiaalisesta pelosta.

Tässä jutussa keskityään ei-sosiaalisen pelon ympäristö- ja muihin tekijöihin. Ääniarkuus, uusien tilanteiden pelko ja alusta-arkuus (esimerkiksi liukkaiden pintojen ja korkeiden paikkojen arastelu) ovat koirilla yleisiä käytöshäiriöitä. Helsingin yliopistossa tehdyn, lähes 14 000 koiraa koskevan käyttäytymiskyselyn mukaan näihin ei-sosiaalisiin pelkoihin yhdistyy sekä koiran elinympäristöön, elämäntyyliin että sen rotuun liittyviä seikkoja. Tutkimuksessa tarkasteltiin neljää ei-sosiaalista pelkotilaa: ilotulitusten pelkoa, ukkosen pelkoa, uusien tilanteiden pelkoa ja alustojen ja korkeiden paikkojen pelkoa.

Ympäristötekijät

Kaikissa neljässä pelkotilassa huomattiin, että rohkeimmiksi osoittautuivat koirat, joiden kanssa harrastettiin ja treenattiin aktiivisesti. Liikunnan on huomattu vaikuttavan mielialaan myönteisesti sekä koirilla että ihmisillä. Sosiaalisina eläiminä koirat nauttivat omistajan kanssa tekemisestä. Toisaalta pelokkaita koiria ei välttämättä

haluta altistaa koulutustilanteille, jotka stressaavat niitä. Tämä voi myös vähentää omistajan intoa harjoitella koiransa kanssa.

Pennun puutteellinen totuttaminen erilaisiin tilanteisiin ja uusiin ympäristöihin (sosiaalistaminen) oli voimakkaasti yhteydessä uusiin tilanteisiin ja voimakkaisiin ääniin liittyvään pelokkuuteen. Toisten koirien seura taas vähensi ääni- ja alusta-arkuutta. Lauma voi antaa turvaa ja vähentää yksilön stressiä, ja toisaalta tarjota mallia pentukoinalle, miten uusiin asioihin tulisi suhtautua. Ensikertalaisten koiranomistajien koirilla esiintyi enemmän ilotulitusten pelkoa ja alusta-arkuutta. Kokemuksesta voi olla apua esimerkiksi seuraavan pennun sosiaalistamisessa.

Eroja nähtiin myös maaseudun ja kaupunkien koirilla. Kaupunkikoira esiintyi enemmän uusien tilanteiden sekä alustojen ja korkeiden paikkojen pelkoa. Tulos on mielenkiintoinen, sillä aiempi tutkimuksemme sosiaalisen pelon ympäristövaikutuksista havaitsi saman ilmiön, jossa kaupunkikoirat olivat pelokkaampia kuin maaseudulla elävät. Kaupunki saattaa olla stressaava ympäristö koiralle, sillä kaupunkimaisema sisältää paljon ärsykeitä kuten vieraita koiria, ihmisiä ja erilaisia alustoja. Mielenkiintoista onkin, että myös ihmisten mielenterveyden ongelmat ovat yleisempiä kaupungissa kuin maaseudulla. On ehdottomasti mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe, miten elinympäristömme muokkaa meitä ja parasta ystäväämme.

Lisäksi tutkimuksessa havaittiin aiempia tutkimuksia tukien, että ei-sosiaalinen pelokkuus on yleisempää leikatuilla sekä pienikokoisilla koirilla. On kuitenkin vaikeaa vetää johtopäätöstä, aiheuttaako sterilointi tai kastraatio pelokkuutta vai johtuuko ilmiö siitä, että arat koirat leikataan, koska niiden sukua ei jatketa tai toivotaan helpotusta pelkotilaan. Pienten koirien pelokkuus taas voi johtua siitä, että kaikki on suhteellisesti isompaa

ja kenties uhkaavamman tuntuista. Myös ikä vaikuttaa pelokkuuden ilmenemiseen. Ääniarkuus puhkeaa yleensä noin kahden vuoden iässä koiralla ja uusien tilanteiden pelko näkyy jo nuorissa koirissa. Alusta-arkuus oli myös yhteydessä koiran pelokkaiseen luonteeseen ylipäänsä.

Päivittäisen liikunnan määrällä, vieroitussajalla tai yksinoloajalla (ilman ihmisiä) ei huomattu vaikutusta koiran pelokkuuteen.

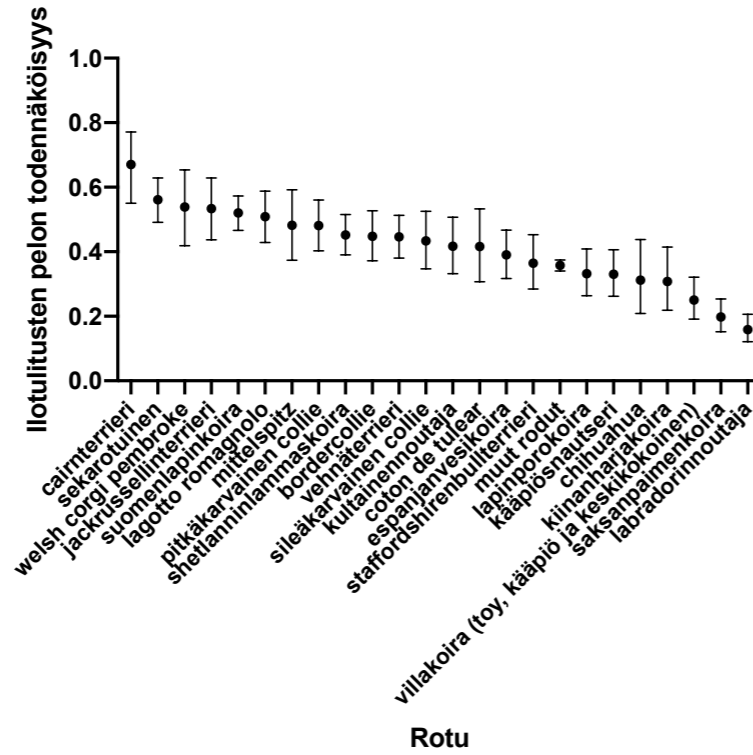
Rotuerot

Tutkimuksessa oli mukana 23 rotua, joista saatiin riittävästi vastauksia. Nämä rotut olivat bordercollie, cairnterrieri, chihuahua, coton de tulear, espanjanvesikoira, jackrus-sellinterrieri, kiinanharjakoira, kultainen-noutaja, kääpiösnautseri, labradorinnoutaja, lagotto romagnolo, lapinporokoira, mittelspitz, pitkäkarvainen collie, saksanpaimenkoira, shetlanninlammaskoira, sileäkarvainen collie, staffordshirebullterrieri, suomenlapinkoira, vehnäterrieri, villakoira (sisältäen toy, kääpiö ja keskikokoiset) ja welsh corgi pembroke. Rodulla oli vaikutusta ääniarkuuden (ilotulitusten ja ukkosen pelkoon) ja alusta-arkuuden kehittymisessä. Uusien tilanteiden pelkoon rotu ei noussut merkitseväksi tekijäksi.

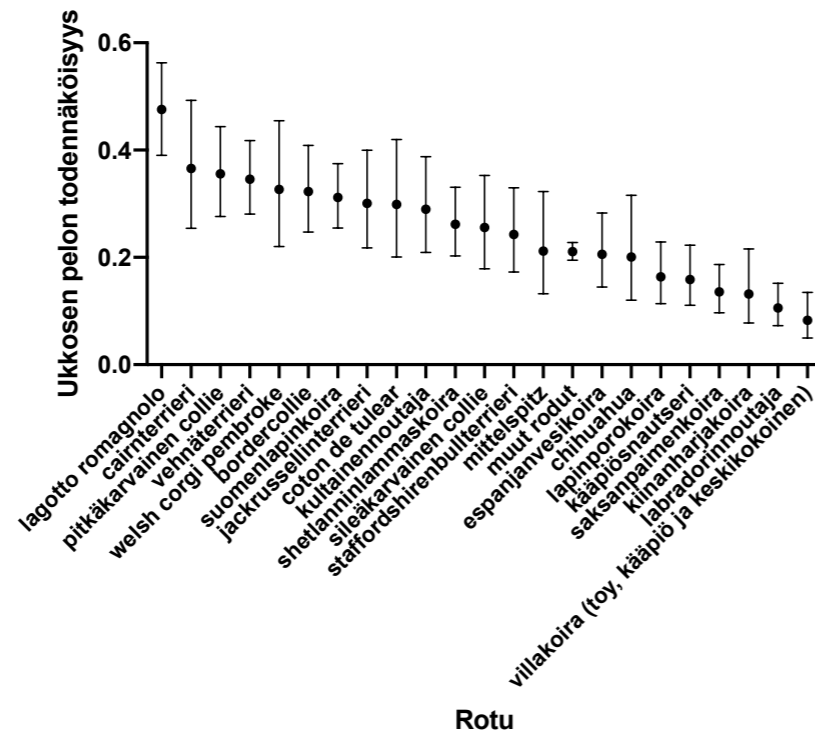
Cairnterrieri oli yksi pelokkaimmista roduista, kun taas kiinanharjakoira kuului rohkeimpiin. Rodun pelokkuudessa saattoi kuitenkin esiintyä vaihtelua erilaisten ei-sosiaalisten pelkojen välillä. Esimerkiksi welsh corgi pembroke -rodulla esiintyi paljon ääniarkuutta, mutta vähän alusta-arkuutta. Lapinporokoirilla, kääpiösnautserilla, chihuahuoilla ja labradorinnoutajilla taas esiintyi paljon alusta-arkuutta, mutta vähän ääniarkuutta.

Erot eri rotujen välillä vahvistavat näkemystä siitä, että pelokkuus on periytyvää. Jalostusvalinnoilla on siis väliä, vaikka tarkkoja periytymismekanismeja ei tunneta. Julkaisemamme tutkimus antaa kuitenkin koiranomistajille työkaluja ja vahvistusta aiempiin käsityksiin koiriensä hyvinvoinnin parantamiseksi. Monipuolinen pentuajan sosiaalistaminen ja aktiivinen elämäntyyli voivat vähentää sosiaalista ja ei-sosiaalista pelokkuutta merkittävästi.

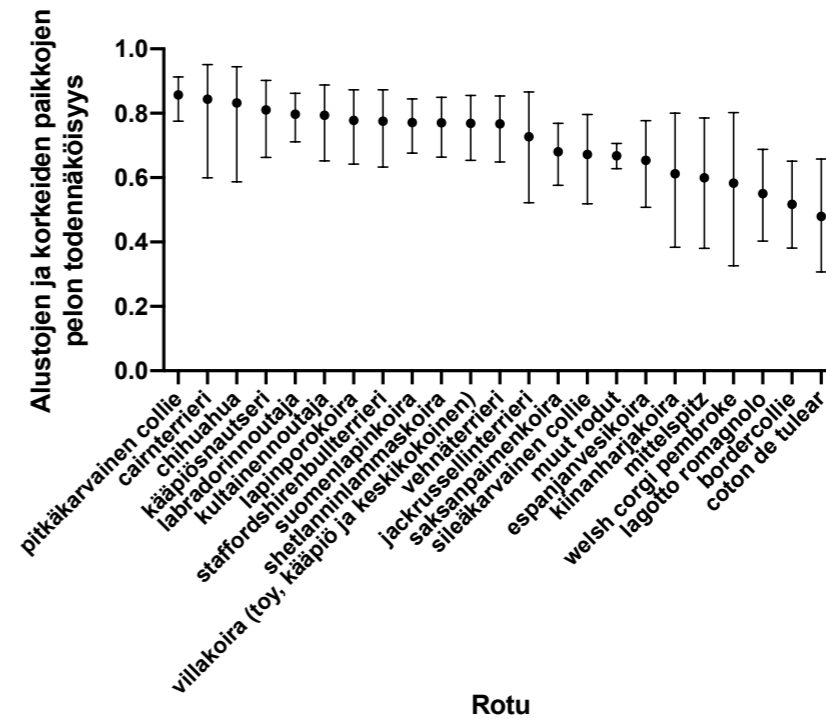
Tämä tutkimus julkaistiin vuosina 2015-2018 kerätystä aineistosta. Julkaisimme joulukuussa 2018 uuden käyttäytymiskyselyn ja aineistoa kerättiin syyskuun 2020 asti. Todennäköisesti ensi vuonna julkaistaan tuosta uudemmassa aineistosta suuremmilla rotumäärillä. Tutkimusryhmä kiittää kaikkia käyttäytymiskyselyyn vastanneita omistajia! 🐾

Rotujen väliset erot ilotulitusten pelon todennäköisyydessä.

Rotujen väliset erot ukkosen pelon todennäköisyydessä.

Rotujen väliset erot alustojen ja korkeiden paikkojen pelon todennäköisyydessä.

Tutkimus on osa laajempaa professori Lohen akatemiahan-ketta, jossa selvitetään koirien käyttäytymisen epidemiologiaa, ympäristö- ja perintötekijöitä sekä aineenvaihdunnallisia muutoksia. Tutkimusta ovat tukeneet osaltaan mm. Suomen Akatemia (308887), ERCStG, ERA-NET NEURON ja Jane ja Aatos Erkon Säätiö.

Kirjoittaja toimii Hannes Lohen Koirien geenitutkimusryhmässä tohtorikoulutettavana, ja tutkii koirien käyttäytymistä.

Viite:

Hakanen E, Mikkola S, Salonen M, Puurunen J, Sulkama S, Araujo C, Lohi H. Active and social life is associated with lower non-social fearfulness in pet dogs. Scientific Reports, 2020. DOI: 10.1038/s41598-020-70722-7.

Yhteystiedot:

Emma Hakanen
emma.hakanen@helsinki.fi

JAN STEINER/PIXABAY

Oikea - ja väärä tapa - käyttää DNA-testejä

1. 7. 2019, Carol Beuchat FT

Kun viime vuosina tiettyjä mutaatioita testaavat testit ovat tulleet saataville, kasvattajat toistelevat mantraa, että heidän pentunsa ovat syntyisin "terveystestatuista" vanhemmista. Alalla pidetään vastuuttomuuden huippuna, jollei ennen pennuttamista teetetä käytettävissä olevia DNA-testejä. DNA-testejä voi käyttää oikein, mutta niitä voi käyttää myös väärin.

Jos luet tätä, pidät itseäsi luultavasti vastuullisena kasvattajana. Kokeillaanpa hieman virtuaalikasvatusta käyttäen DNA:sta saatavaa informaatiota ja katsotaan, kuinka pärjää! Tarvitaan vain kynä ja paperia sekä tietysti oma asiantuntijuus vastuullisena kasvattajana. Siispä meillä on narttu, jonka haluamme pentuttaa. Olemme valinneet 7 mahdollista urosta (S1-S7). Olemme sijoittaneet urokset järjestykseen sen mukaan, miten uskomme niiden sopivan jalostusuroksiksi ottaen huomioon rakenteen, luonteen, terveyden, pitkäikäisyyden, käyttöominaisuudet tai minkä tahansa valitsemamme kriteerin, joka meille on tärkeä. Olemme antaneet kolme vihreää tähteä korkealle sijoitetuille uroksille ja yhden vihreän tähden niille, jotka jäivät viimeisiksi. Joka tapauksessa olisimme halukkaita käyttämään mitä tahansa seitsemästä uroksestamme. Oletetaan, että olemme teettäneet oleelliset fenotyyppiin liittyvät testit eli olemme tutkituttaneet muun muassa lonkat, kyynärät, silmät, sydämen ja näiden testien tulokset ovat hyväksyttäviä.

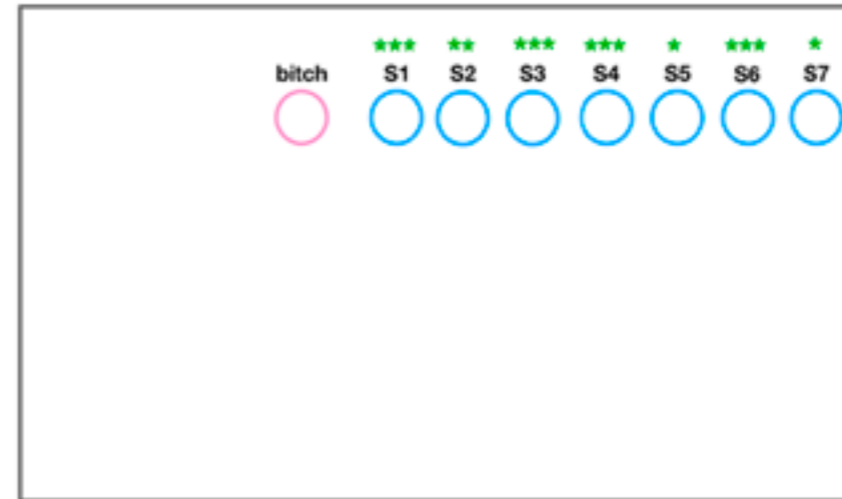

ENSIKSI meidän pitää teettää sopivat DNA-testit kartoittaaksemme rodun tunnetut resessiiviset mutaatiot. Tässä tapauksessa tällaisia mutaatioita on yksi, joka merkitään punaisella ympyrällä. Narttumme sekä kaksi urokista ovat kantajia. Kantajat on merkitty taulukkoon punaisella X:llä. Tämän tekijän suhteen puhtaat ovat saaneet sinisen merkin.

NYT meillä on terveystestattuja uroksia, joista valitsemme täydellisen kumppanin nartullemme. Näin sijoitamme ensisijaiseksi urokseksi aiotun koiran 1. sijalle, jolloin viimeisenä vaihtoehtona käytettävä uros jää sijalle 7. Käytämme apuna yleistä laatua kuvaavia asteikkojamme sekä terveystesteistä saatuja tuloksia.

Paperiimme piirrämme sarakkeet S1:stä S7:ään ja seuraavalle riville kirjoitamme jokaisen mahdollisen uroksen sijoitukset.

AJATELLAANPA, että haluat nähdä vielä vähän enemmän vaivaa ennen astuttamispäätöstä ja sinulla on mahdollisuus saada ennustettu, keskimääräinen sukusiitoskerroin, joka muodostuisi narttumme ja jokaisen 7 uroksen yhteisille jälkeläisille. Koirien välisten sukulaisuussuhteisiin liittyvät sukusiitoskerroimet löytyvät joko rekisterikirjasta tai DNA-tiedoista. Koiraparin sukulaisuuskerroin on sama kuin niiden mahdollisten jälkeläisten sukusiitoskerroin.

Lisätään suunnitellun pentujen sukusiitoskerroin COI taulukkoomme. Kun tämä tieto on lisätty, sijoita urokset uudelleen sijoille 1-7 ja lisää sijoitukset taulukkoosi. Muuttiko tämä toimenpide alkuperäistä sijoitustaulukkoasi?

TÄMÄ tietomäärä on yleensä se informaatio, joka kasvattajalla on, kun hän haluaa teettää pentuja.

Molemmilta mahdollisilta vanhemmilta testattiin punaisella ympyrällä merkittyä mutaatiota ja havaittiin, että kaksi urosta oli tämän geenin kantajia. Molemmilla olisi 25% riski tuottaa pentuja, jotka olisivat punaisen ympyrän mutaation suhteen homotsygoottisia. Nämä kaksi urosta luultavasti poistettaisiin jalostussuunnitelmissa, jolloin riski saada geenille altistuneita pentuja tässä pentueessa laskisi 9%:iin.

Nyt astutat narttusi huippusijoitetulla uroksella ja se synnyttää kauniin pentueen. Mainostat pentujesi olevan terveystestatuista vanhemmista, pidät itselläsi ihastuttavan pennun tulevaa kasvatustyötäsi varten ja annat loput kotikoiriksi. Joskus myöhemmin yksi lemmikinomistajista ottaa sinuun yhteyttä ja kertoo, että hänen pennullaan on vakava, perinnöllinen verisairaus. Omistaja kysyy, miten tämä voi olla mahdollista, kun väitit, että pennut syntyivät terveystestatuista vanhemmista.

Todellakin. Miten tämä voi olla mahdollista?

Me tiedämme ainostaan sen, mitä me voimme tietää. Me voimme tietää, onko koiralla mutaatio, jos meillä on sitä testaava testi. Kun testasimme pentueen vanhemmat, tiesimme punaisella ympyrällä merkityn mutaation asemasta kaikilla mahdollisilla pentueen vanhemmilla.

Mutta useimmilla koirilla on genomeissaan piileskelemässä monia, resessiivisiä mutaatioita, joihin ei ole olemassa DNA-testiä. Meillä ei ole mitään keinoa tietää näistä mutaatioista, jollei niitä ole tuotu missään esiin. Selvästikin pentueen vanhemmilla oli mutaatio, josta et tiennyt. Nyt olet kauhuissasi, tarjoat korvikkeeksi uutta pentua ja hautaat itse si sukutauluihin miettiessäsi, kuinka olet voinut saattaa maailmaan pentueen, jolla on perinnöllinen sairaus, vaikka olit niin äärimmäisen huolellinen. Jos resessiiviselle mutaatiolle ei ole olemassa DNA-testiä, sairaus voi ilmaantua kuin tyhjästä niihinkin kasvatuslinjoihisi, joissa et ole koskaan tautia tavannut. Näin käy, kun satut parittamaan kaksi mutaation kantajaa. Kun nyt jotkut väittävät kasvattavansa vain omilla koirillaan, koska he näin tietävät, "mitä heidän linjoissaan on", tiedät, että he eivät joko tiedä mitään genetiikasta tai he ovat epärehellisiä. Et voi tietää, onko linjoissasi resessiivisiä mutaatioita, jos sinulla ei ole olemassa-kaan keinoa löytää niitä.

Siispä nyt olet pulassa. Kaikilla koirilla on resessiivisiä mutaatioita ja aina tulee olemaan sellaisia, joista et tiedä. Miten näitä sitten voi välttää? On kuin kulkisit varpaillasi miinakentällä, jossa on 3 merkittyä miinaa, joita et kuitenkaan näe, mutta tiedät, että jossakin päin kenttää on vielä piilossa 28. Yksikin väärä askel ja noutajasi tulee. Jos näitä mutaatioita on piilossa sinun koirissasi, kasvatustyösi on melkoisen sekavaa.

Entäpä jos olisi kaksi miinakenttää ja voisit valita, kumman ylittäisit. Ensimmäisessä olisi 3 miinaa, jotka tietäisit ja voisit välttää piilossa olevat 28. Toisessa kentässä on myös 3 tunnettua miinaa, mutta vain 6 piilossa olevaa miinaa. Jos et ole valmis siirtymään kuoleman jälkeiseen elämäsi, valitsisit loogisesti toisena mainitun miinakentän, jossa riskisi räjähtää ilmaan on vain 25%.

Miten tätä sovelletaan koiran kasvatukseen? Paljastetaanpa kasvatusohjelmamme koirien näkymättömät mutaatiot.

*Kun pienennät
pentueen ennustettua
sukusiitoskerrointa,
vähennät
perinnöllisten
sairauksien riskiä.*

NYT saamme ongelmamme näkyviin. Nartullamme ei ole vain yksi vaan kolme mutaatiota, jotka ovat myös "terveys-testatuilla" uroksillamme. Katsotaanpa viimeistä uroslistauksemme. Nyt kun voit nähdä nämä muut mutaatiot, oletko vielä tyytyväinen sijoituksiin? Haluaisitko muuttaa sijoituksia tai lisätä uuden rivin taulukkoosi, kun olet tehnyt nämä uudet arvioinnit.

Upeata, sanot. Mutta oikeassa maailmassa, jos meillä ei ole tuntemattomia mutaatioita testaavia testejä, emme voi mitenkään välttää niitä, vai mitä?

Itse asiassa keino on. Tarvitset vain yhden tiedon, joka sinulla tosiasiaa jo on: pentueen oletettu sukusiitoskerroin.

Muista, että sukusiitos määritellään mahdollisuudeksi periä kaksi kopiota samasta esivanhemman alleelistä. Näin sukusiitos on homotsygoottista. Jos koiran sukusiitoskerroin on 25%, saman alleelin kahden kopion periytyminen mahdollisuus esivanhemmalta on 25%. Jos alleeli sattuu olemaan resessiivinen mutaatio, tuon resessiivisen mutaation antama riski tuottaa geneettinen sairaus on myös 25%. Samoin jos sukusiitoskerroin on 10%, resessiivisen mutaation aiheuttama riski sairastua geneettiseen sairauteen on 10%.

Mietipä tätä. Teetit mutaatiotestin eliminoidaksesi 25%:n riskin aiheuttaa geneettinen sairaus, kun vanhemmat ovat kantajia. Mutta mehän juuri selitimme, että sukusiitoskerroin kertoo meille riskin tuottaa geneettinen sairaus MISTÄ TAHANSA resessiivisestä mutaatiosta mukaan lukien ne, joista tiedämme yhtä lailla kuin ne, joista emme tiedä.

Siispä voimme olla tässä nokkelia. Voimme kontrolloida geneettisen sai-

rauden riskiä kaikissa resessiivisissä mutaatioissa kontrolloimalla pentueen sukusiitoskerrointa. Jos testaamme punaisella ympyrällä merkittyä mutaatiota ja poistamme jalostuksesta kantajaurokset, olisi tyhmää käyttää urosta numero 1. Näin olemme kuitanneet pois 25%:n riskin tunnetun mutaation aiheuttamasta sairaudesta, mutta samalla olemme ottaneet 31%:n riskin tuottaa sairaus jollakin toisella mutaatiolla, josta emme tiedä mitään.

Luetaanpa edellinen vielä uudelleen. Testasimme ja poistimme jalostuksesta kantajaurokset, joten ei ole mitään mahdollisuutta tuottaa tunnetun mutaation altistamia pentuja. Sitten käytimme "puhdasta" urosta 31%:n riskillä tuottaa pentuja, jotka ovat altistuneet sairaudelle, jonka aiheuttajana on joku muu mutaatio, josta emme tiedä mitään.

Voit ehkä kasvattaa "terveystestattuja" koiria, mutta tuotat silti pentuja, joilla on merkittävä riski sairastua resessiivisten mutaatioiden aiheuttamiin sairauksiin.

Palataan siihen, mitä tiedämme sukusiitoskertoimesta. Jos pentueellamme on 10%:n sukusiitoskerroin, silloin MINKÄ TAHANSA mutaation aiheuttaman ongelman riski on 10% mukaan lukien ne mutaatiot, jotka testasimme. Tämä johtuu siitä, että vanhemmat, joiden sukusiitoskerroin on 10% ovat geneettisesti vähemmän samanlaisia kuin vanhemmat, joilla kyseinen kerroin on 25%. Jos vanhemmilla on vähemmän yhteisiä geenejä, pennulla on pienempi mahdollisuus saada molemmilta kaksi saman mutaation aiheuttavaa geeniä. Tämä on yksinkertaista. Kun pienennät pentueen ennustettua sukusiitoskerrointa, vähennät perinnöllisten sairauksien riskiä.

Jos et ole aikaisemmin miettinyt tätä, nyt on se hetki, kun lamppu syttyy. Koko "terveystestaaminen" on rahan haaskuuta, jos valitsimme pentueen vanhemmiksi koirat, joiden sukusiitostaso on 38%.

Näin DNA -testejä käytetään VÄÄRIN. Kasvattaja uskoo tekemänsä kaiken mahdollisen tuottaakseen pentuja, jotka elävät pitkän ja terveen elämän. Mutta itse asiassa he merkitsevät tunnetut maaminat ja olettavat sitten, että reitti on selvä miettimättä riskiä, jonka monet näkyvät räjähteet aiheuttavat.

Tuottaaksemme terveitä koiria meidän pitää saada KAIKKIEN resessiivisten mutaatioiden - niin tunnettujen kuin tuntemattomienkin - tuoma riski mahdollisimman pieneksi. Riskiä voi arvioida mahdollisten vanhempien sukulaisuuskertoimen avulla. Näitä lukuja voi laskea sukutaulujen tietokannoista, tai (vielä paremmin) ne voi määrittää DNA-testien tuottamasta genotyyppidatasta.

Ei kannata tuhlata rahojaan DNA-testeihin ja kuitenkin kasvattaa siten, että korkea sairastavuuden riski säilyy. Käytä testejä, jotka eliminovat kaikki ne mutaatiot, joita voi testata. Lisäksi käytä sukulaisuuskertoimia varmistaaksesi, että olet vähentänyt jokaisen koiran genomista piilossa olevien, tuntemattomien mutaatioiden riskin niin pieneksi kuin mahdollista. 🐾

*Taulukoiden sanasto
bitch narttu
sire (siitos)uros
test for testattu
clear puhdas
sire rank uroksen sijoitus
predicted litter COI oletetun pentueen
sukusiitoskerroin
recessive disease risk resessiivisen
(piilevän) sairauden riski*

The right - and wrong - way to use DNA-tests

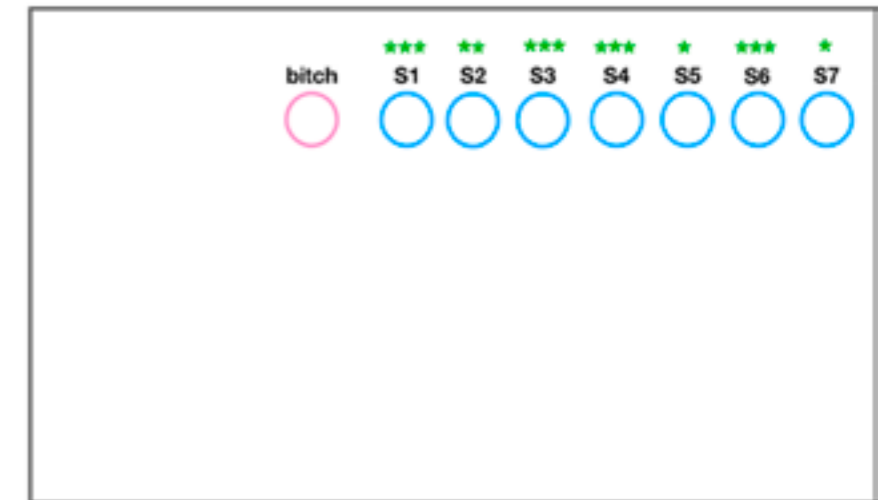
1.7.2019, by Carol Beuchat PhD

Since tests for specific mutations have become available in the last few years, the mantra of breeders is that their puppies are from "health tested" parents. To breed without first doing the available DNA tests is considered the height of irresponsibility in the fancy. But there is a right way to use DNA test results and also a wrong way.

If you are reading this, you probably consider yourself to be a responsible breeder. Let's do some cyber dog breeding using some information from DNA testing and see how you do! All you need is a pen and paper along with your expertise as a responsible breeder.

Okay, we have a bitch we want to breed, and we have selected seven possible sires (S1 to S7). We have ranked these according to how well we think they fit what we're looking for in a sire in terms of conformation, temperament, health, longevity, working ability, or whatever criteria are important to you. We have given three green stars to the dogs we rank the highest and one green star to the dogs ranked lowest. However, we would be willing to breed to any of them. Assume we have done the relevant phenotype tests (e.g., hips, elbows, eyes, heart, etc.) and the results for all of those were acceptable.

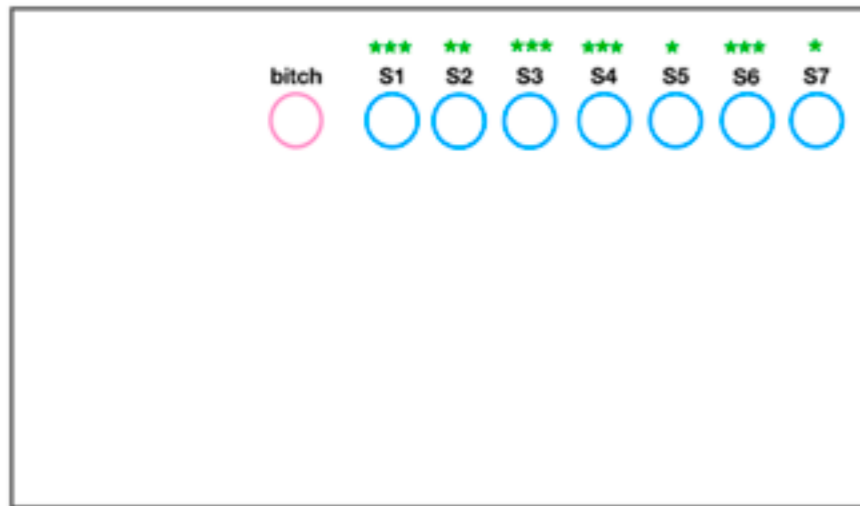

THE FIRST thing we need to do is run the appropriate DNA tests for the recessive mutations known to be in the breed. In this case there is one, for the "red circle" trait. Our bitch is carrier, as are two of the sires. I have identified the carriers with a red X on the chart, and the dogs that were clear have blue check marks.

NOW we have our health-tested dogs from which we are going to select the perfect sire for our bitch. Using your rankings for overall quality, together with your information from health testing, rank the sires with 1 being your first choice and 7 your last choice.

On your piece of paper, make columns for S1 through S7, and in the first row below that write your ranks for each of the potential sires.

We only know what we can know. We can know if a dog possesses a mutation if we have a test for it. We did our tests so we knew about the status of the red circle mutation in all of the potential parents.

But most dogs have many recessive mutations lurking in their genome for which there is no DNA test, and we have no way to know they are there if they are not expressed. Clearly, there was a mutation in your parents that you didn't know about. You feel horrible, offer to replace the puppy, and bury yourself in pedigrees trying to figure out how you could have produced a puppy with a genetic disease after being so careful.

If there is no DNA test for a recessive mutation, a disease can suddenly appear out of the blue that you have never seen in your lines if you happen to pair two carriers. This is why, if somebody claims that they only breed within their own kennel because they "know what's in their lines", you know that either they don't understand genetics, or they are being dishonest. It is not possible to know what recessive mutations are in your lines if you have no way to detect them.

So this leaves you in a pickle. All dogs have recessive mutations, and there are always going to be some that you don't know about. How do you avoid them? This is like tip-toeing across a mine field in which there are 3 mines that you can't see but are flagged, but you know that there are 28 more hiding out there somewhere. One wrong step and you will meet your maker. If these are mutations hiding in your dogs, this is a pretty hectic way to breed.

What if there were two mine-fields, but you can choose which one to cross. The first minefield has 3 mines you know about and can avoid and 28 that are hidden. The second mine field also has 3 that are flagged, but only 6 more that are hidden. If you're not ready to start your after-life, you would logically decide to cross the second mine field, where the risk of getting blown up is only 25% of the risk in the other one.

How does this apply to dog breeding? Let's pull back the curtain and reveal the unseen mutations in the dogs in our breeding program.

LET'S SAY you went to a little more trouble before making your breeding decision and you were able to get the predicted average inbreeding coefficient of the litters that would be produced from our bitch and each of the seven sires. (You can get this information from the kinship coefficient, which is an index of the relatedness of a pair of dogs and can be determined either from pedigree or DNA information. The kinship coefficient of a pair of dogs is equal to the inbreeding coefficient of their potential offspring.)

LET'S ADD the predicted litter COI to our table. With this information to consider as well, again rank the sires from 1 to 7 and add these data to the next row of your table. (Did this alter your first set of ranks?)

This is usually as much information as a breeder has about the dogs they want to breed.

You did the testing for the "red circle" mutation in our potential parents and discovered that two of the sires were carriers. For both of them, there would be a 25% risk of producing puppies that are homozygous for the red circle mutation. You probably chose to eliminate those two sires from breeding consideration, which reduced the risk of producing affected pups in this litter from 25% to 0%.

You breed using your top-ranked sire and your bitch produces a beautiful litter of puppies. You advertise your pups as being from health-tested parents, keep a lovely pup for your breeding program, and send the rest off to pet homes. Sometime later one of the pet owners contacts you with the report that their puppy has a serious inherited blood disorder, and they ask how this could be if you claimed your pups were from health tested parents?

Indeed. How can this be???

NOW WE can see the problem. Our bitch has not one but three mutations that are also found in our "health tested" sires. Have a look at your last set of sire rankings. Now that you can see these other mutations, are you still happy with those ranks? If you would like to change your rankings, add another row to your table with these new assessments.

Great, you say. But in the real world, if we don't have tests for those unknown mutations, there is no way for us to avoid them, right?

Actually, there is. You just need one piece of information that in fact you already have - the predicted inbreeding coefficient of the litter.

Remember that inbreeding is defined as the probability of inheriting two copies of the same allele from an ancestor. By definition, then, inbreeding is homozygosity. If the inbreeding coefficient of a dog is 25%, then the probability of inheriting two copies of the same allele from an ancestor is 25%. If that allele happens to be a recessive mutation, then the risk of producing a genetic disorder caused by that recessive mutation is also 25%. Likewise, if the inbreeding coefficient is 10%, then the risk of a genetic disorder produced by a recessive mutation is also 10%.

Think about this. You did mutation testing to eliminate the 25% risk of producing a recessive genetic disorder from two carrier parents. But we just explained that the inbreeding coefficient tells us the risk of producing a

genetic disorder from ANY recessive mutation, the ones we know about as well as the ones we don't.

So, we can be clever about this. We can control the risk of genetic disease from all recessive mutations by controlling the inbreeding coefficient of the litter. If we test for red circle and eliminated the carrier sires, it would be dumb to then breed to sire #1. We have paid to eliminate the 25% risk from the known mutation then done a breeding with a 31% risk of producing a disorder from some other mutation we don't know about.

Let's read that again. We tested, eliminated the carrier sires so there is no chance of producing affected puppies from the known mutation, then we bred to a "clear" dog with a 31% risk of producing puppies with a disorder from some other mutation we don't know about.

You might be breeding "health tested" dogs, but you are still producing puppies with a significant risk of genetic diseases from recessive mutations.

Go back to what we know about the inbreeding coefficient. If our litter has a predicted COI of 10%, then the risk of ANY mutation causing a problem is only 10%, including the one we paid to test for. This is because parents with a kinship coefficient of 10% are less similar genetically than parents with a kinship coefficient of 25%. If the parents have fewer genes in common, there is a lower chance of a puppy getting two of the same mutation from both.

So it's simple. Reduce the risk of

Reduce the risk of genetic disorders in your puppies by reducing the predicted inbreeding coefficient of the litter.

genetic disorders in your puppies by reducing the predicted inbreeding coefficient of the litter.

If you've never thought about this before, this should be your light-bulb moment. All this "health testing" is a waste of time and money if we choose parents that produce a litter with an inbreeding level of 38%.

This is the WRONG WAY to use DNA testing. The breeder believes they are doing everything they can to produce puppies that will live long, healthy lives. But in fact they mark the known land mines with flags then assume the coast is clear without considering the risk produced by the many unseen explosives.

To produce healthy dogs, we need to get the risk of problems caused by ALL recessive mutations as low as possible, the ones we know about as well as the ones we don't. You can estimate this risk from the kinship coefficients of the potential parents. These numbers can be computed from a pedigree database, or (even better) they can be determined from the genotype data produced by DNA testing.

Don't waste your money on DNA tests then breed in a way that has a high risk of producing disease. Use those tests to eliminate all risk from mutations we can test for, then use kinship coefficients to make sure we have reduced as much as possible the risk from the unknown mutations hiding out in the genome of every dog. 🐾

Lausuntopyyntötiedote

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Suomen Koirankasvattajat ry:ltä lausuntoa luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi koirien tunnistamisesta ja rekisteröinnistä.

Luonnoksen mukaan 1.1.2023 jälkeen syntynyt koira on tunnistusmerkittävä mikrosirulla ja ilmoitettava rekisteriin.

Suomen Koirankasvattajat ry on koirankasvattajien etujärjestö, joka edistää puhdasrotuisten koirien vastuuntuntoista kasvatustyötä. Lausunnon pyyntö osoittaa yhdistyksen olevan varteenotettava asiantuntija koirien kasvatuksessa ja pyyntö otettiin kunnioituksella vastaan.

SuKoKa:n hallitus vastasi lausuntopyyntöön ja se lähti 18.8.2020 Maa- ja metsätalousministeriöön puheenjohtaja Vesa Lehtosen allekirjoittamana.

Vastauksessaan SuKoKa painottaa sitä, että koiran tunnistusmerkinnästä ei tule käyttää nimitystä "rekisteröinti" tai merkitsemistodistuksesta "rekisteritodistus". Tällöin ei sekoiteta puhdas-

rotuisia, säännösten mukaan terveystutkittuja, Suomen Kennelliittoon rekisteröityjä rotukoiria vaikkapa rescue-katukoiriin tai vastaaviin rekisteröimättömiin koiriin. Tämä aiheuttaisi sekaannusta myös kuluttajissa ja tavallisen perhekoiran ostajissa.

SuKoKa näkee tärkeäksi, että rotukoirien käytössä olevaa hyvin toimivaa rekisteröintijärjestelmää ei muuteta. On ehdottomasti vältettävä, että koiran omistaja tai kasvattaja joutuisivat tekemään rekisteröinnin kahteen eri paikkaan.

Luonnoksen määräaikaisuuksia tulee myös tarkentaa. Kasvattajille tulee usein jalostuslainaan koiria, joiden osalta ehdotus ei ota kantaa, miten tällaisen koiran kohdalla tulee toimia. Aikarajoihin liittyy myös valvontaongelma, mihin ei löydy vastausta luonnoksesta. 🐾

TUUKKA TAIMINEN

Paljon onnea!

Paljon Onnea Carina Kitt.

Nainen, jonka energiaa ja ehtimistä kaikkeen olemme kateellisena seuranneet sivusta vuosikausia. Ihailtavaa on vannoutumisesi skyenterriereihin, jotka ovat niittäneet mainetta suomalaisen koirankasvatuksen lippulaivana ympäri maailmaa kennelnimellä Finnsky. Kiitos, että jaat energiasi kanssamme!

VUODEN KOIRAT

ANNUAL 2020

2020

Jälleen on aika muistaa ja onnitella vuoden aikana monissa menoissa menestyneitä koirakoita. Koirasta on moneksi ja vaikka tänä vuonna monet näyttelyt ja kilpailut jouduttiin perumaan, niin muutamia SM-kilpailuja-, PM- ja MM-kisoja eri harrastuslajeissa sekä Suomen Kennelliiton Vuoden Koira -kilpailu kuitenkin pidettiin.

Suomalainen koirankasvatus on menestyksestä ja lajeja on valtava kirjo, joissa suomalaiskoirat pitävät jatkuvasti kärkisijoja ympäri maailman. Seuraavilla sivuilla esitellään Suomen Kennelliiton palkitsevat Vuoden Näyttelykoirat, Vuoden Kasvattajat ja Vuoden Veteraanit. Paljon onnea kaikille menestyneille!

VUODEN NÄYTTELYKOIRA 2020

C.I.B. FI&DK&NO&EE&NL MVA CZ&RU<&EE JMVA BALTJV-14 EUJV-14
PMJV-14 V-14 HeW-14 BALTV-15 KBHV-16 EEV-17 MV-17 V-17 PMV-17 EEV-18
LVV-18 BENELUXV-18 MV-18 HeW-19 V-19 PMV-19

Clingstone's Make My Day

sileäkarvainen collie

Kasvattaja ja omistaja: Satu Asikainen Esittäjä: Janette Lehto

◆ Mikä näyttelyissä viehättää?

Olen harrastanut koiranäyttelyitä lapsesta saakka, joten niistä on tullut itselle enemmänkin elämäntapa kuin harrastus, josta nautin suuresti. Nautin koirien kanssa yhdessä tekemisestä oli se sitten näyttelykehässä esiintymistä tai kotona touhuamista pitäen huolta, trimmaten, treenaten tai metsässä lenkkeillen. Minua kiehtovat kovasti kauniit ja upeat erituiset koirat, jotka on kauniisti hoidettu, trimmattu ja esitetty. On ihana saada jakaa kokemuksia ystävien kanssa, kuulla kokeneempien kasvattajien ja esittäjien mielipiteitä ja neuvoja sekä ottaa oppia niistä.

◆ Mikä saa kiertämään viikonloput koiran kanssa ympäri Suomea?

Koiran kanssa yhdessä tekeminen ja hauskanpito sekä ystävien tapaaminen. Koiranäyttelyt ovat paikka, jossa kaikesta jännityksestä huolimatta rentoudun.

◆ Harrastaako koko perhe mukana?

Harrastaa, sillä koirat ovat koko perheelle intohimo. Näyttelyihin lähdemme yleensä yhdessä perheen voimin eli äitini **Ulla Lehdon** sekä siskoni **Jonna Lehdon** kanssa. Äiti auttaa meitä kaikessa mikä tulee koirien ylläpitoon ja hoitoon. Itse trimmaan, ja näyttelyissä yhdessä siskoni Jonnan kanssa esitetään sekä omia että muiden omistamia koiria. Autamme mielellämme omistajia tai kasvattajia, jos apua tarvitaan. Meitä saa aina nykäistä hihasta ja pyytää apua!

◆ Nauttiiko koirasi esiintymisestä ja reissaamisesta?

Lara nauttii kehässä olosta suunnattomasti ja olen varma, että kaikki, jotka Laran tuntevat tai ovat sen nähneet, huomaavat taatusti sen uskomattoman kehäkarisman. Lara antaa aina kaikkensa ja tuo parhaat puolensa esille esiintymisellään. On kunnia saada esittää, treenata ja reissata Laran kaltaisen koiran kanssa.

◆ Mikä mielestäsi on parasta koirassasi

Lara on erittäin helppo ja suloinen. Se on aina valmiina

toimimaan ja tekemään yhdessä. Nahkacolliet ovatkin yleensä erittäin helppohoitoisia. Nahkoilla on pääosin hyvä terveystilanne, ja ne ovat monipuolisia harrastuskoiria sekä avoimia ja sosiaalisia, helppoja ottaa mukaan minne vain. Nahkacolliet on helppo pitää hyvässä kunnossa, koska ne rakastavat pitkiä lenkkejä ja innostuvat mistä vain. Turkki on helppohoitoinen. Nahkat soveltuvat sekä ainoaksi koiraksi että laumaan yhtä lailla maalle kuin kerrostaloon.

◆ Lähdittekö tavoittelemaan sijoitusta vai kasvoiko nälkä näyttelyvuoden edetessä?

Pyrittiin pitämään hauskaa yhdessä Laran kanssa ja tähän tulokseen päädyttiin. Olemme äärettömän ylpeitä.

◆ Paras muisto viime vuoden varrelta?

Jos pitää valita vain yksi, sanoisin viime vuoden Jyväskylän 2xKV-viikonloppu, jossa Lara voitti näyttelyn Best In Show'n molempina päivinä. Se oli jotain uskomatonta, ja muistelen viikonloppua edelleen hymy korvissa.

◆ Entä jatko?

Jatkamme siitä mihin jäätiin, kun näyttelyt taas Covid-19 pandemian jälkeen jatkuvat. Jatkamme siis treenaamista ja kisaamista hymyssä suin, kunhan nämä poikkeusolot päättyvät.

◆ Sana on vapaa

Tuhannet kiitokset kaikille tuomareille, ystäville ja meitä kehän laidalla kannustaneille ja auttaneille, ihanille ihmisille. Kiitos **Satu Asikainen** ja Laran kotijoukot, sekä kiitos siskoni **Jonna Lehto** ja **Tiia Nyberg**, jotka auttoivat minua Laran esittämisessä vuoden aikana.

Muistetaan nauttia koiraystäviemme seurasta. Pitäkää itsestänne ja läheisistänne huoli ja pysykäähän kaikki terveinä. Tavataan taas koiraharrastuksien parissa, kun pandemiaa helpottaa. 🐾

SALLA KUIKKA

IDA KUIVASNIEMI

DOG OF THE YEAR 2020

C.I.B. FI&DK&NO&EE&NL MVA CZ&RU<&EE
JMVA BALTJV-14 EUJV-14 PMJV-14 V-14 HeW-14
BALTV-15 KBHV-16 EEV-17 MV-17 V-17 PMV-17 EEV-18
LVV-18 BENELUXV-18 MV-18 HeW-19 V-19 PMV-19

Clingstone's Make My Day

Smooth Collie

Owner and breeder: Satu Asikainen

Handler: Janette Lehto

◆ Why do dog shows appeal to you?

Dog shows have been a part of my life since childhood, so to me shows are more a way of life than a hobby and I really enjoy them. I like doing things together with dogs including dog shows, taking care of them at home, grooming, training or just walking in the forest. I am very intrigued by beautiful, gorgeous dogs of different breeds when they are beautifully taken care of, groomed and handled. It is lovely to exchange experiences with friends and learn from more experienced breeders and handlers as well as to listen to their opinions and advice.

◆ What makes you travel around Finland with your dog every weekend?

Doing things together with the dog, having fun and meeting friends. Dog shows are an event where I relax despite of all the excitement.

◆ Is your family also with you in the hobby?

Yes, dog are the passion for the whole family. Usually the whole family go to dog shows meaning my mother, my sister **Jonna Lehto** and I. Our mother helps us with everything regarding taking care of the dogs. I groom myself and at shows me and my sister handle our own dogs as well as the dogs of other owners and breeders, who need our help. Thus, feel always free to ask for our help :-).

◆ Does your dog enjoy showing and travelling?

Lara enjoys performing in the ring enormously and I am sure that everybody knowing Lara or who have seen her cannot miss noticing her unbelievable charisma. Lara gives always gives her all and shows her merits through her own appearance. It is an honour to handle her and travel with a dog like Lara.

◆ What is the best feature in your dog?

Lara is very easy and sweet. She is always ready to work and

IDA KUIVASNIEMI

do things together like Smooth Collies in general, which are easy to care of. For the most smooths are healthy, they are versatile dogs for different hobbies, open and sociable and easy to take along wherever you go. They are easily kept in good condition, since they like long walks and get inspired of just anything. The coat is very simple to maintain. Smooths Collies are good for being the only dog in the family and they are good for living in a pack in the countryside or in a flat.

◆ Did you start a placement in mind or did you get greedier as the show year went on?

We just wanted to have fun with Lara and this is where we ended. We are extremely proud.

◆ The best memory of the year?

If you can pick only one, I would say the Jyväskylä Double International Show, where Lara was Best in Show on both days. It was something incredible and I still grin when I remember the weekend.

◆ What about the future?

We will continue from where we are now, when dogs shows begin again after the Covid-19 pandemic. So, we continue training and competing a smile on our faces, when this lock-down ends.

◆ Is there anything else you want to tell us?

A thousand thanks to all the judges, friends and all the lovely people who have supported and helped us by the ringside. Thank you **Satu**, and Lara's family and thank you, my sister **Jonna Lehto** and **Tiia Nyberg**, who helped me handling Lara during the year.

Let's remember to enjoy the company of our dogs. Take care of yourselves and your loved ones - be safe! Let's meet again at dog activities, when the pandemic is over. 🐾

ROYAL CANIN
INCREDIBLE IN EVERY DETAIL

OLETKO KASVATTAJA?

ETUSI PRO-JÄSENEÄ

Ryhdy PRO-jäseneksi:

Hae jäsenyyttä täyttämällä hakemuslomake kotisivuillamme osoitteessa:

www.royalcanin.fi/pro-jäseneksi

Henkilökohtainen asiakassuhde

Ammattitaitoisten PRO-asiantuntijoidemme ja -yhteistyökumppaniemme henkilökohtainen neuvonta.

Säästä rahaa ostamalla suuria pakkauksia

Etusi ostaessasi suoraan verkkokaupasta.

Webinaarit ja luennot

Mahdollisuus osallistua järjestämiimme koulutustapahtumiin.

Kanta-asiakasohjelma

Kun suosittelet meitä uusille kissan- ja koiranpentujen omistajille, ansaitset pisteitä, joilla voit lunastaa tuotteita verkkokaupasta.

Suosittelupakkaukset

Anna uudelle kissan- tai koiranpennun omistajalle suosittelemuspakkaus, joka sisältää mm. peiton ja ruoan uudelle perheenjäsenelle hyvän elämän alkuun.

Vaivaton tilaus ympäri vuorokauden

www.webshop.royalcanin.com/fi/fi

Onko sinulla kysymyksiä PRO-jäsenyyteen tai ravitsemukseen liittyen autamme mielellämme:

s-posti: kasvattajakerho.fin@royalcanin.com, puh: 020-747 9600

VUODEN NÄYTTELYKOIRA 2020, 2. SIJA

AM, DK, NO, SE, FI CH, DKJCH, AM GCH, KBHW-18,
DKKW-18-19, DKV-18, NORDW-19, SPKJW-18, HEW-19, FIW-19

Galaksi All Rights Reserved

amerikancockerspanieli

Kasvattaja ja omistaja: Michael Kristensen, Tanska

◆ Mikä näyttelyissä viehättää?

Näyttelyiden viehäytys tulee siitä, kun tapaa uusia ystäviä eri roduista ympäri maailmaa ja voi tavata kasvattajakollegoita muista maista. Meillä on myös mahdollisuus esitellä kasvatustyötämme ja vertailla näkemiemme eri yhdistelmien näkymiä ja tulevaisuuden suunnitelmia. Näyttelyt ovat tavallaan päämäärä huippukasvattamiselle.

◆ Mikä saa kiertämään viikonloput koiran kanssa ympäri Suomea?

Toivoimme, että saisimme mahdollisimman paljon pisteitä Vuoden näyttelykoira 2020-kilpailua varten.

◆ Harrastaako koko perhe mukana?

Kennel Galaksi on ollut olemassa kaksi sukupolvea ja koko perhe on mukana. Trimmaamisesta huolehtii suurelta osin tyttöstäväni. Hän myös pesee ja pitää Bonuksen turkin upeassa kunnossa. Näyttelyissä perhe useimmiten kannustaa kotoa käsin, mutta suurimpiin näyttelyihin matkustamme yhdessä.

◆ Nauttiiko koirasi esiintymisestä ja reissaamisesta?

Bonus rakastaa matkustamista ja huomion keskipesteenä olemista. Se on tottunut matkustamaan ja on sopeutunut siihen hyvin. Myös sen asema reissuilla ainoana koirana sopii sille hyvin. Se panee kehässä aina parastaan, ja me olemme hyvin ylpeitä siitä.

◆ Mikä mielestäsi on parasta koirallesi?

Se saa paljon silityksiä ja siitä pidetään hyvää huolta. Lisäksi se saa juosta ja olla toisten koirien kanssa silloin, kun se ei ole näyttelyissä.

◆ Lähdittekö tavoittelemaan sijoitusta vai kasvoiko nälkä näyttelyvuoden edessä?

Bonusen oltua Tanskassa Vuoden voittaja 2018 ja Ruotsissa Vuoden voittaja 2019 halusimme lisää haastetta ja olimme valmiita tekemään sen eteen kovasti työtä. Tulokset ensimmäisistä näyttelyistä saivat meidät hyvin toiveikkaiksi, mutta suruksemme tuli COVID19.

◆ Paras muisto viime vuoden varrelta?

Paras muisto viime vuodelta oli Ruotsin Vuoden voittaja 2019-tittelin voittaminen.

◆ Entä jatko?

Meillä on kyllä uusi, nouseva tähti, joka on sukua Bonuselle. Kuitenkin on vaikea saavuttaa sitä, mitä Bonus on saavuttanut jo niin nuorena. Vertailu on hankalaa. Uusi tähti on ollut upea tähän saakka ja odotamme innolla uusia seikkailuja sen kanssa. 🐾

DOG OF THE YEAR 2020, 2ND PLACE

AM, DK, NO, SE, FI CH, DKJCH, AM GCH, KBHW-18,
DKKW-18-19, DKV-18, NORDW-19, SPKJW-18, HEW-19, FIW-19

Galaksi All Rights Reserved

American Cocker Spaniel
Owner and breeder:
Michael Kristensen, Denmark

◆ Why do dog shows appeal to you?

The charm of dog shows is that we meet new friends all over the world in different breeds and get to meet breeder colleagues from other countries. We also get the opportunity to show our breeding and compare the vision and intention of the combinations. A kind of goal for breeding at top level.

◆ What makes you travel around Finland with your dog every weekend?

We were hoping that we could get as many points as possible for the competition of the top dog of all breeds 2020.

◆ Is your family also with you in the hobby?

The kennel Galaksi has been here for 2 generations, and the whole family is involved. For the grooming, my girlfriend takes a great part, washing Bonus and keeping his coat in great condition. For the show part, the family is most of the time cheering at home, but we would also travel to the bigger shows together.

◆ Does your dog enjoy showing and travelling?

Bonus loves to travel and being the center of attention. Bonus is used to travel a lot, and is very comfortable with this. Also the extra attention by being the only dog on tour suits him fine. He is always performing to his best in the show ring and we are very proud of him.

◆ What do you think is best for your dog?

Getting lots of cuddles, being well taken care of and getting to run around and be social with other dogs, when not performing in the show ring.

*"Bonus" loves to travel
and being the center
of attention.*

◆ Did you start a placement in mind or did you get greedier as the show year went on?

After being Top dog of all breeds 2018 in Denmark, Top dog all of breeds 2019 in Sweden we wanted a new challenge and we were prepared to work hard for it. Our results from the first shows made us very hopeful, but then sadly COVID19 happened.

◆ The best memory of the year?

The best memory from last year was winning Top dog of all breeds 2019 in Sweden.

◆ What about the future?

Yes, there is another rising star, related to Bonus. That said, it will be hard to achieve more and compare to what Bonus has achieved at such a young age. The new star has been amazing in all ways until now, and we are looking forward to new adventures with him in the future. 🐾

Kyllä **KUONO**
KERTO, mikä on
HYVÄ MAKUPALA

100 % EUROOPPALAISET
RAAKA-AINEET

VAIN YHTÄ
ELÄINPROTEIINIA

EI SISÄLLÄ
VILJAA

Uudet Nounous-makupalat nyt kätevästi päivittäistavarakaupoista:
Prismat, K-Citymarketit, K-Supermarketit sekä tietyt K-marketit kautta maan.
Tuotteet ovat tilattavissa myös ketjujen kauppakassipalveluiden kautta.
Valikoimat vaihtelevat myymälöittäin.

Lue lisää: nousnous.fi
f [vetcarefinland](https://www.facebook.com/vetcarefinland)
© [vetcare_finland](https://www.instagram.com/vetcare_finland)
#kuonokertoo

VUODEN NÄYTTELYKOIRA 2020, 3. SIJA

US&FI&SE MVA HeW-18 HeW-19 V-19

Curiosity Simply A Stunner

silkkiterrieri

Omistajat: Jiri Halonen, Kristiina Heinonen ja Pia Saares

Kasvattajat: Kristiina Heinonen ja Pia Saares

◆ Mikä näyttelyissä viehättää?

Näyttelyiden tarkoitus on kartoittaa ja arvioida koirien jalostuksellinen arvo verrattuna rotumääritelmään. Toki näyttelyissä on paljon muutakin: minulle se on yhteisö ja elämäntapa. Näyttelyt ovat oppimista, ne ovat opettamista. Näyttelyt ovat isoja tunteita, välillä pettymystä ja vastapainona ilon ja onnen aiheita.

Itselleni juuri nuo edellä mainitut asiat ovat tärkeitä. Nautin kauniiden koirien esittämisestä, niiden treenaamisesta ja estetiikasta. Mikään ei voita puhdasrotuisten koirien esittämistä näyttelyissä niiden ollessa parhaassa mahdollisessa kunnossa niin psyykkisesti, fyysisesti kuin esteettisestikin.

◆ Mikä saa kiertämään viikonlopun koiran kanssa ympäri Suomea?

Juuri nuo edellä mainitsemani seikat. Tietysti kilpailuhenkisyys, ja se että taustalla tehdään paljon töitä sen eteen, että voin esittää tasokkaita koiria kehässä.

◆ Harrastaako koko perhe mukana?

Elämäkumppanini on mukana harrastuksessa. Vaikka hän ei itse esitä koiria, on hänen apunsa ja tukensa arjessa sekä kannustaminen tärkeää.

◆ Nauttiiko koirasi esiintymisestä ja reissaamisesta?

Minusta kaiken A ja O on nimenomaan se, että koiran tulee nauttia näyttelytilanteesta. Tämä tapahtuu tietysti kasvattamalla oikean luonteisia ja tasapainoisia koiria. Myös leikin kautta treenaaminen ja erilaisiin tilanteisiin altistaminen jo pentuna, on mielestäni tärkeää. Ilman oikeanlaista geneettistä perimää ja harjoittelua ei huippuyksilöitä tehdä.

◆ Mikä mielestäsi on parasta koirassasi

Ihastuin Lukessa aivan ensimmäiseksi sen kokoon. Euroopassa rotumme on jo vuosia ollut menossa suuntaan, jossa yksilöt ovat tulleet kookkaammiksi. Luke edustaa perinteistä, pienempää ja rodunomaisempaa silkkityyppiä.

Toiseksi ihastuin Luken luonteeseen: hän oli jo muutama kuukauden ikäisenä pikkuvanha, tasapainoinen ja rohkea pentu. Kolmanneksi ihastuin Luken rakenteeseen: hän on parhaimmillaan seistessään vapaasti pöydällä. Silloin Luke on hyvin tasapainoinen ja liioittelematon.

◆ Lähdittekö tavoittelemaan sijoitusta vai kasvoiko nälkä näyttelyvuoden edetessä?

Kaikki lähti siitä, kun näin Luken ensimmäisen kerran Kristina Heinosen kotona (Curiosity) muutaman kuukauden ikäisenä. Meillä on jo takana parikymmentä vuotta tiivistä yhteistyötä. Viimeksi yhteinen koiramme Curiosity Luxury Of Silk 'Timi' oli voitti Vuoden Koira-kilpailun vuonna 2002. Tuolloin ajattelin että "salama ei iske kahta kertaa samaan paikkaan" tarkoittaen, että en uskonut saavani kahta kertaa elämässäni kokea niin kutsutusti "elämäni näyttelykoiraa".

Tiesimme toki, että Luke on korkeatasoinen ja olimme vakuuttuneita, että menestys on sen mukainen. Vuoden Koira-kilpailu itsessään on tärkeä ja arvostettava. Siksi olemme iloisia, että menestystä tuli huolimatta siitä, että Covid-19 pandemia sotki näyttelykalenteriamme tänä vuonna. Luke on vielä niin nuori, ja tulevaisuudessa on monta titteliä kilpailtavana.

◆ Paras muisto viime vuoden varrelta?

Messukeskuksen ryhmävoitto. Tunnelma Messarin näyttelyssä on ihan omanlaisensa.

◆ Entä jatko?

Nykytilanteessa tulevaisuutta on vaikea suunnitella. Luke on vielä nuori poika, joten uskon että näyttelyitä tulemme jatkossakin kiertämään. Mutta kuinka aktiivisesti? Sen tulevaisuus näyttää. Mielessä on myös suuremmat näyttelyt muualla Euroopassa ja Amerikassa. Niin kauan kun Lukella on hauskaa, on motivoivaa reissata. Lukella on myös muutama mielenkiitoinen pentueellinen jälkikasvu. Niiden kehitystä on mukava seurata! 🐾

DOG OF THE YEAR 2020, 3RD PLACE

US&FI&SE MVA HeW-18 HeW-19 V-19

Curiosity Simply A Stunner

Australian Silky Terrier

Owners: Jiri Halonen, Kristiina Heinonen and Pia Saares

Breeders: Kristiina Heinonen and Pia Saares

◆ Why do dog shows appeal to you?

The purpose of dog shows is to survey and assess the breeding value of a dog compared to its breed standard. Of course there is much more to dog shows: to me they form a social circle and a way of life. Dog shows are learning, they are teaching. They mean big feelings, sometimes disappointments, but they are also a source of joy and happiness.

To me the things I just mentioned are important. I enjoy showing beautiful dogs, training them and the aesthetics. Nothing is better than showing a purebred dog at a dog show, when the dog is in the best possible condition mentally, physically and aesthetically.

◆ What makes you travel around Finland with your dog every weekend?

Just the things I mentioned above. Of course I also have competitive spirit. In addition there is the fact that a lot of background work is done so that I can show quality dogs in the ring.

◆ Is your family also with you in the hobby?

My companion is with me in the hobby. Even though he does not show dogs, his help and support in everyday life are important.

◆ Does your dog enjoy showing and travelling?

The essence is that the dog must enjoy the show business. This is achieved naturally by breeding balanced dogs with the right character. Of course training the dog through play, letting it get used to various situations already as a puppy are important factors.

Without correct genetic heritage and training we do not get top individuals.

◆ What is the best feature in your dog?

Firstly, I fell in love with Luke's size. In Europe our breed has been getting bigger for years. Luke is a representative of the traditional, smaller and more breed typical Silky Terrier.

Secondly, I fell in love with Luke's character. He was already at the age of a couple of months a precocious, balanced and fearless puppy.

Thirdly, I like Luke's construction. He is at his best when standing freely on the table. He is very balanced with no exaggeration.

◆ Did you start a placement in mind or did you get greedier as the show year went on?

It all started when I saw Luke for the first time at Kristina Heinonen's home (Curiosity) at the age of a few months. We already had about two decades of close-knit teamwork behind us. The latest dog we co-owned was Curiosity Luxury Of Silk 'Timi', who won the Dog of the Year competition in 2002. At that time I thought that "a lightning never strikes the same place twice" meaning that I did not believe I could have the chance of having a show dog of my life twice.

Of course we knew that Luke is of high quality and we were convinced that it would succeed accordingly.

The Dog of the Year competition is important and highly recognised in itself and therefore we are happy for the success we had in spite of the fact that Covid-19 pandemic made a mess of our show calendar this year. Luke is still very young and he will have many titles to compete for.

◆ The best memory of the year?

Winning the group at the Finnish Winner Show. The atmosphere at that show is quite unique.

◆ What about the future?

Today it is difficult to make plans for the future. Luke is a young boy, so I believe we will attend shows in the future, but how actively? This will remain to be seen.

I also consider travelling to major shows in Europe and America in the future. As long as Luke has fun, there is a motivation to travel.

Luke also has a couple of interesting litters and it is nice to see how they develop! 🐾

PROGESTERONITESTIN TULOS NYT ODOTTAESSA

Paras ajankohta koiran astuttamiselle luonnollisesti tai keinosiementämällä voidaan määrittää kiimakontrollissa. Näytteenä otetaan emättimen irtosolu- eli papanäyte sekä kiiman edetessä verinäyte progesteronimääritystä varten.

Progesteronitestin tulos Mäntsälän eläinlääkäriasemalta nyt odottaessa aukioloaikojen puitteissa!

Varaa aika soittamalla 0201 750 100 tai netistä evidensia.fi/ajanvaraus

Ensimmäinen kiimakontrolli 99€
(sis. progesteronitesti ja papakoe)

Seuraava kiimakontrolli 67€
(sis. progesteronitesti ja papakoe)

Seuraava kiimakontrolli 56€
(sis. progesteronitesti)

Mäntsälän eläinlääkäriasema
Mäntymäentie 3, 04600 Mäntsälä
p. 0201 750 100 evidensia.fi
Avoimna ma-to 8-20, pe 8-18

MÄNTSÄLÄN ELÄINLÄÄKÄRIASEMA

Soitto 020-alkuiseen numeroon maksaa kiinteän verkon liittymästä 8,35 snt/
puhelu + 7,02 snt/min ja matkapuhelinliittymästä 8,35 snt/puhelu + 17,17 snt/min.

ARION Original

KASVATTAJAKERHO

- >> **Ilmainen pentupaketti**
- >> **Kasvattajakortti, jolla saat 20 kg Arion Breeder-säkit -25% TAI**
- >> **Etukortti, jolla saat joka kuudennen Arion-säkin ilmaiseksi (etukortilla ei voi ostaa Breeder-säkkejä)**

www.tujoma.fi/arion-kasvattajakerho

Arion Suomi
@arionsuomi

VUODEN KASVATTAJA 2020

Eerondaali

Omistaja: Petri Turunen

◆ Kerro lyhyesti kasvatustyöstäsi, esimerkiksi kauanko olet kasvattanut, minkä verran pentueita on ollut?

Olen kasvattanut Keeshondeja vuodesta 2004 lähtien. Rotuun olen tutustunut enoni Niilo Huumon kautta. Hän on kasvattanut keeshondeja kennelnimellä Huannin. Keeshondeissa minua viehättää pystykorvalle ehkä jopa poikkeava luonne: sosiaalisuus, avoimuus, miellyttämisenhalu sekä se, ettei keeshondilla ole riistaviettä. Lisäksi koiran näyttävä ja kaunis ulkonäkö miellyttävät minua suuresti. Pentueita Kennel Eerondaaliin on syntynyt tällä hetkellä 40.

◆ Suunnitteletko kasvatinomistajien kanssa näyttelykalenteria aina pitkälle eteenpäin, vai menetköt enemmän viikonloppu kerrallaan?

Näyttelykalenterissa pääpaino on kansainvälisissä ja kaikkien rotujen näyttelyissä. Niiden osalta suunnittelemme vuoden näyttelyihin osallistumista yhdessä. Näyttelyt ovat meille ennen kaikkea sosiaalinen tapahtuma, jossa tapaamme ystäviä ja vaihdamme kuulumisia. Näyttelyissä pääsee myös irti arjen rutiineista. Kasvattajalle on hieno hetki, kun näkee sekä koirien että niiden omistajien nauttivan lajista. Yhdessä tekeminen on kivaa.

◆ Mikä motivoi sinua jatkamaan kasvatustyötä vuodesta toiseen?

Kasvatustyö on minulle ennen kaikkea elämäntapa ja harrastus. Kasvatustyön kautta olen saanut lukuisia ystäviä, jotka jakavat tätä samaa iloa ja paloa koirien kasvattamiseen. Tuntuu mukavalta rupertella ja pohtia tulevaisuutta toisten kasvattajien kanssa. Ei voi kiistää, etteikö menestyminen ruoki janoa tehdä työtä entistä intensiivisemmin ja paremmin. Kasvatustyö on aina uuden oppimista. Kasvattajana ei ole koskaan täydellinen eikä valmis. Koirien sukutaulujen opiskelu on mielenkiintoista, enkä ole vielä koskaan kyllästynyt niiden tutkimiseen. Niiden parissa aikaa vierähtää huomaamatta tuntitolkulla.

◆ Millaisia periaatteita sinulla on kasvatustyössäsi, mistä asioista et suostu tinkimään?

Kasvatustyössä ei voi tinkiä terveydestä eikä luonteesta. Kasvattajana koen, että minulla on iso vastuu koirien hyvin-

voinnista niiden elämän varrella, koska jalostustyö antaa pohjan pitkälle, terveelle elämälle. Kasvattajilla on vastuu rodun hyvinvoinnista myös tulevaisuudessa. Avoimella ja rehellisellä yhteistyöllä on suuri merkitys tässä asiassa. Minulle on itsestään selvää, että koirat tutkitaan ennen jalostuskäyttöä, jotta olen tietoinen omien linjojeni heikkouksista ja vahvuuksista. Olen tuonut kasvatustyöhöni paljon uutta verta ulkomailta, mikä ei ole täysin riskitöntä. Riskien minimoimiseksi pitää tuntea omien narttulinjojen terveysasiat mahdollisimman tarkkaan ja pitkälle. Kasvatustyö ei ole matematiikkaa, vaan siinä on osattava tulkita sukutauluja. On osattava tutkia yhdistelmien sukurasitteita useamman sukupolven takaa.

◆ Mitkä asiat ovat rodussasi yleisesti ottaen hyvällä tasolla? Missä on vielä kehitettävää?

Suomessa keeshondit ovat yleisesti erittäin korkeatasoisia. Keeshondit ovat pitkäikäisiä, terveitä ja hyväluonteisia. Rotu on ollut vuosia pienilukuinen, mutta siitä huolimatta kessuporukka on ollut ihailtavan aktiivisesti mukana näyttelyissä. Rodun korkeaan tasoon ja tason ylläpitämiseen vaikuttaa suuresti kessuväen hyvä henki. Tämä näkyy tiiviinä yhteistyönä sekä yhteydenpitona.

◆ Onko pennuille helppoa löytää hyviä koteja?

Rodun luonteen ja moniin harrastuksiin soveltuvuuden vuoksi hyvien kotien löytäminen on helppoa. Monia arveluttaa keeshondin turkin vaativuus. Kun turkki on oikeanlaatuinen ja sitä on oikea määrä, sen hoito arjessa on helppoa.

◆ Mikä tekee kasvattajan onnelliseksi?

Kasvattajan mieltä lämmittävät suuresti ympärillä olevat ihmiset, jotka aidosti haluavat tehdä yhteistyötä, jännittävät hetket, kun kasvatinomistaja juoksee BIS-kehässä ottaen voiton sekä sen jännityksen näkeminen, kun kasvatti sijoittuu ensimmäistä kertaa kehässä ja saa sertin – omistajallaan leveä hymy kasvoillaan. Hieno tunne tuossa hetkessä on se, että olen tehnyt jotain oikein. Toisaalta kasvattaja on onnellinen pentulaatikon vierellä katsoessaan, miten emä synnyttää vaivattomasti ja alkaa hoivata pentujaan.

◆ Mikä on mieleenpainuvuin hetki sinulle kasvattajan roolissa? Onko vuosien varrelta joku kasvattajaryhmän voitto tai sijoitus jäänyt erityisen hyvin mieleen? Jos on, miksi?

Vuoden 2019 Helsingin Winner ja Voittaja 2019 kasvattajaryhmien voitot. Nämä voitot tuntuivat aivan uskomattomilta! Molemmissa näyttelyissä oli valtaisa määrä toinen toistaan hienompia kasvattajaluokkia. Mielestäni Suomessa kasvattajat panostavat työhönsä todella paljon, ja kilpailu on todella kovatasoista. 🐾

BREEDER OF THE YEAR 2020

Eerondaali

Owner: Petri Turunen

◆ Tell us shortly about your breeding. For example, how long you have been breeding and how many litters you have had.

I have been breeding Keeshonds since 2004. My uncle Niilo Huumo introduced me to the breed. He has bred Keeshonds under the prefix Huannin. To me the charm of the Keeshond is perhaps its temperament, which is even exceptional for a spitz: it is sociable, open, willing to please and it has no prey drive. In addition, I like very much the imposing appearance of the Keeshond. So far we have had 40 litters.

◆ Do you have long term plans for shows with the owners of your breeding or do you just take one show at a time?

We focus on international and all breed shows and plan attending these together. To us shows are above all a social event, where we meet friends and chat. Shows mean also a way to leave daily routines behind for a moment. It is a fine moment for a breeder to see how both dogs and their owners enjoy the sport. It is nice to do things together.

◆ What gives you motivation to continue breeding year after year?

To me breeding dogs is above all a way of life and a hobby. Through my breeding work I have got numerous friends who share the same joy and passion for breeding. It feels nice to chat and plan the future with fellow breeders. I cannot deny the fact that success makes you work even more intensively and better. Breeding means always learning new things. A breeder is never ready nor perfect. Studying pedigrees is interesting and I have never got bored in studying them. I can spend hours examining pedigrees without noticing time go by.

◆ What principles are essential and non-negotiable in your breeding?

As a breeder you cannot compromise on health and temperament. I think that I have a big responsibility regarding the wellbeing of dogs during their whole life, because breeding is the groundwork for a long and healthy life. The breeder is also responsible for the wellbeing of the breed in the future. Here open and honest co-operation has a great impact. It is self evident to me that dogs are examined before breeding to find out about the virtues and faults in my bloodlines. I have brought a lot of foreign bloodlines from abroad, which has its own risks. To minimize these risks you

must be aware of the health issues of your bitch lines as well as possible, and from as long a period of time as possible. Breeding dogs is not just mathematics, but you must know how to interpret pedigrees. You have to be able to examine the combinations also in old generations to see what may "run in the family".

◆ What things are well in your breed in general? What should be developed?

Finnish Keeshonds are of very high quality in general. They are healthy with a good temperament and they live long. The breed is not very common, but in spite of that the Kees people attend shows admirably actively. The high quality of the breed is the result of the good community spirit among the Kees people. This is seen in close-knit teamwork and intense communication.

◆ Is it easy to find good homes to puppies?

It is easy to find good homes due to the Keeshond's temperament and suitability to many hobbies. Many people are worried about the difficulty of maintaining the Keeshond's coat, but if the quality is correct and the amount of hair right, it is easy to care for in everyday life.

◆ What makes the breeder happy?

It is heart-warming to have around you people who genuinely want to work with you. There are the exciting moments when the owner of your breeding runs in the BIS finals and wins. To see the excitement and the smile on the owner's face when his dog is placed for the first time in the ring and gets a certificate. The moment gives you the feeling that you have done something right. On the other hand, a happy moment is by the whelping box watching your bitch give birth with ease and start nursing her puppies.

◆ What is the most memorable moment for you as a breeder? Is there one particular breeder's group win or placement particularly memorable and why?

Winning the breeder's group both at Helsinki Winner 2019 and at Winner 2019. These achievements were completely unbelievable. There were a huge number of breeder's groups at both shows and each one was better than the last. I think that Finnish breeders give their all to the breeding work and competition is really of high quality. 🐾

NATURE'S PROTECTION
LIFE AT ITS BEST

- >> Erittäin laadukkaat, luonnolliset raaka-aineet
- >> Ainutlaatuinen ainesosa microzeogen edistää ravintoaineiden imeytymistä ja puhdistaa koiran elimistöä
- >> Pientää riskiä allergioihin
- >> 3 erilaista tuotesarjaa erilaisiin tarpeisiin

Kasvattajakerho avattu!
Lisätietoa tuotteista, lähin jälleenmyyjä ja kasvattajakerho
www.tujoma.fi

Nature's Protection Suomi
 @naturesprotectionsuomi

Vältä turhat matokuurit!

Terveen aikuisen koiran rutiininomaiset madotukset ovat usein turhia ja lisäävät loisten vastustuskykyä lääkelle.*

MADOTON? -paketin avulla selvität helposti ja luotettavasti, onko koirallasi tai kissallasi sisäloisia. Paketti sisältää kaikki välineet näytteenottoon.

Akkreditoitu tutkimus tehdään suomalaisessa Vita Laboratoriossa, ja siitä vastaa parasitologiaan perehtynyt eläinlääkäri.

*Rutiinimadotusta tarvitsevat pennut ja tiineet/imettävät, matkustavat tai metsästävät koirat.

Koirankasvattajille määräalennus verkkokaupassa! kauppa.vita.fi

FINAS
Finnish Accreditation Service
1111 JEN 003/003 11000

SUOMALAINEN PALVELU

VUODEN KASVATTAJA 2020, 2. SIJA

Kennel Adamant's

Omistaja: Tarja Hovila

◆ Kerro lyhyesti kasvatustyöstäsi, esimerkiksi kauanko olet kasvattanut, minkä verran pentueita on ollut?

Olen kasvattanut 44 vuotta ja minulla on ollut keskimäärin 1-2 pentuetta vuodessa.

◆ Suunnitteletko kasvatinomistajien kanssa näyttelykalenteria aina pitkälle eteenpäin, vai menetkö enemmän viikonloppu kerrallaan?

Mennään ehkä enemmän viikonloppu kerrallaan. Usein ilmoittautumiset jäävät viime tippaan.

◆ Mikä motivoi sinua jatkamaan kasvatustyötä vuodesta toiseen?

Suurenmoinen palo kasvattaa rotukoiria ja rakkaus koiriin, luontoon sekä tähän rotuun. Kasvattaminen on kaikkien elämäntapa.

◆ Millaisia periaatteita sinulla on kasvatustyössäsi, mistä asioista et suostu tinkimään?

Pyrin ensisijaisesti kasvattamaan rotutyypillisiä springerspanieleita, joilla on alkuperäiseen käyttötarkoitukseen ja myös perhekoiraksi sopiva luonne ja hyvä terveys.

◆ Mitkä asiat ovat rodussasi yleisesti ottaen hyvällä tasolla? Missä on vielä kehitettävää?

Mielestäni rotutyyppi on yleisesti ottaen vuosien saatossa yhtenäistynyt, samoin koot. Oikeanlaisia, rodunomaisia liikkeitä näkee harvoin. Samoin rotutyypilliset päät yksityiskohtineen vaativat huomiota.

Kun puhutaan rakenteista, tietysti etuosissa on edelleen kehittämisen varaa, mutta nykyään myös takaosissa: on paljon heikkoja, pitkiä sääriä ja ylikulmautuneita, heikkoja takaosia.

◆ Onko pennuille helppoa löytää hyviä koteja?

Ei ole. Vaikka koti vaikuttaisi aivan täydelliseltä, ei voi koskaan varmuudella tietää, mikä tilanne on esimerkiksi vuoden päästä.

◆ Kuinka saat innostettua uudet kasvatinomistajat koiranäyttelyistä?

Meillä on kasvattien omistajille oma Facebook-ryhmä, jossa

jäsenet voivat osallistua keskusteluihin kaikista springereihin liittyvästä ja välillä mistä tahansa muustakin. Usein siellä innostus näyttelyihin saattaa "tarttua", kun tulee hienoja tuloksia sisaruksilta ja muulta suvulta. Lupaamme auttaa kasvatinomistajia parhaan mukaan kaikkeen näyttelyyn liittyvässä. Trimmaan, tarvittaessa esitän ja vienkin koiran näyttelyyn, jos omistajilla on muuta menoa.

◆ Mikä tekee kasvattajan onnelliseksi?

Se, että kasvatinomistajilta tulee palautetta, että he ovat saaneet perheeseensä parhaan mahdollisen koiran, joka on heille kaikille rakas perheenjäsen.

◆ Mikä on mieleenpainuvuin hetki sinulle kasvattajan roolissa?

Niitä alkaa olla jo niin valtava määrä, etten voi nostaa mitään toisten yläpuolelle.

◆ Onko vuosien varrelta joku kasvattajaryhmän voitto tai sijoitus jäänyt erityisen hyvin mieleen? Jos on, miksi?

Vuonna 2009 oli "Messarissa" yksipäiväinen Pohjoismaiden Voittaja -näyttely. Meillä ei ollut isoon kehään lähtiesä minkäänlaisia odotuksia sijoituksen suhteen. Peräti 150 kappaletta upeita kasvattajaryhmiä lipui läpi ison kehän. Tuomarina oli korkealle arvostettu allrounder, Dan Ericson Ruotsista, joka käytti koontipaikalla jokaisen ryhmän arviointiin saman ajan. Hänen ilmeistään ei voinut mitenkään aavistaa, mitkä ryhmät kenties pääsisivät jatkuon ja mitkä eivät. Kun lopulta meidät julistettiin voittajiksi, oli se tunne aivan käsittämättömän upea. Siitä oikeastaan alkoi tämä suurenmoinen huipputasoinen kasvattajaluokkien voittokulku, joka yhä jatkuu.

Vuoden 2015 Messarin BIS-kasvattajavoitto on myös omalla tavallaan ikimuistoinen. Kennelyssä iski suureen osaan joukkueestamme juuri Messarin aattona ja jouduimme jättämään kotiin muun muassa ne koirat, joita oli ryhmään ajateltu. Meillä oli kuitenkin paikalla 4 sellaista koiraa, joista saatoimme yhtenäisen ryhmän vielä koota. Ryhmä oli ensimmäisen päivän BIS-3 ja seuraavana päivänä **Soile Bister** teki siitä BIS-voittajan. Messari-viikonlopun alun äärettömän murheelinen tunnelma vaihtui aivan toiseen äärimmäisyyteen: riemuvoiton julistuksen hetkellä oli todellakin rajaton.

JANNE YLÄTALO

Ikimuistoinen oli myös viime syksyn Jyväskylän BIS-voitto näyttelyn toisena päivänä. Olin arvellut, ettei meillä ole sijoittumiseen mahdollisuuksia, koska tuomari oli USA:sta, jossa springerityyppi eroaa suuresti klassisesta englantilaisesta. Päätettiin kuitenkin jälleen tehdä parhaamme ja katsoa mihin se riittää. Niinpä voitto tuntui sitten uskomattoman upealta.

◆ Sana on vapaa, esim. kerro lyhyesti tästä menneestä vuodesta kasvattajakehissä ja tunnelmistasi

Kulunut vuosi oli koko pitkän kasvattajaurani erikoisin vuosi koronapandemian takia.

Meillä vuosi alkoi samaan tapaan kuin monet edeltäjänsä, eli Jyväskylästä tuli jälleen upeat BIS1- ja BIS3-sijoitukset, Kajaanista BIS-voitto rotuspecialisti **Paula Heikkinen-Lehkonen** valitsemana ja Turusta BIS2-sija. Sitten näyttelyt loppuivat ja syksyllä niissä ei ollut loppukilpailuja.

Vuosi on mennyt akkuja ladaten ja kiireettömistä kotiviikonlopuista nauttien. Meillä on ollut talonrakennusprojekti meneillään, joten olen saanut heittäytyä toisenlaiseen puuhaan täysillä. Näyttelyssä sattuneessa tapaturmassa loukkaantunut polvikin on tuumaustauon aikana saanut viimein tarvitsemaansa lepoa treenauksen ohella ja parantunut erinomaiseen juoksukuntoon. Katseet on käännetty jo tulevaan vuoteen ja toivotaan, että päästään taas kunnolla näyttelyreissuille ja harrastamaan sydämen kyllyydestä. Tulevana Messari-viikonloppuna tällä kertaa emme kilistele upeaa hopeamitalia paikan päällä, vaan sama tiimi juhlistaa viidettä peräkkäistä "mitalisijaa" meidän uudessa talossam-

me tupaantuliaisia viettäen ja luoden yhdessä suunnitelmia ensi vuodelle ja sen tavoitteille. Odotamme jälleen suurella innolla, mitä tuleva vuosi tuo tullessaan.

Lopuksi haluan lämpimästi jälleen kerran kiittää aktiivista, ahkeraa ja upeaa tiimiämme ja kaikkia muitakin, jotka ovat tavalla tai toisella myötävaikuttaneet tähän upeaan menestykseen ja auttaneet matkan varrella sekä onnitelleet, kannustaneet ja tukeneet. 🐾

BREEDER OF THE YEAR 2020, 2ND PLACE

Kennel Adamant's

Owner: Tarja Hovila

◆ Tell us shortly about your breeding. For example, how long you have been breeding and how many litters you have had.

I have been breeding for 44 years approximately 1-2 litters per year.

◆ Do you have long term plans for shows with the owners of your breeding or do you just take one show at a time?

Maybe we just take one weekend at a time and often entering the dogs into a show are done at the last minute.

◆ What gives you motivation to continue breeding year after year?

The magnificent passion to breed purebred dogs, love for dogs, nature, and this breed. As a whole, this is a way of life.

◆ What principles are essential and non-negotiable in your breeding?

My first priority is to breed springer spaniels, which are typical of the breed and which have the temperament suitable for the breed's original purpose as well as for being family pets, not forgetting good health.

◆ What things are well in your breed in general? What should be developed?

I think that the breed type and size have become uniform over the years. We seldom see typical movement of the breed. Also typical heads with its details need paying attention to.

Speaking of construction, the fronts need still development, but so do the rears: we have a lot of weak, long legs and overangulated, weak rears.

◆ Is it easy to find good homes to puppies?

No, it is not. Even if a home seems to be quite perfect, you never know for sure, how things are for example after a year.

◆ How do you encourage new owners to get interested in dog shows?

For the owners of our breeding we have a Facebook-group,

where everybody can participate in the conversation about springer spaniels and sometimes about whatever topics we may have. Often the enthusiasm for dog shows may turn to be "contagious", when the siblings and relatives present fine results. I promise to do my best in helping in everything regarding dog shows, grooming and handling, if needed. I even take the dog to shows, if the owner is busy elsewhere.

◆ What makes the breeder happy?

The owners' feedback where they tell me that the dog they have got is the best possible dog for them and the dog is a beloved family member.

◆ What is the most memorable moment for you as a breeder?

There are now so many of them that I cannot put any one of them above any other.

◆ Is there one particular breeder's group win or placement particularly memorable and why?

In 2009 we had a one-day Nordic Winner Show in Messukeskus. When entering the finals we had no expectations regarding placements. As many as 150 gorgeous breeder's groups ran in the ring. The judge was the highly esteemed all-rounder, Dan Ericson from Sweden. In the pre-judging he used exactly the same amount of time for every group and by watching his expressions you could no way tell, which groups might be shortlisted and which might not. When we finally were declared winners, the feeling was unbelievably fabulous. Actually this is the moment when the magnificent winner streak on the top level in breeder's groups started and it is still going on.

In a way winning the breeder's group at the Winner Show in 2015 is memorable. Most members of our team got kennel cough just before the winner shows and we had to leave home among others just the dogs we had planned to present in the group. However, we had four suitable dogs for a uniform group at the show. The group won BIS-3 on the first day and on the second day Soile Bister made us BIS-1.

The weekend started in an extremely sad atmosphere,

but ended in the very opposite: when we were declared winners, there were no limits to our joy.

Winning the BIS on the second day in Jyväskylä last autumn was also memorable. I had thought that we had no chances for a placement, because the judge was from America, where the springer type differs a lot from the classic English type. Nevertheless, we decided to do our best and see what might happen. So winning felt unbelievably great.

◆ Is there anything else you want to tell us for example about your moments in the breeder's rings?

The corona pandemic has made this year the most peculiar year in my breeding career. Our season began as many before: we won BIS-1 and BIS-3 in Jyväskylä again. In Kajaani the breed specialist Paula Heikkinen-Lehkonen made us BIS-1. In Turku we were BIS-2. Then there were no more shows and in the autumn the shows had no finals. This year has been a period for charging batteries and enjoying weekends at home.

We have been in the middle of building a house, so I have been busy to the full in another kind of activity. Previously I had injured my knee at a show, but now, during the pause, it has at last had the rest with proper training it needed and is today in excellent running condition. We are already look-

I think that the breed type and size have become uniform over the years.

ing at the year to come in the hope of being able to return to shows and competing from the bottom of our hearts.

During the next Winner Weekend we are not presenting the great silver medal in Messukeskus, but the same team will celebrate our 5th "medal placement" in a row in our house enjoying our house warming party and together making plans and setting goals for next year. We are looking forward to whatever may come.

Finally, I would like to thank our active, hardworking and fabulous team as well as anybody else who has been a part of this success by helping, congratulating, encouraging and supporting. 🐾

VUODEN KASVATTAJA 2020, 3. SIJA

Peikkovuoren

Omistajat: Taina ja Ari Friman

◆ Kerro lyhyesti kasvatustyöstäsi, esimerkiksi kauanko olet kasvattanut, minkä verran pentueita on ollut?

Innostus omaan kasvatustyöhön on saanut alkunsa rodun monipuolisuudesta sekä sen valloittavasta ulkonäöstä. Käytin jo ensimmäisiä suomenlapinkoiriani näyttelyissä, mutta pääpaino oli tuolloin vielä muussa harrastustoiminnassa. Koulutin rotumme ensimmäisen käyttövalion palveluskoirakeiden jälkipuolelta ja olen myös kouluttanut lapinkoiran tottelevaisuusvalioksi asti. Kotimainen, monipuolinen ja suhteellisen terve rotu herätti halun toimia rodun parissa myös kasvattajana. Lapinkoirat ovat meille varsin tuttuja, sillä niitä on löytynyt kotoa 30 vuoden ajan. Ensimmäinen pentueemme syntyi vuonna 2002.

◆ Suunniteltteko kasvatinomistajien kanssa näyttelykalenteria aina pitkälle eteenpäin, vai menetköt enemmän viikonloppu kerrallaan?

Suunnittelemme vuoden isoimmat näyttelyt sekä erikoisnäyttelyt yleensä yhdessä. Kasvattajaryhmä esitetään usein myös muissa näyttelyissä, mikäli saamme koottua laadullisesti tarpeeksi hyvän ja yhtenäisen ryhmän. Toki tänä kilpailukautena tilanne on ollut haasteellisempi, kun poikkeusolot koronaviruksen vuoksi ovat verottaneet näyttelyitä runsaasti ja lisäksi näyttelyihin on tullut paljon muutoksia ja siirtoja.

◆ Mikä motivoi sinua jatkamaan kasvatustyötä vuodesta toiseen?

Korkeasti palkitun ja arvostetun kasvatustyön näkyminen sukupolvesta toiseen motivoi jatkamaan kasvatustyössä eteenpäin. Myös antoisalla yhteistyöllä kasvattien omistajien kanssa on oma painoarvonsa ja vietämme aikaa yhdessä usein myös näyttelyiden ulkopuolella. On todella palkitsevaa nähdä, kun omat kasvatit harrastavat eri lajeissa myös muualla kuin näyttelykehissä.

◆ Millaisia periaatteita sinulla on kasvatustyössäsi, mistä asioista et suostu tinkimään?

Tavoitteemme on kasvattaa mahdollisimman rodunomaisia, terveitä ja hyvin liikkuvia lapinkoiria, jotka soveltuvat

tarvittaessa niin rakenteensa kuin luonteensakin puolesta rodun alkuperäiseen käyttötarkoitukseen. Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla terveitä ja luonteeltaan avoimia sekä helposti käsiteltävissä olevia koiria. Myös jokaisen pentueen tulee olla niin hyvin suunniteltu ja tarkoin harkittu, että olisimme valmiita ottamaan niistä pennun myös itsellemme. Jokaisessa pentueessa on siis ajatus omasta kasvatustyöstä.

◆ Mitkä asiat ovat rodussasi yleisesti ottaen hyvällä tasolla? Missä on vielä kehitettävää?

Olemme rodun kotimaassa, joten täällä on melko helppoa löytää monipuolista jalostusmateriaalia, jota kasvattajien tulisi käyttää paremmin hyödykseen. Mielestämme kasvatustyössä tulisi kiinnittää huomiota enemmän terveisiin rakenteisiin, vaivattomiin liikkeisiin sekä rodunomaisiin luonteisiin. Valitettavasti aika ajoin tapaa myös lapinkoiria, jotka ovat vihaisia muille koirille. Tämä ei ole rodunomaista eikä sallittua käyttäytymistä.

◆ Onko suomenlapinkoirapennuille helppoa löytää hyviä koteja?

Erittäin suuri suosio lisää rodussamme uusien kasvattajien määrää. Kaikki kasvattajat eivät välttämättä ole perillä siitä, millaisiin olosuhteisiin pennun antavat. Meillä kasvattajina on ensiarvoisen tärkeää, että pentu pääsee turvalliseen ja rakastavaan kotiin. Yhteistyö uuden kodin kanssa jatkuu mahdollisesti läpi koko koiran elämän.

◆ Kuinka saat innostettua uudet kasvatinomistajat koiranäyttelyistä?

Suurin osa kasvateistamme menee ihan vain hyvään ja tarkoin valittuun kotiin perheenjäseneksi. Heille, jotka tahtovat itselleen näyttelykaverin, pyrimme valitsemaan näyttelyihin soveltuvan pennun. Yleensä kasvatinomistajat innostuvat näyttelyistä itse.

◆ Mikä tekee kasvattajan onnelliseksi?

Päivittäiset, pienetkin asiat koirien kanssa, onnistuneet suoritukset kokeissa sekä näyttelyissä. Iloiset uutiset terve-

ystuloksista tai ihan vaikkapa mukava tapaaminen kasvatinomistajan kanssa. Tämä rotu on vain niin viisas sekä viihdyttävä koko perheen koira, että pelkästään jo omien koirien seuraaminen saa hymyn huulille.

◆ Mikä on mieleenpainuvuin hetki sinulle kasvattajan roolissa?

Yhdet tärkeimmistä hetkistä ovat olleet Vuoden Kasvattaja-kilpailujen palkitsemistilaisuudet. Nuo päivät ovat olleet kaiken kaikkiaan ikimuistoisia, kun olemme saaneet yhdessä muistella kulunutta vuotta rauhassa oman porukkamme kanssa. Kyllä ne vain ovat olleet uskomattoman hienoja hetkiä!

◆ Onko vuosien varrelta joku kasvattajaryhmän voitto tai sijoitus jäänyt erityisen hyvin mieleen? Jos on, miksi?

Kasvattajakisan voiton varmistuminen tai kasvattajakilpailussa sijoittuminen ovat olleet itsessään upeita hetkiä. Toki myös näin rotuyhdistyksemme Lappalaiskoirat ry:n 50v. juhluvuonna oli hienoa napata BIS-kasvattaja sijoitukset molemmista lokakuussa 2020 järjestetyistä erikoisnäyttelyistä.

◆ Sana on vapaa, esim. kerro lyhyesti tästä menneestä vuodesta kasvattajakehissä ja tunnelmistasi

Lämpimät kiitokset kaikille ryhmäämme arvostaneille tuomareille! Suurkiitokset myös kasvattiemme omistajille perheineen, yhteistyökumppaneillemme Hill'sille ja Pet No 1:lle sekä kaikille meitä tsempanneille ja kannustaneille! Tästä on hienoa jatkaa eteenpäin! 🐾

BREEDER OF THE YEAR 2020, 3RD PLACE

Peikkovuoren

Owners: Taina ja Ari Friman

◆ **Tell us shortly about your breeding. For example, how long you have been breeding and how many litters you have had.**

The versatility of the breed as well as its charming appearance made me start breeding. I took already my first Finnish Lapphund to dog shows, but at that time my focus was in other dog activities. I trained the first tracking champion in our breed in working trials. I have also achieved the title of obedience champion to a Finnish Lapphund. A native, versatile and relative healthy breed made me want to be within the breed also as a breeder. Finnish Lapphunds are quite familiar to us, because we have had them for 30 years. The first litter was born in 2002.

◆ **Do you have long term plans for shows with the owners of your breeding or do you just take one show at a time?**

We make plans for the major shows and specialties usually together. We present a breeder's group also at other shows, if we can get a high quality and uniform group. Of course the situation during this season has been more challenging, because only a minimum number of shows have been organised due to the exceptional situation caused by coronavirus. In addition, a lot of changes have disturbed the shows we have had.

◆ **What gives you motivation to continue breeding year after year?**

Showing a highly rewarded and recognised breeding work generation after generation motivates to go on breeding. Also the fruitful teamwork with the owners of our breeding has its value and we often spend time together outside shows. Furthermore, it is gratifying to see the dogs of our breeding in other dog sports than show rings.

◆ **What principles are essential and non-negotiable in your breeding?**

Our goal is to breed as healthy, typical of the breed, and well moving Finnish Lapphunds as possible. We want them to be able - if needed - to work in their original field what comes

SALLA KUIKKA

to their construction and character. The dogs we use for breeding must be healthy and open in their temperament as well as they must be easy to be handled. Every litter must be so well planned that we would be ready to have a puppy from them to ourselves. Every litter shows the idea of our breeding work.

◆ **What things are well in your breed in general? What should be developed?**

We are in the home country of the breed, so it is quite easy to find versatile breeding material, which breeders should better make use of. I think we should pay more attention to healthy construction, free movement and temperaments that are typical of the breed. Unfortunately you sometimes see Finnish Lapphunds that are aggressive towards other dogs. This behaviour is not typical of the breed and should not be allowed.

◆ **Is it easy to find good homes to Finnish Lapphund puppies?**

Our breed is especially popular, so new breeders appear all the time. Every breeder is not necessarily aware of the circumstances he gives a puppy to. We as breeders find it imperative that the puppy gets a safe and loving home. Teamwork with the new home may possibly last all the dog's life.

◆ **How do you encourage new owners to get interested in dog shows?**

Most dogs of our breeding go to good, carefully chosen families to be family members. For those who want to have a show dog, we try to choose a puppy suitable for shows. Usually the owners get interested in dog shows unaided.

◆ **What makes the breeder happy?**

Small, daily things with the dogs, successful achievements in trials and at shows. Happy news of health checks or simply a nice meeting with an owner of our breeding. This breed is just so clever and entertaining as a family member that observing our own dogs makes us smile.

© Petri Österberg

◆ **What is the most memorable moment for you as a breeder?**

The most important moments have been the awarding ceremonies of the Breeder of the Year competitions. Those days have been truly memorable, since we as a team have been able to look back on the past year peacefully together. Those moments together have been unbelievably fabulous!

◆ **Is there one particular breeder's group win or placement particularly memorable and why?**

Both getting the confirmation of winning or being placed in the Breeder of the Year competition have been great moments as such. Naturally winning the BIS-breeder at both our specialties in 2020 - especially because this year was the 50th jubilee of Lappalaiskoirat ry - were magnificent wins.

◆ **Is there anything else you want to tell us for example about your moments in the breeder's rings?**

Our sincere thanks to the judges who have assessed our group! We would also like to thank the owners of our breeding and our partners Hill's and Pet No 1, not forgetting all those who have encouraged and supported us! It is great to go on from here! 🐾

Every litter must be so well planned that we would be ready to have a puppy from them to ourselves.

VUODEN VETERAANI 2020

C.I.B FI&RU&RKF&BL&RO&BY&VDH<&EE&UA&LU &CH&AT CH
WW-16 EUW-13 NL&RU JCH EUJW-11

Filisite Brash Koh-i-Noor "Bree"

skotlanninterrieri
(Tamzin Mr Prospector x Filisite Brash Veronika)
Omistaja: Popova Valentina

◆ Mikä näyttelyissä viehättää?

Yllättäen koirani olivat syy siihen, miksi olen nähnyt niin paljon maailmaa. Matkustamme paljon ja nautimme siitä. Meillä on ympäri maailmaa ystäviä, jotka harrastavat kynologiaa. Tämä ei ole harrastus vaan elämäntapa. Käymme näyttelyissä ympäri Eurooppaa. On erittäin mielenkiintoista ja opettavaista nähdä oman työn tulos ja seurata muiden kasvattajien saavuttamia tuloksia. Paikallaan pysyessä ei saavuta mitään, eikä tapahdu edistystä. Olen ollut skotlanninterrierikasvattaja jo 25 vuotta. Koska näyttelyissä on aina itseäni osaavampia ihmisiä, auttavat näyttelyt minua arvioimaan kasvatusyötäni ja kasvattamaan kokemustani kasvattajana. Pysin aina tarkkailemaan ja oppimaan lisää. Jos sinulla on hyvä yhteys koiraasi, niin tuloksena olette hyvä parivaljakko kehässä.

◆ Mikä saa kiertämään viikonloput koiran kanssa ympäri Suomea ja harrastaako koko perhe mukana?

Minä todella rakastan Suomea, ja siellä järjestettäviä näyttelyitä. Tämä on luultavasti suosikkimaani. Täällä meillä on paljon ystäviä ja paljon loistavia koiria. Näyttelyt järjestään hyvin, ja minulle ja koirilleni on suuri kunnia voittaa täällä. Skotlanninterrierejä on Suomessa paljon. Näyttelyt ovat aina mielenkiintoisia ja jännittäviä.

◆ Harrastaako koko perhe mukana?

Lapseni ovat jo aikuisia, ja heillä on omat perheensä. Minulla on jo lapsenlapsia. Tietenkin lapseni olivat aluksi hyvin kiinnostuneita koirista, mutta nykyään he ovat kiireisiä töissä ja omien lastensa kanssa. Minä taas voin ongelmitta harrastaa koirien kanssa. Lapsenlapset leikkivät kuitenkin aina mielellään koirien kanssa ja tulevat kannustamaan meitä näyttelyissä.

◆ Nauttiiko koirasi esiintymisestä ja reissaamisesta?

Olen koiria, jotka eivät voi elää ilman näyttelyitä. Heti kun

pakkaan näyttelylaukun ja vien sen autoon, niin koirat tulevat istumaan oven eteen ja ovat valmiina matkaamaan mihinkin vain kanssani. Kehässä koirat ovat kanssani taistelussa, eli valmiina mihin vain! He ovat kauniita ja itsevarmoja, he tuntevat näyttävänsä loistavilta ja he tietävät, että heidät on valmennettu hyvin. Minusta tuntuu, että veteraanikoirani puhkeaa joka vuosi entistä enemmän kukkaan ja hänestä tulee yhä kauniimpi.

◆ Mikä on parasta koirallesi?

Vaikea kysymys. Tiedän, että he ovat onnellisia kanssani. Haluan heidän pysyvän onnellisina ja terveinä niin kauan kuin mahdollista. Minulla ei ole paljon koiria, ja he kaikki ovat perheenjäseniäni ja ystäviäni. Haluan osoittaa jokaiselle koiralleni huomiota.

◆ Lähdittekö tavoittelemaan sijoitusta vai kasvoiko nälkä näyttelyvuoden edetessä?

Tietysti jokainen meistä haluaa voittaa. Tähän jokainen omistaja pyrkii. Pidän kuitenkin eniten pentujen ja veteraanien näyttämisestä. Veteraanit ansaitsevat sen, että he ikänsä takia saavat viettää parhaat hetkensä kanssamme ja näyttää kaikille kuinka hienoja he ovat. Pennut ovat tulevaisuutemme ja toivomme - toivon, että heistä kasvaa kirkkaita tähtiä ja saamme opettaa heille kaiken. He tutustuvat ympäröivään maailmaan ja opettelevat hengittämään kanssamme samaa ilmaa, näyttelyiden ilmaa! Näin he rakastuvat myös näyttelyihin ja seuraavat sitten meitä mielellään niihin.

◆ Paras muisto viime vuoden varrelta?

Kulunut vuosi oli täynnä yllätyksiä ja voittoja minulle ja koirilleni. Ensinnäkin näyttelyissä. Veteraaninarttuni Briya voitti paljon ja menestyksekkäästi. Hän voitti helposti nuoremmat koirat näyttelyssä ja tuli useita kertoja rodun ja veteraanien parhaaksi ja voitti sitten terrieriryhmän ja Best in Show'n. Venäjän ja Suomen päänäyttelyissä hän voitti Näyt-

telyn Parhaan Veteraanin ja näyttelyssä "Venäjä 2019" hän oli Best in Show! Briya osoitti kaikille olevansa kaunis ikäisekseen. Hän voitti Itävallassa Paras Veteraani- ja Euroopanvoittaja -tittelit. Mutta ei vain Briyan voitot näyttelyssä tee meitä ylpeiksi. Hänen tyttärensä Filisite Brash Beauty Never Lies, jonka isä oli englantilainen uros Millingford Northern Star, voitti rodun Cruftsissa vuonna 2019 ja voitti myös terrieriryhmän. Ja hänen veljensä samasta pentueesta, tuli toisen kerran vuoden 2019 Euroopanvoittajaksi ja voitti rodun. Samoin hänen kaksi pojanpoikaansa saivat European Juniorivoittaja 2019-tittelit.

Nyt me kaipaamme ystäviämme ja upeita näyttelyitä teidän maassanne. Harmi, kun jouduimme jättämään väliin vuosittaisen skotlanninterrierien erikoisnäyttelyn Suomessa tänä vuonna. Mutta tulemme varmasti takaisin. 🐾

VETERAN OF THE YEAR 2020

C.I.B FI&RU&RKF&BL&RO&BY
&VDH<&EE&UA&LU &CH&AT CH
WW-16 EUW-13 NL&RU JCH EUJW-11

Filisite Brash Koh-i-Noor "Bree"

(Tamzin Mr Prospector x Filisite Brash Veronika)
Scottish Terrier
Owner: Popova Valentina

◆ Why do dog shows appeal to you?

Surprisingly my dogs are the reason for the fact that I have seen so much of the world. We travel a lot and enjoy it. We have friends around the world, who are our fellow cynologists. This is not a hobby, it is a way of life. It is very interesting and educational to see the result of your own work and follow the results achieved by other breeders. If you stay immobile, there is no progress. I have been breeding Scottish Terriers already for 25 years. There are always people at dog shows, who do things better than I do. This makes me evaluate my own breeding work and increase my experience. I always tend to observe and learn more. If you have a good connection with your dog, you make a good team in the show ring.

◆ What makes you travel around Finland with your dog every weekend?

I really love Finland and the dog shows organised there. It is probably my favourite country. Here we have a lot of friends and fabulous dogs. The shows are well organised and it is an honour to win here. There are numerous Scottish Terriers in Finland. The dog shows are always interesting and exciting.

◆ Is your family also with you in the hobby?

My children are already adults and they have families of their own. I have already grandchildren. Of course my children were very interested in my dogs at the beginning, but now they are busy working and with their own children. On the other hand, I am free to be active in my dog activities. Nevertheless, my grandchildren always like to play with dogs and they accompany me to dog shows to cheer us.

◆ Does your dog enjoy performing and traveling?

There are dogs which cannot live without shows. As soon as I pack my show bag and take it into the car the dogs come and sit down in front of the door ready to travel wherever

I may go. In the ring they behave as if they were ready for a battle, in other words they are ready for anything! They are beautiful and self confident, they feel to look gorgeous and they have been well trained. I think that my veteran bitch blossoms every year more than ever and she becomes more and more beautiful.

◆ What is the best feature in your dog?

A difficult question. I know that they are happy with me. I want them to stay happy and healthy as long as possible. I do not have many dogs, and they all are my family members and friends. I want to give my attention to every one of my dogs.

◆ Did you start a placement in mind or did you get greedier as the show year went on?

Of course we all want to win. This is the goal of every owner. Yet, I like best showing puppies and veterans. Because of their age veterans like to spend their best moments with us and show how fine they are. Puppies are our future and hope - I hope that they grow up to be our brilliant stars and we can show them everything. They get familiar with the world around them and learn to breathe the same air with us, the air of dog shows! So they fall in love with shows and like to follow us there.

◆ The best memory of the year? What about the future?

The past year was full of surprises to me and my dogs. First the shows. My veteran bitch Briya won a lot and successfully. It was easy for her to win younger dogs and she finished best of breed and best veteran many times. Then she won the group and Best In Show as well. In the main shows in Russia and Finland she was Best In Show Veteran and in Russia 2019 she won Best In Show! She showed everybody that she was beautiful for her age. In Austria she won the titles of Best Veteran of Austria and Best Veteran of Europe. But not only Briya's wins make us happy. Her daughter Filisite Brash Beauty Never Lies from a British terrier Millingford Northern Star was best of breed at Crufts 2019 and won the terrier group. And her brother and littermate won the breed for the second time at the European Dog Show 2019. Also Briya's two grandsons got the title of Junior European Champion 2019.

Now we miss our friends and the magnificent shows in your country. It was a pity that we had to skip the yearly Scottish Terrier Specialty in Finland this year. But surely we will be back. 🐾

*If you have a good connection
with your dog, you make
a good team in the show ring.*

◆ Что волшебного в выставках?

Как ни удивительно, но именно мои собаки мне «показали» Мир. Мы путешествуем много и с удовольствием. У нас много друзей по всему Миру именно среди тех, кто занимается кинологией. Ведь это не увлечение, это образ жизни. Мы посещаем выставки по всей Европе. Показывать результат своей работы и смотреть, чего достигли другие заводчики в разведении, это очень интересно и познавательно. Если сидеть на одном месте, не достигнешь ничего, не будет прогресса. Я являюсь заводчиком шотландских терьеров вот уже 25 лет, и выставки помогают мне правильно оценить проделанную работу в разведении, набраться опыта в груминге, ведь всегда есть кто-то лучше. Я всегда стараюсь наблюдать и учиться. И, конечно, если у вас есть контакт с собакой, то в итоге получается прекрасный тандем в ринге.

◆ Что заставляет вашей семье проводить всех выходные со своей собакой по всей Финляндии?

Я очень люблю Финляндию и особенно выставки там. Наверное, это самая теплая страна для меня. Здесь много наших друзей, много прекрасных собак. Выставки всегда проводятся с большим позитивом и выигрывать здесь – большая честь для меня и для моих собак. Шотландские терьеры в Финляндии представляют очень сильное поголовье. Это всегда интересные и захватывающие шоу.

◆ Участвует вся ваша семья?

Мои дети уже довольно взрослые и у каждой из них свои семьи, у меня уже внуки. Конечно, вначале им было все интересно с собаками, но теперь все заняты работой, детьми и я могу спокойно и без проблем заниматься собаками. Однако, внуки всегда с удовольствием возятся с собаками и приезжают поболеть за нас на выставках.

◆ Ваши собаки наслаждаются показом в ринге и путешествиями?

Есть собаки, которые жить не могут без выставок. Стоит мне только собрать выставочную сумку и погрузить ее в машину, они все сидят у двери и готовы бежать, ехать куда угодно... лишь бы со мной! И в ринг, как в бой, только не мешай! Красивые и они становятся уверенные, они всегда чувствуют, что выглядят прекрасно и их подготовили именно для выставки. Мне кажется, что у моей ветеранки год от года наступает самый расцвет, и она становится все прекрасней.

◆ Как вы думаете, что лучше для вашей собаки?

Сложный вопрос. Я знаю, они все счастливы, когда со мной. Хочу, чтобы как можно дольше они оставались счастливыми, в добром здравии и не болели. У меня не так много собак и все они живут вместе со мной, как члены семьи и друзья. И я стараюсь каждого из них не обделить вниманием.

◆ Вы будете искать ещё одну работу или "затяните туже пояс" по мере повышения трат на выставки?

Конечно, каждый из нас хочет только победы. К этому стремится каждый владелец. Однако, больше всего я люблю показывать щенков и ветеранов. Ветеранов, потому что они достойны этого в силу своего возраста, они достойны проводить с нами все свое лучшее время и показывать всем, в какой они прекрасной форме. А щенки – это наше будущее и наша надежда. Надежда на то, что из таких маленьких тоже вырастут яркие звездочки и мы должны их всему научить. Познакомить с окружающим нас миром и научить «дышать» с нами одним воздухом, воздухом выставок! Чтобы они тоже это полюбили выставки и потом сопровождали нас с удовольствием.

◆ Лучшее воспоминание из прошлого года? Как на счёт продолжения?

Прошлый год был полон сюрпризов и побед для меня и моих собак. Прежде всего, на выставках. Моя ветеран сука Брии выигрывала много и успешно, она легко обыгрывала более молодых собак в шоу и несколько раз становилась Лучшим Представителем Породы и Лучшим Ветераном, и затем побеждала в Группе терьеров и в Бест ин Шоу. На главных выставках в России и Финляндии она выиграла Лучшего Ветерана в Шоу и на выставке «Россия 2019» стала Резервным в Бест ин Шоу! Она доказала всем, что так же прекрасна в своем возрасте. Титул Лучшего Ветерана и Ветерана Чемпиона Европы она удостоилась в Австрии. Но не только ее победы в шоу заставляют нас гордиться. Ее дочь, рожденная от английского кобеля стала лучшей в породе на Cruft's 2019 и выиграла группу терьеров. А ее брат, однопометник, второй раз получил титул Чемпиона Европы 2019 и выиграл породу. Так же и два ее внука получили титулы Юных Чемпионов Европы 2019.

Сейчас мы скучаем по нашим друзьям, по прекрасным выставкам в вашей стране. Мне так жаль, когда в этом году нам пришлось пропустить ежегодную выставку Шотландских терьеров в Финляндии. Но мы обязательно вернемся. 🐾

VUODEN VETERAANI 2020, 2. SIJA

C.I.B. POHJ&FI&SE&NO&EE&LV<&BALT MVA LT&LV JMVA HR MVA BALTJV-11 LVV-12
HeW-12 V-12 LVV-13 EEV-13 BALT V-13 V-14 LTV-15 BALT VV-19 HeVW-19 VV-19

Very Vigie Freezing-In-Finland

amerikancockerspanieli
Omistaja: Sanna Vartiainen

◆ Mikä näyttelyissä viehättää?

Olen harrastanut näyttelyitä aktiivisesti liki 20v ajan. Edelleen niissä viehättävät samat asiat: tietysti kilpailun mukanaan tuoma jännitys sekä kiinnostus saada eri tuomarien näkemys omasta koirasta ja myös laajemmin kasvatustyöstä. Mutta yksi asia on ehdottomasti yli kaiken. Se on näyttelyiden mukanaan tuoma sosiaalinen verkosto, joka ulottuu ympäri maailmaa. Näyttelyharrastus on parhaimmillaan ystävien ja tuttavien, kasvatintuomareiden ja muiden harrastajien tapaamista. Näyttelyt ovat tuoneet elämäni hienoita ihmisiä, joista osaa voin kutsua ystävikseni. Se on mielestäni parasta, mitä tämä harrastus voi antaa!

◆ Mikä saa kiertämään viikonlopun koiran kanssa ympäri Suomea?

Varmasti hyvin pitkälti nuo edellisessä kysymyksessä mainitsemani asiat. Viihdyn myös autolla ajaessa, mikä tuo aikaa omille ajatuksille kiireisen arjen keskellä.

◆ Harrastaako koko perhe mukana?

Arjessa kyllä. Myös 7- ja 8-vuotiaat työtöt ovat pienestä pitäen halunneet reissata näyttelyissä mukana. Mutta uskon, että vieläkin mieluisampaa heille on kotona koirien ja etenkin pentujen kanssa temmeltäminen. Yleensä työtöt pääsevät näyttelyreissuille vuoron perään, yhdessä tämä teho-kaksikko on vähän vallaton. Ainakin tähän saakka mukaan lähteminen on palkinto, ei rangaistus. On jännä nähdä, säilyykö asetelma tällaisena ohi teini-iän. Mies ei harrasta varsinaisesti näyttelyitä, mutta toki kotona arjessa osallistuu koirien päivittäiseen hoitoon ja näyttelyreissujen ajan hoitaa kotona olevaa väkeä.

◆ Nauttiiko koirasi esiintymisestä ja reissaamisesta?

Colin on sellainen koira, joka janoaa kaikkea toimintaa. Tämä ominaisuus sillä on säilynyt edelleen hyvin vahvana.

Se on aina siellä missä tapahtuu ja AINA VALMIS! Ensimmäiset näyttelyt veteraanikehissä olin sen kanssa suorastaan ongelmissa, sillä niin paljon sillä oli 4 vuoden näyttelytauon aikana kerääntynyttä intoa, etten ollut perässä pysyä. Eli vastaus on yksiselitteisesti kyllä!

◆ Mikä mielestäsi on parasta koirassasi?

Tuo äsken mainittu luonteenpiirre on se, joka saa aina leveän hymyn kasvoille. Colin yrittää aina parhaansa. Monen monta kertaa tämä koira on myös ylittänyt kaikki sille asetetut odotukset. Colin on todellinen kultakimpale, ja tuntuu, ettei se vanhene koskaan. Jos ajatellaan fyysisiä ominaisuuksia, niin sanoisin etuosa ja vahva selkälinja. Nämä ominaisuudet eivät ole itsestäänselvyksiä tässä rodussa tänä päivänä.

◆ Lähdittekö tavoittelemaan sijoitusta vai kasvoiko nälkä näyttelyvuoden edetessä?

Emme varsinaisesti lähteneet tavoittelemaan mitään, joten sijoitus tuli mukavana bonuksena.

◆ Paras muisto viime vuoden varrelta?

En osaa mainita yhtä erityistä. Jokainen hetki tämän koiran kanssa kehässä on jo sellaisenaan nautinto. On ilo esittää koiraa, joka on hyvässä kunnossa ja nauttii esiintymisestä. Jo se on palkitsevaa ja kertoo myös siitä, että asioita sen uran varrella on tehty oikein.

◆ Entä jatko?

Kesän aikana, kun näyttelyt olivat tauolla, olin jo moneen kertaan lähellä leikata Colinin turkin pois ja jättää Colin pois näyttelyistä. Vielä en ole raaskinut, joten katsotaan, päästäänkö kehiin vielä. Jos se säilyy yhtä hyväkuntoisena, niin kenties jatketaan taas ensi vuonna. Aika näyttää! 🐾

VETERAN OF THE YEAR 2020, 2ND PLACE

C.I.B. POHJ&FI&SE&NO&EE&LV<&BALT MVA LT&LV
JMVA HR MVA BALTJV-11 LVV-12 HeW-12 V-12 LVV-13
EEV-13 BALT V-13 V-14 LTV-15 BALT VV-19 HeVW-19 VV-19

Very Vigie Freezing-In-Finland

American Cocker Spaniel
Owner: Sanna Vartiainen

◆ Why do dog shows appeal to you?

I have been active in the sport almost 20 years and still I find the same elements attractive: naturally the excitement of the competition and the interesting possibility to have different judges' opinion of my dog as well as of the breeding in general. But there is one thing above all, and that is the social network - which reaches the whole world - that dog shows have brought to my life. At its best this hobby means meeting friends and acquaintances, owners of your breeding and fellow enthusiasts. Dog shows have brought numerous fine people into my life many of whom I can call my friends. That the best this sport can give to anybody!

◆ What makes you travel around Finland with your dog every weekend?

Surely the things I just mentioned above. Likewise, I enjoy driving, which gives me time for my own thoughts in the busy everyday life.

◆ Is your family also with you in the hobby?

Of course it is in our everyday life and my 7- and 8-year-old daughters have been happy to accompany me to dog shows since they were small children. But I believe they like better staying at home with the dogs and especially they enjoy playing with puppies. Usually the girls are allowed to attend dog shows with me in turns, together they are a bit wild. At least until now coming along has been a prize, not a punishment. It will be exciting to see if this attitude stays like this when the girls get past their teens. My husband is not particularly a dog show person, but of course he participates in taking care of our dogs at home and looks after them during my dog show trips.

◆ Does your dog enjoy showing and travelling?

Colin is a dog who adores all kinds of action. This is a

strong feature he has always had and still has. Where things happen, there is Colin. And he is ALWAYS READY! The first shows in veteran rings were almost a problem to me, because after a 4-year pause of shows he was so full of energy that it was difficult for me to keep up with him. So the answer is simply yes!

◆ What is the best feature in your dog?

The feature I just mentioned makes me always smile. Colin tries his best all the time and many times this dog has exceeded all expectations. He is a real piece of gold and he does not seem to get older at all. If I think of the physical properties his front assembly and his strong topline are great, which is not self-evident in the breed today.

◆ Did you start a placement in mind or did you get greedier as the show year went on?

We did not start with anything particular in mind. So the placement was a nice bonus.

◆ The best memory of the year?

I cannot mention any one particular memory. Every moment in the ring with this dog is enjoyable in itself. It is a pleasure to show a dog who is in good condition. Already that is rewarding and it is also a sign of the fact that things have been done all right during his career.

◆ What about the future?

In the summer there was a pause in dog shows and many times I planned to cut Colin's coat off and leave him at home. However, I did not have the heart to do so yet. So it remains to be seen, if we get into show rings again. If his condition stays as good as it is now, we might go on also next year. Time will tell! 🐾

REPROVET on vuonna 2018 perustettu koirien lisääntymistieteisiin erikoistunut klinikka. Olemme yksityinen, ketjuihin kuulumaton kotimainen yritys.

Tarjoamme SuKoKan jäsenille progesteronimäärityksen jäsenetuhintaan

50 euroa!

Tuloksen saat saman päivän aikana.

Sijaitsemme hyvien yhteyksien varrella Espoossa. Tärkeimmät lisääntymistieteen palvelut löytyvät meiltä saman katon alta, kuten esimerkiksi:

- Kiimakontrollit
- Progesteronimääritykset (tulos parissa tunnissa)
- Keinosiemennykset
- Tiineystarkastukset
- Spermapankkipalvelut (sperman laadun tarkastus sekä pakastus, säilytys ja lähetys)
- Keisarileikkaukset
- Sterilaatiot ja kastratiot

Tervetuloa!

REPROVET

Varaa aika tai kysy lisää:

www.reprovvet.fi

045 697 8282

VUODEN VETERAANI 2020, 3. SIJA

Multi BIS Multi BISS CIB POHJ FI DK SE NO EE MVA JV-11 PMJV-11
EEV-12 PMV-12 HeW-12 SEV-13 HeW-15 V-15 EEW-15 HeW-16 V-16 EEV-17
HeW-18 HeVW-18 V-18 VV-18 HeW-19 HeVW-19 VV-19

Wave Seeker's Fly Me To The Moon "Mickey"

newfoundlandinkoira

Omistajat: Outi Lius, Erkki ja Leila Selin

Kasvattaja: Outi Lius

◆ Mikä näyttelyissä viehättää?

Hankin ensimmäisen nöffini teini-ikäisenä vuonna 1995 ja kiinnostuin hyvin nopeasti näyttelyistä. Kasvattajana haluan tuoda koiriani esille ja arvioitavaksi sekä kotimaassa että ulkomailla. Kilpailuhenkisyyteni vuoksi yritän kasvat-
taa laadukkaita yksilöitä ehkäpä keskivertoa enemmän. Näyttelyt ovat hyvin sosiaalisia tapahtumia. On mahtavaa tavata kasvatintomistajia ja kavereita muiden rotujen parista. Minua kiinnostaa myös oppia muista roduista ja seurata niiden laatua ja menestystä.

◆ Mikä saa kiertämään viikonloput koiran kanssa ympäri Suomea ja harrastaako koko perhe mukana?

Poikani syntyi 2016 ja hän tulee välillä mukaani näyttelyihin. Metsästystä harrastavalla miehelläni ja minulla on myös yksi suomenajokoira, joka on menestynyt myös näyttelyissä. Silloin myös mieheni on välillä mukana. Pääasiassa tämä on kuitenkin omaa aikaani ja kuljen näyttelyihin kasvatintomistajien tai muiden koiraharrastajien kanssa.

◆ Nauttiiko koirasi esiintymisestä ja reissaamisesta?

Mickeyn näyttelyura on ollut poikkeuksellisen pitkä ja yhtenäinen, erityisesti kun kyseessä on jättirotu. Mikäli Mickey ei lähtisi innolla mukaan ja nauttisi esiintymisestä, olisi tämän koiran kohdalla näyttelykustannuksissa säästynyt sievoinen summa. Eli toisin sanoen, jos koira ei nauti, eipä sitä ole mielestäni järkeä näyttelyttää. Tällöin koti on parempi paikka koiralle.

◆ Mikä mielestäsi on parasta koirassasi?

Mickey ilmentää minulle aidon nöffin syvintä olemusta ja sielua. Se on iloinen, itsevarma ja luontainen esiintyjä. Liikkeelle lähtiessään sen vaivattomassa liikkeessä on oikea voima ja ulottuvuus. Ylälinja pysyy vakaana ja on oikeanlaisen kirsusta hännänpäähän.

◆ Lähdittekö tavoittelemaan sijoitusta vai kasvoiko nälkä näyttelyvuoden edetessä?

Mickey oli neljännellä sijalla kaikkien rotujen veteraaneissa 2018. Sikäli jäi hitusen hampaankoloon, että emme aloittaneet silloin kisakautta alusta saakka, vaan jätimme väliin useamman suuren näyttelyn. Päätimme 2019 kauden alussa, että niin kauan kun koiralla on kivaa ja se pysyy kunnossa, katsotaan mihin se riittää. BIS-veteraanisijoitus napsahdettiin Voittaja-näyttelyssä ja BIS1-veteraanitulos Kajaaniasta. Kausi tosin jäi lyhyeksi.

◆ Paras muisto viime vuoden varrelta?

Vuoden 2019 ehdottomasti paras muisto on erikoisnäyttelymme ROP-voitto ja samalla ROP-veteraanivoitto 9 vuoden iässä. Kyseinen voitto oli Mickeylle sadas ROP kotimaassa! Sen jälkeen mieleenpainuvinta oli useamman kansainvälisen näyttelyn BIS-veteraanivoitot. Yhdestä näyttelystä tuli samalla myös ryhmävoitto.

◆ Entä jatko?

Mickeyn näyttelyura alkoi virallisesti erikoisnäyttelystämme 9 kk iässä, jossa se oli paras uros emänsä ollessa rodun paras. Mickey on ollut erikoisnäyttelymme paras uros kuusi kertaa, joista kolme kertaa rotunsa paras. Se on voittanut Tanskassa järjestetyn Euroopan suurimman erikoisnäyttelyn Gold Cupin kahdesti. Se on voittanut myös Ruotsin ja Norjan erikoisnäyttelyt. Ensimmäinen Mickeyn monista BIS-voitoista tuli Turun kansainvälisessä näyttelyssä 15 kuukauden iässä. Tuossa näyttelyssä oli 5500 koiraa. Espen Engh teki siellä rodun. Hän sanoi minulle rotukehän jälkeen: "Jos tämä ei ole täällä BIS, niin kuka sitten?". Sillä hetkellä tämä hymyilytti minua, sillä koirahan on vasta nuorten luokassa. Iltapäivällä sain huomata, että Espen oli oikeassa.

Mickey täytti lokakuussa 2020 kunnioitettavat 10 vuotta. Se on keikkunut monena vuotena kaikkien rotujen näyt-

telykilpailun kärkikahinoissa. Vuonna 2016 sen sijoitus oli kolmas. Kaiken kaikkiaan Mickeyn saavutuksia on erittäin vaikea panna paremmiksi rotumme parissa.

Haluan korostaa sitä, kuinka spesiaalia on, että tämän rodun uros on vielä yli 9 vuoden iässä siinä kunnossa, että voi kilpailla kärkisijoista kaikkien rotujen joukossa. Se on todellakin erityistä, ja tekee minut erittäin ylpeäksi Mickeyn kasvattajana ja omistajana.

Nyt kun Mickeyn on aika jättäytyä eläkkeelle, olen haitkein, mutta erittäin kiitollisin mielin. Mickey edelleen yli 10-vuoden iässä hyppää itse autoon ja myös trimmauspöydälle. Uskon, että edelleen joka pesun ja föönin jälkeen se alkaa innokkaana odottaa, koska lähdetään.

◆ Sana on vapaa.

Olen hyvin kiitollinen ja onnellinen siitä, että olen saanut kokea tällaisen matkan aivan erityisen koiran kanssa. Mikki on pakkasiemennyksen tulos. Pentueen kaikki viisi jäsentä porskuttavat edelleen reilussa 10 vuoden iässä. Neljä niistä on kansainvälisiä muotovalioita, yksi asuu Jenkeissä ja on AM CH. Mickeyn Suomessa asuva veli on ollut vuoden toiseksi paras uros Mickeyn jälkeen. Molemmat siskot ovat olleet useamman kerran vuoden narttuja.

Suurin kiitos kuuluu Ekille ja Leilalle ystävydestä ja rakkaan Mickeyn huolenpidosta. Yhdessä saavutimme jotain todella upeaa! 🐾

VETERAN OF THE YEAR 2020, 3RD PLACE

Multi BIS Multi BISS CIB POHJ FI DK SE NO EE MVA
JV-11 PMJV-11 EEV-12 PMV-12
HeW-12 SEV-13 HeW-15 V-15 EEW-15 HeW-16 V-16 EEV-17
HeW-18 HeVW-18 V-18 VV-18 HeW-19 HeVW-19 VV-19

Wave Seeker's Fly Me To The Moon "Mickey"

Newfoundlanddog
Owners: Outi Lius, Erkki and Leila Selin
Breeder: Outi Lius

◆ Why do dog shows appeal to you?

I got my first Newfie as a teenager in 1995 and I became very soon interested in dog shows. As a breeder I want to show my dogs for assessment both in my home country and abroad. My competition spirit makes me try to breed quality dogs even more than average. Dog shows are very social occasions. It is great to meet the owners of my breeding and friends within other breeds. I am also interested in other breeds and like to keep track of their quality and development.

◆ What makes you travel around Finland with your dog every weekend? Is your family also with you in the hobby?

My son was born in 2016 and sometimes I take him to shows with me. My husband's hobby is hunting and we also have a Finnsh Hound, which has had show success as well. Then my husband occasionally accompanies me to dog shows. Mainly dog shows mean time for myself and I travel to shows with the owners of my breeding and with other enthusiasts.

◆ Does your dog enjoy showing and travelling?

Mickey's career has been exceptionally long and uniform especially as we talk about a giant breed. If the dog had no zeal for shoes nor enjoyed showing himself, I would have saved a lot of money spent on his showing. In other words, if the dog does not enjoy the rings, I think there is no sense showing him. Then home is the best place for him.

◆ What is the best feature in your dog?

To me Mickey is the representative of a true Newfie's deepest essence and soul. He is happy and confident, a natural

showman. When he moves, he has the correct power and reach in his free movement. His topline stays firm and is correct from his nose to the tip of his tail.

◆ Did you start a placement in mind or did you get greedier as the show year went on?

Mickey was placed 4th in the Veteran of the Year 2018 competition. However, to me there was a score to be settled, because at that time we did not start the season from the beginning and we missed many major shows. We decided in the beginning of 2019 that if the dog has fun and if he is in good condition, we could see what we could reach. We won BIS-Veteran competition during the Winner weekend and BIS-1 in Kajaani. The season was short, though.

◆ The best memory of the year?

The best memory of the year is definitely winning the BOB at our specialty and simultaneously being BOB-veteran at the age of 9 years. That win was Mickey's 100th BOB in Finland. Then come BIS-veteran wins at numerous international dog shows. There was also one win in the group.

◆ What about the future?

Mickey's show career started officially at the age of 9 months at our specialty, where he was the best male. His mother was then the best of breed. Mickey has been the best male at our specialties 6 times and BOB three times. He has won twice the biggest specialty, European Gold Cup, organised in Denmark. He has also won specialties in Sweden and Norway. His first BIS win was achieved at Turku International Dog Show of 5500 dogs, when he was 15 months old. There Espen Engh said to me after having judged the breed: "If this dog is not BIS, then who?" Then, this made me just smile, because the dog competed still in the intermediate class. In the afternoon I knew that Espen was right.

Mickey turned 10 in October 2020. He has been for many years among top dogs in the Dog of the Year competition. In 2016 he was placed 3rd. It is very difficult to surpass Mickey's achievements in our breed.

I want to emphasize how unique it is that a dog of this breed even at the age of over 9 years is in such a condition that he can compete among the top dogs of all breeds. This is really special and makes me very proud as a breeder and owner.

Now it is time to retire feeling melancholic, but very thankful. Mickey still jumps in the car or on the grooming table without help, even though he is over 10 years old. I think that every time he has been washed and blown dry he will eagerly wait for us to leave for shows again.

◆ Is there anything else you want to tell us?

I am very thankful and happy for having been able to make this kind of trip with a very special dog. Mikki's life started from frozen sperm and all the dogs of his litter are still with us at the age of over 10 years. Four of them are international show champions, one lives in the USA and is AM CH. Mickey's brother in Finland has been the second best male of the year after Mickey and both his sisters have been best bitches of the year many times.

The biggest thanks go to Eki and Leila for their friendship and taking care of dear Mickey. Together we have achieved something really fabulous! 🐾

HANKI OMA
ROTUKALENTERISI

KOULUTUS-, HYVINVOINTI- JA KUNTOUTUSPALVELUJA MAASEUDUN RAUHASSA MÄNTSÄLÄSSÄ

Vuokraamme aidattua metsäaluetta sekä yksityis- että yrityskäyttöön.

Aidatulla metsäalueella sijaitsee myös koulutuskenttä, koirien hajutyöskentelyalue, penturata ja erikseen vuokrattava lämmin kokoustila sekä 15 hengen grillikota.

Lisätietoa www.kivakoira.fi

Teemme eläinavusteista työtä ja tarjoamme siihen liittyviä koulutuksia

Meillä voi opiskella eläinavusteiseksi valmentajaksi (30 opintopisteen täydennyskoulutus).

Lisätietoa www.elainavusteinenvalmentaja.fi

Ota yhteyttä:
info@kivakoira.fi – puh. 040 523 8747

Yhteistyössä on voimaa – miten voima viisaasti käytetään hyödyksi?

Eläinjalostuksessa on otettava huomioon eläinsuojelulliset näkökohdat sekä eläinten terveys. Sellainen eläinjalostus tai jalostusmenetelmien käyttäminen, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä taikka merkittävää haittaa eläimen terveydelle tai hyvinvoinnille, on kielletty.

Lähde: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/elainten-pito/elainten-suojelu-ja-kuljetus/jalostuksen-valvontakriteerit_koira_2020-luke.pdf 23.9.2020

Tämä on aika yksiselitteistä, ja jokainen meistä varmasti on samaa mieltä asiasta. Aihe on kuitenkin saanut aikaan ison vastakkainasettelun ja somekuohun, vaikka asiassa ei pitäisi ajatustasolla olla mitään epäselvää tai kyseenalaistettavaa. Eripuraa aiheuttaa se, mikä ymmärretään ja tulkitaan koiran kärsimyksi tai haitaksi sen terveydelle ja hyvinvoinnille. Tai ei senkään pitäisi olla eripuraa aiheuttava, koska asiat on aika selkeästi kirjattu näkyviin.

Muutosten vaikutus ihmisiin

Muutokseen liittyviä asioita ihmisten suhtautumisessa on tutkittu paljon esimerkiksi johtamisen näkökulmasta. Muutosta kuvaavia malleja on useita, mutta nostaisin esiin ADKARin. Se on melko helppo kunkin meistä ymmärtää ja osuu hyvin tähänkin tilanteeseen.

- Awareness -vaiheen tavoitteena on saada ihmiset tietoisiksi muutoksesta ja sen syistä. Tässä vaiheessa henkilö on kuullut muutoksesta, mutta ei välttämättä tiedä siitä vielä paljon.
- Desire -vaiheessa henkilö tietää, miten muutos liittyy hänen työhönsä ja tavoitteisiinsa. Muutoksen kokonaisuus voi kuitenkin olla vielä vähän epäselvä.
- Knowledge -tasolla henkilö tietää jo syvällisemmin, millaisesta muutoksesta on kyse. Hän tietää, että on uusia menetelmiä, tapoja toimia ja tavoitteita. Mutta osaamista näistä ei vielä ole.
- Ability -vaiheessa henkilöt ovat päässeet testaamaan muutosta käytännössä.
- Reinforcement -vaiheessa henkilöt ovat huomanneet uuden toimintamallin tai teknologian hyödyt ja toimivat sen mukaan. Tekemistä vahvistetaan, jotta ei palattaisi vanhoihin tapoihin.

Muutosjohtamiseen on tarjolla paljon kirjallisuutta ja

strategioita, jopa selkeitä toimintaohjeita, miten muutos viedään hyvin eteenpäin.

Klassinen jako muutoksen keskellä olevien henkilöiden jaottelussa on seuraava:

Edelläkävijät / innostajat – odottelijat / tarkkailijat – vastustajat / kritisoijat

Edelläkävijät käärivät hihat ja alkavat innovoida uusia toimintatapoja. Tarkkailijat seuraavat tilanteen kehittymistä ja valitsevat toimintatapansa edelläkävijöiden jälkeen. Vastustajat usein kritisoivat edelläkävijöitä, ja heidän on vaikea hyväksyä tulevaa muutosta. Tämä on huomattavissa myös koiramaailmassa. Edelläkävijät ovat jo valinneet toimintatapoja kohti uutta ja saavat pääasiassa muutoksen vastustajilta kritiikkiä.

Tämä muutos on tulossa koiramaailmaan ilman minkään tahon tietoista muutoksen johtamista. Asia lähinnä saatetaan tiedoksi, vaikka toki terveysasioista on jo pitkään puhuttu eri foorumeilla ja muutosta vaadittu. Toimintatapana tämä korostaa edellä mainittujen kohtien toimintaa ja ihmisten asettumista niihin ja helpommin pysymistä vanhassa.

Perspektiivin laajentaminen on viisautta

Kuten todettua, muutos on tullut. Sitä ei pääse pakoon. Se pakottaa muuttamaan toimintamalleja ja suhtautumista asioihin. Olen lukenut somesta paljon erilaisia näkökulmia, joista osa on varsin kiihkeitäkin kannanotoja. Jos tarkastellaan ihan puhtaasti faktoja: muutos on tullut ja muuttua pitää. Se lienee nyt jo selvää. Helpoimmalla pääsee, että asian hyväksyy ja alkaa miettiä, mitä se konkreettisesti tarkoittaa omalla kohdalla. Miten muutos pakottaa juuri minut toimimaan? Tietoa on saatavilla ja nyt on äärimmäisen arvokasta ottaa koko koiramaailman yhteistyöverkosto apuun. Tavoite on yhteinen: kukaan ei halua tietien tahtoen kasvattaa sairaita koiria. Nyt on aika katsoa yli roturajojen silmästä silmään niitä asioita, jotka ovat kasvattamillamme koi-

rille yleisellä tasolla hyväksyttäviä asioita. Jos on vain omassa kuplassaan, sokaistuu helposti eikä saa niin laajaa perspektiiviä omien ajatustensa päivittämiseen.

Meillä on edelläkävijöinä useita rotuyhdistyksiä, joilta löytyy uskomaton määrä avointa faktaa koirista. Meillä on rotuja, joissa on tehty erilaisia projekteja kannan elvyttämiseksi tai joidenkin haasteiden selättämiseksi. On hyvä saada realistinen tilannekuva siitä, millaiset asiat eri roduissa ovat hyväksytyjä ja jalostuksesta poissulkevia tai millaisten haasteiden kanssa painitaan. Tunnen rotuja, joista on normaalia keskustella, että joku narthu on synnyttänyt luomuna eikä leikattu ja rotuja, joissa mikään muu ei tule kysymyksenäkään kuin luonnollinen synnytys ja hyvät äidinvaistot. Olemme varmaan samaa mieltä siitä, että koirahan ei oikeasti lisääntyisi, jos ei toisessa tapauksessa ihminen — luontoa vastaan — hoitaisi synnytyksen jokaista osa-aluetta. Olemme varmaan myös samaa mieltä siitä, että jälkimmäisen esimerkin kasvattajat suhtautuvat pöyristyneemmin autettuun muotoon. Autettuun muotoon oppineet ja sen normiksi itselleen muodostaneet eivät näe asiassa mitään erikoista. ”Näinhan se hoidetaan ja on aina hoidettu”. Huomaamme paradoksin ajattelumalleissa. Nyt ei ole oikein alkaa viisastella ja syytellä, koska se jakaa väen kohti kuilua. Koirankasvatus on muutenkin ollut liian paljon tapetilla negatiivisesti. Me kasvattajat olemme koettaneet puhua eettisen koirankasvatuksen puolesta, mutta emme ole saaneet ääntämme vielä riittävästi kuuluviin. Nyt on aika oppia toisiltamme ja tehdä viisaita ratkaisuita.

Toimintamallin valitseminen

Jos viisasten kivi olisi jollain meistä, voisi sen avulla kertoa oikean ja toimivan strategian edetä asioissa. Sitä ei ole eikä tule. Se, mitä meillä on, on mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja. Parasta onkin, että kaikki eivät kulje samaa polkua, koska meillä ei ole olemassa varmaa määränpäätä sen päässä. Jos taas kuljemme useita polkuja, aika näyttää, mistä on kannattavinta kulkea ja miksi — sekä päinvastoin. Juuri tästä syystä me tarvitsemme erilaisia tekoja ja tekijöitä kohti terveempiä koiria. Eteenpäin on mentävä, koska nykytilassa pysyminen on vain ajan tuhlaamista ja muutosta vastaan kritisointi hyödyttöä. Sillä ei tehtyjä päätöksiä muuteta ja ne argumentit, joilla muutosta on vastustettu, eivät ole olleet riittäviä. Nyt on valintojen aika. Mistä pidämme kiinni ja mitä lähdemme muuttamaan? Miten juuri minä voin auttaa omalta osaltani muutoksessa? Minkä polun minä valitsen kuljettavakseni? Mitä minä haluan edustaa tulevaisuudessa, kun katsotaan taaksepäin?

Jokaiselle meistä on karttunut osaamista ja on mahdollisuus auttaa rotukoirankasvatusta isossa kuvassa. Me kaikki voimme verkostoissamme puhua eettisen koirankasvatuksen puolesta ja jakaa tietoa. Me kaikki edustamme jotain rotua, jossa on paljon hyvää ja huonoa. On opittu ja erehdytty. Ehdottaisin foorumeita, joissa voisimme yli roturajojen jakaa tietoa ja

auttaa kasvattajapiirien sisällä tietoisuuden kasvattamista ja ennen kaikkea sen oman kuplan ulkopuolelle katsomista.

Tutustukaa eri roturyhmien koirien jalostuksenta-voiteohjelmiin ja verratkaa niitä omaanne. Seuratkaa puheenaiheita, joita eri rotujen teemoina on terveyden osalta vuosien mittaan käyty. Tutustukaa toimintamalleihin, joilla on hyvää saatu aikaan. Arvokkainta kaiketta, seuratkaa eri rotuisten koirien tavallisten asioiden tekemistä ihan käytännössä paikan päällä. Astukaa ”vieralle maalle” ja tutustukaa uusiin lajeihin. Oppikaa, miksi koiran tulee olla sellainen juuri siinä lajissa. Tai millaisia ovat hyvin erityyppisten rotujen astutukset ja synnytykset. Vaikka omassa rodussasi ei olisi isoa, akuuttia asiaa ja muutospakkoa, perspektiivin laajentaminen opettaa. Uskoisin, että SuKoKa voisi organisoida sparraushetkiä vaikka onlineina, jotta mahdollisimman moni sijainnista riippumatta pääsisi mukaan. Voisimme näissä jutella asioista ja saada uudenlaisia näkemyksiä ja ymmärtämistä asioihin.

Meillä on aina mahdollisuus valita. Valintamme heijastuvat tulevaisuuteen. Minä valitsen auttamisen ja puhumisen eettisen koirankasvatuksen puolesta. Valitsen tavan, jossa en hauku ja syytä vaan tarvittaessa jaan ja mietin, mitä hyötyä minusta voisi olla. Valitsen muutoksessa mieluiten rooliksi edelläkävijän, joka kulkee uteliaana uutta oppien ja tarpeen mukaan ymmärtää muuttaa polkunsuuntaa. Minkä polun sinä valitset? 🐾

Eettisen koirankasvatuksen puolesta
Petra Morbin

KIMMO KOIVUKANGAS

SuKoKa – nuorten kasvattajien illat

Oletko 18-30-vuotias,
tavoitteellisesti ja vastuullisesti
kasvattava tulevaisuuden konkari?
Tervetuloa mukaan nuorten
kasvattajien iltoihimme!
Luvassa mielenkiintoisia aiheita
ja kokeneita kasvattajia keskustelun-
vetäjinä. Verkostoitumista &
tutustumista muihin nuoriin
kasvattajiin rennossa hengessä.
Mahdollisuus vaihtaa ajatuksia
muiden aktiivisten kasvattajien
kanssa. Tapaamiset verkossa
tammikuusta 2021 alkaen.

Aloitukset tammikuussa 2021

- Vko 1 Aloitus & tutustuminen
- Vko 2 Kasvatuksen työkalut
- Vko 4 Astutuksesta synnytykseen
- Vko 6 Pentulaatikosta maailmalle
- Vko 8 Kasvatus & raha
- Vko 10 Yhteistyö & verkostoituminen
- Vko 12 Kennelneuvoja kasvattajan apuna
- Vko 13 Kokoava kerta

Lisätietoja nettisivuilta www.sukoka.fi • Ilmoittautuminen SuKoKan
verkkokaupassa. • Kurssin hinta SuKoKan jäsenille 10 e, ei jäsenille 25 e

Janika Kekki / kennel Good Idea & Juulia Nemlander / kennel Irtokarvan

ROTUKOIRAKÄVELY 2021

5.9.2021 KLO 14-16
HELSINKI, VAASA, SEINÄJOKI, LAHTI, TAMPERE

Rotukoirakävely on viidettä kertaa järjestettävä hyväntekeväisyystapahtuma.
Se järjestetään ainakin viidellä paikkakunnalla samanaikaisesti. Rotukoirakävelyn
järjestää Ladies Kennel Club ry ja Suomen Koirankasvattajat SuKoKa ry.

Lähde koirasi kanssa mukaan hyvän mielen tapahtumaan!

ROTUKOIRAKÄVELY 2021

Seuraa tapahtuman Facebook-
sivua ja kutsu ystäväsi myös
mukaan!

SuKoka jäsenedut

Ajantasaiset edut löydät osoitteesta www.sukoka.fi/jasenedut

- 4 kertaa vuodessa ilmestyvä Kasvattaja-lehti
- Vuotuiset SuKoka kasvattajapäivät
- Kasvattajakahvilat ja luennot
- SuKoka järjestämät joukkoterveystarkastukset
- Verkkokauppa
- Alennuksia yhteistyökumppaneilta ja eläinlääkäriasemilta

Yhteydenottojen yhteydessä SuKoka jäsenen tulee osoittaa jäsenyytensä jäsenkortilla mobiilisovelluksen muodossa tai tulosteena. Koiran omistajuus tarkastetaan KoiraNetin kautta.

SuKoka – lakimiespalvelut

VARATUOMARI

Tiina Taivaloja

Yhteydenotot: lakimies@sukoka.fi

Varatuomari Tina Taivaloja on jäsentemme käytettävissä siten, että ensikontakti (sähköpostivastaus tai puhelu) on jäsenille ilmainen. (SuKoka huolehtii kuluista: yksi yhteydenotto / jäsen / vuosi).

Laadi lyhyt yhteenveto asiastasi ja esitä selkeä kysymys. Koska kyseessä on jäsenpalvelu, vastaukset vain jäsenrekisteriin merkityille jäsenille (huom! muista ilmoittaa nimenmuutoksista jäsenihteerille).

Koska Tina saattaa joissain tapauksissa myös soittaa sinulle, kerro myös puhelinnumerosi ja vuorokauden aika, jolloin sinut parhaiten tavoittaa. Vastaukset viiden arkipäivän sisällä.

SuKoka – asiantuntijaeläinlääkäri

ELÄINLÄÄKÄRI

Hanna Kukkola (lääneläinlääkäri)

Yhteydenotot: hanna.kukkola@sukoka.fi

Neuvontaa aiheista:
- eläinten tuonti Suomeen
- eläintensuojelu
- eläintensuojelulaki

DARREN WATSON/PIXABAY

Vuosikokouskutsu

Kokous pidetään sunnuntaina 21.2.2021

klo 15.00 Kokoushotelli Gustavelundissa, os. Kirkkotie 36, Tuusula

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- Kokouksen avaus
- Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi (2) äänenlaskijaa
- Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, todetaan läsnäolijat ja äänioikeus
- Hyväksytään kokouksen työjärjestys
- Hyväksytään toimintakertomus, tilinpäätös ja kuullaan tilintarkastajien lausunto
- Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
- Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarvio sekä liittymis- ja jäsenmaksujen suuruudet
- Valitaan hallituksen puheenjohtaja vuodeksi kerrallaan
- Valitaan hallituksen varsinaiset jäsenet erovuoroisten tilalle sääntöjen 10 §:ää noudattaen.
- Valitaan hallitukselle yhdestä kolmeen (1-3) varajäsentä
- Valitaan kaksi (2) toiminnantarkastajaa ja heidän varahenkilönsä
- Valitaan tarvittaessa edustajat kenneljärjestöjen kokouksiin
- Käsitellään hallituksen kokoukselle tekemät esitykset ja aloitteet
- Käsitellään jäsenten tekemät aloitteet
- Käsitellään muut asiat, jotka kokous toteaa kiireelliseksi vähintään ¼ määränemmistöllä annetuista äänistä ottaen huomioon yhdistyslain 23§:n määräykset.

NINA SAKSMAN

**SuKoka järjestämä
pentunäyttelyviikonloppu
8.-9.5.2021
Messukeskuksessa.**

Laittakaa kalenteriin!

We want to thank our puppy owners and other associates and wish you all

Merry Christmas and Happy New Year 2021!

In these challenging times, we hope you have stayed healthy and safe. ♥

Kennel Crystal

Breeding Kais and herding Finnish Lapphunds
Kati Tverin, Vantaa
www.kennelcrystal.com
Instagram: @kennel_crystal
Litter plans for year 2021

Kennel Gekkoo No

Breeding Kais
Mirka Mertanen, Germany
www.gekkoono.weebly.com
Instagram: @gekkoono
Litter plans for year 2021

Kennel Rangerin

Breeding Kais
Kati Kraemer, Leppävirta
www.rangerinkennel.fi
Facebook: Rangerin kennel
Instagram: @rangerinkennel
Litter plans for year 2021

OWELAN

Tiibetinmastiffit

C.I.B POHJ MVA NORDIC MVA
FI MVA DK MVA SE MVA NO MVA
EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA
SEJV-14 SEV-15 SEJV-15 EEV-16
LVV-18 TLNW-19 KBHV-19 DKV-19
PMV-19

**WIYODAN
WAHIDA NEERU**

FI MVA DK MVA DKJV-18 DKV-18
PMJV-18 NOJV-18

**OWELAN
OLAI ANDA**

C.I.B POHJ MVA FI MVA DK MVA
SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA
LT MVA NL MVA EUJV-15 DKJV-15
DKV-15 HeJW-15 PMJV-15 PMV-15
PMV-16 DKV-16 NOV-16 EEV-17
DKV-17 NOV-17 V-17 SEV-17
EEV-18 BENELUXV-18 PMV-18
EEV-19 LVV-19, BALT MVA
Best of Breed in Crufts 2018

DRAKYI KHULAN

FI MVA SE MVA DK MVA
DKJV-18 DKV-18 PMJV-18
JV-18 SEJV-18 SEV-18

**OWELAN
ORONAR**

C.I.B POHJ MVA FI MVA DK MVA
SE MVA NO MVA EE MVA LT MVA
DKJV-17 DEJV-17 NOJV-17 SEJV-17
SEV-17 LVJV-18 NOV-19 HeW-19

**DRAKYI
DREAMLAND
JEBEI**

EE JMVA TLNJW-20

**OWELAN
TACO**

Photo © Elina Karvanen

matti.varpula@owelan.fi
Matti 040 1670670
Virpi 0400 402038

matti.varpula@owelan.fi
Matti 040 1670670
Virpi 0400 402038

Gortier

TOP WINNING MINIATURE POODLE BLACK, BROWN & WHITE 2019

BIS SPECIALTY WINNER
GROUP WINNER

Kevin

CIB* NORD CH FI CH DK CH SE CH NO CH LV CH EE JCH PL JCH TLNJW-18 EEJW-18
KBHJW-18 EUJW-18 NOW-18 FIW-18 TLNW-19 LVW-19

OLYMBINAR'S GORTIER I NEED NO SYMPATHY

(FARALAES AVATAR X OLYMBINAR'S ELEMENT OF JOY)
(* waiting for confirmation)

Madison

Yearling class winner at Crufts 2020 from 20 entries

FI CH EE CH FIJW-19 FIW-19

GORTIER UNSTOPPABLE ME

(AFTERGLOW TYRONE POWER X DEL ZARZOSO SABOR A MI)

Gortier

Henna & Tony Pekkola
Finland
gortierpoodle@gmail.com

Bred by Henni Lehtiranta
Owned, groomed, showed & loved by Henna Pekkola and family

Castlewolf

Quality Pulis Since 1988

We are breeding Black and White Pulis with the aim to meet the breed standards without sacrificing the overall health and original temperament of the puli.

www.castlewolf-kennel.fi

+358447993327

castlewolfkennel@gmail.com

Olya

FI, EE, LV, LT, RU & BALT CH
IRISH VINTAGE'S
HONEYBEE CARNICA

Photos: Tanja Kallila

Minka

JW-19
SPRING VINTAGE'S
OF THE HUNTERRIERS

Photo: Pia Sipola

Puppy plans for 2021

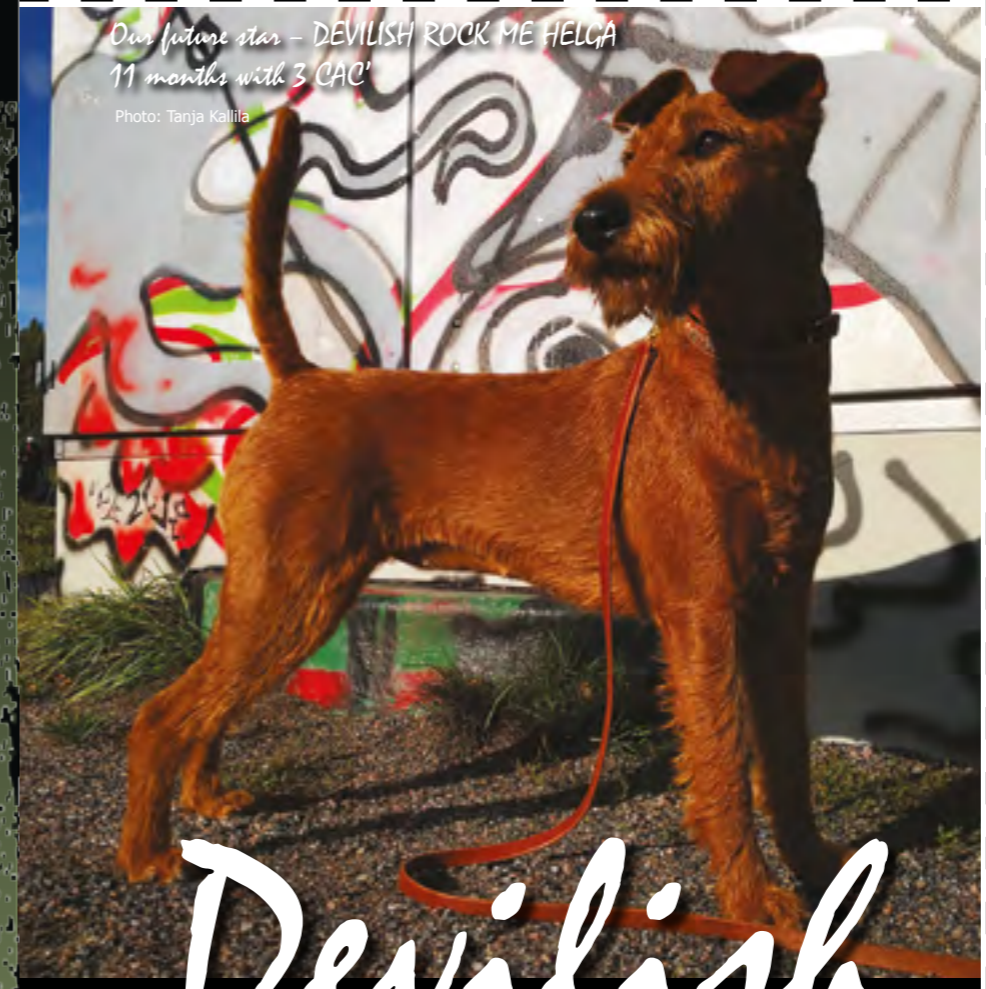
IRISH VINTAGE'S - Irish Terriers | +358 40 526 6700
Tanja Kallila, Kalanti | irishvintages@gmail.com

Irish Vintage's

In a short show year 2020 we made up 4 new champions
and my breeders group was BOB with excellent critique
in both IT Specialty and Terrier Specialty!

Our future star - DEVILISH ROCK ME HELGA
11 months with 3 CAC'

Photo: Tanja Kallila

Devilish

Photo: Kirsi Hänninen

Photo: Kirsi Hänninen

Our Australian import FI CH COOLANEY THE CHOSEN ONE
is now also Finnish and Norwegian Tracking Champion

Breed history was made in 2020 - C.I.B. NORD, BALT CH, FI,
SE, NO, EE CH, BALT, FI, SE & NO TCH DEVILISH GAMBLING MAN
is the first Irish to achieve working champion title FI WCH- VAHI

Photo: Hanna Salo

FI CH
DEVILISH OBSESSION

Photo: Riikka Leppänen

RTK1, RTK2
2 CAC, 7 RES-CAC
DEVILISH NENAGH

Photo: Karollina Kamppinen

FI & LT CH
DEVILISH OFF LIKE A SHOT

Puppy plans for 2021

DEVILISH - Irish Terriers
Anna-Maria Linna, Valkeakoski
+358 440 707 377
ansku@devilish.fi

LB JOLIE

EST. 2006

toy and dwarf poodles

#2 Top winning Toy Poodle male in Finland 2019

Vilpserntti

FINNISH CHAMPION · DANISH CHAMPION · LATVIAN CHAMPION · LITHUANIAN CHAMPION
FINNISH JUNIOR WINNER 2017

LB JOLIE WILDFIRE

BOPPIN BOX RIP IT UP x LB JOLIE CALIFORNICATION

CIB FI CH RU CH EE CH
LB JOLIE LIGHT MY FIRE

Tobbe

Dwarf Poodle male

LB JOLIE CALIFORNICATION

Kiki

Toy Poodle female

YAMIT MUSKAT SELESTA

Selesta

CAC & NORD CAC-winner in Finland & Sweden
Toy Poodle female
Bred by Polina Kurbatskaya, Russia

BELLABELLAX

EE JMVA TLNJW-20
BELLABELLAX SHE LOVES YOU

EE&LV<&BALT JMVA BALTJW-20
BELLABELLAX AND I LOVE HER

EE&LV<&BALT JMVA
BELLABELLAX ALL YOU NEED IS LOVE

(JWW-18 EUW-19 EAW-19 FIW-18 Silver Rainbow Caïler x CIB FI&EE&LV&BG MVA BG&RO GR MVA EE JMVA BALTV-18 Bellabellax Rio In Warm Thoughts)

Ria

CIB FI&EE&LV&BG MVA BG&RO GR MVA EE JMVA BALTV-18

BELLABELLAX RIO IN WARM THOUGHTS

Sunny

EE&LV<&BALT JMVA BALTJW-20
BELLABELLAX AND I LOVE HER

BELLABELLAX

Riitta-Leena Roos
Kirkkoharju 16 A, 02330 Espoo
+358400775070

ZIONELLA'S

Tilda

EE&LV MVA BG&EE&LV JMVA BG GR JMVA RIGAJW-18 TLNJW-19

BELLABELLAX ZESTY ZION

Venla

EE&LV<&BALT JMVA

BELLABELLAX ALL YOU NEED IS LOVE

ZIONELLA'S

Noora Lajunen
<http://kennelzionellas.com>
kennelzionellas@gmail.com

Jii-Teen

Saint Bernards &
Jack Russell Terriers

Uusia tähtiä kasvamassa:

FI<&LV&EE&BALT MVA
EE JMVA Mammutz Love
Giant Gemstone

EE&LV<&BALT JMVA
Backmeadow's Dione

C.I.B. FI< MVA EE VET MVA
LT&LV&EE&BALT JMVA WUSB
JUN SG-12 Barrygårdin Cassu

EE<&LV&BALT JMVA LT JV-20
Jii-Teen Herttua

Jii-Teen Geneve

Jii-Teen Jackpot 2020

Marjo Hakkarainen

Kennel Jii-Teen
Perustettu 1987
Anne & Ari Haapakoski
www.jiiteen.com

Carte

Veteran Rings Ahead

Chantal

CIB & Multi CH & LV W-18
Carte Truffé Park Avenue Princess

Winston

CIB & Multi CH & Multi Winner
Carte Truffé Prince Coco Vialatte

Truffé

Oscar

FI & SE & EE CH & NORD W-19
SE JW-18 & EE JW-19
Carte Truffé Front Page News

Ruffe

BIS Winner, Group Winner, Multi BIS Junior
Carte Truffé Smart 'N Sassy

CIB* & FI & EE & SE CHAMPION
HELSINKI WINNER 2019
THE FRENCH BULLDOG OF THE YEAR 2019
THE BEST FEMALE FRENCH BULLDOG 2020
STITCH STYLE GAYA

SIRE: NOVIZALA FERRARI
DAM: QUINTESSA V.H. BULLENPARADIJS

GAYAGAYA

OWNERS: TONI SAIRA & NOORA IHALAINEN-SAIRA
HANDLER: SABRINA SNELLMAN

Photo by Aino Pikkusaari

40 YEARS ANNIVERSARY

Breeding top-class

Geijes Kerry Blues

Geijes
est. 1947
by my
grandmother

Mia Lundsten

mia.lundsten@alligator.fi | +358 505121955 | Espoo, Finland

KENNEL HUITUKAN

FIRST LITTER IN 1993 -
BREEDED 10 LITTERS!
BREEDER IN SECOND
GENERATION

KENNEL Valse Triste

STARTING 2001

French Bulldog Speciality Show Finland 2020
Fi Ch Valse Triste Gelato Gamba
BIS VETERAN, BIS PROGENY CLASS

Huitukan Eremenko Junior

SUCCESSFUL EXPORT FROM FINLAND
C.I.B, PROGENY CHAMPION RUSSIA,
GRAND, RKF, LITHUANIA, BELARUS,
RFBC-CLUB many champion
offsprings to kennels Avigdor's,
Iz Veseloi Semeiki, Res Amigos,
Valse Triste, Shattermann and all
of them have been lovely family
members and joy to the breeders.

PIA-KARIN VARPIO-GRIS, JÄRVENPÄÄ

MERJA MÄNTYLÄ-MARJANEN, HELSINKI

LUKE

CURIOSITY SIMPLY A STUNNER
MULTIPLE GROUP WINNING & BEST IN SHOW WINNER

TIME TO CELEBRATE

THE SIMPLY STUNNING JOURNEY!

#1 TERRIER #3 ALL BREEDS

American, Finnish, Swedish & Danish Champion | Junior world winner 2018

Swedish winner 2018 | Helsinki winner 2018 & 2019

Finnish winner 2019 | Nordic winner 2019

photos: Christian Sköld & Texterri | Layout: Mirka Kaminen

THANKS TO ALL JUDGES WHO HAS APPRECIATED HIS QUALITIES!

Bred by Kristina Heinonen & Pia Saares | www.curiosity.fi

Owned by Jiri Halonen & Breeders | www.lhagalore.com

SIRKISS

Scottish Terriers

C.I.B. & NORD & FI & SE & NO & EE & LV Ch. RIGAJW-15 PMJV-15 TLNJW-16 TLNW-16

SIRKISS STORYVILLE

owners: Nina & Ville Maalahti

ROYAL CANIN

Ambassador

ROYAL CANIN

Ambassador

C.I.B. & NORD & FI & SE & NO & EE & LV & LT & BALT Ch. HeJW-18

SIRKISS SET THE PACE

owner: Jelena Vuorimies

C.I.B. & FI & SE & NO Ch. FIJW-18

SIRKISS STAY COOL

owners: Tiina Somero & Kalle Kropsu

Sirpa Huusari ~ www.sirkiss.net

LIL EAGLE'S

DALMATIANS

TOP WINNING DALMATIAN MALE IN FINLAND 2019

Champion International de Beauté
 Champion of Finland
 Champion of Estonia
 Champion of Latvia
 Champion of Lithuania
 Baltic Champion
 Champion of Russia*
 RKF Champion*
 Tallinn Junior Winner 2014
 Estonian Junior Winner 2014
 Helsinki Winner 2016
 Helsinki Winner 2019

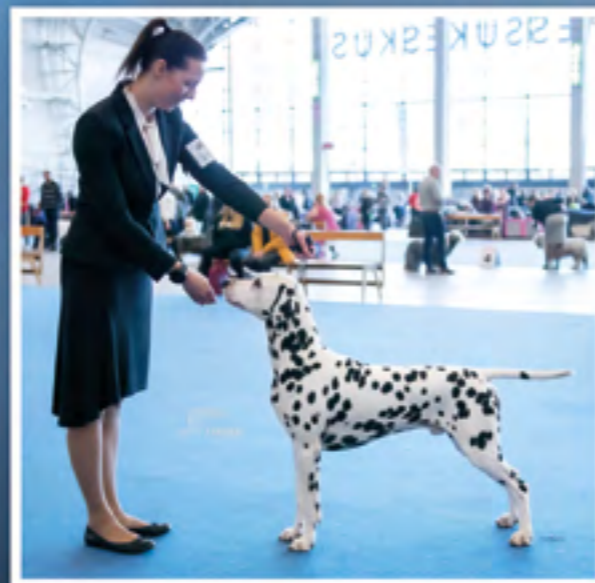
(* not confirmed)

TOUKO

ASSIDUITAS LEGAL EAGLE

Sire: Spotnik's First Farao For Ormond
 Dam: Assiduitas Inner Circle

Bred by Viola Speier, kennel Assiduitas, Germany

PHOTOS
BY
SUVI JANGER

PHOTOS
BY
SUVI JANGER

Lil Eagle's BOB breeder at Helsinki Winner Show 2019

FI CH Lil Eagle's Almost Illegal, FI&EE CH Lil Eagle's Admiral Robert, Lil Eagle's Agent Black
 & FI&EE CH Lil Eagle's Adara Miss Me

INTRODUCING OUR NEWEST TEAM MEMBERS

LIL EAGLE'S DANCE LIKE NOBODY'S WATCHING

LIL EAGLE'S DI'ADARA CIRCLE OF LOVE

Born 6.7.2020

Sire: Assiduitas Legal Eagle Dam: Lil Eagle's Adara Miss Me

Suvi Lukjanov | Nummela | sumppa@gmail.com | +358 400 474 102

WE HAVE PUPPY PLANS FOR 2021!

www.lileagles.fi

Texforrier

Smooth Fox Terriers Smooth Collies

C.I.B. FI & SE & DK & LT & LV & RO CH WW-14 Multi Winner BIS BISS

Texforrier Get Off My Cloud

(Am Ch Lil'Itch Game On x C.I.B. Multi Ch Optimo On A Sunrise High)

The one and only Skäbä won Finnish Fox Terrier Club's National Specialty Best in Show in September 2020 at the age of 10 years!

- #1 All Breeds in 2012
- #2 All Breeds in 2013
- #7 Veteran Of All Breeds in 2019
- #4 Veteran of All Breeds in 2020

Co-owned with Sari Laitinen & Jan Braithwaite-Campbell

Sari Kares

Texforrier First Things First

(Multi Ch Abadene Summertime x Multi Ch Texforrier Worth It)

Our new junior girl was #1 Smooth Fox Terrier in 2020 with very limited showing. Kerttu is co-owned with Mari Kamppi.

Pic: Anniina Eskola

EUJW-2019 FI CH

Texforrier Clingstone Whoop It Up

(Clingstone's King Himself x Clingstone's Amaze Me)

#2 Smooth Collie bitch in 2020 with very limited showing. Sirke is co-owned with Mari Kamppi and Rainer Vuorinen.

Molli Nyman
Kaarlontie 4, FI-15540 Villähde
www.texforrier.com

Sponsored by
Päijät-Hämeen
Eläinlääkäriasema
&

Texforrier

WE PREFER QUALITY
TO QUANTITY.

SUCCESSFUL
KEESHOND BREEDING
SINCE 1983

Kennel Ikurin

PIA VATANEN | KATA SAARILAHTI | IDA SAARILAHTI

WWW.IKURINKENNEL.COM

Silver isle's

*True passion makes the teamwork
Credits goes to team,
friends & family.*

Luna

C.I.E.* EE BY CH BYW-19
SILVER ISLE'S LUMINOUS LEGACY OF CARELIA
owner Tiina Tonder-huttunen & Ida H.

Diesel

EE BY CH TLNW-20
SILVER ISLE'S SHADOW OF NIGHTINGALE

Karkki

SILVER ISLE'S SECRET JEWEL OF CARELIA

IDA HUTTUNEN
WWW.SILVER-ISLES.BLOGSPOT.COM

PICTURES JENNI HYYTIÄINEN
WWW.NASTASTIKENNEL.COM

Ellen

BY & EST JCH ATJW'19 BYJW '19
HEJW'19 FIJW'19 NORDJW '19
Silver Isle's Diamonds 'R Forever
owner Jonna & Janette Lehto & Ida H.
Pic Suvi Havia

Young birdies

Fiona

Silver Isle's Sparkling Champagne

Anna

Silver Isle's Essence Of Luxury
owner Sari Kangasjärvi, kennel Most Maroon's

SSM KAUSI 2019-2020

- 63 ROP, 43 VSP - 29 ERI KASVATILLA
- 41 CACIB,
- 78 SERT
- II NORDSERT
- ERIKOIS- JA SPL NÄYTTELYISSÄ
28 LUOKKAVOITTOA

VUODEN -19 KASVATAJAKISA: SIJA 23
• 2*BISI, 1*BIS2, 5*BIS4 & BIS6

VUODEN -20 KASVATAJAKISA: SIJA 7
• 1*BISI, 1*BIS2, 2* BIS3, 1*BIS5

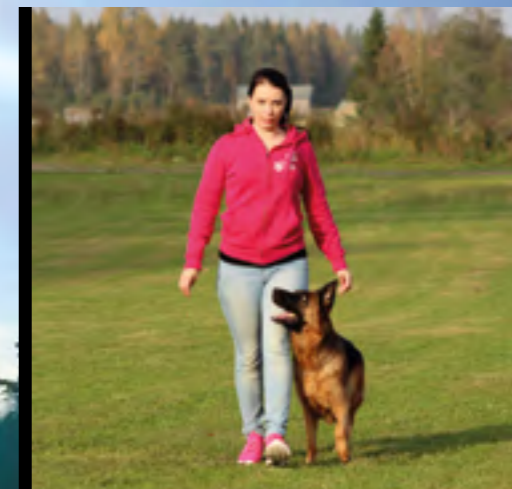
VUOLASVIRTA PALKINTO NRO 1065

SSM ZALMIAKKI "SALMARI"

PL JMVA LT MVA HEJW-18 EUJV-18
VOITTAJA-19

IKÄLUOKASSAAN
VOITTAMATON, 2018-2020
FCI/KL /SPL NÄYTTELYISSÄ
VALMIINA KAUELLE 2021

SSM OPTIMA "OLLI"

8*ROP
2*VSP
SGI

SSM X-BOX "DILAN"

3*ROP
7*VSP
TALLINNAN JA LATVIAN VOITTAJA
VOITTAJA-19

KENNEL SENSEN MANN

SUITIANTIE 539, 02570 SIUNTIO • TEL. +358 50 5721 370
KENNEL@SENSENMANN.FI • WWW.SENSENMANN.FI
- KASVATUSTA VUODESTA 1992 -

VUOKRATTAVANA HEHTAARIN NURMIKENTTÄ

- SANITEETTITILAT JA KAHVILA
- PARKKIPAIKAT N. 60 AUTOLLE

TIEDUSTELUT JA VARAUKSET:
KIM +358 50 5721 370

FB: KENNEL SENSENMANN TRAINING PLACE

DOGPOWER
EUKANUBA

MAXFRIN

30 YEARS WITH NORWEGIAN BUHUNDS

Over 450 BEST OF BREED
Over 350 BEST OF OPPOSITE

TOP BUHUNDS IN FINLAND

WORLD WINNERS, WORLD JUNIOR WINNERS,
WORLD VETERAN WINNERS, EUROPEAN WINNERS,
EUROPEAN VETERAN WINNERS...

MAXFRIN
Tuija Matoniemi & Jari Nurmenrinta
www.maxfrin.fi

WOLFHEART FOX TERRIERS

Although there hasn't been many shows this year, we have made up seven new champions,
six Smooths and one Wire

Ch Wolfheart Pikachu

Ch Wolfheart Ray of Sunshine

Ch Wolfherat Test Pilot

Ch Wolfheart Stop The Music

Ch Wolfheart Out of Ordinary

Ch Wolfheart One For the Road

WOLFHEART FOX TERRIERS

Our breeders' group was BIS at the Fox Terrier Club show

The seventh new Champpon of the year
Ch Wolfheart Marksman

Paula Heikkinen-Lehkonen

paula.texterri@gmail.com

tel. +358 405440030

International dog journalist and photographer

Sadi-Ya's

Vuolasvirta-Awards 1985, 2000 SuKoKa Breeder Award 2001

Tibetan Terriers

We are proud to present our strong bitch line

which is already directly in 12th Generations

42 years ago our first litter was born in Aug, 4th, 1978 by C.I.B NORDIC FI SE NO CH Matinsuon Min-Gi & C.I.B NORDIC FI SE NO CH Ma-Pa-Za. We kept the black bitch "Sassa", who became C.I.B NORDIC FI SE NO CH

Sadi-Ya's Mus-Tang-Meliss

11th Gen. "Ja"

C.I.B NORDIC FI SE NO DK EE CH BALTJW-12 FIW-14 SEW-15
EEW-16 SEW-16 FIW-17 HEW-17

Sadi-Ya's Kiss Me Superstar

and her daughter

9th Gen. "Stella"

C.I.B NORDIC FI SE NO DK EE CH BALTW-15 FIVW-18 FIW-18

Sadi-Ya's It's So Magic

and her daughter

10th Gen. "Martha"

NORDIC FI SE DK EE CH DK EE JCH

Sadi-Ya's Something To Talk About

12th Gen. "Isla"

C.I.B NORDIC FI SE NO DK EE LV CH EE JCH RIGAW-17 HEW-19
TLNW-20

Sadi-Ya's Promise Me Superstar

www.sadiyas.fi

Since 1970 - still going strong

KENNEL
ALENAS

Monica Anderson

Mother Kiara,
C.I.B Alenas
Gipsy Princess

Daughter Luna,
C.I.B Alenas
Miracle Princess

Luna's son Koda,
C.I.B Alenas Tiger Power

Koda's daughter Pinja,
Alenas Not So Bad 20 months,
2xCACIB

Our latest newcomer,
Sea Sweet Bear Biahmedboziev
20 monts, 2xCACIB

After a short but yet succesful show year 2020,
it is time to look into better future.

Happy New Year
2021!

Dante

HejW-19 FIW-19 FIJW-19
Huffish Bushranger

Sire: Boxwood Brisbane

Dam: Huffish Little Miss Rave

Co-owner: Tiina Vuohelainen
Breeder: Charlotte Sandell

Voyeror's Poodles
Johanna Markola, Lieto, Finland
johanna.markola@gmail.com

Leena Parviainen, Lohja | leena.parviainen@alenas.net | Tel. +358 40 952 5428

★ ★ ★ ★

Starting his showcarrier brightly
**MOST WINNING BIEWER IN
FINLAND 2020!**

Frederico

VON WEISSE ORCHIDEE

Owners Elena Kontrajeva & Tina Heinonen | SPONSORED BY CURIOSITY

Photo: Mai Puttonen | Layout: Mirka Kaminen

Lassie Line

Susanna Vainionpää, Vantaa | +358 40 5571 184 | lassieline.collie@gmail.com | http://lassieline.weebly.com

Vaikka vuosi 2020 on ollut hyvin poikkeuksellinen, on Lassie Line orkesterissa saatu aikaan joitakin hienoja tuloksia.

☆☆Kaksi kansainvälistä muotovaliota☆☆

C.I.B FI EE LT MVA EE LT RU JMVA Paim-T
Lassie Line Charm N Classy "Cessna"

&

C.I.B. FI RU EE LT LV BALT MVA LT JMVA RKFV V-16 Paim-T
Kia Karnival di Cambiano "Dia"

☆☆Uusi EE JMVA & BIS2-sijoitus ☆☆

EE JMVA Paim-T
Lassie Line Dream of Rainwood "Dream"

☆☆Paimennustaipumuskokeen läpäisivät☆☆

FI MVA Paim-T
Lassie Line Brave Morty "Myry"

&

LV JMVA JV-17 Paim-T
Lassie Line Cute N'Bubbly "Inkku"

&

EE JMVA Paim-T
Lassie Line Dream of Rainwood "Dream"

☆☆Lisäksi tuloksia tekivät☆☆

Lassie Line Coolest Guy Ever "Rimi"

Sai sertin, tokokokeessa kolmostuloksen ja oli erkkarissa PU4 kera varasertin

&

Lassie Line Counting Stars "Tähtis"

Sai siirtyvän Cacibin elokuussa ja samalla käynnistyi C.I.B-kello

Toivotamme rauhallista joulua ja koronavapaata vuotta 2021 kaikille!

-Lassie Line colliet, Susanna ja Wilma Vainionpää-

Aprilmist

Cavalier King Charles Spaniels

»EUKANUBA

FI & EE CH, GR & EE JCH Aprilmist O'Valentine

Dam: C.I.B. FI, GR, BALT, EE, LT, LV CH BALT, EE, LV, LT VET CH LT VETW'20 Aprilmist Shalimar
 Grand dam: FI, DK, GR CH GR, EE, LT, LV, BALT Vet CH, NordW'08, TLN VetW'16, BALT VetW'16 Aprilmist Toccata

Mirja Aro tel. +358 40 8406710 mirja.aro@icloud.com

Roxier's

blue merle & tricolour rough collies since 1987

C.I.B & FI & EE & LT CH
Roxier's Blue Maxson "Samu"

Finnish Collie Association's Best Show Male.

BEST IN SHOW 2 VETERAN!

BEST IN SHOW progeny class in Collie Spealty Show 2020
 Approved Finnish mental test +157 points / Gunshot secure.
 Samu has sired many healthy and beautiful litters even on his Golden years, his last litter was born this year!
 He's now enjoying his retirement days.

During our 33 years with Roxier's rough collies, we've had...

- ★ 19 x C.I.B ★ 24 x FI CH ★ 1 x FI WORKING CH ★ 5 x NORD CH ★
- ★ 10 x SE CH ★ 6 x NO CH ★ 16 x EE CH ★ 8 x LV CH ★ 7 x LT CH ★
- ★ 1 x FI JW ★ 2 x PL & PzSg ★ 3 x HeW ★ 5 x FI W ★ 1 x SI CH ★
- ★ 4 x BALT CH ★ 3 x RKFV CH ★ 2 x LT W ★ 1 x HeW ★ 2 x EE JW ★
- ★ 8 x RU CH ★ 1 x EE JCH ★ 2 x NORD JW ★ 1 x NORD VW ★ 2 x EE VCH ★
- ★ 6 x BY CH ★ 2 x LV VCH ★ 1 x EUW ★ 1 x TLNW ★ 4 x EEW ★
- ★ 1 x BY GR CH ★ 2 x NORD W ★ 3 x FI VW ★

C.I.B & NORD & FI & SE & NO & EE & LV CH, JW-15, HeW-16, W-18

Roxier's Blue Maxman "Sälli"

Finnish collie specialty show BEST IN SHOW winner, BIS4, GROUP 3
 Finnish collie association's Best Show Male of 2018 & 2019 & 2020

Approved Finnish mental test +127 points / gunshot secure

Sired beautiful and healthy puppies.

Introducing our young hope!

Roxier's Blue Manmax "Velma"

BOB PUPPY | 2 x Intermediate EXC 1 | 2 x CQ
 His first litter was born on April 2020.

Roxier's rough collies

Anita Muuronen, muuronen.anita@gmail.com

C.I.B & NORD & BALT & FI & SE & NO & EE & LV & LT & RU & BY & GR & RKF CH & EE V & LV VCH
NORD JW-09 & HeW-10 & HeW-11 & NORD W-14 & VW-19

Roxier's Polar Beauty "Saaga"

★ Finnish collie specialty show's BEST IN SHOW veteran 2020 ★
Approved Finnish mental test +188 points / gunshot secure

C.I.B & FI & EE CH, NORD JW-13

Roxier's Snow Blue "Pyry"

Approved Finnish mental test +80 points
Sired beautiful and healthy puppies.

C.I.B & FI & NO & EE & RU & BY CH, EE VCH, LV VCH, RKF CH

Roxier's Blue Xessa "Sanni"

These three girls all owned and handled by
Sari Kuuske

Roxier's Last Cloud "Unto"

CC, Best male 2
Competes in Agility MAX11-class, one LUVA
Sired beautiful and healthy puppies.

Owned and handled by
Aino Puthisalo

C.I.B & FI & EE & LV & LT & BALT & RU CH, RKF CH, LT W-16

Roxier's Madame X "Ansa"

Approved Finnish mental test +110 points / gunshot unexperienced

EE JW-17

Roxier's Prince of May "Olli"

2 x CC, CACIB, resCACIB, Best of Breed
Sired beautiful and healthy puppies.

Owned and handled by
Hanna Pääväranta

Curiosity

SILKKYTERRIERS

CURIOSITY PARDON ME GUYS | CURIOSITY STARDUST ALL OVER | CURIOSITY FOLLOW MY LEAD

“STYLE IS A WAY TO SAY WHO YOU ARE WITHOUT HAVING TO SPEAK.”

Pia Saares, Singapore & Kristina Heinonen, Finland

 @kennelCuriosity

photos: (adult dogs) Anna Pikkusaari, (puppy) Mai Puttonen. Layout: Mirka Kaminen

Chilibulls
RANSKANBULLDOGIT JA CHIHUAHUAT

Chilibulls, Mia Sajalahti | info@bulldoggi.fi, www.bulldoggi.fi | 0400 391 409, 040 727 7191

Lilileian

Tibetan Spaniels

Vantaa, Finland
www.lilileian.com

Kuva Sirpa Berk

MADE IN FINLAND

**FINNSKY SKYE TERRIERS
SINCE 1975**

Kennel
Finnsky

www.kennelfinnsky.fi
finnsky@pp.inet.fi
Thea Dahlbom & Carina Kitt

Terrier brasileiro breeding since 2009

FI SE LV LT CH LT LV EE BALT JCH BENELUXJW-18 JWW-18
BALTJW-18 RIGAJW-18 SEJW-18 BIS4 BIG1 BIG4

Lacrimale Isla

EE JCHTLNJW-20
Lacrimale Maia

Ad design
wallenius
Rough

Lacrimale Krios

Lacrimale

terrier brasileiro

Henna Jaffe
Hamina, Finland
kennel.lacrimale@gmail.com
www.lacrimale.net
+358 40 722 5454

SAJUKAN

Cairns & Dachs

Satu ja Jukka Wallenius
Paimio, Finland
tel. +358 400 238 829

Kuva Timo Mäkipää

Villojen täyttämää fantasiaa vuodesta 1996,
ensimmäinen pentue 2004.

Vuolasvirtapalkinto 2015

SuKoKa kasvattajapalkinto 2020

Outi Helin
kääpiö- ja toyvillakoirat
villafantasian@gmail.com

Mari Komulainen
040 736 0797
peurakankaankennel
@gmail.com

KUHMOSTA, KAINUUN KORPIMETSISTÄ, ITÄRAJAN ERÄMAASTA
koiria käyttöön ja näyttöön

Peurakankaan Kennel

ENGLANNINSPRINGERSPANIELIT JA SUOMENPYSTYKORVAT

SEURAA MEITÄ:

@peurakankaan_kennel (instagram)
peurakankaan.blogspot.com

Tito

UNIQUE ONE DIEGO DE LA VEGA

FI MVA HeJV-19 HeV-19 JV-19

TOP TEN Toitsu pk kilpailun voittaja 2019
BIS1 Open Showssa 2019
BIS1-JUN sekä paras pää ja paras väri
Open showssa 2019
ROP kääpiökoirien erikoisnäyttelyssä 2019
ROP-JUN kääpiökoirien erikoisnäyttelyssä 2019

8 x ROP 4 x JUN ROP
2 x VSP 2 x CACIB
8 x SERT 1 x NORD SERT
2 x ROP pentu

Kaikki koirien kuvat on ottanut Mia Majakero/Studio Muru

Foxy

ORANGE FANTAZY IZ MARIALGRADA

FI MVA V-17 JV-17

TOP TEN Toitsu pk kilpailun voittaja 2018
BIS1 Open Showssa 2018

16 x SERT 6 x CACIB
2 x NORD-SERT
14 x ROP 2 x VSP

Diiva

UNIQUE ONE ERMINAL DIIVA

BIS1 Open Showssa 2020
BIS1-JUN Open Showssa 2020

3x SERT 3 x VSP

Kiitämme eläinlääkäriasemaa,
joka hoitaa kennelimme koirat

Jonna Tukiainen | kenneluniqueone@gmail.com | puh. 040 5816024

Susadan Shelties 20 YEARS

VUOLASVIRTA

#940

AINI KALTAKARI

#1199

TIINA OJALA

Toma

SUSADAN PAX

Kira

SUSADAN IONA

Ylva

SUSADAN YLVA

susadansheltit@gmail.com

CIB, NO, SE, FI CH, NJW-18, NORDJW-18,
NORDW-18, HeJW-18, FIJW-18, DEW-19, NOW-20

Who's Bottoms Up

Owned by William Sim ja Randi Lindqvist Sim, Tromsø, Norway
Groomed and handled by Siw Oware

Victoria Zolner

TROMBI

Who's Westies

Vesa Lehtonen, Salmen Rinteläntie 74, 03300 Otalampi, Finland
Email: vesa@whoswesties.com, www.whoswesties.com

KROMFOHRLÄNDER Krumme Furche

Tiina Koponen, Mikkeli
krummefurche@gmail.com

Ella & Risto

Remu

Background by Simon Berger

Kuva Jukka Sipponen

Ricca

Tosca

Kuva Jenni Hyytiä

Konsta & Sissi

<https://www.facebook.com/tiina.koponen.31>

TEAMWORK TOGETHER WE ARE
winners

JETTYSPOOFS

Nea Tolonen | +358 40 827 5558
nea.tolonen@gmail.com | jettyspoofs.com

*teamwork creates winners,
winners work together*

*Magical Christmas
& Happy New Year 2021!*

Kennel Chanceux
Coton de Tuléar

Sade-Maria Tuominen

www.chanceux.fi | kennel.chanceux@gmail.com | 040-731 9143

Little Phoenix's Chihuahuas

Asta Liedes, Tampere Finland

www.littlephoenixschihuahua.com

Short but successful showyear is over. Thank You everyone involved!

LOVE
for the **BREED**
since 1983

Nora Stockmari & Harto Stockmari founded 1975
Now in the hands of a new generation.

Sassatown

Tanya Ahlman-Stockmari founded 1986

Stranger's

SUNRISE DRAGON TIMBERLAKE

SASSATOWN ABIGAIL AMARONE
BIG-2 PUPPY x2 & BIS-3 PUPPY

LT CH LT LV EE BALT JCH FIJW-19
LAWTONS FRANCINIE FOUNTAINBRIDGE

LT EE JCH BALTJW-20
ZENON VON DEN GRAUEN ANFURTEN
&
LT CH LT LV EE BALT JCH BALTW-20
TAIRON IZ ZVEZDNOGO GRAFSTVA

Design: Saana Pürönen

Nora
nora_c_m_s@hotmail.com

Tanya
stockmari@koskit.fi
+358505334237

Petra Jokila
Lempäälä Finland
+358 50 322 2722

Flame Pet's

Kromfohrländer

BENTON WELSH SPRINGERS & GOLDENS

Minkki

Benton Bit of Gossip 5 x CC

(CIE S(u) N & DK CH EUW-16 SeW-14,-16,-19 Dewmist Sympatico - CIE S(u) CH BALT CH Dewmist Duplicity)

** litter planned out of "Minkki"*

Tuikka

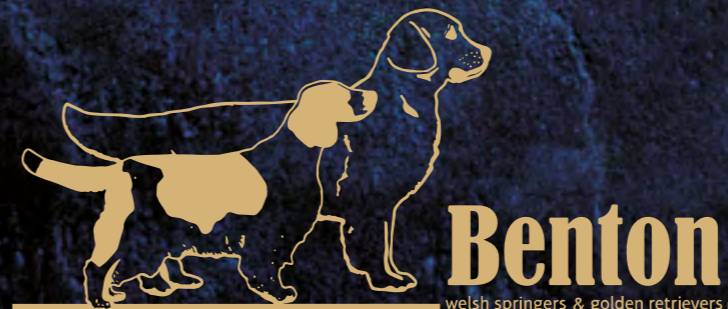
BENTON I CAN SEE YOUR QUACK at 6 weeks
(Benton Custom Made - Trystyn Benton Shopping at Macys)

Kuva: Johanna Siivonen

Celebrating 40 years...

since our first Welsh Springer arrived
'Tuikka' represents the quality
we continuously strive for
- yesterday, today as well as in the future!

Piia Serguskin, Suonenjoki, tel. +358 500 846 358, piia@bentongoldens.com
Marjo Jaakkola, Turku, tel. +358 45 672 7204, marjo@bentonwss.com
www.bentonwss-goldens.com

»EUKANUBA

Little Freak's

DOGS FOR WORK AND SHOW

LITTLE FREAK'S

Mord

C.I.B.* NO MVA EE MVA

IZ ALEKSANDROVOI
SLOBODY

C.I.B. FI MVA SE MVA LV MVA
HEJW-17 HEW-17 HEW-18 V-18

LITTLE FREAK'S

Jordii

C.I.B. FI MVA SE MVA BALTV-19 V-19

LITTLE FREAK'S

Latifa

C.I.B. SE MVA NO MVA EE MVA EE JMVA

НЕПОДУПНЫЙ • ЛАНДОМАТОН • УНИКАЛЬНЫЙ • АИНУТЛААТУИНЕН

KATRIINA.RAANTO@PP.INET.FI

KENNELLITTLEFREAKS.COM

Kennel Boondock's

STAFFORDSHIRE BULL TERRIERS

NEXT PLANNED LITTER FOR 2021

Anu & Jari Pellas, Orivesi, Finland

+358408229007

anu.pellas@boondocks.fi

www.boondocks.fi

Raappavuoren
Läpimurto

FI & EE MVA
Raappavuoren Karuakka

FI & SE & EE MVA HeVW-19 VV-19
FinnSieger Raappavuoren Fröökynä

FI MVA
Raappavuoren Irtiotto

FI & EE & LT MVA
Raappavuoren Könsikäs

We have puppy plans!

Tarja ja Jouni Tervonen, Pennala, Finland
+358 40 5933022 | raappavuoren@gmail.com | <http://raappavuoren.net>

No Copyright Smack the Papparazzi

No Copyright Cairns

Satu ja Mika Huolman

Akvarelli Terhi Kalliola

Badamtam's

VALUE ON
WORKING DOGS
WITH BEAUTIFUL TYPE

 KENNEL BADAMTAM'S

Pauliina Sjöholm | Niittykyläntie 21, FI-02580 Siuntio | Puh. 040 720 4122 | badamtams@gmail.com | www.badamtams.net

Pretty Wild CHIHUAHUAS

C.I.B* FI BY EE* CH
PRETTY WILD KISS FROM DONATELLO

(NORD FI DK EE NO CH Helmiäisen Donatello &
FI EE LV CH BALTW-19 Pretty Wild First Kiss)

FI BY CH BALTJW-19
PRETTY WILD DREAM CATCHER

(C.I.B. Mult. CH RKFV CEEUV-18 BYW-18 Rix Chix Iq &
FI EE LT CH LTW-18 Duppy Raspberry Dream)

FI EE LV CH BALTW-19
PRETTY WILD FIRST KISS

(C.I.B. Mult. CH TLNW-15 Duppy Yours Truly &
Like Wonder Woman Cbilarious)

CAC WINNER JUNIORS &
SOME OF OUR FUTURE HOPES

PRETTY WILD SOUND OF MADNESS &
PRETTY WILD SOUND OF SILENCE

(C.I.B. Mult. CH RKFV CEEUV-18 BYW-18 Rix Chix Iq &
FI EE LT CH LTW-18 Duppy Raspberry Dream)

PRETTY WILD ZZMAN'S QUEEN BEE &
PRETTY WILD HUMBLE BEE WITH ZZMAN'S

(FI BY CH BALTJW-19 Pretty Wild Dream Catcher &
FI EE CH ZZman's Bumblebee)

WWW.KENNELPRETTYWILD.COM

Good Mind's

BROHOLMER

Kuva: Natja Heikkilä

Pirjo Harmoinen - Puh. 046 622 0842 - pirjo.harmoinen@gmail.com

Kennel Musikaalitur

Since 1992

Maremmano-Abruzzeset ja Malamuutit

www.musiken.japo.fi 040 7076043

GOOD IDEA

Pražský Krysařík

*Breeding with passion
to preserve this historic breed
and looking forward to the future
with our next generation*

Janika Kekki
Hämeenlinna, Finland
www.kennelgoodidea.com

Ompu
FI CH DK CH
Good Idea Black Opium
Owned & loved by Janika Kekki
BOB at SKKY Specialty Show 2020

Nooa
FI CH HEJW-18 FIJW-18 FIW-19
Ray Charles Kazari Toyo-Ken
Owned & loved by Janika Kekki & Tarja Pulli
BIG-3 at group show, 19 CACs from Finland
Top Winning Male 2018&2019, Top Winning Junior 2018
(Finnish Prazsky Krysarik Club)

KOIRAVALOKUVAUS, MAINOKSET, LOGOT & KOTISIVUSUUNNITTELU

HINNAT ALK. 45€

Aino Vakkilainen | puh. +358 44 500 2307 | aino@ainovakkilainen.fi

www.facebook.com/ValokuvaajaAinoV @valokuvaaja_ainovakkilainen

Alppilaakson

Irja Mämmeli
www.alppilaakson.fi

Aprilemist

Cavalier King Charles Spaniels

FI, BALT, EE, LV, LT, BY CH BALT, EE, LV, LT, GB, RU, RKF JCH
Aprilmist Pick'n Pack
(CH Toraylac Lachlan - Aprilmist Capoeira)

EE JCH Aprilemist von Versace
(CH Trollsångens KR Citron-Lakrits - Aprilemist Geisha)

Mirja Aro tel. +358 40 8406710 mirja.aro@icloud.com

Jitterbop
Bichons

FI CH SE CH EE CH
JV-19 PMJV-19

JITTERBOP
LET'S GO CRAZY

JitterBop@kolumbus.fi
Jaana Kauppinen

ROYAL CANIN Ambassador

design: Piikki Pima

»EUKANUBA

KASVATTAJA-lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa

Numero 1 ilmestyy maaliskuussa
Numero 2 ilmestyy toukokuussa
Numero 3 ilmestyy elokuussa
Numero 4 ilmestyy joulukuussa

**Seuraava numero 1 ilmestyy maaliskuussa (viikko 12).
- ilmoitusvaraukset ja muun materiaalin toimitus 5.2.2021
- valmiin ilmoitusmateriaalin toimitus 19.2.2021**

ILMOITUSHINNAT

Yrityshinnat	4-väri	Jäsenhinnat	4-väri
kannet	1200 €		
aukema	800 €	aukema	120 €
1/1 sivu	600 €	1/1 sivu	70 €
1/2 sivu	375 €	1/2 sivu	45 €

Lehti ei ole arvonlisäverovelvollinen.

MATERIAALI LEHTEEN

Kasvattaja-lehden päätoimittaja
Sassa Huolman
lehti@sukoka.fi
Otamme vastaan kirjoituksia ja kuvia.
Lähetettäessä kuvia toimitukseen liitä saatteeseen
kuvan omistajan/ottajan nimi.
Materiaalia lehdestä lainattaessa (päätoimittajan luvalla)
on lähde sekä kirjoittajan nimi mainittava.

MAINOSTILAT:

Yritysmainokset: sukokamainokset@gmail.com
Jäsenmainokset: www.sukoka.fi/verkkokauppa
Katso tarkemmat tiedot ja ohjeistukset
mediakortista osoitteesta: www.sukoka.fi

YHDISTYKSEN TILINUMERO

Nordea FI30 1351 3000 1165 97

JÄSENMAKSUT 2020

Vuosijäsen	35,00 €
Kannatusjäsen	35,00 €
Perhejäsen	10,00 €
Kirjaamismaksu	15,00 €
Nuorisojäsen (14-18v)	10,00 €
(nuorijäseneltä ei peritä kirjaamismaksua)	

**Jäsenmaksuista lähetetään aina lasku,
maksatteen maksun vasta laskun
saatuaan.**

JÄSENSIHTTEERI

Tiina Rämö
jasensihiteeri@sukoka.fi

TALOUDENHOITAJA

Riikka Karinen
talous@sukoka.fi

LASKUTUSOSOITE:

Suomen Koirankasvattajat SuKoKa ry c/o
Rantalainen & Rosling Oy
Morokiventie 3
04300 Tuusula

INTERNET

www.sukoka.fi

WEBMASTER

Hanne Tuomenoksa
webmaster@sukoka.fi

Yhdistyksen hallitus

PUHEENJOHTAJA

Vesa Lehtonen
Otalampi
vesa.lehtonen@sukoka.fi

VARAPUHEENJOHTAJA

Carina Kitti
carina.kitti@sukoka.fi

HALLITUKSEN SIHTTEERI / JÄSEN

Johanna Markola
Kyvenkuja 6
21420 Lieto
sihteeri@sukoka.fi

JÄSENET

Tarja Tervonen, Orimattila
tarja.tervonen@sukoka.fi
Erik Lindholm, Vihti
erik.lindholm@sukoka.fi
Anne Haapakoski
anne.haapakoski@sukoka.fi
Pauliina Lehtola
pauliina.lehtola@sukoka.fi
Kati Kettunen
kati.kettunen@sukoka.fi

Mirja Aro
mirja.aro@sukoka.fi
Nea Tolonen
nea.tolonen@sukoka.fi

HALLITUKSEN VARAJÄSENET

Toto Wuorimaa
marja.wuorimaa@sukoka.fi
Toni Saira
toni.saira@sukoka.fi

Menestystä vuodelle 2021!

Holistic Health

Ainutlaatuinen nutrigenominen koirien täysravinto, joka ei sisällä mitään lemmikille haitallisia epäpuhtauksia.

Yksiproteiinit

Moniproteiinit

GOLDEN EAGLE

All natural and holistic pet food